Raftul Denisei

VIEȚILE SECRETE ALE CULORILOR

LAURA IMAI MESSINA

ROMAN

TRADUCERE DE
CRISTINA GOGIANU

ebook
HUMANITAS fiction

LAURA IMAI MESSINA

VIEȚILE SECRETE ALE CULORILOR

Traducere din italiană și note de
CRISTINA GOGIANU

Colecție coordonată de DENISA COMĂNESCU

Redactor: Anca Dumitru
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Brînzan
DTP: Dragoş Dumitrescu, Veronica Dinu
Tehnoredactor ebooks: Radu Dobreci

LAURA IMAI MESSINA
LE VITE NASCOSTE DEI COLORI

ISBN: 978-606-097-346-1 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Lui Emilio, care creşte

Prolog

Într-un timp nedesluşit al acestei poveşti, în două locuri diferite din regiunea Kantō, doi copii de patru şi şase ani desenează.

Mio, fetița, s-a întins cu burta pe podea şi-şi vântură picioarele în aer. Are părul prins în codițe împletite îngrijit, ochi de un negru vâscos, o rochiță albăstrie. Desenează o frunză, o singură frunză, imprimându-i cu buricele degetelor zeci de nuanțe de verde; amestecă verdele luat de la creioane – cele obişnuite şi cele cerate –, de la tempera şi de la vopselurile pe bază de ulei. Unde capacitatea culorilor se dovedeşte insuficientă, schimbă materialele. Lipeşte bucățele de hârtie, zgârie precum un pisic suprafețele; a jupuit o veche geantă de piele sintetică de-a mamei, ca să scoată un alt verde, pe care acum îl lipeşte pe unica ei frunză. Pare un dezastru, însă efectul final – e convinsă de asta – va fi splendid.

În schimb, Aoi, băiețelul, stă cuminte la masa din sufragerie. Are ochi negri, mari şi liniştiți, gura asemeni unei linii şi fruntea destinsă. El desenează un copac, nu o frunză. Mama trece pe lângă masă şi îşi aruncă privirea pe desenul băiatului: scoarța e verde, coroana, roz. Îşi aşază mâinile pe umerii lui Aoi, îl sărută pe creştet şi exclamă înduioşată: „Dar ce minunăție!“

Partea întâi

灰桜 Gri-cenuşă şi roz-floare-de-cireş

Şi, în anumite clipe, această senzație extraordinară că nimic nu s-a pierdut; – nimic nu se pierde.

IANNIS RITSOS

Despre culori diferite, perfecte în aceeaşi măsură, care vor apărea excelente dacă sunt privite în îmbinarea cu propria culoare complementară… albastru combinat cu galben, verde combinat cu roşu: întrucât fiecare culoare se vede mai distinct atunci când i se opune complementarei sale, în locul oricărei alte culori asemănătoare.

LEONARDO DA VINCI

Unu

Revelația despre cine este fiica ei, Kaneko Yoshida a avut-o într-o dimineață de mai, când cea mică avea numai câteva săptămâni. Pe o străduță din cartierul Kagurazaka din Tōkyō, verdele era orbitor, iar frunzulițele de ceai aveau culoarea *shinryoku* 新緑: verdele cel nou, cel mai proaspăt din an.

Mama o privea încântată cum se joacă pe pat, când a auzit o voce dinspre intrare: vecina le aducea în dar mici prăjituri *mochi*, proaspăt făcute. Chiar dacă dincolo se afla soțul ei, iar undeva prin casă erau şi părinții, ar fi fost nepoliticos să nu apară şi ea pentru a mulțumi. Kaneko s-a îndepărtat de cameră, lăsând-o pe Mio să gângurească de bucuria aceea simplă a celor mici când îşi mişcă în soare mânuțele şi picioruşele.

Dar, câteva clipe mai târziu, când femeia se întoarse în cameră, în mijlocul patului nu mai era nimeni. Totul era cufundat în tăcere.

Trupul lui Kaneko suferi un soi de accelerare ieşită din comun. O experiență pe care, în anii ce vor veni, avea s-o descrie ca pe lucrul cel mai apropiat de o călătorie în timp.

În cele treizeci de minute care au urmat, pline ochi de alergătură şi urlete, au fost cu toții convinşi că fetița fusese răpită: fereastra era deschisă, vântul umfla perdeaua asemeni pânzelor unei corăbii. Bunica Yōko a ieşit în fugă, cât îi permitea chimonoul; bunicul Mamoru a rămas în uşă privind-o, în timp ce ea, cu sufletul la gură, se îndrepta spre *kōban*. Tatăl lui Mio, în schimb, a luat-o razna de frică. Fără să scoată un cuvânt, s-a apucat să răstoarne casa întreagă cu susul în jos. A ridicat în aer stofele strânse grămadă pe pat, a deschis sertare şi dulapuri, s-a uitat sub măsuța din bucătărie. Ai fi zis că-şi rătăcise un plămân sau splina.

Agitația căutării a cuprins întreg cartierul – femeile îşi scoaseră bărbații din magazine sau din ateliere, a fost chemat să intervină polițistul din zonă: un nou-născut fusese smuls din brațele mamei sale! Să fie urmărită femeia aceea a cărei umbră o zărise cineva în treacăt, în spatele unei porți! Să fie cercetat bărbatul care o ştersese în mare grabă la capătul străzii principale din Kagurazaka! Îl văzuse Shimizu-san, da, şi chiar şi Abe-san zărise o siluetă suspectă în spatele platanului, ba nu, în spatele stejarului! În frământarea generală care cuprindea casele din vecinătate, copiii începură să alerge pe stradă, incapabili să discearnă între agitație şi frică. Li se părea un soi de sărbătoare.

Mama lui Mio, în schimb, nu se resemnă în fața ideii de a nu-şi mai găsi fiica acolo unde o lăsase.

Ca atunci când continui să-ți cauți cheile de la casă în aceeaşi geantă răscolită deja de nenumărate ori, Kaneko se întoarse în mod repetat în locul în care până în urmă cu câteva clipe era aşezată fetița. Parcă o şi vedea jucându-se în mijlocul patului, iar uscătorul metalic de rufe, care se legăna în fața ferestrei, răspândea irizații de alamă în cameră.

Kaneko se aruncă în lacrimi la pământ, strivită de greutatea unei dureri atât de uriaşe, încât îi părea obscenă.

Exact în acel moment văzu o mişcare uşoară printre stofele pe care le luase la cercetat de atâtea ori. Nu părea să fie vântul, ci ceva viu, care se agita. Poate pisica? Nu, pisica era la soare, pe verandă.

Mama întinse mâna.

Pe jos, la picioarele patului, pânzeturile se adunaseră ca o floare foarte înfoiată ale cărei petale erau făcute din in, cânepă şi mătase, în mijlocul căreia se făcea simțită prezența a ceva cu totul nou.

Kaneko, mişcându-se încet, în maniera aceea de neexplicat cu care întârzie deznodământul unei dileme, întinse în cele din urmă degetele. Scotoci cu delicatețe printre petalele bobocului de trandafir.

Şi iat-o pe copila ei.

Dormea. Ochii închişi, animați de mişcări imperceptibile: Mio continua să privească şi în somn, precum cățeii care mimează fuga dând din labe. Ceea ce observa mai cu seamă erau culorile, petele distincte care încă se găseau din abundență, dincolo de capacitatea fizică a pupilelor.

Femeia rămase nemişcată, mută. Cum de era posibil ca fetița să nu se fi trezit în zarva pricinuită de căutare? Cum de n-o găsise tot ridicând şi scuturând cearşafurile şi stofele? E oare cu putință ca nici unul să nu fi călcat pe ea? Că nu plânsese atunci când căzuse? O răpire întreruptă fix la țanc? De ce?

Îşi luă în brațe fetița şi o aşeză din nou la locul ei. Ieşi în tăcere ca să le dea de ştire celor care încă strigau în stradă: polițistul, escortat de o mică mulțime având-o în frunte pe bunica Yōko, care era pe punctul să intre în casă, soțul, cu chipul desfigurat de frică, bunicul Mamoru, încă nemişcat în prag.

De atunci încolo, după ceea ce aveau să-şi amintească mereu drept Marea Sperietură, o aşezară întotdeauna pe Mio într-un balansoar, înconjurată de pereți dintr-un lemn subțire şi paie. Iar mama începu să-şi privească fetița cu acel amestec de admirație şi suspiciune de care nu avea să mai scape vreodată.

Cine era fiica ei?

Mio se născuse printre chimonouri, în agitația unei dimineți de noiembrie.

În ziua aceea fusese un continuu du-te-vino de copii care, din pricina sărbătorii de *shichi-go-san*, erau cu toții înveşmântați în țesături decorate cu şoimi, coifuri, clopoței, bujori. La sanctuarul din Akagi avea loc o căsătorie, iar țesăturile vopsite de bunicul ei erau ca o explozie de culoare pe pielea miresei. Familia lui Mio îşi legase întru totul propria existență de țesături, vopseluri, motive tradiționale desenate pe *shiromuku*, bine-cunoscutele chimonouri de nuntă.

A fost o mare sărbătoare, dar şi o suferință cumplită.

De mai bine de douăzeci şi patru de ore, la intervale tot mai apropiate, mama lui Mio strângea o batistă în mâinile încleştate. Muşca dintr-un prosop mare, pătrat, căruia îi dădea drumul numai între contracții, pentru a înfuleca înghițituri mari de *onigiri*.

Strop cu strop, sângele picură pe țesături fără să zică nimeni ceva. A fost absorbit de trunchiul unui cireş în floare, pictat pe un chimonou nefolosit de ani de zile. Bunica lui Mio îşi amintea că-l îmbrăcase în fiecare primăvară pe când era doar o copilă. Îl alesese dinadins: pânza acelui chimonou cunoştea iubirea, nerăbdarea.

Era o tradiție de familie pe care oricine altcineva ar fi găsit-o bizară (dacă nu de-a dreptul respingătoare) – dar care printre femeile din neamul Yoshida era transmisă mai departe de cel puțin trei generații –, şi anume ca naşterea să aibă loc pe haine ce nu mai erau folosite, şi ca acestea să fie păstrate până la moarte; ritualul cerea ca, după slujba de înmormântare, hainele astfel pătate să fie incinerate laolaltă cu persoana căreia îi aparținuseră.

Urletul s-a auzit când ceasul bătuse ora patru de numai un minut. Prosopul de culoarea fildeşului a intrat cu iuțeală în scenă şi s-a făcut auzită vestea aceea ridicolă („Se naşte fetița!“), care era deopotrivă o evidență şi o prezicere.

După ce a fost scoasă din pântecele umflat al mamei, micuța a fost culcată pe o faşă de bumbac având o nuanță abia perceptibilă de *hai-zakura* 灰桜, gri-cenuşă şi roz-floare-de-cireş.

În culoarea aceea, au şoptit cele trei femei prezente la naştere, mama, bunica şi moaşa, era viața, dar şi moartea. Erau începutul şi sfârşitul.

Mio, care încă nu avea cum să perceapă şuşoteala aceea de voci joase, şi-a însuşit totuşi fiecare lucru în parte. Cenuşă şi floare de cireş, avea să se gândească într-o zi, iar de atunci avea să creadă asta cu fermitate pentru totdeauna: cenuşă şi floare de cireş, iată ce înseamnă să vii pe lume.

Când Mio s-a născut, ceața care îi acoperea vederea a ajutat-o să rămână calmă.

— Este o fetiță foarte liniştită, se lăuda mama. Noaptea doarme şi zece ore legate, iar ziua cel puțin şase.

Kaneko o ținea lângă ea în balansoar, în timp ce lucra vreo pânză sau ajusta un *shiromuku* pe trupul tinerelor mirese. Şi-o lega la spate când ieşea pentru diferite comisioane, când făcea ordine, gătea sau primea musafiri. Mio, lipită de mama ei, rămânea absorbită în a nu privi nimic. Să trăiască i se părea o sarcină mult prea mare.

În cea mai mare parte a timpului, fetița sugea la sân şi dormea; plângea cu moderație, doar pentru a-şi face cunoscută foamea încă prezentă sau vreun gol de aer rămas în gât.

Totuşi, transformarea s-a produs când copila a început să vadă. Desigur, încă nu distingea formele, ci doar umbrele colorate care se agitau în orizontul ei limitat. Dar erau suficiente pentru ca Mio, deodată şi numai în acele momente, să ridice vocea. Încă nu articula cuvinte, ci numai sunete. *Intra* în culoare, reacționa fizic la acele lucruri pe care abia într-o bună zi, cu mult mai târziu, avea să le poată numi.

Şi era o certitudine că, atunci când o să vină acea zi specială, Mio avea să cunoască numele oricărei culori din lume.

Dacă cineva i-ar fi cerut pe neaşteptate – poate într-un interviu dintre nenumăratele care se fac în Tōkyō pe stradă – să enumere câteva sunete care-i aminteau de copilărie, Mio ar fi vorbit despre foşnetul chimonourilor croite dintr-o singură, foarte lungă bucată de material, despre bunica ei care le mângâia, considerându-le ceva viu, şi lăudându-le de parcă ar fi fost copii („Ce frumos eşti!“, „Păi, tu eşti splendid!“, „O să faci o figură grozavă la cununie!“); şi apoi despre fâşâitul scos de centurile *obi*, care strângeau talia şi sprijineau întreaga siluetă, sau despre sulurile care erau desfăcute şi apoi împăturite unul peste altul, precum nişte plicuri de zahăr, în dulapurile cu uşi glisante – *oshiire* – de la primul etaj. Găurile acelea circulare, asemeni unor ochi, începeau de la podea şi continuau până la tavan.

— Ah, uitam, i-ar fi zis Mio bărbatului care-şi îndrepta acum microfonul spre ea.

Camera de filmat era undeva în spate, ținută de o fată.

— Mai este şi hârtia velină care proteja chimonourile aşezate în scrin. Sunetul acela mă înnebunea. Şi apoi… îmi dați de gândit, ah, clătirea țesăturilor după ce erau vopsite în bazinele uriaşe, pline de culoare. Se trecea de la albastru de fier la verde-apă, de la culoarea caisei la violet.

Reporterul ar fi fixat-o cu o privire admirativă pentru toate acele detalii pe care femeia le adăuga unul după altul. Şi totuşi i-ar fi aruncat o ocheadă şi operatoarei de la cameră: începea să-şi facă griji de lungimea interviului.

În jurul gării din Yurakuchō, unde Mio coborâse în dimineața aceea pentru o consultanță, s-ar fi adunat între timp o adevărată mulțime. Turişti cu pălărioare galbene, cu insignele prinse la piept, cu stegulețul pe care ghidul îl agita ca pe un bici.

— Şi-apoi mai era sporovăiala femeilor mutate în corpul de casă alăturat, în jurul unui *shiromuku*, acel chimonou complet alb, îl vedeți cu ochii minții? Albul acela orbitor, bâtlanii, prunii, siluetele pinilor… Îl consider cel mai frumos chimonou din lume. Cei mai mulți văd numai albul, şi totuşi acolo înăuntru sunt zeci de tonuri de alb. Este precum o scară cromatică semicompletă a unei singure culori, o minunăție… Reuşiți să v-o imaginați?

Bărbatul, fără să-i răspundă, s-ar grăbi să-i mulțumească pentru timpul pe care li-l acordase. Era de-ajuns aşa. Avea să-şi ia la revedere de la ea cât se poate de abrupt.

În timp ce reporterul şi operatoarea se vor fi întrebat dacă era cazul să oprească şi alte persoane sau, mai înainte, să mănânce ceva în micul restaurant de *rāmen* aflat în pasajul gării, Mio avea să-şi continue drumul spre Ginza. Tăind cu paşi mari bulevardul ivoriu care traversează Ginza, trecând pe lângă magazinele fastuoase ale caselor de modă Dior, Chanel, Gucci şi Prada – bărbații de la pază, atât de frumoşi, drepți precum nişte statui la intrare –, se gândea că, pentru a explica basul continuu din casa copilăriei ei, în fond, ar fi fost de ajuns să întocmească o simplă şi rapidă listă de verbe: alegi plantele, mărunțeşti

frunzele, le cufunzi cu gesturi delicate pentru a nu împroşca în jur. Şi apoi filtrezi încet, clăteşti energic, storci, întinzi, presezi. Şi vuietul vântului sau al ventilatoarelor care usucă. Întinzi la soare. După care, pe rând: coşi, calci, înnozi haina.

Iar în cele din urmă: „Oh!“ exclami de admirație.

În ciuda premiselor promițătoare, la patru ani Mio încă nu pronunța nici un cuvânt.

În misterul care era fiica ei, când o vecină sau vreo rudă îndepărtată o întreba cum este cea mică, mama căpătase obiceiul să o definească cu voce tare: „încăpățânată“, „neobişnuită“, „excepțională“. Cu voce joasă, în schimb, în familie, Kaneko spunea „diferită“, „un pic ciudată“. Şi totuşi, prin acel *un pic* limita cât de mult posibil teama care o măcina pe dinăuntru: ca nu cumva fetița să ajungă o bizară, o originală. Una care nu se căsătoreşte.

Sporind îngrijorarea şi sentimentul de vină al părinților ei (care aveau efectiv foarte puțin timp pe care să i-l dedice fiicei lor), Mio se folosea numai de degete ca să indice lucrurile.

În ciuda asigurărilor oferite de medici, convinsă că era vorba de o lene prelungită, familia se abandonase ideii că fetița avea să rămână mută pentru tot restul vieții. O minunată păpuşă stricată.

Bunica Yōko o alinta în secret pe Mio. O ducea în camera ei, deschidea scrinul, îi îngăduia să mângâie chimonourile, o privea cum urmăreşte broderiile cu degetele ei mici de copil. Atunci îi explica ce semnificație are carapacea, *akikusa* – iarba tomnatică –, de ce culoarea violet, *murasaki* 紫, fusese cândva rezervată numai aristocrației.

Mio îşi asculta bunica, se întindea cu delicatețe pe chimonourile care desfăşurate luau forma unei enorme litere T din pânză, îşi întindea cât putea de mult picioarele şi brațele. Astfel socotea cât îi mai rămânea până să devină adultă.

Abia în jurul vârstei de patru ani şi jumătate a început să vorbească.

Ezita însă să folosească acelaşi cuvânt pentru a indica două lucruri diferite, de parcă ar fi putut să pronunțe *galben* abia când întâlnea un obiect având exact aceeaşi nuanță cu care îl reținuse prima dată.

Mio era descumpănită de faptul că în jurul ei se creau continuu corespondențe greşite. De fiecare dată, ascultându-i pe adulți, simțea că trebuie să reformuleze tot ceea ce deprinsese până în acel moment. Ca atunci când, spre marea ei uimire, descoperise că două persoane care nu aveau nimic în comun împărțeau acelaşi nume.

În general, Mio pățea asta cu toate lucrurile (o ceaşcă, un câine, bețişoarele), totuşi nu era nici o îndoială că i se întâmpla mai ales când era vorba de culori. Acolo unde oricine altcineva vedea un simplu roşu, Mio observa cel puțin zece nuanțe diferite. Şi i se părea o greşeală să le rezume pe toate într-un singur cuvânt.

La un moment dat însă, trebuie să fi intuit că pentru a comunica e nevoie să renunți la precizie. Şi de atunci: „vreau să mănânc“, „mi-e cald“, „nu vreau să ies“, „mă ajuți să-mi fac ordine în cameră?“

Bucuria în familie a fost atât, dar atât de mare, încât Kaneko a căpătat obiceiul să-i dăruiască o bomboană ori de câte ori Mio spunea ceva. Era un mic premiu pentru faptul

că-i luase de pe inimă o piatră atât de grea, a doua cea mai grea după aceea din ziua cu Marea Sperietură – când copila dispăruse, cine ştie cum, pentru ca apoi să reapară înfăşurată într-o floare din pânzeturi.

Astfel că, de la patru la cinci ani, Mio a avut obrajii umflați de bomboane.

Dentistul îi reproşa şi ei, şi mamei:

— Tot zahărul ăsta îți strică dinții, bomboanele sunt un adevărat atentat la dantura frumoasă a fetiței, obiceiurile proaste se plătesc, doamnă Yoshida!

Dar Mio nu avea nici urmă de carie, ba mai mult, dințişorii i se înşiruiau drepți şi frumoşi în gură, fără fisuri, fără să se-ncalece, de un alb smălțuit, al cărui nume avea să-l pronunțe cu satisfacție într-o bună zi: „*Enpaku* 鉛白 – un alb extrem de vechi, de plumb, folosit inclusiv pe trupuri, înainte să se ştie cât e de periculos."

Fireşte, fetița continua să ezite, convinsă că nu va putea niciodată să spună cu exactitate ceea ce avea în gând. Dar apoi slobozea toate cuvintele laolaltă, ca o capitulare. Iar mama ei era atât de fericită, că Mio a devenit dependentă de a o bucura.

Kaneko exulta de bucurie şi se ducea să cumpere alte pungi cu bomboane.

— Yoshida-san, bună ziua! Dar Mio-chan chiar se dă-n vânt după aceste dulciuri!

— Da, Sano-san, le adoră… şi de-ați şti ce mi-a spus în dimineața asta.

— Ce anume?

— Că vrea să invite zebra, şi girafa, şi toate animalele de la grădina zoologică la petrecerea ei. Am dus-o să vadă parcul din Ueno săptămâna trecută…

— Ha, ha, ce nostimă! Câți ani are de-acum?

— Cinci, o să împlinească cinci în noiembrie.

Mama încetase în cele din urmă să o mai definească „încăpățânată" sau „excepțională". Acum era cu adevărat convinsă că Mio era astfel, şi se lăsa cuprinsă de o bucurie nemaiauzită la fiecare banalitate pe care o spunea copila: fiica ei era sănătoasă, numai asta conta.

Cea de-a doua răpire pe care o suferise – aceea a cuvântului – se încheiase la rândul său cu bine.

Un singur lucru persista, o pată minusculă care totuşi s-a tot mărit în timpul acelui an de transformare: Mio nu le spunea culorilor pe nume, în cazul lor refuza cu îndârjire.

Au luat-o drept o fază trecătoare (cel puțin la început), un fapt întâmplător.

Doar mama a intrat la bănuieli.

A început să pună deoparte bomboanele *bonbon*, cele mai apetisante, şi, asemeni unui cățeluş care nu dă lăbuța, îi repeta continuu lui Mio aceeaşi întrebare: „Ce culoare are?" În fața copilei care şovăia, Kaneko insista: „Ce culoare are asta?"

Însă fetița o lua pe ocolite, numea obiectul cu pricina, îi descria în felul ei forma şi întrebuințarea, inventa inclusiv o mică poveste. Dar mama îi cerea insistent culoarea, acel aspect atât de fundamental în viața cotidiană a familiei lor: filtrezi, clăteşti, presezi, întinzi la soare, coşi, netezeşti cu fierul de călcat şi un „oh" plin de admirație.

Punguța colorată, plină-vârf de bomboane, rămânea atârnată, ca o dojană, cât mai la vedere în bucătărie.

Îngrijorarea lui Kaneko începu să se arate din nou: Cine era fiica ei?

Dacă Mio nu spunea ce culoare are cutare lucru, pentru mama ei lucrul acela nu exista.

— Mama, mă ajuți să-mi închei haina?

— Ce culoare are haina?

— Mama, plastilina!

— Ce culoare are plastilina pe care o vrei?

Doar în cazul mâncării se abținea, temându-se la gândul că, încăpățânată cum era, copila ar sfârşi prin a muri de foame.

— Aici, în casa asta, sunt atât de multe culori, încât poate că e buimăcită, încerca să o apere bunica Yōko, care, încă de la bun început, nu simțise toată acea urgență de a-şi auzi nepoata vorbind. Dimpotrivă, dacă ar fi fost după ea, i-ar mai fi permis fetiței să copilărească încă un pic.

— Dar e absurd, răspundea Kaneko. Cum de ştie numele fiecărei legume în parte, dar nu spune că mărul e roşu? E mare, neted, ba chiar suculent, ieri a spus chiar aşa: „Suculent!“, dar nu reuşeşte să pronunțe roşu. E o jignire, o face dinadins!

— La vârsta asta, copiii nu au răutăți, Kaneko. Las-o în pace, o să vezi că, mai devreme sau mai târziu, va spune tot, sugera bunica.

Şi totuşi, Kaneko avea dreptate cu privire la un lucru: Mio o făcea dinadins. Dar nu pentru a o necăji, fiindcă ultimul lucru pe care l-ar fi vrut ar fi fost să-şi întristeze mama.

Ni se întâmplă adesea ca în legătură cu lucrurile pe care le iubim mai mult şi mai mult să dezvoltăm un simț al protecției. Şi, totodată, se coace în noi şi un soi de rezistență față de modul în care toți ceilalți le percep.

Mio a deprins culorile tocmai în felul acesta nervos. A învățat şi cuvintele, dar cuvintele nu au fost cele ale celorlalți copii. Păreau deja îndreptate spre ceva cu mult mai mare.

La grămada de substantive şi adjective obişnuite, Mio adăuga denumiri stranii. Nemulțumită de efectul unui „mai puțin“ sau al unui „mai mult“, al unui „deschis“ sau al unui „închis“, colecționa expresii care pentru ceilalți nu însemnau nimic – *un verde tânăr*, *un bleu vechi de şase ani*, *un galben care se învârte în horă*, *albastrul cerului de la şapte seara*. Erau cuvinte care creşteau odată cu ea şi pe care adulții le puneau pe seama acelei dezordini vesele a celui care învață o limbă diferită de cea maternă.

— E uluitor, murmurau unii, adresându-li-se lui Kaneko şi mamei ei, ca la vârsta aceasta să aibă o asemenea cunoaştere a limbii japoneze!

Din mută, devenise fetița cea mai elocventă dintre toți copiii cartierului.

Uşurarea lui Kaneko a durat însă fix câteva zile. Începuse să-i întindă din nou bomboane, dar acum Mio le strângea în palmă, mulțumea plecându-şi capul şi le strecura repede în buzunar, fără să le ducă la gură. Nu părea deloc bucuroasă de darul primit, percepea şantajul din spatele lui.

Nimeni nu bănuia, dar pentru Mio acela a fost al doilea compromis uriaş din minuscula ei viață. La momentul acela descoperise deja că, dacă un cuvânt putea să îmbrățişeze iritant de multe lucruri diferite, exista şi un mod de a-l elibera: era de-ajuns să-i adaugi în jur altele, să creezi un soi de mulțime.

Astfel, chiar dacă o frază pornea pe un făgaş greşit, amestecând un pic, reuşea să ajusteze lucrurile din mers.

În definitiv, i se întâmpla la fel şi în cazul culorilor: le putea îngroşa sau dilua în apă, şi astfel arătau diferit.

— Ce culoare are, Mio?

— Culoarea stafidei coapte, cu coajă subțire.

— Dar asta?

— E negru ca de miezul nopții, cu un strop de lună.

Acele expresii lipite de *galben*, de *gri* amuzau pe toată lumea, dar o scoteau din minți pe mamă.

Se declanşase un război.

Pentru Mio, momentul preferat al zilei coincidea cu cel în care casa toată se pregătea pentru odihnă. Atelierul se închidea, mirosul vopselurilor pe care familia Yoshida le folosea ca să coloreze micile accesorii care completau *shiromuku* rămânea afară, pe verandă, acele pentru brodat stăteau înfipte în ghemul de ață, *tatami*-ul acum pustiu învăluia camera. Erau desfăcute saltelele *futon*, rămase la întins toată dimineața ca să absoarbă parfumul şi lumina soarelui; se punea la punct seara.

Atunci, micuța Mio se întindea pe podea. Simțea răcoarea panourilor de lemn căptuşite cu paie, le mângâia marginile cu buricele degetelor, urmărind străzi imaginare de-a lungul fâşiilor multicolore. Aşa şi le dorise bunicul Mamoru, în maniera specifică vechilor familii nobile *daimyō*: un capriciu pe care o familie de artizani ai țesăturilor şi-l putea permite cu uşurință.

Îşi amintea discuțiile dintre bunici. Bătrâna Yōko, ridicând vocea, de parcă soțul ei n-ar fi fost chiar acolo lângă ea: fâşiile acelea i se păreau de prost gust, le-ar fi preferat într-o singură culoare, poate cel mult cu o inserție indigo sau în nuanța cremei de ouă. Bunicul îi răspundea că ea n-avea gusturi alese, că trebuia să depăşească împărțirile impuse de lume.

De altfel, culoarea a fost întotdeauna un privilegiu, semnala casta.

Într-o zi, pe băncile şcolii, Mio avea să învețe cele douăsprezece straturi care compun chimonourile femeilor de la înalta curte imperială: se numeau *jūnihitoe*. Avea să învețe sistemul *kan'i jūnikai* care, în zorii anului 600 după Hristos, stabilise o împărțire socială riguroasă, în funcție de nuanța acoperămintelor de cap lungi şi subțiri care se purtau la curte. În ambele cazuri existau douăsprezece nuanțe care te ajutau să înțelegi ierarhia, ca să ştii cui te adresezi şi cum anume.

Crescând, Mio avea să-şi imagineze cu admirație acele vremuri în care drepturile unui individ erau indicate prin culori şi jumătăți de culoare. Avea să viseze că într-o bună zi lumea ar putea să arate din nou aşa: având culorile care să-i indice cum să se comporte, cum să înțeleagă relațiile dintre persoane.

Exista un singur moment al zilei când tatăl i se dedica în întregime fiicei, şi fiica învăța cine era tatăl ei.

Se întâmpla seara, chiar înainte de somn, când deschideau o carte de basme, mereu aceeaşi: Yōsuke îşi înmuia arătătorul în gură şi îi citea o nouă poveste, căreia îi urma o alta, de obicei una din cele mai iubite două poveşti ale lui Mio: *Orihime şi Hikoboshi*1 sau *Hainele cele noi ale împăratului*.

Fetița se ghemuia cu spatele lipit de trupul tatălui, ținându-şi capul aplecat pe unghiul făcut la îmbinarea dintre pântece şi coapse. Cu timpul, Mio a prins obiceiul de a-i sta alături, încercând să nu atingă nici măcar în treacăt brațele hirsute ale părintelui său.

Cartea aceea nu conținea ilustrații, dar pe ea n-o afecta asta. Ba mai mult, în mintea ei totul se desfăşura cu o mulțime de detalii pe care nici un desen nu ar fi fost în stare să le

redea. Pentru Mio, să vadă lucrurile însemna cel mai adesea o dezamăgire.

Prefera mai degrabă să-şi întrerupă tatăl ca să-l întrebe ce culoare aveau bărbița lui Momotarō şi blana cățelului care i s-a alăturat în călătoria sa spre ținutul balaurilor (era oare *kogecha* 焦茶, maroniul frunzelor arse de ceai, sau poate *tobi-iro* 鳶色, cel cu nuanțe roşiatice al zăganului?), sau chimonoul prințesei Kaguya, născută dintr-o trestie de bambus (dacă era roşu, să fi fost oare vorba despre *akabeni-iro* 赤紅色, roşul ca de muşcată al femeilor din înalta societate din Kyōto?).

Tatăl râdea, îl amuzau întrebările fiicei lui.

Mama, în schimb, refuza până şi să rămână în aceeaşi cameră. Astfel că Mio nu punea întrebări când se întâmpla (foarte rar, trebuie spus) să fie ea cea care îi citea un basm. Tăcută, se abandona cu totul vocii, de parcă Kaneko ar fi recitat o foarte lungă sutra.

Bunica Yōko privea scena mai de la depărtare: era bucuroasă că ginerele ei se dovedea mai conciliant cu cea mică. De altfel, şi soțul ei fusese la fel cu Kaneko pe vremea când era copilă: bunicul Mamoru aparținea unei generații de bărbați care abia dacă-şi vedeau copiii.

Când va fi învățat să citească, Mio avea să iubească cu ardoare romanele dense de descrieri: jungla lui Salgari, senzuală şi toată numai un hățiş, misterioasele Ținuturi din Sud ale lui Stevenson, peisajele înzăpezite ale lui Kawabata. Asupra pasajelor pe care de obicei restul lumii le sărea, ea, în schimb, zăbovea îndelung.

Nu conta niciodată *ce*. Pentru ea important era *cum*.

Până când sosi acea dimineață care o făcuse să alunece în hăul alb. Mio trebuie să fi avut în jur de cinci ani.

Din curtea interioară pătrundeau țipetele de pui de pisică de curând fătați, vântul freca uşor crengile copacilor de geamuri.

Venise în vizită, din prefectura Gunma, un cuplu de prieteni agricultori. De decenii, alimentau provizia anuală a familiei Yoshida cu prețioasele frunze de indigoferă2. Aşezați pe *tatami*, potopiți de căldura de august, cei doi soți sorbeau veseli dintr-un pahar de *soba-cha* plin cu gheață.

Lui Mio îi aduseseră în dar o păpuşă de la Festivalul Primăverii, iar fetița, încurajată de cadoul primit, rămăsese jucându-se printre picioarele adulților. În timp ce ei vorbeau de anul în curs – cum fusese producția, noua rețea capilară de irigație, practică, dar mai puțin eficientă –, ea se rostogolea într-o parte şi-n alta pe *tatami*, se juca scoțând din teci boabele de *sora-mame*, dând bobârnace firimiturilor de *senbei*.

Apoi, pe neaşteptate, poate unde se apropia ora ca invitații să se întoarcă acasă, discuțiile s-au mai rărit, şi atenția adulților s-a îndreptat spre fetiță.

— Care este culoarea ta preferată, Mio-chan?

Întrebarea, mai degrabă previzibilă, a declanşat o tensiune care s-a întins precum firul unei pânze de păianjen dintr-un capăt în celălalt al camerei.

Mio era obişnuită, vârsta o făcea să ia drept evidente chiar şi lucrurile care nu erau deloc aşa. Lucruri precum furia mamei, bomboanele ba scoase, ba imediat băgate înapoi în punguță când spunea (sau nu spunea) cuvintele potrivite, proteza dentară pe care bunicul o lăsa pe masă înainte să bea *umeshu*.

— Îmi plac multe culori, nu doar una.

— Şi îți place indigoul, Mio-chan? Îți pare frumos indigoul nostru?

— Foarte.

A urmat un zâmbet general de mulțumire, de parcă însăşi casa ar fi respirat uşurată.

— Dar dintre toate, a continuat ea, cel mai mult îmi place acela care aduce cu afinele şi e uşor umed.

— Afine? a întrebat curioasă femeia.

S-a întors spre bunica lui Mio pentru confirmare: auzise oare bine?

— Şi-n plus, îmi place portocaliul… cel de la apus. Cel de la şase după-amiaza.

— Portocaliul apusului de la şase după-amiaza, a repetat amuzat oaspetele. E o imagine foarte frumoasă.

— Iar galbenul? a întrebat soțul, râzând. Trebuia să fie un joc la mijloc, cu siguranță.

Nimeni nu băgase de seamă expresia care se tot întindea pe chipul lui Kaneko. Nici măcar Mio, de obicei atât de atentă la volubilitatea mamei, nu-şi dăduse seama. Era distrasă de bucuria de a fi devenit centrul atenției, după ore întregi în care se simțise de prisos.

— Galbenul trebuie să fie…

Deodată, o mână tăie aerul de sus până jos, ca o secure:

— Şi-acum gata, o întrerupse mama. Şi-acum gata!

Nimeni nu reacționă, luați cu toții pe sus de surpriză.

Kaneko îşi apucă fiica de umeri.

— Încetează, Mio! țipă. Încetează cu toate cuvintele acestea idioate!

Bunica se ridică în picioare ca s-o oprească. Dintotdeauna se văzuse pe ea însăşi în Kaneko: o rătăcire a ceva ce se naşte din propriul trup, dar care evoluează într-un fel neprevăzut.

— Galbenul e galben! continua să țipe Kaneko, neîncetând să smucească fetița. E închis sau deschis, nimic altceva! Ai priceput?

Cu toții se ridicară în picioare şi abia atunci, odată cu alarma declanşată de acele siluete apărute în câmpul său vizual, Kaneko a dat drumul prinsorii. Poate şi din pricina ruşinii că-şi pierduse controlul, femeia a căzut în genunchi.

Războiul era pierdut.

În seara aceea, Mio căzu din picioare în hăul alb.

A fost primul dintr-un lung şir de leşinuri care aveau să i se întâmple de-a lungul anilor, ca nişte pauze lăptoase în care viața aproape se dizolva cu totul.

Câteva ore mai târziu, când oaspeții îşi luaseră de-acum rămas-bun, copila redeschise ochii, cuibărită în *futon* şi părând să nu-şi mai aducă aminte nimic: camera în care se găsea, cine era acolo, mama care se năpustea spre ea, chipul răvăşit şi culorile rămase suspendate pe buze, bunica alergând s-o ajute, adulții stând jos pe *tatami*, şi apoi, deodată, în picioare, ca o pădure ivită de dimineața până seara.

Uitase totul. Totul, mai puțin urgența de a găsi cuvintele potrivite ca să spună cum era galbenul. Şi laolaltă cu acestea, o nouă şi încăpățânată precauție: hotărârea de a nu mai

face pe nimeni părtaş la căutările sale.

În laboratorul de vopsit al familiei i se dezvăluia latura practică a treburilor, de parcă proza ar fi rechemat la ordine poezia.

De-a lungul unei zile obişnuite, Mio se înfățişa adesea în laborator, aducând tava cu ceştile de ceai pentru tatăl şi bunicul ei. Traversa cu precauție magazia plină ochi de țesături, şoptind cu un fir de voce, iar în timp ce tatăl îşi ştergea sudoarea cu degetele pătate toate de vopseluri, ea răsfoia ca pe nişte cărți ilustrate volumele masive în care se înlănțuiau modelele tradiționale tipărite pe hârtie *washi*. Uneori, îşi asculta tatăl gândind cu voce tare pe marginea ispitei (mereu reținute) de a crea altele noi. În schimb, bunicul Mamoru tăcea, rezumându-se la a-şi bea ceaiul cu mici sorbituri: cu fiecare zi în care îmbătrânea, părea să mai elimine un cuvânt.

Fetița deprinse pigmenții, precum şi metodele tradiționale de prelucrare a țesăturilor şi ierburile cu nume speciale. Înainte să învețe să-şi scrie propriul nume, ştia deja să recunoască momentul precis al fierberii păstăilor de fasole *azuki*, mâinile scobite de vântul iernii, indigoul botezat *Japan Blue* de primii străini poposiți în țara ei.

— Trebuie să cunoşti întreaga filieră, trebuie să ştii fiecare etapă ca să înțelegi valoarea rezultatului final, îi spunea tatăl ei. E ca atunci când îți aminteşti cu ochii închişi detaliile unui drum, ca să-l poți regăsi chiar şi pe întuneric.

Yōsuke Yoshida iubea metaforele, dar adevărul era că te lua aproape cu amețeală să descoperi prin câte mâini trecea un chimonou de mireasă. Ceea ce ajungea împăturit în hârtie velină şi în stofă, gata să fie îmbrăcat, era rezultatul unei călătorii incredibile dintr-o parte într-alta a Japoniei.

Însă abia intrând în atelier, Mio simțea că pătrunde într-o cu totul altă lume.

Pentru a se găsi în locul în care călătoria unui *shiromuku* se apropia de scopul său final, îi era de ajuns să traverseze curtea interioară, să urce din nou până la galeria din lemn, să împingă în lături uşile glisante, să verifice că este curată-lună, să îndepărteze al nu ştiu câtelea paravan de bambus *shōji*, să murmure „*sumimasen*“, plecându-şi capul în felul cum o învățase bunica.

Copila iubea candoarea locului acela, delicatețea în primul rând morală. Emana bogăție, iar înăuntrul acelei bogății părea să-şi înalțe cuib iluzia că ai putea lua fericirea cu tine acasă datorită unui chimonou de mireasă.

Atelierul de croitorie era cunoscut şi apreciat în toată zona, şi o mare parte dintre fetele din vecinătate sfârşiseră prin a trece de cele două porți de lemn de cedru şi a se încredința mâinilor pricepute ale femeilor din familia Yoshida. Din generație în generație, toate păstrau acelaşi vocabular suplu, aceeaşi eficiență în a îmbrăca şi sfătui, în a vorbi despre lucruri extrem de practice şi, totodată, în a convinge viitoarele mirese de poezia intrinsecă a uniunii prin căsătorie.

Mio auzise de nenumărate de ori istoria despre *shiromuku*, despre cum în creația acestuia se împleteau laolaltă stofele cele mai prețioase şi talentul celor mai străluciți meşteri din țară. Povestea aceea le fascina pe tinerele femei, care ieşeau din atelierul de croitorie având capul învolburat de cocori cu aripile întinse, de țestoase, de cețuri şi de simboluri precum *goshoguruma*, carul tras de boi. În timp ce fixau un *obi* sau conturau cu

ajutorul stofei curba senzuală a gâtului coborând spre umeri, femeile din neamul Yoshida nu precupețeau niciodată să ofere sfaturi pentru ziua nunții: poziția în care trebuia menținut trupul, pentru ca astfel coafura să rămână dreaptă, picioarele arcuite spre interior, privirea care să nu fie niciodată de o bătaie mai mică sau mai mare de trei metri, punctul precis în care să apuce rochia prinzând-o între arătător şi degetul mijlociu de la dreapta, ca să nu o târâie pe cărarea de piatră ce duce la sanctuar.

Însă, mai mult decât convorbirile purtate, pe Mio o încânta paleta nuanțelor de alb etalată odată cu fiecare strat de țesătură, fiecare cu numele său: de la fildeş (*zōge-iro* 象牙色) la albul brut (*kinari-iro* 生成色), de la albul ca de aluat (*neri-iro* 練色) trecând prin pulberea obținută din cochiliile de stridie (*gofun-iro* 胡粉色) şi până la albul florii deutzia (*unohana-iro* 卯の花色). Se minuna de fiecare dată cum un splendid chimonou putea să pălească la întâlnirea cu o anumită nuanță a pielii, la fel de bine cum o stofă fără nici o pretenție reuşea să ascundă complet defectele unui trup.

Observa vrăjită degetele roase de împunsăturile acelor, broderia care se realiza în luni întregi, îmbrăcatul care avea nevoie de ore. Iată, se gândea Mio, că frumusețea îi fura fiecăruia câte ceva. Le fura vederea mamei şi bunicii ei, le fura pielea tatălui şi bunicului ei. Frumusețea nu-i lucru uşor.

I se permitea să intre în atelier cu singura condiție ca nimeni să nu-i bage de seamă prezența.

— Dacă vrei să priveşti, nu trebuie să fii văzută, dacă vrei să asculți, nimeni nu trebuie să ştie că eşti acolo.

Îi era categoric interzis să atingă vreun chimonou, precum şi să se apropie de cliente sau să-i adreseze cuiva vreun cuvânt.

În tăcere, făcându-se una cu peretele ca să devină invizibilă, fixa cu privirea viitoarele mirese, studiindu-le fețele. Toate păreau atât de frumoase, şi cu toate acestea nu înțelegea ce sentimente le încearcă. Erau speriate, sau fericite? Iar dacă erau bucuroase, de ce li se citea în priviri acea dorință de fugă? E oare cu putință ca înăuntrul fericirii să fie şi toată frica aceea?

— Dar e firesc, Mio, îi spuse într-o zi bunica. Vin să-şi aleagă *shiromuku*, dar totodată se pregătesc şi să moară puțin.

— Să moară? întrebă ea uluită.

— Ştii ce semnifică albul în istoria noastră? Albul este culoarea cea mai pură, culoarea sacră prin excelență. Dar, încă din Antichitate, se leagă mai degrabă de doliu decât de viață. Albul a fost dintotdeauna culoarea sfârşitului, în timp ce roşu este a începutului.

Mio nu luase niciodată parte la o înmormântare. O singură dată, într-o dimineață, văzuse o mulțime compactă, îmbrăcată în negru, mergând încet de-a lungul străzii. Îi explicaseră că murise un om, bătrânul Abe-san de la patiseria de *wagashi*.

— Într-o vreme, veşmintele de înmormântare nu erau negre, ci albe, i-a explicat cu răbdare bunica Yōko. Albe precum un chimonou de mireasă.

Fetița rămăsese perplexă.

— Dacă te gândeşti bine, în ambele cazuri, trecutul se opreşte, fie că treci din viață în

moarte, sau de la tânără nubilă la femeie căsătorită. Ieşi din casa tatălui tău şi încetezi să mai faci parte din familia aceea. Murim, aşadar, ca fiice şi renaştem ca soții în noua noastră casă.

— Şi roşul? a întrebat Mio.

Conform tradiției, roşul îşi făcea intrarea imediat după ceremonia de la sanctuar, când proaspăta soție se dezbrăca de *shiromuku*, îşi schimba rochia şi, purtând un chimonou în tonuri de stacojiu şi auriu, îşi întâmpina oaspeții la ospățul de nuntă. Prin valul acela de sângeriu se făcea cunoscută noua ei existență.

Să te precipiți în alb, să te arunci în roşu: în după-amiaza aceea, Mio, la cei şase ani ai săi, se întrebă – sau, mai bine spus, intui, fără ca acel gând să ia o formă – dacă merita cu adevărat sacrificiul de a muri astfel pentru un bărbat.

Pe Mio o îngrozeau mâinile tatălui ei.

Obişnuită cu albul strălucitor al *shiromuku*, cu porunca de a-şi spăla orice urmă de murdărie înainte de a-şi vârî fie şi doar nasul în atelier, degetele acelea bondoace şi pătate de vopseluri îi evocau mai degrabă o amenințare decât iubire.

Şi totuşi, ele dețineau o putere extraordinară: ştiau să repare lucruri.

Adesea, la uşă sunau vecini neaşteptați, cărora le fuseseră recomandate mâinile pricepute ale lui Yoshida-san, pentru a repune în funcțiune o sobă sau o maşină de spălat, vreun mic radio sau o ramă oarecare. „Ni s-a spus că dumneavoastră sunteți tare priceput“, începeau imediat după salutul cuvenit. Fireşte, se ofereau şi să-l plătească, însă, dat fiind că li se răspundea „Nu, nu e nevoie, pentru mine nu e o muncă“, la finalul anului apăreau tot felul de mici daruri: *mochi* proaspăt făcute, o lădiță cu bere, saci de cartofi sau roşii. Casa se umplea de flori.

Cu timpul, la ore complet diferite, au început să-şi facă apariția şi copiii din cartier ca să-l întrebe dacă le poate repara jucăriile pe care părinții le categoriseau de-acum ca fiind stricate.

Yōsuke Yoshida cerea să i se predea bucățile, spunea scurt un „bine“ sau „vino mâine“, iar apoi, noaptea, când toți dormeau, întindea pe masa din bucătărie şurubelnițe, pile, chei franceze, bețişoare şi alte instrumente cu formă neobişnuită. A doua zi, pe ascuns de copiii care adeseori şi uitau să-i mulțumească – atât de mare era bucuria de a-şi vedea restituite comorile pe care le crezuseră pierdute pentru totdeauna –, bărbatul zâmbea în felul acela atât de dulce pe care şi-l îngăduia doar când nu era nimeni prin preajma să-l vadă.

Abia cu timpul, fiica lui avea să i-l descopere. Prima dată s-a întâmplat într-o dimineață, pe când ea se afla în cameră, se îmbrăca în fața oglinzii – un chimonou roz-portocaliu pentru petrecerea ei de opt ani – şi a surprins acel zâmbet dinspre hol. A doua oară, Mio l-a revăzut pe când traversa strada întorcându-se de la şcoală, iar Yōsuke râdea sprijinit de poartă în timp ce un băiețel înălța în văzduh acelaşi zmeu de plastic care cu o seară mai înainte zăcuse fără o aripă pe masa din bucătăria lor.

Dacă i s-ar fi cerut să-şi deseneze părinții – acele teme care deseori pun bine în lumină cum percep copiii ordinea ierarhică a unei familii –, Mio şi-ar fi desenat mama ca pe arborele uriaş de ginkgo din curtea casei, iar pe tatăl ei, ca pe o mică floare spontană.

L-ar fi vrut mai hotărât, mai de partea ei. În timpul discuțiilor furtunoase dintre Mio şi mama ei, deşi se înțelegea că bărbatul era de acord cu fiica lui, Yōsuke părea să renunțe la partea lui de judecată. Tăcut, părea convins că, orice ar fi zis, nu ar fi schimbat oricum cu nimic lucrurile. Însă numai dacă l-ar fi privit în ochi! Mio se minuna cum de nimeni din casă nu se oprea asupra acelor sfere luminoase de culoarea scoarței şi care grăiau în chip aproape copilăresc ce sentimente îl încercau. Când mama o ataca, frustrarea lui Mio era uriaşă. De ce nu spunea el nici o vorbă în apărarea ei?

Dar apoi uite că tatăl scotea la iveală din buzunar un mic titirez, iar Mio, în loc să privească dungile concentrice de culoare, rămânea hipnotizată de chipul părintelui ei. Frumusețea acelor jocuri cu totul practice, de făcut împreună, fără să-şi vorbească, îi răscumpărau orice neplăcere. La fel ca bunicul Mamoru, şi tatăl ei părea să pună prea puțină bază pe cuvinte. Le folosea, dar cu zgârcenie, de parcă nu s-ar fi încrezut în ele până la capăt.

Seara, odată atelierul închis şi cina deja încheiată, Mio rămânea să se înmoaie îndelung în apa din cadă. Cufundată în uriaşa *ofuro* împreună cu mama şi bunica, le asculta vorbind până când apa devenea călâie.

Când Mio era foarte mică, obişnuia să facă baie cu tatăl şi bunicul. Se dezbrăcau în camera din fața băii, iar apoi, în sala acoperită cu plăci de faianță smălțuite cu albastru, cei doi bărbați se frecau cu vigoare ca să-şi scoată – din păr, de pe sub unghii – urmele de vopseluri. Apoi, tatăl îi vărsa peste creştet o căldare plină ochi şi, râzând, se băgau în sfârşit în cadă. Privită de jos, *ofuro* îi apărea lui Mio precum cazanul fumegând al unei supe urieşeşti.

Sprijiniți de marginea căzii, Mio îi privea pe tatăl Yōsuke şi bunicul Mamoru cum închid ochii, cu prosopul făcut sul sub cap. I se părea un mister liniştea aceea a lor concentrată, de parcă şi-ar fi întins degetele cu mare greutate spre miezul din ei înşişi: se eliberau nu doar de murdărie, ci de întreaga zi. De toate zilele lumii ăsteia. Înmuiați în apa fierbinte, deveneau, în ochii ei, nişte ființe fără memorie.

Femeile, spre deosebire de bărbați, sporovăiau mult în *ofuro*. Nu lăsau ziua în urmă, ci mai curând puneau din nou mâna pe ea.

Astfel descoperea că, deşi trăind sub acelaşi acoperiş, viețile celor din familia ei coincideau numai în parte.

Acum păreau să fie toți uniți laolaltă, pentru ca apoi să intervină momente în care unul dintre ei părăsea încăperea şi trecea la o altă treabă, sau altul făcea o pauză pentru baie ori ca să meargă la poartă. Kaneko se separa de mama ei ca să robotească în bucătărie, bunicul îşi adjudeca timpul necesar unui *senbei* sau pentru o bere cu ucenicii, tatăl, cel pentru o țigară.

Şi, dincolo de toate, mai era acea altă viață, cu totul interioară şi secretă, prezentă în fiecare dintre membrii familiei. Aceeaşi care le făcea pe bunica şi pe mama lui Mio să-şi înceapă adesea istorisirea cu „Azi, tocând ceapa, m-am gândit că…“, „În timp ce întindeam stofa, mi-a zburat gândul la…“, „Terminând broderia de la rochia lui Yoshiko-san, mi-am amintit de…“.

Înmuiate în supa din cadă, chipurile celor două femei se destindeau, iar Mio observa acea metamorfoză în plin fapt. Încet, încet, pe măsură ce porii li se dilatau, copila cerceta

ceea ce într-un răstimp de câțiva ani avea să devină obsesia ei.

Din ziua aceea şi până în cea din urmă a vieții sale, când şi ea avea să fie incinerată – înfăşurată în chimonourile pătate cu sângele în care se născuse –, Mio avea să caute mereu culoarea intimă a fiecărei persoane.

Acea nuanță unică, precisă, care îi reda esența.

---

1. Protagoniştii – reprezentând stelele Vega şi Altair – legendei din spatele sărbătorii Tanabata (Sărbătoarea stelelor sau Sărbătoarea stelelor îndrăgostite), celebrată în fiecare an pe 7 iulie. Conform legendei, cei doi îndrăgostiți se pot reîntâlni o singură dată pe an, în ziua a şaptea a celei de-a şaptea luni.

2. Plantă originară din regiunile tropicale şi subtropicale, numărând peste 300 de specii, cu flori roz sau roşii-purpur dispuse în ciorchine, din care se extrag pigmenții indigo.

Poate că la mijloc a fost chipul de nedescris al fetei, sau cicadele care vara bâzâiau puternic. Sau poate, mai simplu, faptul că Mio creştea şi toate acele mici imbolduri ale anilor adunați au făcut-o în ziua aceea, pe neaşteptate, mai matură.

Convinsă că în atelier se afla fiica ei, bunica Yōko stătea nemişcată în fața mesei din bucătărie, cu mâinile acoperindu-i fața. Plângea pentru o prietenă foarte dragă, care murise. Între timp, Kaneko, convinsă la rândul său că în prăvălie era mama ei, se închisese în baie, chinuită de una dintre frecventele ei migrene.

Clienta, care cunoştea bine spațiile, pătrunsese în liniştea din atelier. Se îndreptase cu paşi siguri spre încăperea separată de o perdea, care servea drept cabină de probă şi, aşteptând să vină careva, se dezbrăcase. Miresele care voiau să li se croiască un *shiromuku* veneau în mai multe rânduri ca să verifice detaliile, materialele, socotelile.

Când a intrat, Mio a observat imediat ventilatorul aprins. Fluxul de aer era îndreptat spre perdea care, bătută de curentul de aer, acoperea şi dezvelea trupul pe jumătate gol al unei tinere femei. Rămase într-atât de impresionată, încât nu se întrebă nici măcar pe unde or fi fost mama şi bunica.

Era prima dată când vedea o piele atât de acoperită de semne: părea o foaie de hârtie pe care cineva pictase îndelung, cu mare grijă, şi deasupra căreia mai apoi fuseseră trasate linii haotice şi contradictorii cu un creion cu vârful tocit.

Copila rămase uluită de urzeala de cicatrici şi desene, executate în culori uimitoare.

Privirea trebuie să-i fi fost într-atât de intensă, că a pus-o în gardă pe cealaltă: femeia se întorsese c-o mişcare bruscă, alarmată. Evaluând apoi proporțiile acelei prezențe, redeveni calmă.

— Vino, îi zise, făcându-i semn cu degetul. Apropie-te.

Mio ridică mirată din sprâncene.

— Nu ai mai văzut niciodată un tatuaj?

Văzând-o atât de absorbită de pielea ei, femeia s-a apropiat pentru ca Mio să i-o poată atinge.

— Vrei să vezi cum se simte? şopti întinzându-i palma.

Atunci, Mio întinse mânuța, pe care femeia i-o luă cu blândețe. A fost un gest rapid, firesc.

Ghidă buricele degetelor copilei pe şoldul ei gol, unde o cascadă de bujori urma linia osoasă a toracelui. Îi închise degetele mici într-un pumn, lăsându-i liber arătătorul, pentru ca numai el să alunece de-a lungul încolăcirilor unui şarpe care i se insinua în jurul coapsei stângi; coborî de-a lungul trupului care i se înfăşura până la gleznă. Împreună urcară la loc pornind de la piciorul drept, parcurgând în sens invers călătoria petalelor de cireş care se scuturau în jos dintr-o creangă noduroasă, întinsă în diagonală pe abdomen.

Deşi lui Mio îi părea deja bătrână, necunoscuta trebuie că nu avea mai mult de

douăzeci de ani.

Îngenunche în fața copilei şi se întoarse, descoperindu-şi astfel spatele.

— Acesta, în schimb, este tatuajul meu cel mai prețios, spuse. Blazonul familiei mele.

Pe partea stângă a spatelui se desfăşura un desen amplu, în nenumărate nuanțe de negru. În mijloc, două frunze de stejar se înfruntau prinse ca într-o horă.

— Dar… nu se şterg? întrebă mirată Mio.

Degetele îi erau acum libere să colinde singure pe pielea miresei.

— Dacă voi vrea asta, poate, cândva, într-o zi.

În schimb, despre cicatrici nu pomeni nici un cuvânt şi nici nu trecu degetele fetiței pe deasupra acestora decât accidental.

La momentul respectiv, Mio nu avea încă de unde să ştie, dar o impresie la fel de puternică avea s-o încerce numai foarte mulți ani mai târziu, dând complet din întâmplare peste o fotografie a lui Andy Warhol. Într-o revistă franceză, artistul îşi expunea cicatricile de pe piept, urmele gloanțelor ieşite din pistolul lui Valerie Solanas, tăieturile şi cusăturile chirurgilor ca să-l poată aduce înapoi pe lumea asta. Iubirea, precum furia, avea să se gândească atunci Mio, lasă mereu semne.

Mio n-avea să uite niciodată după-amiaza aceea de vară de la vârsta de şapte ani. Nu numai pentru că tatuajele îi părură uluitoare, la fel ca şi ideea că pictura putea să alunece colorând nu doar pe *deasupra* lucrurilor, ci şi pe *sub* piele. Mai mult decât orice, ceea ce o izbise fusese, în schimb, umbra pe care o surprinsese pe trupul femeii.

Era vorba despre o culoare nedesluşită, ceva între vinețiul unei vinete, negrul lemnului dulce şi leşie. O culoare cum nu mai văzuse vreodată, adăpostită cu grijă în punctul unde spinarea întâlnea şezutul.

Pentru Mio a fost o adevărată epifanie: aşadar, fiecare parte a trupului avea o nuanță diferită! Exista un punct mai adevărat decât toate celelalte, capabil să dezvăluie intimitatea unui bărbat sau a unei femei.

Şi tocmai atunci, în momentul în care dădea să-şi întindă degetul ca să atingă umbra aceea, a auzit nişte paşi mărunți, apropiindu-se în grabă.

Kaneko ajunse gâfâind, cu sufletul la gură.

— Vă rog din adâncul inimii mele să mă iertați, copila vă deranja, spuse, trăgându-şi brusc fiica în spate.

Mio se retrase rapid, cu o plecăciune: „*Sumimasen, gomennasai, mōshiwakearimasen deshita*.“

— Nu mă deranja deloc, răspunse tânăra pe un ton calm, însă ferm. Ar trebui să-i fiți recunoscătoare, în schimb. Mi-a ținut de urât în timp ce aşteptam aici, singură.

— Sunt cumplit de ruşinată, continuă Kaneko. Îşi lăsă cât mai jos capul, până la a-şi ascunde cu totul fața.

Înainte să păşească dincolo de uşa care lega atelierul de restul casei, Mio îşi văzu mama închizând ochii, aproape de parcă i-ar fi fost teamă. Părea păpuşa de plastic pe care o primise de ziua ei, aceea care-şi închidea automat pleoapele când îi lăsai capul pe spate şi care şi le deschidea când o aşezai din nou dreaptă.

— Vă aduc într-o clipă chimonoul, continuă Kaneko. Broderia pe care ne-ați cerut-o

săptămâna trecută a ieşit foarte bine.

— O să constat eu singură rezultatul.

Vocea dintr-odată glacială a femeii o lovi pe Mio. Se mai întoarse o dată ca să se asigure că era vorba despre aceeaşi persoană, aceea care cu numai câteva clipe înainte îi dezvăluise cu atâta blândețe geografia propriului spate.

Însă mama ei, obişnuită probabil să fie mereu tratată în felul acela de către clientă, nu se tulbură. Răspunse că lucrurile stăteau fireşte întocmai aşa cum spunea ea şi că era nerăbdătoare să-i afle părerea. Merse să aducă chimonoul şi îşi făcu de lucru în jurul viitoarei mirese.

Mio nu avea să-şi mai scoată vreodată din minte curiozitatea de a şti cu precizie ce culoare purta fiecare parte a trupului.

Crescând mai mare, în jurul vârstei de paisprezece ani, avea să se cerceteze îndelung.

Complet goală, cu capul aplecat spre podea, şi-l vârâse între genunchi ca să observe, în oglinda lungă lipită de peretele băii, locul unde picioarele se prindeau de şezut, curba ascunsă a cărnii, culoarea maronie şi umflată a sexului, smocul de păr care creştea de la an la an, roşul închis al anusului.

Într-o zi, în timp ce era prinsă în mijlocul acelui exercițiu, mama intră peste ea în baie şi rămase profund tulburată. Nu din pricina imaginii pe care i-o oferea fiica ei, cu tot trupul contorsionat în poziția aceea ca de circ (cu intenția precisă să-şi observe fără pic de pudoare fesele, trase în lături precum jumătățile unei piersici), ci a firescului cu care Mio îi explicase că ceea ce căuta era culoarea.

Nu dezvoltarea propriului trup – cine nu avusese oare curiozitatea asta? –, ci culoarea.

Numai asta căuta. *Numai* culoarea.

Cine era fiica ei?

Altă dată, la cincisprezece ani, fusese aspru certată pentru că se plimbase în văzul tuturor cu un băiat al cărui nume mama ei nu-l cunoştea. Mio se revoltă şi ridică atât de mult vocea, încât Kaneko, drept pedeapsă, îi interzise după aceea să mai participe la festivalul *matsuri* din cartier, pentru care se pregătea încă de la începutul verii.

Mio avu o reacție isterică. Cu cât ea sughița mai tare, cu atât mai de neclintit devenea mama. Ca întotdeauna, bunica Yōko încercă să îndulcească tonul, dar Kaneko i-o tăie scurt:

— Tu să nu te bagi! E fiica mea, nu a ta! Ştiu eu cum s-o educ!

Bunicul Mamoru, enervat de atâta zarvă, se retrăsese în camera lui, în timp ce Yōsuke asista nemişcat la confruntarea celor două. Tensiunea bărbatului se vedea toată în mâinile pe care şi le ținea între genunchi, în ochii ațintiți în supa *miso*, care se răcise de-acum.

Mio i se adresă atunci tatălui:

— Dar tu de ce nu zici nimic niciodată?

Toate privirile se întoarseră ba spre Mio, ba spre Yōsuke, care, uimit, îşi ridicase privirea din farfurie.

— Nu-mi iei niciodată partea, spuse Mio, cu o voce joasă şi feroce. Dar tu eşti tatăl meu, sau lacheul ei, servitorul ei? şuieră Mio, arătând spre mama ei. Faci întotdeauna

numai şi numai ce zice ea!

Bărbatul n-a reacționat nici de data asta, ci tot Kaneko. Care cu o mână îşi apucă de-o încheietură fata, iar cu cealaltă îi arse o palmă peste obraz.

Ce s-a întâmplat după nu avea să-şi amintească nici unul. Mio se prăvăli din nou în hăul alb, uitând totul.

Cu timpul, când învăță să se apere singură, fata reuşi totuşi să-şi ierte tatăl. Nu-i lua niciodată apărarea, însă pentru Mio începu să cântărească deja mai mult faptul că el o accepta mereu aşa cum era, spre deosebire de mama ei, care îi măsura fusta ori de câte ori ieşea din casă, îi lua fața în mâini ca să verifice cât şi cum se machiase, îi dădea mâncarea jos din furculiță dacă i se întâmpla s-o ducă la gură în mod greşit. Oaza lipsită de orice intervenție în care tatăl o primea sfârşi prin a i se arăta prețioasă. Nu exista o cale dreaptă. Şi chiar dacă era, cu toată buna lui credință, el n-o cunoştea.

În ciuda tuturor diferențelor, părinții ei se iubeau mult. În unele dimineți, se întâmpla ca Yōsuke să se trezească cu o privire visătoare. Kaneko îi şoptea atunci lui Mio: „Tatăl tău a fost ieri seară la cinema.“ Soția nu-l lua peste picior, cu siguranță nu-l înțelegea, dar în definitiv îi plăcea că soțul ei se îndepărta uneori de casa şi de viața acelea. I se părea că astfel se află în posesia a ceva ce ea nu avea.

Uneori, paşii îl purtau pe Yōsuke spre Ginza, schimba câteva trenuri şi se întorcea cu un pachet de *wagashi* de la cofetăria Akebano, la al cărei simplu nume părinților ei li se umezeau ochii. Erau dulciurile preferate ale mamei şi ale bunicii, iar lui îi plăcea nespus să le aducă mici daruri ca să le facă fericite.

— În definitiv, tocmai ceea ce *nu* ştii despre o persoană te face să te îndrăgosteşti de ea, îi spunea râzând mama. Mio, încearcă să-ți găseşti şi tu pe cineva despre care să nu ştii mai nimic. Aşa vei rămâne îndrăgostită toată viața.

Abia doisprezece ani mai târziu avea să pătrundă şi în casa Yoshida o teorie care printre neurologi circula deja de câteva decenii şi care pleca de la ipoteza că în cadrul populației generale ar exista un procent foarte redus de indivizi de sex feminin care, datorită unei misterioase şi la fel de fascinante mutații genetice, avea pe retină un număr superior de receptori.

Abia din momentul acela, cu toții aveau să înțeleagă – sau să intuiască măcar – că ochii lui Mio identificau milioane de culori în plus față de ceilalți. Pentru că fiecare dintre acei receptori, denumiți „celule cu conuri“ (de regulă, de trei tipuri), avea capacitatea de a distinge aproximativ o sută de nuanțe de culoare. Iar dacă o persoană dotată în mod normal reuşea să identifice sute de mii de culori, o persoană având patru tipuri de celule cu conuri – care dispunea aşadar de o privire „tetracromatică“ – avea un spectru de percepție ridicat la pătrat.

Numai când a ajuns şi la ei conceptul de vedere tetracromatică, cei din familia Yoshida şi-au amintit cum Mio, încă de copilă, părea continuu stimulată. Până şi pe stradă sau la piață ai fi zis că se găseşte într-o sală de teatru pe a cărei scenă, în fața ochilor ei, ar fi defilat cele şapte minuni ale lumii.

Dacă ar fi ştiut toate acestea mai dinainte, ar fi fost cu toții cruțați de o mulțime de temeri.

Însă la vremea acestei poveşti, în familia lor se credea că cei mici nu ştiu nimic. Că nu ar fi altceva decât nişte recipiente menite să fie golite de nimicuri şi umplute apoi cu ceea ce era *important*.

Şi probabil că lucrurile ar fi evoluat în felul acela, dacă Mio n-ar fi fost convinsă că dreptatea e de partea ei. Copila nu le permitea s-o golească pe dinăuntru. Din instinct, lăsă la vedere o mică adâncitură, pentru ca adulții să poată pune înăuntrul ei ceea ce considerau indispensabil.

Totuşi, ea era în cu totul altă parte. Rând pe rând, se afla într-un şifonier încastrat în perete, înăuntrul unei crăpături, într-un spațiu oarecare în care-şi imagina că se pune la adăpost pe sine şi extraordinara ei percepție.

În astfel de ascunzişuri a luat naştere viața ei secretă.

Doi

Copil fiind, când îl întrebau ce meserie are tatăl lui, Aoi răspundea că e un vrăjitor.

Nu ar fi ştiut să explice altfel senzația aceea că asistă la o minune, care îl cuprindea când observa mişcările rapide pe care le făceau degetele tatălui descojind un măr într-o singură fâşie lungă sau când, din coaja unei mandarine, scotea la iveală un elefant sau o broască. Altă dăți, aduna întreaga familie în jurul mesei din bucătărie şi, ca din nimic, le expunea în cele mai mici detalii planul pentru sfârşitul de săptămână. Uluit, Aoi se întreba când rezervase tatăl lui biletele, cum făcuse să-şi găsească timp ca să organizeze fiecare lucru în parte.

Dar mai cu seamă sentimentele erau cele care-l fermecau cu totul. Asemeni unor obiecte care ieşeau mereu altele din jobenul magicianului, tatăl lui era capabil să schimbe emoțiile între ele cu o atât de mare uşurință, încât acum putea să treacă drept liniştit, pentru ca-n clipa următoare să se arate devastat. Bucuria devenea într-o clipită euforie, apoi, uite, durerea ciocănea, iar disperarea dădea buzna cu totul, trântind uşa. Fireşte, erau comportamente care destabilizau întreaga familie, însă Aoi intui curând că, în viață, să nu te prefaci a fi normal precum ceilalți înseamnă un real curaj. Pe care tatăl lui îl avea.

Cine ştie, îşi va fi spus Aoi crescând, dacă nu cumva, tocmai ca reacție la părintele său – ale cărui schimbări bruşte îi păruseră mereu un lucru cumplit şi totuşi imposibil de separat de afecțiunea pe care i-o purta –, devenise atât de precaut în sentimente.

Aoi avea numai cinci ani când se întâmplă ca tatăl să planteze înăuntrul lui prima dintre cele trei semințe care, germinând, aveau să-i pecetluiască definitiv copilăria.

Era sâmbătă, firma urma să deschidă abia după-amiaza.

— Ieşim? îl luă prin surprindere invitația părintelui său.

Micuțul se urcă fericit în scăunelul lui montat pe bicicletă, lăsându-se purtat până în parc. Frecventaseră adesea locul acela, dar până atunci privirea lui Aoi nu se avântase niciodată mai departe de spațiul gol al leagănului, de-a lungul scărilor de piatră care duceau la templu.

În ziua aceea, vara îşi dădea în petic, emana prin toți porii un aer umed. Munții Kamakura se vedeau limpede în zare.

Intrând în incinta parcului, bărbatul ținu strâns mânuța copilului. Îl opri din saltul prin care dădea să se îndrepte spre carusel. Îl conduse în schimb spre un răzor cu flori.

— Vino să vezi ceva.

Lăsându-se pe vine, îi arătă un fir de iarbă răsucită, o floare minusculă.

— Priveşte, îi spuse din nou copilului.

În ciuda vârstei foarte fragede, Aoi trebuie să fi intuit solemnitatea invitației, fiindcă, pentru prima dată, îşi ținu în frâu dorința de a o zbughi la joacă. Îşi sprijini spatele de pieptul tatălui în timp ce el îi povestea despre floarea de rapiță, despre zambilă, despre pulberea care se obținea din sămânța de noptiță.

Urmări cu atenție mişcările făcute de degetele tatălui, râse, scoase câte un „oh“ de nenumărate ori.

Astfel, Aoi descoperi grădina de flori, parcela de zarzavaturi şi jungla, pădurile ivite într-o vază cu toporaşi. Rămase uluit de multitudinea de lucruri pe care le putea conține un metru de pământ. Prin înlesnirea pasiunii tatălui său – acea nelinişte foarte puternică de a-i preda ceva – ajungeau la el zeci de exemplare vegetale cărora trebuia să le cunoască cât mai degrabă numele, să le învețe pe de rost fructul şi frunza.

De la vârsta de şase ani, cu complicitatea şcolii şi a propriei nelinişti de a clasifica orice lucru, Aoi avea să înceapă să facă un adevărat recensământ al plantelor. Le categorisea în singurul mod pe care-l cunoştea, desenându-le într-un album pe care-l purta mereu cu el.

Când tatăl îşi dădu seama de gradul de precizie pe care-l atinsese fiul lui, îi arătă pe-un raft din dormitor câteva cărți care cuprindeau întregul său univers deja atât de concentrat. Albumele burduşite cu desene din enciclopedia botanică publicată de Honzōzuhu, planşele lui Ernst Haeckel.

Nu a fost nevoie să-i povestească cum şi în cazul său prima îndrăgostire de copil fusese pentru grădina lui de acasă, de la Ōdawara. De altfel, Aoi cunoştea deja bucuria de a împărți lumea. Ceea ce deprindea acum însă era o fericire încă şi mai mare: descoperea unul dintre extrem de puținele lucruri în stare să destindă chipul nervos al părintelui său.

Aoi înțelese ce muncă făcea cu adevărat tatăl lui – şi motivul pentru care la şcoală îl luau atâta la ochi – în ziua în care împlini şapte ani şi, din pură întâmplare, se oficie slujba de înmormântare a mamei unui coleg de-al său de clasă.

Până atunci, exceptând orele de la şcoală, Aoi îşi petrecuse fiecare zi în încăperile firmei de pompe funebre. Se juca cu maşinuțele lui şi hoinărea printre picioarele părinților săi şi ale angajaților care soseau punctuali dimineața şi tot punctuali se întorceau seara acasă.

Dar mai cu seamă îi privea intrând pe aceia pe care-i numeau „Cei Rămaşi“. Erau îmbrăcați în negru şi alb, vădind gesturi puține şi ordonate. Lui Aoi îi plăcea felul acela deosebit al lor de a se aşeza, de parcă ar fi urmat eticheta la masă: soseau cu țârâita sau în mici grupuri, în taxi sau pe jos, adesea de acasă, uneori de la gară; îşi aşezau hainele pe spătarul scaunelor, luau loc. Însă aproape întotdeauna se ridicau imediat din nou în picioare; cu privirile rătăcite, se uitau în jur, căutând pe cineva care să le explice cum să se comporte.

— Ce fac? întrebase cândva Aoi.

— Aşteaptă să fie pregătiți, îi răspunsese mama, iar de atunci înainte aceea deveni singura frază cu care răspundea la întrebările pe care i le adresa copilul. *Aşteaptă să fie*

pregătiți.

Şi uite că în sală intra tatăl său, cu baghetă magică şi joben, şi deodată fiecare dintre Cei Rămaşi ştia unde să se ducă, ce anume să ia în mână – dacă un bețişor de tămâie sau o floare –, în ce moment să se aşeze sau să meargă, când să plângă sau să suspine, pentru că în viață vine un moment anume, „micul meu Aoi, în care nu ne rămâne decât să ne luăm rămas-bun“.

Din acea înşiruire de momente care se repetau în fiecare zi, mai mult decât orice altceva lui Aoi îi plăcea clipa în care, la sfârşitul ceremoniei, i se îngăduia în secret să se apropie de sicriu şi să privească. Tatăl zicea că acolo înăuntru puteai să găseşti de toate: în definitiv, nu era cu mult diferit de o valiză.

— Dar unde se duc?

— Ah, cine ştie. Fiecare are propria idee.

Iar valiza – îi explicase – urma să fie cuprinsă de flăcări, să se topească în parte, şi apoi să se usuce atât de tare, încât să se facă cenuşă. Nimic nu avea să rămână din dulciuri şi cărți, din plicurile de ceai şi cafea, din pomană, din creioanele colorate, din haina preferată, din batista care ştersese mâini şi fețe ani la rând.

Da, îşi întărea tatăl vorbele în fața privirii copilului care amuțise, trebuia ca lucrurile să se petreacă precis în felul acela:

— În afară de o mână de oase, nimic nu trebuie să rămână.

Până atunci, totul fusese un joc pentru Aoi: maşinuțele lansate de pe treapta aflată la intrarea în firmă, socoteala nesfârşită a florilor, bomboana pe care i-o întindea şoferul carului mortuar ori de câte ori îl vedea.

Dar apoi, în ziua celei de-a şaptea aniversări, îşi văzu intrând în capela mortuară colegul de clasă. Matsuda Takeru, îşi amintea încă numele lui. Era îmbrăcat în negru, înconjurat de o aureolă de adulți.

Toți se apropiaseră de altarul acoperit de flori. Mulți plângeau, aşa cum se întâmpla întotdeauna când cel care murise se ducea înainte de vreme.

Aoi îşi recunoscuse colegul, îi făcuse chiar şi un semn de salut, dar băiatul nu băgase de seamă prezența lui.

Toți luaseră loc. Copilul, după o clipă în care se lăsase târât în fața sicriului, îşi trăgea acum tatăl de mânecă. Voia să stea în ultimul rând, cât mai departe cu putință de trupul mamei.

În momentul acela, Aoi s-a apropiat de Takeru. Îl bătuse uşor pe spate, iar el se întorsese, cu față împietrită şi disperată de la atâta plâns. În jur, nimeni nu băgase de seamă scena.

Aoi îi oferise atunci Bolidul Roşu, una dintre cele trei maşinuțe preferate cu care adora să brăzdeze holul firmei de pompe funebre, conducându-le pe o pistă imaginară pe care o perfecționase cu trecerea anilor.

Întinzându-i-o, Aoi îşi amintea că se gândise că nu era încă pregătit să se despartă de jucărie, dar că i-ar fi cedat-o colegului său, dacă acesta ar fi vrut-o. Părea atât de necăjit.

Dar Takeru, în loc să se arate recunoscător, păru surprins şi imediat rănit. Îşi lăsase

privirea în jos pe plăcuța de metal inscripționată pe una din laturi: SUPER FAST. Pentru ca apoi, de parcă un mecanism blocat s-ar fi repus deodată în funcțiune, să lovească cu violență mâna lui Aoi. Maşinuța se izbise de perete.

Iar apoi îi întorsese spatele, fără să-i mai arunce vreo privire.

Din ziua înmormântării, colegul lui, care fusese mereu politicos, încetă să-i mai adreseze vreo vorbă lui Aoi. La şcoală îl evita şi numai atunci când era obligat – pentru o temă sau o activitate de grup – accepta să stea lângă el. Dacă din greşeală li se intersectau privirile, Aoi recunoştea în căutătura colegului său amestecul de ură, ruşine şi neputință cu care-l pironise în după-amiaza aceea.

Takeru îl ura pentru că fusese martor la suferința lui.

Iată ce voia să spună tatăl lui Aoi când repeta că munca lui este dură şi că lumea, adesea, nu înțelege.

— Dar nu-i ca şi cum e vina ta, nu? Doar nu i-ai omorât tu pe oamenii aceia!

— Nu, fireşte, dar suferința nu se interesează de ce este adevărat şi ce este fals.

Să contemple îndelung trupul nemişcat al mamei, să-l lase să se ducă cine ştie unde, pentru ca apoi să-l vadă întorcându-se într-o grămăjoară de oase albe, trebuie să i se fi părut lui Takeru o operațiune de-a dreptul monstruoasă. Ani buni mai târziu, Aoi avea să se întrebe dacă nu cumva colegul lui ar fi suportat ceva mai uşor descompunerea acelui trup mai degrabă decât dispariția lui.

Astfel, în ziua când împlini şapte ani, Aoi plantă înăuntrul său a doua sământă: înțelese în sfârşit natura muncii tatălui şi se convinse, de asemenea, că cine considera că el făcea afaceri cu moartea se înşela cumplit. Cu siguranță nu moartea, ci viața mai degrabă era cea care producea suferință.

De ani buni, Morioka-san, tatăl lui Aoi, îşi dorea o casă mai mare.

Nu ca să strângă şi mai multe lucruri, ci pentru grădina pe care îşi imagina că ar creşte-o în jurul ei. După una dintre crizele lui nervoase – momente în care era cuprins de o dorință abstractă de a-şi încheia socotelile cu lumea –, mama lui Aoi îşi luă soțul deoparte. Pe un ton ferm cum nu mai folosise vreodată, femeia îi spusese că aveau suficiente economii ca să investească, aşa că să caute casa aia!

Fiecare alegere însă sfârşea prin a depăşi suma pe care el era dispus să o plătească. Bărbatul visa la pomi fructiferi, tufe de iasomie, un cireş care, la sfârşitul lui martie, să acopere locul de petale. Nu reuşea să ajungă la un compromis.

Doamna Morioka începu să creadă că soțul ei avea să renunțe definitiv la ideea de a se muta, când, într-o zi, din întâmplare, tatăl lui Aoi vorbi cu un bătrân, iar acel bătrân îi pomeni de un triunghi de pământ mănos care se afla, în mod curios, chiar în mijlocul unei treceri la nivel cu calea ferată, în nodul feroviar dintre Kamakura şi Zushi. În locul acela se ramificau şinele în cele două direcții, fiecare strecurându-se în tunelurile care străbăteau muntele.

— Ca două picioare, chiar aşa! rânjea deşănțat bătrânul când au mers să-l vadă.

Tatăl lui Aoi se hotărâse deja, chiar înainte să răsune semnalul anunțând trecerea trenului, barierele să coboare, şi ei să vadă convoiul de vagoane brăzdând aerul: nu de o casă nouă avea nevoie, ci tocmai de grădina aceea.

Pe mama lui Aoi o înspăimânta gândul că băiatul o să-şi poată însoți tatăl acolo. Ideea în sine era bună, însă poziționarea grădinii era teribilă. Una era un adult, şi alta un copil: nu se ştie niciodată ce-i trece prin cap; culoarea semaforului, trenurile atât de rapide, că nici măcar nu le auzi venind.

Nu, o asigură soțul ei, putea să se încreadă în el: n-avea să-l piardă din vedere nici măcar o clipă.

Într-o zi de aprilie, cea de-a treia şi ultima sămânță a fost plantată în Aoi.

Timpul contemplării se încheiase: tatăl şi fiul inaugurau grădina, treceau de partea lui Dumnezeu. După ce se deprinsese cu moartea, copilul urma să învețe ce sentimente te încearcă atunci când dai naştere unui lucru.

Morioka-san, atât de puțin deprins cu atingerile fizice, îşi ținu promisiunea făcută soției: la fiecare trecere a trenului, ca să-l ştie la adăpost, îşi îmbrățişa fiul. Într-atât, încât în anumite zile Aoi sfârşi prin a-i simți brațele în jur şi de cincisprezece ori într-o singură oră.

Când Aoi mai crescu, tatăl încetă să-l mai strângă în brațe la trecerea trenurilor, dar din instinct întindea oricum mâna şi-şi lăsa palma pe spatele băiatului. După ce împlinise opt ani, se limita să-l privească drept în ochi până când trecea trenul.

Chiar dacă gestul nu avea să se mai repete niciodată, acel nepreţuit contact fizic cu tatăl se împleti în Aoi inseparabil cu ideea de grijă. Nu doar faţă de plante, ci şi pentru oameni. Mai precis, cu aceea de grijă pentru sufletul lor.

Morioka-san cumpără două sape, una mare pentru el şi una mai mică pentru Aoi. Îşi procură saci cu îngrăşământ şi dozatoare pentru apă, cărţi ca să citească despre lumină şi cum trebuia valorificată mai bine, ca să studieze vântul şi vibraţiile produse de trecerea trenurilor. Pregăti pământul, împărţind parcelele ca într-o reţetă. Nu diferă cu nimic, se gândi Aoi, de felul în care se prepară o prăjitură.

Cuprins de entuziasm, copilul începu să strângă seminţe de peste tot: de la mărul pe care mama îl curăţa de coajă în bucătărie, de la kiwi în timp ce-l mânca, de la fructul de *yuzu* care plutea în cada de baie şi pe care el îl descojea pe ascuns.

Anii aceia au fost cu adevărat fericiţi.

În caietul de desen, de care era nedespărţit, Aoi întocmea un adevărat registru al grădinii. Uneori, în timp ce întorcea brazdele, tatăl îi vorbea despre durata doliului. Despre cum părea să fie nevoie de optsprezece luni ca să te consolezi după moartea unui părinte, iar ca să interiorizezi sfârşitul unei poveşti de iubire era nevoie de un timp mai mult sau mai puţin asemănător.

Aoi era atât de obişnuit cu acele discuţii ca de om mare, că nu le mai băga de seamă.

— Peste cât timp răsar roşiile? întreba nerăbdător, punând aceeaşi întrebare pentru fiecare sămânţă pe care o plantase.

— Abia ce am pus-o în pământ, e nevoie de timp.

— Mâine?

— E nevoie de timp.

— Ce trebuie să fac?

— Îi poţi pune apă, poţi face în aşa fel încât soarele să bată potrivit, dar apoi trebuie să aştepţi, încheia bărbatul. Tu faci anumite lucruri, timpul face restul.

— Şi apoi?

— Şi apoi nimic. E suficient să aştepţi, îi răspundea calm părintele.

Odată cu vara, sosiră păstăile şi vinetele. Castraveţii răsăriră lungindu-se pe tulpinile lor, cu frunzele brăzdate de nervuri precum faţa vecinei de acasă, cea care hoinărea ţinând în gură periuţa de dinţi.

Şi prin forţa gestului de a observa natura minusculă a grădinii de plante şi zarzavaturi, Aoi se convinse că tatăl lui avea dreptate: era de ajuns să aştepţi pentru ca totul să se întâmple.

Dacă tatăl vedea în fiul său o plantă, creşterea lentă şi apoi febrilă a leandrului, micile izbucniri alăturate, care un lucru făceau seara, şi un altul a doua zi dimineaţă, mama lui Aoi vedea în fiul ei o creatură care trebuia în primul rând protejată.

Iubit de părinţii lui în felul precis şi unic în care fiecare din cei doi ştia să iubească, privirea aţintită asupra lui se construia din contrarii. Prin tatăl său cunoscu timpul morţilor şi al plantelor, prin mama, în schimb, deprinse capacitatea de a surprinde fericirea în lucrurile mici. Aoi se arăta vesel şi exuberant cu el, calm şi măsurat cu ea.

Doamna Morioka era o femeie veselă. Când se născuse Aoi îşi promisese solemn să

nu devină o mamă anxioasă, dar nu-i reuşise. În schimb, îşi dăduse seama că născuse o absență, carne din carnea ei, care de atunci înainte avea să hoinărească prin lume de una singură. Pentru a compensa acea nelinişte, care adesea se traducea în excese de severitate, îşi îndopa fiul cu dulciuri.

Prima dată când îl dusese la magazinul de *dagashi*, Aoi avea trei ani. Firma magazinului era decolorată, iar bătrânul proprietar şedea moțăind în spatele tejghelei. Din el se vedea numai capul, restul trupului zăcea cufundat sub mici compartimente cu bomboane, cutii cu bezele moi, borcane de sticlă şi cutii de tablă doldora de dulciuri. În locul acela, totul era magie pură, şi nu era nevoie să cheltuieşti mai mult de cinci, zece yeni pe bucată.

La intrarea în magazin, mama îi întindea coşul în miniatură, şi Aoi se repezea printre rafturi ca să apuce o budincă mare cât un deget, sau vreun bastonaş presărat cu bucățele de ciocolată.

Revoluția s-a produs când Aoi a descoperit acadelele Chupa Chups. Mama citise cândva într-un ziar despre un accident grotesc şi se temea că acadeaua s-ar putea desprinde de bețişor, blocându-se în gâtul copilului.

— Trebuie să faci în aşa fel încât să te țină până acasă, trebuie s-o sugi, dar fără să o spargi! îi porunci speriată. Şi ai mare grijă nu cumva s-o desprinzi de pe băț. Ai înțeles?

Întorcându-se cu paşi mici şi concentrați de la magazinul de *dagashi* pe strada Komachi-dōri, Aoi desfăcu ambalajul de la Chupa Chups şi-şi strecură în gură bila de culoarea cireşei. A fost o senzație fulgerătoare ca o supernovă.

Când şi când se oprea extaziat, îşi ridica privirea spre mama şi, arătându-i cât mai rămăsese din biluță, o întreba:

— Acum pot să fac trosc?

Fără să-şi dea seama cu adevărat, Aoi legă acadelele Chupa Chups de o lecție importantă: învăță alături de mama lui durata fericirii. Era dulce precum ochii ei de culoarea ambrei, dar nu rezista niciodată mai mult de o biluță de zahăr, sirop de glucoză, pulpă, suc de fructe.

Exista un gând precis care, pe măsură ce se contura fie şi în mii de variante, avea să devină o constantă în viața lui Aoi: „Este fundamental să porneşti cu sufletul bine pregătit. E nevoie să te înarmezi împotriva fricii, a superstiției, a tuturor celorlalte piedici ale inimii.“

N-avea importanță cine spusese fraza aceea. Pentru el, în general, nu conta prea mult cine anume spunea un lucru sau altul.

Dar, în amintirea lui Aoi, tatăl lui fusese primul care pronunțase acele cuvinte.

Tânăr fiind, Morioka-san fusese nevoit să lupte împotriva prejudecăților rudelor sale, mai ales ale unchiului său matern. Îşi pierduse tatăl când avea numai şaisprezece ani, mama îl urmase la scurtă vreme, iar el, pentru a face față situației financiare dezastruoase a familiei, acceptase cu recunoştință munca aceea prea puțin râvnită, dar bine plătită. Deşi în ochii tuturor meseria aceea apărea ca monstruoasă, tatălui lui Aoi îi plăcuse încă din prima clipă.

— Avem de-a face cu partea cea mai delicată a existenței, nu e un lucru care se poate îndeplini cu lejeritate, îşi repeta el, şi avea să continue să le-o repete şi copiilor săi, de-a lungul anilor. Dar este şi-un motiv de mândrie.

Şi totuşi, lejeritatea pe care tatăl lui Aoi considera necesar s-o alunge îl ajunse din urmă din pântecele soției lui. Sosi pe calea acelui fiu al lor, care hoinărea prin încăperile firmei de pompe funebre, aceleaşi pe unde el se învârtea mândru şi auster, impecabil în sacou şi cravată. Morioka-san nu reuşea sub nici o formă să-l certe pe Aoi. Era conştient, după atâția ani în care practicase meseria aceea frumoasă, dar atât de dură, că vârsta tânără nu cruța pe nimeni de nimic. Se putea muri cu uşurință chiar şi la numai o lună de viață.

Şi apoi se întâmplase ceva ce lui Morioka-san i se păru de-a dreptul miraculos: Aoi se îndrăgostise de tatăl lui.

Cum se câştigă iubirea unui fiu?

Era o întrebare pe care el nu şi-o pusese niciodată, într-atât era de convins că aşa ceva nu avea să i se întâmple vreodată. Ce avea el special ca un copil să ajungă să-l iubească? Nu, mai bine să aibă grijă de familie, să aducă mâncare pe masă, să-i țină pe toți la distanță când îl apucau crizele sale furtunoase.

În schimb, afecțiunea năvalnică a lui Aoi îşi croise drum atât de firesc până la el, încât bărbatul se convinsese în cele din urmă că la întrebarea despre cum se câştigă iubirea unui fiu nu era decât un singur răspuns: *Din întâmplare*.

La început, cu Aoi care i se împleticea printre picioare ziua întreagă, Morioka-san se simți confuz, iar mai apoi, cuprins de o fericire cu totul nouă. Copilul îi murdărea hainele şi fața cu dâre lipicioase de la pupicii plini de frişcă. Şi el nu se supăra, ba chiar îi lua

apărarea când mama alerga după el ca să-l pună la punct.

După ani de zile în care crezuse că pentru a-şi face bine meseria era nevoie să demonstreze mai ales coerență şi că trebuia să rămână impasibil, pentru a întâmpina cât mai corect durerea celorlalți, iată că Aoi îi deschidea o cale cu totul diferită.

Şi atunci, privindu-l pe cel mic cum se strecoară printre sicrie, cum mângâie obraji împietriți şi ciocăne uşor unghiile cu buricele degetelor ca de insectă, apoi descoperindu-l – când se depărta un moment – aplecat să observe fețele deformate ale unor necunoscuți şi povestindu-le acestora cum îi fusese ziua la grădiniță, simți cum, datorită acelei minuscule bucăți de viață umană, lejeritatea îşi făcea simțită din nou prezența.

Meseria lui îi devenea astfel şi mai dragă.

Morioka-san reuşi în felul acesta să aline moartea, durerea simțită de Cei Rămaşi, înainte, în timpul şi după înmormântare. Nu era vorba doar despre obişnuință, ci de iubire autentică. Încetă să-şi mai ascundă plânsul atunci când se întâmpla să sosească un sicriu micuț, sau când rudele rămâneau înmărmurite privindu-l, loviți de o durere căreia nu ştiau încă să-i dea un nume. Întindea brațul, acolo unde simțea că gestul său avea să fie bine primit, şi le strângea mâna. Îi dăruia o îmbrățişare cui simțea nevoia, înfrunta tulburarea celorlalți.

Mai presus de toate, asculta, căci să asculți reprezintă dintotdeauna forma cea mai înaltă de iubire.

— Nu e nevoie să te prefaci trist, nu, nu e nevoie nici măcar să crezi că cel mort era o persoană minunată, spunea el.

Cu Cei Rămaşi era nevoie mai ales să fii omenos, să-i asculți suficient şi să le oferi acel spațiu comun al emoției, „cel care te face să simți că împărtăşeşti o experiență mai mare decât tine, viața, în general“, zicea cu vocea sa calmă şi solemnă, „pentru că nimeni n-o spune, dar toți ştiu asta, şi anume că *acum* cineva îşi plânge persoana iubită şi suferă, dar *într-o zi* acelaşi lucru li se va întâmpla tuturor, fiecăruia în parte: celui care acum se află în încăperea aceasta, în oraşul ăsta, în oricare alt colț al lumii“.

Naşterea surorii a fost o revoluție pentru Aoi, exact din motivul că n-a avut loc nici o revoluție. Sau, mai bine spus, poate unde fusese anunțată ca un eveniment enorm, dar la care Sayaka, încă de nou-născută, nu părea să intenționeze să ia parte.

Mama avea să-i repete lui Aoi până la epuizare formula magică conform căreia, de-acum, el era cel în care-şi punea toată baza: „Poți să ai grijă de Sayaka, ca un bun *frate mai mare*, cât timp fac eu cumpărăturile?“, „Când Sayaka se întoarce de la şcoală, ca un bun *frate mai mare* ce eşti, îi poți pregăti un pic de orez cu *furikake* pe deasupra?“, „Tu eşti salvarea mea, Aoi: dacă nu ai fi tu, care eşti un *frate mai mare* aşa bun, eu cum m-aş descurca?“

Şi totuşi, Sayaka nu avea nevoie de el, de fratele ei, față de care arăta o curiozitate stinsă.

La trei ani se aşeza singură pe vasul de toaletă, iar la patru cunoştea deja *hiragana*. Avea pretenția să fie autonomă în tot ceea ce i se întâmpla, anticipând cu câțiva ani fiecare etapă. Extrem de precoce, diferită.

Doamnei Morioka îi plăcea să pregătească porții uriaşe de mâncare, pe care sfârşea apoi prin a le împărți vecinilor şi angajaților de la firma de pompe funebre. Deseori, Aoi era însărcinat să meargă să recupereze farfuriile şi tăvile; se ducea, suna la sonerii şi striga ruşinat „*sumimasen*“ peste perdelele atârnate la intrare.

Când Sayaka s-a făcut îndeajuns de mare ca să-i poată da o mână de ajutor fratelui său, Aoi a fost bucuros la gândul să împartă cu ea acea activitate jenantă.

Încă de la bun început, Sayaka a părut să prefere observația în detrimentul acțiunii. Ştia mereu ce anume să spună, dar nu simțea nici o dorință de a-şi exprima propria părere. Nu pentru că nu s-ar fi considerat inteligentă, ci fiindcă pentru a vorbi trebuie să te intereseze la ce anume se gândesc ceilalți, or pe ea o interesau numai propriile lucruri. Îi plăcea să se plimbe, picioarele ei păreau să nu ştie nici de foame, nici de sete. Şi totuşi, nu-i plăcea să mănânce, privea lumea cu un interes redus, pentru ca apoi, deodată, să se înfigă în mijlocul vieții, după cum avea să spună Aoi când s-a făcut mai mare: privind-o, părea să asiste la una dintre acele scene din documentare unde, în calmul imperturbabil al savanei, o leoaică îşi înalță deodată capul, ia în cătare prada, şi o clipă mai târziu țâşneşte la fugă.

La şcoală, Sayaka a făcut o pasiune pentru persoane. Câteva persoane, extrem de atent selecționate, de la care învăța pe de rost ceea ce ea definea „expresiile de mijloc“, acele grimase la jumătate de drum între emoțiile cele mai genuine, cele pe care ştie să le recunoască numai cine învață să iubească cu devotament. Iar ea îşi revărsă acea iubire asupra unor colege de şcoală şi mai ales asupra unchiului său, fratele mamei, care venea să-i viziteze adesea. În schimb, față de Aoi, în ciuda raportului invers al vârstelor, pe Sayaka o încercă mereu un sentiment de protecție.

La opt ani şi jumătate, când înțelesese deja de câtva timp că desenele lui erau toate greşite, Aoi îşi pierdu curajul.

Cuiburi făcute în pământ, flori, proiectile înfipte în țărână, sfere suculente, bulbi, clopoței goliți de *hozuki*. Şi apoi: ghiveci, recipient, vas, borcan, canal, sistem de irigare, mici tuneluri albe de nailon ca nişte ciorapi, care să protejeze de frig plăntuțele cele mai delicate.

Totul foarte frumos, însă oricum *greşit*. Era de ajuns să-l aşezi alături de caietul de desen al surorii sale ca astfel să iasă la iveală o comparație nemiloasă: caietul lui era o amestecătură de culori, pretutindeni numai imprecizii.

Aoi încetă să mai deseneze. Doamna Morioka băgă de seamă imediat acest fapt şi făcu tot ce-i stătea în putință pentru a-şi ajuta fiul să fie mai bine. Dar, cu cât se străduia ea mai tare, cu atât mai mult se închidea Aoi în sine, ba poate că tocmai acea îngrijorare din partea ei era cea care-l dezorienta.

Aoi încă nu înțelegea cât era de grav defectul său de vedere, însă privirea îndurerată a mamei şi neliniştea ei de a-i vorbi despre asta cu orice preț îi părură deja un răspuns.

Cum tatăl, în schimb, nu băga în seamă neliniştile soției lui, unchiul matern era cel care-l asigura că totul era perfect normal: „Obstacolele există numai dacă te duci să le cauți cu lumânarea“, îi plăcea să spună.

În această atmosferă s-a petrecut ziua tragică în care Aoi a văzut curgând sânge.

În dimineața aceea se duseseră devreme la grădina de zarzavaturi. Era o sâmbătă din martie, şi nu se ținea nici o înmormântare. Vremea era înnorată, prognoza anunța ploi.

De-acum, Aoi nu mai desena nimic de săptămâni bune. Caietul de desen îl pitise, c-un gest de-o agresivitate fățişă, în fundul şifonierului.

Tatăl şi băiatul se puseră pe lucrat pământul ca să scoată la iveală combinația corectă. Se hotărâseră să planteze cartofi dulci, din cei de culoare violacee, specifici zonei Okinawa. Mama lui Aoi le promitea să facă din ei brioşe şi budinci la toamnă, dar şi gustări crocante de pus la păstrare pentru la iarnă.

La jumătatea dimineții, Aoi stătea încă aplecat deasupra pământului, unde lucra cu sapa tot felul de amestecuri de îngrăşământ organic şi nisip. Tatăl verifica diferitele faze, ținându-şi pumnii strânşi pe şolduri, simțindu-se, în tăcere, mândru de el.

Apoi, a început să pâlpâie semnalul de trecere la nivel de cale ferată, iar odată cu acesta s-a auzit şi sunetul obişnuit al alarmei. Bărbatul şi-a mutat distrat privirea pe latura din stânga, unde bariera începea să se lase încet.

În aceeaşi clipă, străpungând norii, îşi făcu loc cu violență o rază de soare, iar tatăl lui Aoi, aplecându-se din obişnuință spre Aoi, îşi protejă ochii cu brațul de lumina orbitoare.

Într-o fracțiune de secundă, totul se dădu peste cap.

Se auzi un scrâşnet asurzitor de metal, țipătul alarmei şi mişcarea aerului împins de

trenul care se opreşte brusc. După câteva minute se dezlănțuiră vuiete lugubre de sirene. Apărură în mare grabă ambulanțele, pompierii. Lumea ieşi de prin case ca să dezlege grămada aceea de întâmplări ciudate.

Un bărbat zăcea sub roțile trenului.

Întotdeauna există amintiri pe sub pielea altor amintiri.

Totul rămâne ascuns până când acea peliculă subțire începe să se destrame pe la unul dintre colțuri.

Din ziua aceea, Aoi avea să-şi amintească două lucruri în mod deosebit.

Primul: brațele tatălui care-l țineau cu putere – fața lipită strâns de pieptul lui, aproape sufocându-l, numai ca să-l împiedice să vadă ceea ce se întâmplase –, senzația limpede că strânsoarea aceea nu era o invitație, ci o poruncă; cea de pe urmă încercare de a-l împiedica să devină un adult înainte de vreme.

Al doilea: lichidul acela galben împrăştiat sub roțile trenului, pe care Aoi îl zări în timp ce se îndepărtau precauți de locul cu pricina, şi pietrele din jur, până şi ele, împroşcate cu o culoare secretă, diluată de ploaia care începuse să răpăie cu putere.

Împrejurările accidentului rămaseră neclare.

O neatenție, sau poate chiar o sinucidere – cine ştie? Era bătrân, sau tânăr? Mergea la muncă, sau era în vacanță? Avea soție şi copii, sau trăia singur? Care era mâncarea lui preferată? Ținea cu echipa de baseball Hanshin Tigers? Admirase oare, pe când era mic, cum se profila imaginea muntelui Fuji, aceeaşi care în zilele senine se întrevedea la orizont exact de acolo, din acel loc al căii ferate unde-şi găsise sfârşitul?

Ziarul local îi dedică un scurt articol. Cu toate acestea, scria mai degrabă despre operațiunile de repunere în folosință a căii ferate şi despre întârzierile suferite de tren decât despre cine fusese acel bărbat.

În amintirea lui Aoi, întâmplarea se destrămă. Odată cu trecerea timpului, miezul se separă firesc de pleavă şi rămase oftatul trist al tatălui – cum se întâmpla mereu când la firma de pompe funebre ajungea un trup sfâşiat sau prea tânăr –, iar apoi, fraza aceea pe care el o pronunțase şi care, ani mai târziu, continua să reverbereze ca un ecou înăuntrul lui, cine ştie de ce tocmai aceea dintre milioane de alte fraze, toate egale între ele: „Ceea ce nu este numit dispare."

I-o şoptise în timp ce, într-un târziu, ieşeau din sediul poliției, după ce răspunseseră la o serie extenuantă de întrebări.

— De ce nu ne-au spus numele lui? De ce, în tot timpul ăsta, au continuat să-l numească *victima* şi atât? întrebase Aoi.

Îl nelinştea să nu poată numi lucrurile: îi plăcea să citească, iar în cărți părea că fiecare sentiment în parte, fiecare lucru oricât de mic putea fi numit ca atare.

Tatăl îi răspunse că aşa funcționa birocrația. Intimitatea individuală, protocolul. Şi totuşi, fireşte, înțelegea nelămurirea copilului.

— Ceea ce nu este numit dispare, spusese calm.

Cine murea *cu adevărat*, aşa murea. De aceea în ritualurile de înmormântare se pronunța de atâtea ori numele celui defunct.

Semaforul îşi schimbase culoarea în verde, şi cei doi se grăbiseră să traverseze pe trecerea de pietoni. Ploaia continua să cadă, chiar dacă nu la fel de puternic.

— Poate că la mijloc e speranța că o părticică din acea persoană rămâne pe undeva, şoptise Morioka-san, de parcă îşi vorbise numai sieşi.

— Dar atunci trebuie să ştim numele tuturor! exclamase Aoi pe un ton hotărât.

— Suntem atât de mulți, Aoi, îi răspunsese tatăl cu blândețe, că ne lipseşte timpul să-i pomenim pe toți. Abia dacă ne ajunge timpul să trăim.

În anii de şcoală gimnazială, când îi sporea curiozitatea față de moarte, Aoi se apropia de sicrie, încercând să-şi imagineze cauza acelui deces. Se întreba, cu naivitate, cum de sfârşiseră acolo oamenii aceia: în cărți, când cineva pleca din lumea asta, exista mereu un de ce.

Când trupurile ajungeau la firma de pompe funebre, se strecura în încăpere ca să le vadă. Era uimit de gurile care uneori rămăseseră deschise, de aerul care circula printre dinți; observa micile firişoare de sânge, pe care tatăl le tampona introducând cu delicatețe bețişoare de bumbac în nări şi în urechi.

În ziua în care de la morgă sosise trupul unei fete de şaisprezece ani – influențat de *Păpădiile*, ultimul roman al lui Yasunari Kawabata, care se sinucisese nu cu mult timp în urmă –, Aoi crezu că murise din cauza aceleiaşi boli despre care vorbea scriitorul.

Eroina romanului, Ineko, suferea de o boală misterioasă, care o împiedica să vadă trupul celui iubit. Aoi era fascinat de ideea că tocmai iubirea era cea care făcea invizibil trupul celuilalt. Îşi imagină că se poate muri din cauza invizibilității, din simplul motiv că, atunci când nu reuşeşti să-l vezi pe cel iubit, suferi nespus.

După şcoală, străbătea cu ghiozdanul în spinare străduțe înguste şi întortocheate, nefrecventate de turişti. I se părea că pe acele drumeaguri bântuite noaptea de *yōkai* şi de fantome zăboveau şi paşii celor morți.

Printre multele suferințe imaginare pe care uneori le atribuia trupurilor, preferata lui era nufărul înflorit în pieptul lui Chloe, descris de Boris Vian. Citind *Spuma zilelor*, Aoi se îndrăgostise de fata aceea şi de lumea ei atât de colorată. Totul era adevărat pentru el, până şi pantofii care făceau de-a dreptul găuri în pământ, pereții casei care se tot strângeau din cauza suferinței celor doi îndrăgostiți. Învățase pe de rost fragmentele care descriau floarea otrăvită care-i tăia respirația lui Chloe şi din pricina căreia avea să moară curând. În imaginația de copil a lui Aoi, plămânii deveneau aripi, iar cei morți se transformau în păsări.

Astfel, în timp ce străbătea cu paşi mărunți şi repezi acele străduțe, îşi ridica privirea spre cablurile electrice pe care se cuibăreau păsăruicile şi unde corbii stăteau mereu în gardă. Şi atunci i se părea că-i vede pe cei morți întinzându-şi aripile şi bătând cu ciocurile în geamurile caselor pentru a-şi anunța întoarcerea.

Îşi imagina că lumea de jos era în grija acelui continuu fâlfâit de aripi.

Se simțea la adăpost.

Pasiunea lui pentru literatură l-ar fi dus departe, dacă destinul nu s-ar fi aşezat de-a curmezişul.

La douăzeci şi cinci de ani, Aoi studia ca să devină profesor: îl entuziasma gândul să le poată transmite şi altora ceva ce-i hrănise sufletul atâta vreme.

Citind *Cartea pernei* de Sei Shōnagon, apoi *Vita sexualis* de Mori Ōgai, iar după aceea, *Frumoasele adormite* de Yasunari Kawabata, i se întipărise senzația că lumea era mult mai mare decât şi-o imaginase, iar acea revelație – cum că viața ar putea fi efectiv amplificată citind – îl copleşise de bucurie.

Nu înceta să-l uimească faptul că, deşi rămânând nemişcat într-o cămăruță de numai câțiva *tatami*, trupul lui reacționa la imagini create chiar şi cu multe secole în urmă. Apoi, că era o carte de literatură japoneză sau străină nu schimba prea mult lucrurile. Pentru Aoi, fericirea era momentul acela în care el stătea nemişcat, în tăcere, iar în tot acel timp capul i se umplea de nenumărate lucruri.

Şi cu toate acestea, în ziua în care i-a murit tatăl, nu a ezitat nici măcar o clipă.

Se punea problema ca activitatea firmei de pompe funebre să treacă în mâinile altcuiva sau să o gestioneze el de atunci înainte, abandonându-şi toate celelalte proiecte.

Sora lui lucra deja de ani buni alături de părinții lor: se ocupa de primenirea trupurilor, de machiajul defuncților, ținea legătura cu cel care executa îmbălsămarea. Doamna Morioka avea în grijă contabilitatea, relațiile cu florăriile specializate, cu cimitirele şi companiile care se ocupau de vânzarea altarului pentru acasă, aşa-numitul *butsudan*. Împreună cu soțul ei se îngrijise de toată acea activitate febrilă care începe de îndată ce se primeşte un telefon, chiar şi în inima nopții, şi care, din clipa în care se ridică receptorul, trebuie să se săvârşească în mai puțin de şaizeci şi două de ore.

Tatăl coordona fiecare etapă. Se îngrijea să-l cheme pe bonz, călugărul budist, sau pe *kannushi*, în funcție de ritualul de înmormântare care urma să fie oficiat: budist sau şintoist, lua legătura cu spitalul unde, cel mai adesea, se afla defunctul, alerga acasă la rudele celui dispărut pentru a planifica ceremonia, rezerva maşina care să meargă să ridice trupul neînsuflețit, suna la crematoriu pentru a stabili ora, pregătea priveghiul, amenaja altarul *makura-kazari*, contacta firma de catering, dând indicații despre cantitățile necesare în funcție de numărul oaspeților aşteptați, rezerva micul autobuz privat pentru deplasări. Şi încă multe altele asemenea.

Era o muncă ce presupunea numeroase etape şi care se încrucişa cu munca multor altora. Şi totuşi, după cum obişnuia să spună tatăl lui, întâmpinarea şi ascultarea Celor Rămaşi însemnau jumătate din întreaga lor muncă: jumătatea cea mai semnificativă.

— În ritual trebuie să intri în vârful degetelor. Pe durata lui se construieşte una dintre cele mai puternice amintiri pentru persoanele care iau parte la el, spunea el. În meseria

aceasta nu există corect, nu există frumos, nu există bun. Trebuie doar să asculţi, să absorbi, să întrebi atunci când nu ştii sau nu înțelegi.

Aoi îl auzise folosind aceleaşi cuvinte când o sfătuia pe sora lui sau pe ucenici, care însă adesea abandonau la scurtă vreme. Nu era o muncă potrivită pentru oricine.

— Se va întâmpla ca vreunul dintre Cei Rămaşi să vă fixeze cu privirea pe stradă, ca alții, dimpotrivă, să-şi întoarcă ochii, le repetase lui şi Sayakăi încă de când se născuseră. Nu puneți la suflet, nu este rea-voință. Atâta doar că, fără să vreți, le aduceți aminte de un moment de profundă tristețe. Dacă ați făcut o treabă bună, îi va încerca oricum şi-un sentiment de recunoştință. Dar tot se vor simți stânjeniți, pentru că i-ați văzut pe când erau disperați şi rătăciți, aşa cum nimeni nu ar vrea să se arate vreodată în fața necunoscuților.

Şi, de fiecare dată când întărea aceste cuvinte, Aoi îşi amintea de colegul lui de clasă din şcoala primară, căruia îi murise mama, şi de maşinuța roşie izbită de perete.

— Acum, că tata nu mai este, ce facem cu firma? a sunat sec întrebarea Sayakăi, în seara din ajunul înmormântării lui Morioka-san.

— Mă voi ocupa eu de acum înainte. Dați-mi numai un răgaz de câteva zile ca să-mi pun lucrurile în ordine, răspunse Aoi.

Şi astfel, cu numai câteva luni înainte să i se stingă şi mama, Aoi şi-a încheiat socotelile cu vechea sa viață şi a început să lucreze la firma de pompe funebre împreună cu unchiul său matern şi sora lui.

Trecuseră zece ani de atunci, iar el nu-şi regretase nici măcar o dată alegerea.

Trei

În fiecare dimineață, la trezire, Mio era asaltată de acelaşi gând: imediat ce o să deschidă ochii, întregul univers i se va aşterne în față.

Cu pleoapele încă închise, întinsă în pat, savura aşteptarea, explozia de culori care urma s-o copleşească. Îşi imagina particulele în suspensie care luminau încăperea cu mii de nuanțe aurii, galbenul smălțuit care pornea de la policandru şi se descompunea în reflexii de muştar şi şofran. Şi apoi, culoarea roz-mandarină a perdelelor, punctul acela precis al cojii care, strivit, căpăta o nuanță mai închisă. Roşul tăciune al peretelui, carminul care o cotea hotărât spre negru, de parcă ar fi alunecat în întuneric.

Atunci Mio respira adânc şi deschidea ochii.

În ziua aceea, îmbrăcându-se ca să meargă la muncă, asculta distrată televizorul, când se trezi apărând în mijlocul unei emisiuni de divertisment a postului *Nihon Terebi*. Se revăzu astfel în rochia pe care şi-o cumpărase cu două primăveri în urmă şi care expunea întreaga paletă de culori a unui răsărit pe ghețurile din marea Ohotsk. Ascultă fără prea mare interes răspunsul pe care ea însăşi i-l dăduse reporterului în piațeta din cartierul comercial Yurakuchō. Era mai degrabă concentrată să observe cum arăta pe ecran griul ca de focă al mânecilor bufante şi azuriul palid ca de cristal de pe şolduri.

Şi Aoi, la vreo sută de kilometri distanță şi la nişte mii de pereți înşirați în linie față de ea, se pregătea să-şi întâmpine ziua. Deşi avea televizorul pornit pe exact acelaşi post, nu auzi nici măcar un singur cuvânt din interviu. Se privea în oglindă, surprins de un rid apărut pe frunte şi care nu se afla acolo cu o seară înainte.

Timpul lucra în salturi, se gândi, iar el trebuie că pierduse din vedere unul.

Din cauza emisiunii de la televizor, în miercurea aceea Mio ieşi din casă cu douăzeci de minute întârziere. Din Kagurazaka, cartierul unde locuia, luă trenul pe linia Tōzai, schimbă la stația Tōkyō-eki, unde străbătu labirinturile subterane, laolaltă cu o mulțime disciplinată, până la gara din districtul Ōtemachi. Schimbă două trenuri, apoi urcă în cel pe o singură şină şi, în cele din urmă, coborî la stația din Tennōzu-airu.

De-a lungul acestui periplu, scoase de mai multe ori din buzunar un carnet alb cu coperte de stofă şi îşi luă câtva notițe frugale, privind cu atenție, pe rând, persoanele din jurul ei.

Între timp, pe o bancă din gara din Kamakura, Aoi aştepta trenul de la ora 7:51. Urcă fără să tragă nădejde că ar putea găsi un loc liber unde să se aşeze. Se apropie oricum de scaunele aflate faţă în faţă, două câte două, îşi puse geanta în locul destinat bagajelor de deasupra scaunelor şi începu să citească o carte. Spre marea lui mirare, la Ōfuna coborî o femeie, şi astfel putu să se aşeze pe locul de lângă fereastră, cu soarele intrându-i ochi.

Toate cărţile lui Aoi erau îmbrăcate într-o pânză albă care le ascundea titlul şi coperta. Iar asta pentru că ceea ce citea vorbea adesea despre moarte. Nu atât despre latura filozofică a evenimentului, ci despre cum să te îngrijeşti de aspectele sale practice: cum să ridici trupul neînsufleţit, cum să-l recompui când se-ntâmplă să fie alterat, cum să-i reconstitui trăsăturile feţei, cum să-l speli, îmbraci, machiezi. Cunoştea pe de rost până şi gesturile ritualice ale călugărului, cuvintele care erau şoptite la ureche în orele imediat următoare decesului, în care se credea că defunctul putea să audă în continuare zgomotele lumii.

Aoi organiza înmormântări având conştiinţa faptului că începutul lucrurilor era la fel de important precum sfârşitul lor. Iar după el, moartea însemna să-i iei de mână pe Cei Rămaşi şi să-i ajuţi să transforme prezenţa în absenţă.

Să renunţe pentru totdeauna la gândul de a mai cunoaşte ceva în plus despre acea persoană.

Titlul cărții pe care Aoi o citea în tren în ziua aceea

Sachiya, Hiro, *O-sōshiki wo dō suru ka – nihon-jin no shūkyō to shūzoku*[3], PHP, Tōkyō 2000.

---

3. *Cum se desfăşoară funeraliile – religia şi credințele populare ale japonezilor* (în japoneză, în orig.). (N. red.)

Mio se gândi că, în sfârşit, urma să înceapă o epocă în declin. Însăşi morfologia cartierului Kagurazaka, unde se născuse, îi întărea acest gând: după un urcuş vine mereu o coborâre vertiginoasă.

Cinci zile pe săptămână, la opt fără un sfert, păşea dincolo de uşile automate ale magazinului Pigment, pentru a se regăsi în pântecele unei balene. Îşi petrecea ziua întreagă sub valuri de bambus: erau stinghii subțiri, foarte uşoare, care se înşiruiau de-a lungul tavanului şi atârnând mai jos pe anumite porțiuni din încăperea uriaşă; osatura aceea lemnoasă părea să se arcuiască ici şi colo pentru a înghiți lumina şi aerul.

Starea de bine pe care Mio o încerca acolo, la Pigment, era în primul rând vizuală: înşiruirea ordonată a celor 4 500 de sticluțe conținând pigmenții se întindea de-a lungul peretelui din spate, culorile creşteau şi descreşteau firesc; cele 600 de modele de peneluri, pensule plate şi palete atârnau pe verticală, flancate una de alta în funcție de lungimile şi lățimile lor discontinue. Mese de lemn deschis la culoare, netede asemenea unei *plum-cake*, decupau în diagonală spațiile.

Pe rafturi şi etajere erau depozitate tuburile de tempera, diluanții, zeci de tipuri diferite de lipici (de origine vegetală şi animală), foițe de aur, lacuri de diferite nuanțe şi sute de alte substanțe al căror nume cea mai mare parte a persoanelor din afara acelui magazin nu ar fi ştiut să-l spună.

Pe lângă faptul că acolo se vindeau tuburi tempera, culori sub formă de pulbere şi un torent de materiale şi instrumente de pictură, în magazinul acela se oferea şi consultanță specializată pentru realizarea unor spații publice sau private, intervenții privind amenajarea locuințelor sau a diferitelor localuri, se organizau lecții şi seminarii care abordau aspecte dintre cele mai variate referitoare la viețile secrete ale culorilor.

Mio se simțea fericită încă din clipa în care cobora din tren şi, ieşind din stație, recunoştea dreptunghiul impunător al clădirii care adăpostea magazinul Pigment: două treimi ferestre delimitate de rame dreptunghiulare pe un fundal cenuşiu murdar, o treime vitrine şi volute din bambus.

Îşi iubea munca şi simțea că în locul acela inexprimabilul era exprimat, iar invizibilul îşi revendica o formă. În magazinul acela uimitor din apropierea gării Tennōzu-airu, la est de Tōkyō, se adunau laolaltă nu doar materiile prime, ci şi gândurile care făceau culoarea să ajungă până la fiecare om în parte.

După terminarea universității, când auzise de deschiderea unui loc unic în lume, sub îngrijirea unuia dintre cei mai iluminați critici de la Universitatea de Arte Aplicate din Kyōto, îşi trimisese imediat CV-ul.

În timpul interviului, îi lăsase pe toți muți de uimire datorită revărsării de cuvinte care anticipau excepționala ei sensibilitate în fața culorii. Imediat după, fusese din nou sunată.

Mai mult decât orice altceva, ceea ce o cucerea la Pigment era faptul că fiecare detaliu de acolo sugera cum, în definitiv, pentru a reuşi să înțelegi ce anume înseamnă lumea este suficient să clasifici şi să pui lucrurile la locul potrivit.

Oamenii se identifică adesea cu un sentiment.

Cine scrie se identifică cu nostalgia lucrurilor pierdute. Emil Cioran – pe care Mio îl citea şi recitea, imaginându-şi că scrisul lui acoperă toate gradele posibile de maro şi verde – se identifica cu nostalgia timpului din care se simțea exilat.

Dacă toate acestea i-ar fi fost puse sub forma unei probleme, Mio s-ar fi identificat cu foamea, cu sentimentul de incompletitudine pe care i-l provoca viața. Pentru ea, totul era parțial şi imprecis, aproximarea copleşea denumirea lucrurilor, or numele reprezenta linia de demarcație între ceea ce exista şi ceea ce, în schimb, nu era.

Pentru Mio, numai culoarea însemna precizie.

Fiecare om îşi ducea în spate o culoare numai a lui, şi aceea era soluția.

Îşi dăduse seama de asta încă de când era numai o copilă, în ziua în care, aducându-şi aminte de o mătuşă, respectiva îi apăru ca *fiind* verde: când era veselă, părea de-un verde strălucitor ca al licorilor din sticluțele vrăjitoarelor, în timp ce când era obosită o asocia cu nuanța unei alge uscate. Femeia avea apucătura îngrozitoare de a deschide uşile dulapurilor din casele altora („atunci era verde salcie 柳緑“), iar ca dar aducea mereu dulciuri învechite cu *matcha* („verde bambus învechit 老竹色“).

Mai fusese apoi un anumit coleg din şcoala primară, pe care Mio îl asocia cu rugina, câmpurile arse, vârfuri izolate de alb Livorno. Copilul acela avea un suflet întunecat: strivea furnicile ferindu-se de învățătoare, gărgărițele le făcea fărâme cu degetele în timpul pauzei. Mio îl spiona stârnită şi îngrozită: pentru prima dată în viața ei întâlnea pe cineva care privea lumea numai pentru a-i face rău.

Crescând, Mio depistă aceeaşi aură întunecată în mecanicul din atelierul aflat la parterul casei. Şi atunci senzația fusese imediată. Într-o zi de vară, îl surprinsese călcând cu violență un greiere mare; grămăjoara fremăta încă de viață, strivită de asfaltul străzii, cu aripile frânte de la contactul cu talpa pantofului. Mio îşi ridicase furioasă ochii, şi bărbatul îi susținuse ferm privirea, de parcă ar fi fost un concurs de forță.

Te năşteai astfel? Culoarea unei persoane era deja în ADN-ul ei sau, dimpotrivă, se întâmpla ceva care o schimba pe parcurs?

Posibil să fi fost adevărate ambele variante, că te năşteai cu o anumită culoare, dar că experiența căpătată în lume îi modifica, în timp, nuanțele.

În dimineața aceea de miercuri, înainte ca magazinul să se deschidă pentru public, Mio adusese la zi catalogul cu pigmenți şi aranjase o încărcătură de cutii cadou în tonuri de galben. La ora zece îl consiliase pe un antreprenor care voia să renoveze interiorul celor cinci localuri ale sale: două restaurante, o cafenea şi două snack baruri, risipite în zona dintre Shinjuku, Roppongi şi micul golf Hamamatsu-chō. Fiecare dintre acestea avea nevoie de un plan individual pentru relansarea publicitară şi înnoirea imaginii.

Mio îl ascultase cu atenție pe bărbat, care îi explica pe un ton ferm tipul de clientelă, arătându-i pe ecranul telefonului pereții, mesele şi decorațiile florale amplasate în zona caselor de marcat. Aproape jumătate de oră mai târziu, când s-a lăsat prins în mrejele unei

povestiri nostalgice de pe vremea când era copil şi când, în anumite seri, rămânea cu orele sub tejgheaua acelui snack bar unde mama lui le servea clienţilor de băut, Mio se gândise că bărbatul acela răspândea un albastru *seitai* 青袋 sobru şi profund, punctat cu negru-cărbune şi străfulgerări de galben-castană.

Era o profesionistă empatică şi eficientă. În decursul unei singure ore întocmise un plan de lucru detaliat pentru trei dintre cele cinci localuri şi stabilise deja pentru săptămâna următoare o serie de întâlniri la faţa locului cu decoratorul şi responsabilul de la compania publicitară.

Antreprenorul, înainte de a-şi lua rămas-bun, nu mai contenea cu mulţumirile.

— Da, da, *kuri-iro* 栗色, galben-castană, murmurase Mio către sine, urmărind din priviri silueta bondoacă a bărbatului care se îndrepta spre ieşire.

După o ultimă plecăciune, îşi scosese din buzunar carnetul cu coperte de stofă. În el şi-a notat numele şi prenumele clientului, iar în dreptul lui a transcris: *albastru* seitai 青袋, *stropi de negru-cărbune*, *galben-castană*.

La unsprezece, intrase în magazin un domn mai în vârstă, cu părul alb şi chipul brăzdat de riduri. Voia să-i fie restaurat un tablou înfăţişând o casă, pe care soţia lui îl pictase în tinereţea ei. Amândoi ţineau foarte mult la el şi nu suportau gândul că se deteriorează. În procesul de restaurare însă, era important ca acoperişul să fie recolorat în roşu.

— Aşadar, totul identic, mai puţin acoperişul?

— Întocmai. Ştiţi, înfăţişează casa noastră. Cea pe care ne-am construit-o împreună imediat ce ne-am căsătorit. Acoperişul a fost mereu negru, dar, când am pus meşterii să-l repare, ni s-a părut mai frumos să-l vopsim în roşu, de data aceasta.

Acea folosire continuă a persoanei a doua plural şi ideea că, de fapt, culoarea ar trebui să le urmeze viaţa, şi nu invers, o impresionaseră. „*Sabi-shu* 錆朱, nu poate fi decât *sabi-shu*“, murmurase Mio, odată ce rămăsese singură. Parcurgând din nou în minte întâlnirea, identificase în acel bărbat în vârstă un roşu brun, din cele patinate de trecerea anilor. Şi-l notase în carnet, specificând imediat dedesubt, între paranteze, nuanţele de liliachiu atunci când bărbatul râdea.

Scrisul acela mărunt şi secret pe care Mio îl practica imediat ce se despărţea de un client, colegii i-l luaseră drept zel; se gândeau că procedează precum coafezele care-şi umplu agendele de notiţe în aşa fel încât să fie capabile să reia firul atunci când clientul avea să revină pentru a-şi tunde părul.

Nu aveau de unde să ştie că Mio adusese şi-n viaţa ei de adult visul de când era copilă, de a recunoaşte culoarea fiecărei persoane.

Pentru ea, momentele acelea erau cele mai fericite din întreaga zi.

Adresa exactă a magazinului Pigment şi indicațiile traseului (unul dintre cele cinci posibile) pe care Mio îl alegea ca să ajungă de la Kagurazaka

TERRADA Harbor One Bldg. 1F, 2-5-5 Higashi-Shinagawa, Shinagawa-ku, Tōkyō 〒 140-0002.

Din gara Kagurazaka iei → linia Tōzai în direcția Tōyō-Katsutadai până la Ōtemachi → te deplasezi pe jos preț de zece minute până la Tōkyō-eki. De acolo iei → Linia Yamanote în direcția Shinagawa până la Hamamatsu-chō. Cobori şi iei → Linia trenului pe o singură şină Tōkyō-monorēru în direcția Terminalului 2 al Aeroportului din Haneda. Cobori la Tennōzu-airu → mergi pe jos încă trei minute4.

---

4. Timpul mediu de parcurgere a traseului era de treizeci şi şase de minute, schimburile făcute erau trei, costul unui drum cu bilet individual însuma 530 de yeni, iar pe cartelă reîncărcabilă, 524 yeni. (N. a.)

În anumite momente din viața noastră, ni se pare că putem risca sau, cel puțin, că putem paria mai mult pe prezent. Un prezent cu bătaie lungă, un timp care până în acel moment ni s-a părut mereu că trece un pic dincolo de punctul în care ne găseam noi. Până când, pe neaşteptate, iată că prezentul se opreşte lângă noi, precum un străin care, din întâmplare, ni se aşază alături.

Totuşi, ca să ne hotărâm să punem în pericol trecutul în numele acelui prezent precis (despre care, în definitiv, încă ignorăm orice aspect) este nevoie să acceptăm ideea că incertitudinea (şi nu convingerea) este cea care ne călăuzeşte: faptul că nu ştim nimic despre nimic şi că este în regulă aşa.

Dimineața lui Mio se scursese destul de repede: răspunsese la vreo treizeci de e-mailuri şi stabilise numeroase întâlniri cu potențiali clienți.

În timpul pauzei de prânz, luată în grădina în aer liber, căutase să-şi convingă directorul să investească în doi pigmenți noi: unul obținut din aşchiile de lemn brazilian, numit fernambuc, iar celălalt, un pigment pur Siena, de origine spaniolă, scos la licitație de un muzeu din Catalonia. Bărbatul îşi deschisese şi închisese în repetate rânduri propria cutie de *bentō*, renunțând în cele din urmă să-şi mai mănânce pachetul, ca s-o asculte pe Mio şi să împărtăşească entuziasmul ei.

Era ora 15:47 a acelei după-amiezi, când alinierea emoțională a lui Mio s-a prăbuşit. Iar asta s-a întâmplat pentru că, în secunda douăzeci şi doi a acelui minut, Aoi s-a apropiat de intrarea magazinului Pigment, a trecut de uşile automate şi, după un prim moment de ezitare, fiindcă se trezise sub un cer de bambus, s-a îndreptat hotărât spre ea.

Mio ştia, datorită lui Emil Cioran, că certitudinile au o mare valoare practică, dar că apoi, în teorie, nu se dovedesc mai robuste decât un castel de nisip. Certitudinile se veştejesc în grabă, în timp ce dubiile rămân acolo, ca nişte flori mereu proaspete din camera de zi.

Renunțase cu de la sine putere să se mai îndrăgostească şi ani la rând îşi spusese, convinsă, că experiențele din trecut erau acolo ca să-i dea dreptate. Nu avusese noroc, iar puținul bine care i se întâmplase îl arsese din prea multă pasiune. De atunci, Mio evitase cu deosebită grijă întâlnirile romantice, se izolase mai întâi de bărbați, apoi de femei, sfârşind prin a-şi petrece timpul de una singură.

Şi totuşi, acum era vorba să se încreadă, mai degrabă decât în trecutul care o condusese până acolo, în prezentul pe care Aoi îl purta cu sine.

— Mă scuzați, ce este acesta?

— Se numeşte *nibi-iro* 鈍色. La origini, este o culoare care se folosea pentru hainele

de doliu, răspunse Mio. Buzele i se mişcară automat, însă ochii, de la bun început, îl priviră numai pe el. Este vorba despre o nuanță extrasă din scoarța mai multor tipuri de stejar japonez, precum *kashiwa* şi *kunugi*, un colorit întunecat care era văzut ca sinonim pentru toate culorile închise.

Bărbatul încuviință din cap, cercetând micul dreptunghi negru din catalogul pe care Mio îl ținea larg deschis pe tejghea.

— În epoca Heian, era considerată *kyōshiki* 凶色, continuă ea. Cu alte cuvinte, o culoare de rău augur, ghinionistă, de doliu: nimeni nu se aventura să o poarte.

— Chiar aşa?

— Da, însă, cu trecerea timpului, pe măsură ce amintirea acestei credințe se estompa tot mai mult, a revenit triumfătoare, mai ales în epoca Edo, când paleta de griuri devine foarte populară.

— Hmm, un soi de revanşă, comentă el, zâmbind.

— Dacă o priviți cu atenție, adăugă Mio, aplecându-se deasupra eşantionului, veți observa un gri-cenuşă cu reflexii albăstrui, un azuriu discret, scânteieri de verzui şi minuscule irizații de muşchi. Le vedeți?

În fața acelei liste de cuvinte atât de apropiate şi ireale, bărbatul făcu ochii mari şi, cu o privire surprinsă, zâmbetul i se întinse apoi pe chip.

Mio îşi strânse buzele uşor jenată.

El, în schimb, era amuzat.

— Ca să spun adevărul, nu reuşesc să văd nimic din tot ceea ce pomeniți dumneavoastră, dar îmi pare că este oricum o minunăție, conchise el, izbucnind în râs.

Despre influența pe care culoarea ochilor tatălui o are în alegerile sentimentale ale fiicei. Despre cum s-ar fi schimbat ceva (sau poate nimic), dacă Mio ar fi cunoscut acest aspect

Conform unui studiu publicat on-line, cu titlul *Influența pe care ochii tatălui o are în felul în care fiica își alege partenerii de lungă şi scurtă durată*[5], întocmit de Paola Bressan şi Valeria Damian, culoarea ochilor tatălui influențează fiica în alegerea partenerilor. Experiența precede iubirea, chiar şi când acea iubire s-a erodat în timp.

De asemenea, este demonstrația că iubirea se învață pe propria piele, cu mult înainte să fim conştienți de calitatea acesteia.

Dacă şi Mio ar fi ştiut toate acestea, probabil nimic nu s-ar fi schimbat. Privindu-l pe Aoi, s-ar fi gândit poate, preț de o clipă, la culoarea ochilor tatălui său, şi-ar fi dat seama că-i studiase cu precizie copilă fiind, când el îi citea cărțile ilustrate, şi că încetase să-i mai bage în seamă când era deja adultă.

Poate că şi-ar fi dat seama (cu sau fără tristețe, nimeni nu poate s-o spună) că mintea uită până şi lucrurile care i-au fost cele mai dragi.

---

5. *Fathers' Eye Colour Sways Daughters' Choice of Both Long- and Short-term Partners* (în engl., în orig.). (N. red.)

Mio izolă ochii făcând ape-ape ai lui Aoi.

Păreau două bălți mici, două sfere luminoase de ocru, argilă şi galben ca floarea de rapiță. Şi apoi mai ce? Mai era punctul acela deplasat uşor la dreapta, un soi de lumină nervoasă, care oscila precum soarele printre ramuri.

— Ce fel de local trebuie să renovați? îl întrebă.

— O capelă mortuară.

— Oh…

— Nu vi s-a întâmplat niciodată?

— Ca să spun adevărul, nu.

— E nevoie să regândesc şi spațiul de consultanță, şi cel de primire a rudelor defunctului. Adesea mergem direct acasă la ei, dar unii preferă să vină la noi. Aş vrea să-l transform într-un loc mai consolator, care să găzduiască mai bine suferința acelor persoane.

Încurcată, ca să se liniştească puțin, Mio începu să-şi ia notițe, aplecându-se deasupra blocnotesului.

— Desigur, trebuie păstrate tonurile tradiționale, dar am citit cum culoarea poate să ajute sufletul oamenilor să se simtă în apele lui, continuă el. După cum vă puteți imagina, tot ceea ce însoțeşte dispariția cuiva provoacă emoții puternice. Aş vrea, aşadar, ca locurile pe care şi le vor aminti rudele şi prietenii peste ani în legătură cu ultimul rămas-bun de la cineva drag să fie cât mai primitoare cu putință.

— Fireşte, înțeleg.

— Bugetul nostru nu e foarte mare, dar avem convingerea că sfaturile dumneavoastră pot să scoată ce-i mai bun din eforturile noastre.

Când ea îşi înălță ochii din caietul de notițe, Aoi încă păstra pe chip aceeaşi expresie concentrată. Mio ar fi ştiut să prezică ce avea să se întâmple cu fața lui în următorii treizeci de ani: cum vârsta îi va cuta buzele, ridurile, râsul. Văzu cu limpezime – sub acea piele de culoarea chihlimbarului trandafiriu – cum furia îl răzvrătea, iar iubirea îl răscolea. Bărbatul acela, sub imperiul emoției, devenea un altul.

— Credeți că este posibil să obțin consultanța dumneavoastră? întrebă Aoi, înmânându-i cartea de vizită.

— Cu siguranță.

O întrebă despre costuri, ceru informații despre timpii necesari, despre un posibil calendar pe etape.

Mio verifică agenda programărilor. Urma să se elibereze nu mai devreme de două săptămâni, dar nu-i spuse asta. Presimțea, la rândul ei, urgența, senzația că prezentul împingea ca să iasă din umbră.

Îi aruncă o privire lui Miku, colega ei care acum gesticula în fața unei table imense

într-una dintre sălile din Pigment. Îi explica unui grup de studenți, vizibil puşi la încercare, teoriile lui Newton despre lungimea de undă.

Hotărî că o s-o roage s-o înlocuiască, şi-apoi gata, nici o altă favoare până la primăvară. *Jur*, apoi gata.

— Sâmbătă? propuse ea. Ce spuneți de sâmbătă dimineața?

În seara aceea, ieşind de la muncă, Mio băgă de seamă că oraşul era diferit.

Întotdeauna i se păruse minunat: avidă de lumini, capitala se îndopa cu infinite culori de dimineață până seara. Era lipsită de măsură. Şi tocmai acea incapacitatea a oraşului de a se doza o făcea să-l simtă atât de aproape.

În timp ce parcurgea drumul spre stația de monorail, doamna de la restaurantul unde se servea *katsudon*, ca întotdeauna la ora aceea, dădea la o parte perdeaua *noren*, dar perdeaua nu mai era albastră: din materialul ei se năşteau fâşii paralele de alb şi violet, semănând cu motivul tradițional al *kaminari*, fulgerele.

Din striațiile galbene scobite în trotuare pentru a ghida paşii celor orbi, în schimb, Mio văzu cum se ivesc mai întâi stânjenei, şi mai apoi mlădițe de *sagittaria trifolia*. Galbenul viră în verde mlăştinos, vălurind pe ultima bucată din drum până la gară. Când trecu de turnichete, mlădițele se transformaseră deja în şerpi.

Mio era obişnuită să vadă cum lumea se metamorfozează sub propriii ochi, dar în seara aceea înlănțuirea era de-a dreptul vertiginoasă. O culoare înmugurea dintr-alta.

În tren adormi.

Se trezi tocmai la timp ca să coboare la stația ei. Mergând, se gândi în repetate rânduri la Aoi.

Abia când luă loc la masa din camera de zi, în timp ce supa bolborosea în oală şi mai lipseau doar zece minute ca orezul să fie gata, abia în acel moment precis în care deschise carnetul de stofă şi găsi o mare de alb, abia atunci înțelese că se întâmplase ceva.

Paginile, mereu pline cu însemnări, păreau ciuntite. Se opreau la ora prânzului, apoi nimic. Nu găsi nici măcar numele lui Aoi, nici vreun altul de după el, de parcă lumea s-ar fi oprit în acel punct. Situația o irită.

Mai târziu, cufundată în apa din *ofuro*, îşi dădu seama că nu mai era enervare, ci excitare.

Cu fața lipită apăsat de pernă, înainte să înceapă o noapte de insomnie, descoperi, în cele din urmă, că nu mai era excitare, ci frică.

Străinul care a asistat la prima întâlnire dintre Mio şi Aoi

În ziua aceea în care s-a petrecut întâlnirea dintre Mio şi Aoi, printre clienții magazinului Pigment se afla Tanaka Yukio.

Era un decorator de patruzeci şi unu de ani, cu o pasiune pentru canapelele cu schelet de lemn şi umplutură de stofă şi bumbac. Mai precis, preferatele sale erau cele cu brațele răsucite precum un croasant. „Dar“, îi plăcea să repete, „în clipa chiar de dinainte ca forța căldurii să le împingă să crească“. Să expună acel detaliu oricui îi ieşea în cale îi restituia lui Tanaka-san imaginea frumoasă pe care îi plăcea să o lase despre sine.

În duminicile însorite, Tanaka Yukio paria la cursele de cai desfăşurate pe hipodromul din Tama, în timp ce în fiecare duminică ploioasă mergea la cinema cu fiul său, un copil de nouă ani, care afişa un aer isteț, de care nu se îngrijea, dar care îi purta tatălui o adevărată venerație, în ciuda meritelor sale reprobabile de părinte. Astfel, în acea alternanță meteorologică, Tanaka Yukio tatona paternitatea şi îşi pierdea banii. Câştigurile în urma pariurilor erau infinitezimale şi totuşi, îmbătrânind, avea să descopere că ceea ce-l seducea cel mai tare era să piardă, tocmai să piardă. Îi plăcea la nebunie senzația că face ceva distractiv şi, în acelaşi timp, că-şi face rău.

În dimineața aceea, Tanaka Yukio abia ce intrase în magazinul Pigment. Avea nevoie de un sfat privitor la culoarea pereților pentru casa unui client important. Respectivului i se pusese pata că îi voia pe toți zugrăviți în roşu, dar laolaltă cu restul elementelor de decor, a căror selecție durase luni întregi, lui i se părea o hemoragie. Atunci nu rămânea decât să caute soluții care să-i împace pe toți sau – iar aceasta era speranța secretă care-l adusese pe Tanaka-san la Pigment – să obțină o părere definitivă de la o autoritate în materie.

Când Aoi s-a apropiat de Mio, pe Tanaka-san l-a încercat o uşoară ciudă că ajunsese al doilea. Ar fi fost de-ajuns cinci secunde mai puțin ca el să fi fost primul la rând. A luat loc pe un taburet şi s-a pregătit să aştepte.

Astfel, Tanaka-san a fost martor la prima întâlnire dintre Mio şi Aoi. A surprins un freamăt abia perceptibil pe chipul ei, mâna care tot aranja inutil un ciucur şi părul care-i cobora într-o parte, pe umărul stâng, ca apele unui singur râu.

Fără să ştie de ce şi fără ca asta să-l uimească vreo clipă, i-a venit în minte şezlongul canapelei din camera lui de zi. Şi-a imaginat-o pe Mio întinzându-se cu picioarele desculțe, şi pe Aoi – purtând o tavă plină cu *macaron* şi *financier* – aşezându-se pe podea, lângă ea. Camera avea pereții de culoarea ciocolatei, iar el se simțea inexplicabil de bucuros să-i poată privi pe ascuns.

Fără ca nici unul dintre ei să o poată bănui, Tanaka Yukio avea să-i revadă pe Mio şi

Aoi cu alte trei ocazii în lunile următoare. Şi de fiecare dată avea să fie într-un moment crucial al iubirii lor.

În ziua următoare, Mio ajunse târziu la muncă; părea cu gândurile în altă parte.

Când colegii o întrebară dacă se simte bine, le răspunse că avea pur şi simplu o migrenă puternică.

În pauza de prânz nu li se alătură celorlalți în grădină. Se închise în baie şi îşi scoase carnetul din geantă.

Regăsi paginile tot albe, ultimul nume fiind cel al unei femei care o întrebase unde putea găsi o pensulă de 17 milimetri pentru pânza ei.

Sprijini cartea de vizită pe pagina goală şi, verificând cu atenție semnele *kanji*, transcrise numele şi prenumele lui Aoi.

În următoarele patruzeci şi cinci de minute rămase din pauză, încercă în zadar să-l prindă într-o nuanță anume.

Nimic, nu-i venea în minte nici măcar o culoare dominantă. Se simți năucită de obstinația acelei incertitudini. Mai rău: sufletul lui Aoi i se părea plin de lucruri pe care nu le cunoştea. Să fie cu putință? *Mio, ce tâmpenie!*

Şi totuşi, oricâte eforturi ar fi făcut, privirea nu reuşea să se oprească asupra lui, îi scăpa cu totul. Părea asemeni unui copil mic pe care încerci cu disperare să-l îmbraci, în timp ce el îți alunecă printre degete ca o anghilă.

Când o pomenise de dimineață, migrena era doar o minciună. Acum, ieşind din baie, capul îi plesnea cu adevărat.

Poate, îşi spuse în timp ce servea o clientă, că meseria acelui bărbat era cea care ducea la confuzia planurilor: intimitatea excepțională care se crea între el şi sute de necunoscuți, emoțiile învălmăşite care se nasc atunci când atingi moartea de atât de aproape şi pentru atâta amar de vreme. Probabil că asta făcea aşa de instabilă culoarea lui.

Ceea ce nu avea cum să ştie Mio era că sufletul lui Aoi se hrănise încă din copilărie cu tonurile schimbătoare ale mamei – care iubea lalelele la fel de mult cum îi plăcea să râdă deşănțat – şi din sticla translucidă şi irizată care era tatăl lui – un bărbat discret, care plecase din lumea aceasta cu aceeaşi discreție cu care trăise.

Era joi după-amiaza, sâmbăta i se părea foarte departe, iar aşteptarea aceea îi bătea secundele în stomac.

Mai era totuşi un alt lucru de care Mio chiar nu avea cum să ştie.

Şi anume că şi Aoi, în ciuda calmului şi autocontrolului care-l caracterizau, se gândea la ea de ore bune.

Ce gândea Aoi în acele ore

Aoi se gândea că până sâmbătă era nevoie să facă o curățenie cu simț de răspundere în firma de pompe funebre.

Începând de miercuri seara – odată întors de la întâlnirea cu Mio – şi până vineri noapte inclusiv, mătură, şterse praful şi frecă până la luciu fiecare obiect în parte, sub privirile discrete, dar mirate ale surorii lui.

În timp ce era prins cu toate acele îndeletniciri, Aoi se întoarse deseori cu gândul la Mio.

Mai precis, se surprinse meditând asupra faptului că îi părea foarte atrăgătoare, probabil fără ca ea să facă din asta un caz; în timp ce-şi amintea chipul serios al lui Mio, prinsă cum era să-i explice în detaliu lucruri pe care nimeni altcineva în afară de ea nu le putea înțelege, descoperi ce anume îi plăcuse la ea încă din prima clipă: femeia aceea era şi foarte nostimă.

Joi seara, completând documentele unei înmormântări programate să aibă loc după-amiaza următoare, Aoi se gândi că poate sâmbătă, după consultanța propriu-zisă – dacă Mio n-o să se grăbească să plece –, ar fi frumos să o invite să mănânce împreună tempura. Ar însoți-o la restaurantul lui Ikeda-san, aflat în fața sanctuarului Tsurugaoka Hachimangū. Astfel, i-ar putea povesti călătoria întreprinsă ca să ajungă la Pigment şi să vorbească cu ea. Întocmai cu ea, şi nimeni altcineva.

Ca s-o înduplece, i-ar spune că tempura preparat de Ikeda-san era cel mai bun. Cel mai bun din lume!

Vineri dimineața, Miku, colega căreia îi era datoare cu o favoare, o luă deoparte.

Era o clientă nouă care voia să vorbească neapărat cu o angajată, iar în după-amiaza aceea era disponibil numai Tanaka. Însă Tanaka era un bărbat, iar clienta subliniase că un bărbat nu era cel mai potrivit.

— Dar de ce, mă rog? făcu Mio ochii mari.

— E vorba de o chestiune mai delicată, îi explică Miku. Se pare că ar fi specificat despre ce e vorba la telefon, dar trebuie că informația ne-a scăpat. Aşa că acum e nevoie să ne grăbim să găsim un înlocuitor pentru azi la ora patru.

— Eu?

Miku voia doar să rezolve problema.

— Crezi că Tanaka-kun ar putea să te înlocuiască la întâlnirea de lucru de la fața locului programată la Kichijōji?

— Da, sigur, cedă Mio. E nevoie doar să facă fotografii pentru catalogul de prezentare. Iar de clientă mă pot ocupa eu.

La ora patru fix, o femeie străină intră pe uşile de la Pigment şi se îndreptă spre ea. Avea părul lung şi blond, o rochie de culoarea cernelii, talia prinsă cu o curea nisipie. Ținea de mână două fetițe în jur de şase ani, care i se strângeau de-o parte şi de alta a fustei.

Mio observă imediat discrepanța. Copila din partea dreaptă avea trăsături mai fluide, în care notele orientale se distingeau mai puțin; pleoapele bombate, nasul mai lung. Îi semăna mamei. Nu şi cealaltă: cea din partea stângă era o ființă cu totul desprinsă de figura adultului de lângă ea.

— Fetițelor, le-a îndemnat femeia, mergeți şi vă uitați la cutiile cu tempera. Hotărâți-vă care vă plac, pentru ca apoi să le cumpărăm şi să le luăm cu noi acasă. Între timp, eu am să stau de vorbă cu doamna aceasta.

Rostise totul într-o limbă străină, apoi în japoneză, de parcă şi-ar fi subtitrat propriile cuvinte.

Fetița care părea un pic mai mare, cea care trecuse cu siguranță prin pântecele femeii, îşi luă de mână sora şi amândouă se îndreptară spre colțul unde erau expuse cutiile tip cadou.

— Mă scuzați, i se adresă rapid lui Mio, e nevoie ca mai întâi să vă explic pe scurt situația.

În timp ce Miku, făcându-i un semn de înțelegere din cap, prelua în grija ei cele două fetițe, Mio îi indică necunoscutei să ia un loc.

Cu o emoție uşor de perceput din prima clipă, femeia (care îi mărturisi că este italiancă: „Mă numesc Sara, îmi pare bine.“) îi explică lui Mio propria ei familie. Una din

fetițe, cea mai mare, era copila ei dintotdeauna, în timp ce cealaltă – spuse şoptind –, îi era fiică de aproape şase luni. O luaseră în plasament, iar acum ea şi soțul ei urmau demersurile pentru adopție. Problema însă era – îşi micşoră şi mai mult volumul vocii – că cea mică suferise abuzuri repetate. De aceea era imperios nevoie ca lecțiile despre culori să îi fie date de o femeie.

Sara făcu o pauză de-o secundă după cuvântul *abuzuri*, ca pentru a evalua impactul pe fața lui Mio. Iar aceasta se gândi că un lucru atât de mare, deodată şi în maniera aceea, putea să-l pronunțe numai o persoană străină.

Dădu din cap pentru a-i confirma că înțelesese fiecare cuvânt.

Femeia povesti mai departe că terapeuta care se ocupa de familie îi sfătuise, drept tratament inițial, să dea curs dorințelor fetiței. Să o întâmpine, pe cât posibil, numai cu *da*, întărindu-i sub orice formă încrederea.

Ascultând-o vorbind, lui Mio îi veniră în minte scene din filmele americane în care copiilor care suferiseră tot felul de traume li se cerea să deseneze ceva. Şi în acele spații enorme, pe suluri de hârtie nesfârşite, cei mici înfățişau, cu creioane negre şi maronii, aproape întotdeauna, tot felul de figuri de monştri. Îşi aminti că se întrebase cum de adulții nu sunt capabili să prevină anumite orori şi că-şi răspunsese că ea despre psihologie nu ştia mai nimic, însă – iar de asta era sigură –, în funcție de felul în care oamenii îşi alegeau culorile, ar fi ştiut să spună cu uşurință cine era fericit şi cine nu.

— Iar mai nou, încheie zâmbind Sara, Rui a făcut o fixație pentru culori, pentru cum să înfățişeze lucruri lipsite de materie, precum visele.

— Visele?

— Da, totul a început acum o lună. Într-o dimineață, Rui se trezeşte şi spune că a avut o grămadă de vise, dar că nu le poate desena, pentru că nu-şi aminteşte culorile. Între timp, cealaltă fiică a mea, Alma, a căpătat o adevărată pasiune pentru jocul ăsta inventat de sora ei: mic-dejunul a devenit pe neaşteptate un talmeş-balmeş de desene şi discuții trăsnite despre culori… În fine, amândouă fetițele ar vrea să afle mai multe.

— Despre culori?

— Exact. Dincolo de toate acestea, colega dumneavoastră mi-a spus că ştiți italiană.

— Oh, nu, nu tocmai: verişoara mea trăieşte de ani buni în Italia şi, oricum, am studiat numai culorile tradiționale ale țării dumneavoastră. Sunt splendide!

— Păi ar fi minunat dacă ați pleca de la acelea… pe care, de altfel, cred că nu le cunosc nici măcar eu, se scuză femeia. Poate albastrul lui Tițian?

— Vreți să spuneți roşul lui Tițian? o corectă rapid Mio.

— Vedeți?

Sara izbucni într-un râs strălucitor, şi Mio se gândi că nuanța ei trebuie să fie magenta. Un magenta plin şi cât se poate de italienesc.

Jumătate de oră mai târziu, când femeia ieşi pe uşile de la Pigment şi se întoarse s-o salute de rămas-bun, cu cele două fetițe alături, Mio se simți nespus de uşurată să-şi poată scoate carnetul. Mai mult decât orice altceva, era bucuroasă că reuşeşte să transcrie numele *Shimizu Sara*, iar în dreptul său: *magenta*.

Numai la dreapta numelui lui Aoi continua să rămână un spațiu alb.

Pentru următoarele trei luni, o dată pe săptămână, Mio avea să exploreze cutia cu creioane colorate alături de Alma şi Rui-chan.

Într-o încăpere nu prea mare, dar luminoasă din magazinul Pigment, au pornit de la culorile elementare, iar de fiecare dată Mio a adăugat, treptat, noi creioane colorate. Fetițele au luat în mână nuanțe diferite, aranjându-le pe o anumită scală, pătrunzând astfel tot mai în adânc în definirea unui roşu sau a unui portocaliu, complicând şi lărgind paleta de cuvinte. Au învățat poveştile diferitelor culori.

— Rui, ai fi zis vreodată că albul ar putea să însemne toate aceste nuanțe?

— Alma, cunoşti rozul de Umbria? Şi mai ştii că şi acest al doilea roz poartă tot numele unui oraş italian? Roz de Parma!

— Fetițelor, observați diferența?

Au trecut apoi la tempera, şi atunci au învățat cum se naşte efectiv culoarea. Săptămână după săptămână le-a făcut să se îndrăgostească nu de *culoare*, ci de toate *culorile* pe care erau capabile să le identifice. În fiecare clipă a zilei, Mio a continuat să păstreze în fața ochilor imaginea celor două fetițe minunându-se. Într-atât, încât, fără ca ea s-o bănuiască pe atunci, avea să îşi amintească de ele în clipele când curajul de a mai deveni mamă avea aproape s-o părăsească.

Amintirea acelor ore atât de frumoase, petrecute împreună cu Rui şi Alma, avea să-i reaprindă mereu dorința de a mai încerca o dată.

Parte din conversația care a avut loc în acea seară de vineri între Sara şi soțul ei, Hiroshi, despre roşul lui Tițian, în timp ce Alma şi Rui priveau un desen animat la televizor

— Ştiai că în italiană există un roşu care-şi ia numele de la Tițian, pictorul din Renaştere?

— Ce roşu?

— Uite… se pare că nuanțele de roşu erau într-atât de frecvente în tablourile lui, încât femeile din secolul al XVI-lea îşi decolorau mai întâi părul, iar apoi şi-l vopseau în nuanța aceea deosebită. Folosindu-se de rețete dintre cele mai diferite, îşi fabricau tot felul de şampoane pentru decolorare, iar apoi îşi expuneau părul la soare cu ajutorul unei pălării speciale.

— Hmmm…

— Până şi acum este la modă acest roşu al lui Tițian când mergi să te vopseşti la coafor… Vezi? Este un soi de blond arămiu, cu reflexii roşiatice. Se spune că Tițian îl folosea peste tot în tablouri, pentru bărbați, femei, sfinți şi zeități. Pentru fiecare căpăta o semnificație aparte: când senzualitate, când putere.

— Interesant.

— Am citit că Tițian era fascinat de scânteierile focului, cine ştie dacă nu cumva pasiunea aceea pentru roşu nu i se trăgea de acolo.

— Data viitoare când mergem în Italia, ducem fetele la muzeu ca să-i vadă tablourile…

— Ar fi tare frumos, da!

Patru

Primul lucru pe care Aoi îl făcea la trezire era să-şi viziteze grădina secretă.

Ținându-şi castronul cu orez în palmă, observa cum freamătă iedera cățărată pe micul zid, o pată de învolburări amplificate de lumina din zorii zilei. Anotimpul ploios făcea ca aerul să fie încărcat de apă, iar Aoi, căruia nu-i plăcea căldura excesivă, se bucura de începutul acela de vară ritmat de înflorirea hortensiilor. Îşi lăsa privirea, cu satisfacție, pe salvia înflorită, zăbovea gânditor pe proptelele pe care le pregătise, cu luni în urmă, pentru lăstarii de ipomea. Apoi, cu vârful bețişoarelor, îşi ducea încet îmbucăturile de mâncare la gură.

Aoi era copilul unei țestoase. Încă de când era băiețel, se mişca fără grabă în universul foarte mic pe care şi-l amenajase în jurul lui. Din afară putea să pară lene, în schimb, era vorba despre grijă: încetinindu-şi ritmul de viață, îi dădea curs acelei înclinații înnăscute, care-l însoțea dintotdeauna şi-l determina să acorde importanță fiecărui lucru în parte.

În dimineața aceea de sâmbătă, Aoi privi ceasul, apoi cerul şi se întrebă dacă o să reuşească să meargă s-o ia pe Mio cu bicicleta. Dacă ar fi plouat, ar fi trebuit să iasă imediat din casă: îl irita gândul de a grăbi începutul zilei.

Mio se afla deja în tren, abandonată în voia gândurilor, cu spatele lipit de spătar. Cu geanta aşezată într-o parte, lângă ea, cu privirea pierdută dincolo de fereastră.

Era prima dată când lua trenul pe linia Yokosuka de la stația Tōkyō-eki, şi era uşor agitată. La fiecare oprire verifica numele stației, deşi ştia că mai avea câtva de mers. În apropierea oraşului Yokohama, emoția de a-l reîntâlni pe Aoi i se păru copleşitoare. Reuşi s-o țină la distanță observând peisajul: gară după gară, spațiul dintre case se mărea, verdele câştiga în perimetru.

Femeia care stătea pe locul din fața ei, în mod întâmplător aceeaşi care, cu câteva zile în urmă, coborâse în gara Ōfuna, eliberând astfel locul pentru Aoi, dormea un somn agitat. Lui Mio i se păru epuizată: Cine ştie pe unde muncea?

Se surprinse gândind că pentru anumite meserii mai deosebite era nevoie de un *de ce*. Nimeni nu s-ar fi găsit să-l întrebe pe angajatul oficiului poştal cum de lucrează acolo, sau pe o casieră, dacă locul acela de muncă este visul ei de mic copil. Dar în cazul unor profesii excepționale, uite că întrebarea îşi croia drum din vintre până pe vârful buzelor:

„Aşadar, cum de?“

Astfel trebuie că stăteau lucrurile şi cu Aoi, căci a te ocupa de moartea celorlalți nu putea fi decât o alegere.

În gara din Totsuka, femeia care şedea în fața ei deschise ochii şi-şi lăsă privirea pe Mio. Îi examină rochia albă cu dungi subțiri roşii, pălăria mare de pai cu o panglică copilăroasă de jur-împrejur, încălțările deschise, de pânză.

Femeia se simți uşurată când Mio coborî în gara Kamakura, permițându-i astfel să-şi întindă picioarele. Se uită lung după ea cum dispare în mulțimea de pe peron şi se întrebă de ce oare zâmbea de una singură.

Aoi o aştepta la ieşirea din gară. Îşi sprijinea mâna pe ghidonul unei biciclete uşoare şi îi confirmă dintr-o singură privire toate aşteptările lui Mio.

O mulțime compactă de turişti făcea trecerea greoaie, iar decorațiile pentru sărbătoarea de Tanabata, amplasate pe cele două laturi ale ieşirilor, atrăgeau bucuria liceenilor în uniformă. Aplecați deasupra unei măsuțe, oamenii îşi transcriau propriile dorințe pe fâşii de hârtie subțiri, iar apoi atârnau aceste *tanzaku* de tulpinile de bambus, deja doldora de visurile celorlalți.

— Sunt bucuros că ați ales tocmai această zi, spuse Aoi în timp ce parcurgeau încet bulevardul Wakamiya-ōji. În mod curios, în mână ținea un Chupa Chups pe care, din când în când, îl strecura în gură.

Marea de oameni îi împiedica să meargă unul lângă celălalt, şi convorbirea li se întrerupea adesea, reunindu-se din când în când precum replicile dintr-un scenariu.

— Cum aşa? Dar ce zi este?

— Este *tomo-biki* 友引, ziua liberă pentru cei ca noi, care practică această meserie.

— Nici măcar nu mă gândisem că ați avea una.

— Teoretic, nu, însă de *tomo-biki* nu se oficiază înmormântări. În realitate, la mijloc e vorba de un soi de superstiție din popor, nu are nimic de-a face cu religia, dar oamenii cred că aduce ghinion.

— Aşadar e o zi ghinionistă?

— Deloc. Să spunem că un joc de cuvinte îmi dăruieşte în fiecare lună patru, cinci zile de pauză, explică Aoi.

Traversară bulevardul larg, inundat de familii, cărucioare şi biciclete, şi Mio se gândi la cum trebuie să fi arătat orăşelul acela în zorii zilei, la cum o să se schimbe, odată cu trecerea orelor, temperatura culorilor, la diferitele nuanțe ale umbrelor şi ale luminii proiectate pe case.

Când trecură în grabă pe lângă piața acoperită, Aoi observă privirea curioasă a lui Mio.

— Haideți să aruncăm o privire, dacă vreți, firma este la cinci minute distanță de aici.

Îşi sprijini bicicleta de zidul de la intrare şi pătrunseră împreună înăuntru.

Tarabele erau încărcate cu tot felul de legume deosebite, care erau cultivate doar în peninsula din Hantō: dovlecei lungi de jumătate de metru, vinete albe şi crăpăcioase, *okura* – bame roz.

— Ce minunăție, murmură Mio, uimită de felul în care totul acolo strălucea de o culoare diferită decât cea obişnuită.

Însă nu cumpără nimic. Ştia că focul înghițea partea pe care o iubea cel mai tare.

— Acolo este, şi Aoi indică o clădire de formă neregulată, vopsită în albastru antracit.

Intrarea în firma de pompe funebre era precedată de o deschidere amplă, o platformă acoperită, în care, bănui Mio, se oprea carul mortuar şi era preluat trupul neînsuflețit.

— Aici sunt birourile, în timp ce prin partea asta, spuse el, îndreptându-se spre o uşă mai mare, se ajunge în capela mortuară şi în spațiul unde se desfăşoară funeraliile şi priveghiul.

Mio înainta pas cu pas, atentă să nu i-o ia înainte.

— Aici e locul unde apare numele familiei celui răposat, adăugă Aoi, mângâind un băț înfipt într-un bloc de piatră, de care era agățat un cartonaş. Îl scriem de mână, cu pensula.

Când intrară în biroul lui Aoi, Mio îşi aşeză pălăria mare de pai în cuier, îşi prinse părul într-un coc şi-şi luă o expresie de reculegere.

Timp de o oră, străbătură încăperile firmei de pompe funebre. Alunecară pe podele de lemn, apoi de cărămidă. În camera cu *tatami*, amândoi îşi scoaseră încălțările. Aoi deținea cuvintele, iar Mio, tăcerea concentrării. În timp ce el îi descria propria muncă, ea nu încetă nici măcar o clipă să-şi ia notițe şi să înregistreze imagini cu telefonul. În patru rânduri, şi niciodată din greşeală, îl filmă şi pe Aoi. Găsea fascinantă rigoarea lui, şi, mai ales, ideea că el nu are nimic de-a face cu ea.

Mio analiza în sinea ei cum ar fi putut interveni asupra diferitelor încăperi. Aici e nevoie de *discreție*, poate cu ajutorul unui alb mai puțin plat şi țipător. Aici, în schimb, e nevoie de *căldură*, o nuanță mai pală de liliachiu.

La finalul vizitei, Mio scoase din geantă trei calupuri de carton. Erau înşiruiri de cartonaşe colorate prinse pe un inel de metal. Lui Aoi i se părură că seamănă cu acele *memory-card* pe care le folosea în şcoala gimnazială ca să învețe cuvintele în engleză.

— Pentru început, cred că vă puteți hotărî dintre aceste combinații, îl anunță, alăturând trei cartonaşe.

Desfăcute sub forma unor semicercuri, desenau arcul unui curcubeu pe biroul lui Aoi.

— *Hatoba-nezumi* 鳩羽鼠, *nise-murasaki* 偽紫 şi *benifuji* 紅藤, a continuat ea.

Pe peretele holului care ducea spre încăperea destinată priveghiului, ar fi vrut să înfățişeze florile de *higanbana*, crinii roşii din Nirvana, cu capetele lor filamentoase; îi propuse să decoreze cu alte flori mărunțele colțul pentru copii: trebuia să-i faci să se simtă confortabil chiar şi pe aceia care nu puteau încă pricepe nimic despre moarte.

— Sau, continuă Mio, uitați-vă la această altă treime de nuanțe. Oscilează tot între gri, violet şi stacojiu. Le găsiți reunite în acest model tipic perioadei Meiji şi Taishō.

Absorbită de propriile gânduri exprimate cu voce tare, frunzări paginile unei cărțulii şi îi arătă câteva exemple lui Aoi.

— Ar fi vorba să alternăm *sunezumi* 素鼠, *urayanagi* 裏柳 şi *sakura-nezumi* 桜鼠.

— *Urayanagi*? întrebă el.

— Da, este vorba literalmente despre culoarea de pe dosul frunzelor de salcie

plângătoare, explică rapid Mio.

Zâmbetul lui Aoi o făcu să se oprească.

— Vă plictisesc…

— Nici vorbă, suntem aici tocmai pentru asta. Şi-n plus, e atât de frumos să vă ascult.

— Vă interesează?

— Ca să fiu sincer, nu înțeleg prea multe, dar mă interesează extraordinar.

Acel *extraordinar* se aşeză pe chipul lui Mio şi-i mângâie obrajii până o făcu să se înroşească. În jurul lor, lumina părea filtrată de ceva cald, de parcă temperatura s-ar fi ridicat dintr-odată cu câteva grade.

— Mă încred orbeşte în dumneavoastră, reluă Aoi. Eu unul nu sunt deloc familiarizat cu potrivirea culorilor, dar, dacă mă las pe mâinile dumneavoastră, sunt sigur că rezultatul va fi fără cusur.

— Atunci, aş zice că pentru moment am terminat, răspunse Mio. Odată hotărâte nuanțele şi țesăturile, rămâne partea operativă. Evident, mă voi întoarce să coordonez lucrările, în caz că ar apărea ajustări de făcut pe parcurs. Privi ceasul de pe perete. Oh, e deja miezul zilei.

— Yoshida-san, mă gândeam… Dacă nu vă grăbiți să vă întoarceți la Tōkyō, am putea să luăm prânzul împreună.

— Prânzul?

— Aş vrea să vă duc la Ikeda-san, o doamnă în vârstă care împreună cu fiica ei administrează un mic restaurant unde merg de când eram copil: acolo fac cel mai bun tempura din lume.

— Chiar aşa? răspunse Mio, amuzată de naivitatea frazei.

— Sunt convins de asta, întări el, izbucnind în râs. Ikeda-san face cel mai bun tempura din lume!

Cel mai bun tempura din lume

După spusele lui Anzai Miku, treizeci şi şase de ani, colega lui Mio: „La restaurantul Kawara no Abe din Tōkyō, în zona dintre stațiile de metrou Oshiage şi Hikihune, unde logodnicul meu m-a dus să mâncăm înainte să ne urcăm în Sky Tree6. Îmi amintesc că în lift mi s-a întors tot tempura înapoi în gât, dar, oricum, era foarte bun! (*râzând*)“

După spusele Sayakăi, sora lui Aoi, treizeci şi doi de ani: „Cel preparat de lanțul de restaurante Ten'ya, lângă stația de metrou Ōfuna, unde mergeam să mănânc în fiecare săptămână cu colegele de liceu. *Tendon*-ul cu legume era cel mai bun.“

După spusele lui Rui-chan, fiica adoptivă a Sarei, şase ani: „Cel pregătit de mama Almei… (pauză), care acum este şi a mea.“

---

6. Turn de observație şi comunicații din Tōkyō, cu o înălțime de 634 de metri şi unul dintre cele mai înalte din lume.

Numai Dumnezeu ştie din ce colț al Japoniei se trăgeau strămoşii ei.

Asemeni unui venin, Mio simțea înăuntrul său o tensiune înnăscută spre nemărginire, pe care o punea pe seama legăturii străbunilor ei cu marea. Înăuntrul ei răsuna ecoul a generații şi generații de pescari, mii de bărbați şi femei care se iviseră şi sfârşiseră în aerul îmbibat de sare, care trăiseră față în față cu oceanul şi cu deplina conştiință că sunt insignifianți în raport cu natura.

Neliniştită, obsesivă, nesigură, nimic nu-i era de ajuns vreodată lui Mio. Şi totuşi, când era vorba să recunoască iubirea în ceilalți, se lăsa cuprinsă de entuziasm, de parcă şi-ar fi însuşit dialectul unui străin întâlnit din întâmplare.

Astfel, în decursul a numai o jumătate de oră, de când începuseră să meargă de-a lungul bulevardului şi până în momentul în care gustă prima înghițitură din prăjeala aceea crocantă, Mio se convinse că Aoi avea dreptate: tempura pregătit de Ikeda-san era, fără vreo urmă de îndoială, cel mai bun din lume.

De la fereastra celui de-al doilea etaj al restaurantului, observau curgerea dezordonată de turişti, bucuria lor de dinainte instalată.

— Cum este să practicați această meserie a dumneavoastră? întrebă Mio pe neaşteptate.

Prânzul se încheiase de-o bucată de vreme, dar continuaseră să stea jos şi să vorbească. Pe masă zăceau bolurile goale, bețişoarele aşezate la loc în suportul lor de hârtie.

— Este o restituire, răspunse el, ştergându-se pe mâini cu *oshibori* şi împăturindu-l apoi alături.

Chipul lui Mio luă forma unui semn de întrebare.

— Ce vreți să spuneți?

— Este restituită o formă, astfel încât oamenii să poată recunoaşte ceva imaterial precum moartea. Când pierdem pe cineva, ne blochează faptul că nu-i mai avem trupul alături. Dar, dacă ne gândim bine, ne blochează şi ceea ce se întâmplă chiar în clipa când cineva drag ne moare… Ochii care se afundă în orbite, trupurile care încep să se descompună.

Imaginea aceea o lovi fizic, ca repulsia pe care i-o provoca întotdeauna carapacea strivită a unui gândac.

— Şi-apoi sunt persoane implicate în tot felul de accidente sau care mor la finalul unor boli îndelungate, care le schimbă până şi trăsăturile feței.

Aoi îi explică astfel că pentru a practica acea meserie era nevoie să deprinzi bazele tanatopraxiei, adică totalitatea tehnicilor de conservare şi prezentare estetică a cadavrului. Se foloseau substanțe specifice şi instrumente special gândite: pentru fiecare zi în parte era

nevoie, în medie, de zece kilograme de gheață. În plus, în unele cazuri, trebuia chemat un îmbălsămător.

— Şi machiajul? Cum se aleg culorile?

În ciuda repulsiei, Mio nu-şi putea înfrânge curiozitatea care o îmboldea pe dinăuntru.

— Eu nu sunt deloc familiarizat cu potrivirile dintre culori, veți fi înțeles deja, râse Aoi. Sora mea este cea care se ocupă de partea asta. Însă adesea am auzit-o spunând că nu există nimic absolut sau corect când vine vorba de machiaj, fie el aplicat pe cei vii sau pe cei morți.

Ceea ce conta cu adevărat în munca lor, continuă Aoi, era relaționarea cu rudele defunctului, care erau întrebate despre parfumul preferat al celui dispărut, felul în care acesta se machia şi, mai ales, despre hainele pe care şi-ar fi dorit să le poarte: ceva tradițional sau ceva ce-i plăcea să îmbrace în timpul vieții. Le cereau mereu fotografii, uneori, chiar şi o scurtă filmare a celui dispărut, pentru a-i putea reconstrui măcar în parte înfățişarea de dinainte: imediat ce sângele încetează să mai circule prin vene, iar sufletul părăseşte trupul, acesta îşi pierde din volum în locuri nenumărate şi imperceptibile.

— Când sufletul părăseşte trupul, trăsăturile suferă întotdeauna, atâta doar că nimeni nu reuşeşte să pună în cuvinte ce anume este schimbat.

Din toată acea lungă relatare, de Mio se lipi imaginea acelui *tanè*, pielea ca de albuş lăptos a nou-născuților care se preschimba cu o viteză înfiorătoare din culoarea smântânii fermentate în negru.

— Iată, îi spusese Aoi, trupurile neînsuflețite ale copiilor urlă graba disperată de a se întoarce în țărână.

Ea îşi coborî privirea. Bărbatul acela spunea lucruri atât de crude şi de intime, că se-ntreba cum de reuşea să rămână atât de calm. Se arăta liniştit în timp ce îi dădea înainte cu descompunerea trupurilor, reconstruirea fețelor, până şi cu viața sentimentală a surorii: „Nu e căsătorită, nu are copii. Nici măcar nu sunt sigur că şi-ar dori.“ Cu împăcarea lucrurilor peste care deja ai trecut, Aoi îi povesti şi despre discriminarea feroce pe care o suferise în copilărie pe motiv că tatăl lui practica acea meserie, despre călugărița strivită pe care, în clasa a treia, un coleg răutăcios i-a strecurat-o în cutia cu *bentō*: „Aşa îi poți face înmormântarea, cum face familia ta pentru ceilalți oameni.“

Bătrâna Ikeda-san veni să strângă masa.

Ridicându-se ca să meargă să plătească, Aoi îi povesti cum, odată, o femeie care rămăsese văduvă la numai treizeci de ani, după slujba de înmormântare, îl rugase să facă dragoste cu ea.

— Dar cum e cu putință aşa ceva? întrebă Mio.

— Era copleşită de sentimentul morții. În clipa aceea îşi dorea să i se întâmple orice care să-i aducă aminte că este vie.

Mio era siderată. Îl privea şi nu reuşea să priceapă cum putea bărbatul acela să zică astfel de lucruri unei necunoscute, cum reuşea să-şi păstreze vocea destinsă.

Aproape că părea să existe o breşă în mecanismele de autoapărare şi că prin acea crăpătură ieşea la iveală partea lui cea mai secretă.

Ikeda-san, în felul în care şi-a notat-o Mio în carnetul său

Ikeda-san: GALBEN-MIMOZĂ şi MARDONÉ. La care se adaugă nuanțe de bengal, când îşi priveşte fiica, şi de curcumă, când îşi serveşte clienții7.

---

7. Sufletul bengal e la suprafață, sufletul de culoarea curcumei şi-l ține ascuns. (N. a.)

În după-amiaza aceea de iulie, se plimbară îndelung prin Kamakura.

Odată ieşiţi din restaurant, Aoi îi oferi braţul lui Mio, conducând-o prin mulţime. În absenţa unui trotuar, oamenii se ţineau strâns pe lângă zidurile ce mărgineau bulevardul. Îşi croiră drum cu mare greutate spre uriaşul *torii* stacojiu, portalul care domina intrarea în sanctuarul Tsurugaoka Hachimangū. Lumea era veselă datorită festivităţilor prilejuite de sărbătoarea de Tanabata: ghirlande uriaşe de formă cilindrică atârnau cu cozile lor mlădioase agăţate de acoperişul diferitelor clădiri.

Încă de când se dusese s-o întâmpine la gară în dimineaţa aceea, Aoi rămăsese încântat de aviditatea care se citea în ochii lui Mio. Privirile ei nu se opreau numai asupra frumuseţii peisajului sau a solemnităţii arhitecturii, ci şi în faţa lucrurilor neplăcute, acele frânturi de oraş pe care oricine altcineva le-ar fi găsit nesemnificative sau de-a dreptul inconvenabile. Case nelocuite, fluturaşi publicitari strânşi precum o mare de hârtie la intrare, coşuri pline de gunoi, pete de tot felul pe geamuri: Mio privea cu uimire rugina care se întindea pe tabla ce acoperea vreo baracă, neglijenţa care transforma lucrurile în grădini improvizate.

În timpul plimbării, observă îndelung o femeie fără adăpost: purta un costum foarte elegant, care, cândva, trebuie să fi fost de un roz pastelat, şi împingea un căruţ plin de cartoane, având culorile şterse de soare şi de vânt. Aoi îi povesti că de-acum sunt zece ani de când femeia acea bătea străzile din Kamakura.

Paşii amândurora ajunseseră să-şi potrivească ritmul. Trupurile lor începeau să vorbească unul şi acelaşi limbaj.

Conversând, Mio şi Aoi continuau să se tot întoarcă unul spre celălalt. Aproape fără să bage de seamă, urcară treptele abrupte ale sanctuarului, şi de sus văzură în cele din urmă marea.

— *Shinbashi-iro* 新橋色! exclamă Mio, arătând spre pata de culoare de dincolo de cele trei *torii*, care crestau orizontul pentru a semnala apropierea de sălaşul divinităţii.

— *Shinbashi-iro?*

— Este un verde ca de apă sclipitoare, care a luat naştere în perioada Meiji, când au început importurile de culori chimice din străinătate. Cu această culoare se vopseau chimonourile: era foarte iubit de gheişele din cartierul Shinbashi. De acolo şi numele de culoarea Shinbashi.

Aoi zâmbi. Mio nu-şi dădea seama nici cât era de atrăgătoare, nici cât de complicat era ca celălalt să-i urmărească vorbele. Se rugară, apoi agăţară câte un *tanzaku* de tulpinile de bambus special amenajate în sanctuar cu acea ocazie. Apoi, evitând turiştii, coborâră pe scara laterală. O apucară din nou pe bulevardul pe care se revărsau copii alergând, femei tinere în chimonouri, perechi ţinând în mână legume murate şi băuturi.

Ei doi, în schimb, se îndreptară spre culoarea mării.

La câțiva metri în linie dreaptă față de mare, era o mică vilă alburie, scorojită pe de-a-ntregul: tufişurile înghițeau scara de la intrare, se cățărau pe ziduri până dincolo de acoperiş.

— Trebuie să fie nespus de frumos acolo înăuntru, spuse Mio. Natura, când reintră în posesia unui spațiu, descătuşează culori neobişnuite.

Şi în timp ce el se lansa într-un discurs plin de cifre, despre procentul de clădiri abandonate şi îmbătrânirea de neoprit a populației, Mio se lăsă purtată de imaginație şi văzu limpede cum Aoi o ia *în podul palmei* ca pe un obiect, cum forțează uşa deja ieşită din țâțâni, pătrunde în mica vilă deja surpată, o aşază în mijlocul unei camere ce pare o adevărată junglă. Face dragoste cu ea.

Copleşită de albul lemnului şi de verdele crescut spontan în casa distrusă, la un moment dat, Mio păru să nu-l mai zărească pe Aoi. Îi auzea vocea care o striga de undeva de departe şi o întreba dacă voia să coboare până la plajă, de unde, spre capătul golfului, în direcția portului Zushi, se zărea insula Enoshima.

Mio, unde eşti? se întreba şi ea însăşi. Se vedea cu ochii minții mai întâi îmbrăcată, apoi, deodată, goală sub trupul lui. Tulburată, o apucă spre scara acoperită la loc de vegetație şi ieşi în mare grabă din casa aflată în ruină; în stradă, se descoperi la fel de goală, hainele păreau să fi rămas în mijlocul încăperii laolaltă cu trupul lui.

Mio, unde eşti?

— Aşadar, Yoshida-san, mergem până pe malul mării? Se coboară pe aici, îi spuse Aoi, arătându-i o alee cimentată, care se sfârşea în nisip.

O rafală de gri o trezi la realitate. Cerul era plumburiu, şi se ridica vântul.

Ceva mai târziu, întorcându-se de la mare, Mio se simți atât de confuză, încât se rugă.

În micul sanctuar, unde se opriră câteva minute, îşi împreună palmele şi imploră ca durerea aceea pe care o simțea tot mai puternic în piept de nişte zile, şi cu atât mai puternică de când se afla lângă Aoi, ei bine, dacă tot era menită să dureze, măcar să-l molipsească şi pe el.

Şapte dorințe, plus una, transcrise pe tanzaku *în ziua aceea şi agățate în incinta Sanctuarului Tsurugaoka Hachimangū*

Aş vrea să iau examenele de admitere la universitate ~
Aş vrea să găsesc iubirea adevărată ~
Aş vrea să devin un Tyrannosaurus rex ~
Aş vrea ca familia mea să fie mereu sănătoasă ~
Aş vrea să-mi deschid propriul restaurant ~
Aş vrea să am o baghetă magică ~
Aş vrea să reuşesc să-i spun ei adevărul ~
Aş vrea să devin mamă ~

Ceva mai târziu în după-amiaza aceea, Mio îi mărturisi lui Aoi cât de mult contau culorile în viața ei. I se destăinui cu lejeritatea cu care se vorbeşte despre ceva evident.

El băgase de seamă încă de la bun început că, pentru a descrie realitatea, Mio folosea un vocabular foarte bogat. Alături de ea, avea impresia că a spune *roşu* sau *galben* era o jignire sau că a restrânge complexitatea lucrurilor la dimensiunile foarte strâmte ale unui cuvânt precum *albastru* era o greşeală.

Astfel, când Mio îi povesti că mama ei îi dăruia bomboane în schimbul unor cuvinte noi, el nu se arătă tocmai surprins.

Tatăl lui, răspunse Aoi, fusese un mare pasionat de plante şi vorbea despre botanică pentru a explica moartea. Nu erau multe lucruri de spus, susținea el, despre plantele care se usucă: nu se oficia nici o înmormântare, era de ajuns să observi transformarea frunzelor.

Apoi, deodată, Aoi îşi întrerupse vorbele. Se îndepărtă câțiva metri şi răspunse la telefonul care începuse să vibreze. Îşi acoperi gura cu mâna, ca să-şi protejeze cuvintele de larma asurzitoare a bulevardului.

Mio îl văzu aplecându-se, adoptând o postură diferită.

Iată, Aoi pierdea din culoare. Albastrul blugilor, verdele şi galbenul de pe tricou căzură pe jos. În schimb, din pământ, din obiectele şi persoanele care se aflu în preajma lui, se desprindeau fragmente de griuri, indigouri, multe de negru şi alb, şi toate se trăgeau spre el. Păreau să țească un mozaic, iar Aoi să fie corpul gravitațional care le atrăgea, adunându-le laolaltă.

— Îmi cer scuze, un telefon de serviciu, îi explică atunci când se întoarse lângă ea.

— Dar nu era ziua dumneavoastră liberă?

— Pentru înmormântări, da. Dar se întâmplă să-mi fie solicitate consultanțe în orice moment. Este o meserie imprevizibilă.

— Trebuie să plecați? întrebă ea. Şi, fără să îi dea ocazia să-i răspundă, adăugă: Vreți să vă însoțesc? Adică, aş putea să vă însoțesc?

Aoi o privi uimit.

— Aş putea să amân pentru o altă zi, şi, oricum, este doar o consultanță solicitată de o doamnă al cărei tată este bolnav, nu cred că mi-ar lua prea mult timp. Trebuie să o sun din nou peste zece minute.

— Atunci spuneți-i că mergem. Sau vine doamna la sediul firmei?

— Nu, mi-a cerut să mă duc eu la dumneaei, preferă să nu-şi lase tatăl singur. Nu locuiesc departe de aici.

— Să mergem, atunci, întări Mio, cu o convingere care era de neînțeles chiar şi pentru ea însăşi. Avea o nevoie fizică de a-l vedea pe Aoi cufundat în propria activitate.

— Bine, dați-mi doar răgazul cât să trec pe la firmă şi să mă schimb.

Îi întâmpină o femeie cu o pieptănătură voluminoasă, buzele subțiri şi rimelul aplicat cu multă grijă, cu sprâncene care păreau conturate cu echerul, ceea ce-i conferea chipului o expresie aspră. Se asigură de identitatea lui Aoi, iar când el dădu să-i explice cine este Mio, făcu un semn cu mâna cum că nu îi păsa.

Înainte să-i invite să ia loc pe *tatami*, le ceru să păstreze un moment de tăcere. Trăgând în lături o uşă glisantă, lăsă să se vadă o siluetă aşezată în contralumină: stătea aplecată, absorbită să privească ceva luminos, care nu se putea distinge de la distanța aceea.

Imediat ce avu siguranța că cei doi înregistraseră scena, femeia închise uşa.

De-acum, Ōta-san, tatăl ei, îşi petrecea zilele numai în felul acela. Stând pe scaun, în fața mesei din bucătărie, cu coatele înfipte în tăblia mesei şi bărbia sprijinită în palme. Privea neîntrerupt un pahar cu apă înăuntrul căruia plutea o micuță floare: aştepta să se ofilească. Petrecea ore întregi ținând sub observație punctul de tulburare al apei, locul unde dispărea limpezimea. Îl încerca o anumită plăcere să vadă cum timpul macină lucrurile.

Fiica le povesti toate acestea folosind alte cuvinte, mai aspre şi mai iuți. Şi să nu care cumva s-o întrebe cum se numeşte floarea cu pricina, că nu ştia, poate iasomie, dar, *sincer*, ce importanță avea? Era îngrijorată, şi nu doar pentru tatăl ei, care, de-acum, avea mințile rătăcite, ci şi pentru ea însăşi: să te îngrijeşti de un bătrân care-şi ducea zilele în fața unui pahar cu o floare înăuntru, a apei care se murdărea şi a lui, care aştepta să se tulbure ca s-o poată arunca şi s-o ia de la capăt, *sincer*, era un lucru îngrozitor.

— Ce anume vă dă de înțeles că moartea îi este aproape? o întrebă Aoi pe un ton neutru.

— Nu mănâncă, abia dacă bea câteva înghițituri de apă. Nu-i trece prin minte nici măcar gândul să se ridice de acolo. Ca să-l fac să doarmă, trebuie să-l târâi cu forța până în pat.

Aoi, închis în costumul său negru, o asculta pe femeie şi, în acelaşi timp, se întreba dacă nu cumva aceasta, descriind obişnuințele tatălui său – care prefera să mediteze decât să iasă, care privea cum o minusculă iasomie se ofileşte în apă de parcă universul ar fi ales întocmai acel punct pentru a se manifesta –, în fine, se întreba dacă fiica era în stare să surprindă nu doar neajunsurile acelei întâmplări, ci şi frumusețea.

Între timp, Mio arunca priviri fugare prin încăperea în care erau înghesuite cutii, cârpe învechite, grămezi indistincte cu tot felul de fleacuri. Percepea amestecul supărător de bordo şi verde-salvie al femeii.

În cele din urmă, Aoi scoase din servietă catalogul cu altare şi sicrie. Începură să vorbească despre costurile înmormântării.

— Maşina funerară cât vine?

— Pe o distanță de până la zece kilometri ar fi 20 000 de yeni.

— Altarul din spatele mortului?

— Un set complet pentru un *makura-kazari* de lemn alb, incluzând o lumânare, tămâie, urnă, tava cu *mochi* şi…

— Cât costă? i-o tăie femeia scurt.

— În jur de 5 000 de yeni.

Femeia îşi lua notițe rapide pe un blocnotes purtând ca siglă în partea de jos a paginii numele unei curățătorii.

Insistă că era convinsă că moartea tatălui ei era o chestiune de zile şi că voia să înceapă să pună totul în ordine, să examineze ofertele de prețuri ale diferitelor firme de pompe funebre, să compare din timp serviciile oferite.

— Mâine am întâlnire cu o firmă de pompe funebre din Ōfuna, ceva mai târziu cu una din Fujisawa, spuse ea, privindu-i drept în ochi cu un soi de satisfacție răutăcioasă. Deci, *sincer*, nu sunt sigură că vă voi suna din nou.

Luându-şi la revedere în pragul casei, Aoi se gândi că acel *sincer* pe care femeia îl tot repeta făcea ca toate celelalte lucruri să apară ca o minciună şi că a vrea să uniformizezi lumea la ceea ce e considerat a fi normal – un bătrân pironit în fața televizorului, şi nu în fața unei flori plutind într-un pahar – poate că e liniştitor, dar şi foarte trist.

— Uneori, se întâmplă să fie şi astfel de clienți, spuse el scurt, când îşi reluară plimbarea.

— Nu vă scuzați, a fost interesant.

După câteva încercări timide de a schimba subiectul de discuție, sfârşiră prin a se cufunda amândoi în tăcere.

Se îndreptară spre gară, şi când ajunseră în dreptul turnichetelor, Aoi o întrebă dacă avea planuri pentru duminica următoare.

— Este din nou *tomo-biki*?

— Exact! zâmbi Aoi. Ştiți, sunt multe alte lucruri care merită văzute în Kamakura.

— În realitate, ziua mea liberă este lunea, spuse Mio.

— Adică vreți să spuneți poimâine? şi îşi scoase din buzunar telefonul mobil. Deocamdată, în program e prevăzută o înmormântare la zece, şi nimic altceva. Aş avea la dispoziție toată după-amiaza, chiar dacă nu pot fi încă sigur.

Îşi luară rămas-bun repede şi pe un ton neutru. Înclinându-se, trupurile li se apropiară.

Imediat ce Mio se urcă în tren, începu să plouă.

Aoi cumpără o umbrelă de la un *konbini* din gară ca să nu-şi strice costumul şi, întorcându-se spre casă, îi scrise surorii un mesaj scurt. Nu pomeni nimic despre bătrânul Ōta-san sau despre fiica acestuia. Aminti pe scurt de Mio Yoshida (aşa o numi): spuse că într-o săptămână urma să vină prospectul şi că, după părerea lui, o să facă o treabă excelentă.

Răspunsul nu întârzie: *Chiar era necesar?*

Aoi simți toată duritatea acelor cuvinte. Răspunse: *Ştiu că nu eşti de acord, dar eu simt că a fost alegerea corectă.*

Apucând-o în cele din urmă pe străduța lăturalnică unde se înălța vechea casă pe care o închiriase cu ani în urmă, Aoi îşi dădu seama că o parte din fericirea strânsă alături de Mio pe durata acelei zile era bun pierdută.

Sări peste cină şi, pe întuneric, începu să scruteze cu privirea grădina secretă de pe

verandă.

Se gândi la tatăl lui, la felul riguros al acestuia de a gestiona moartea; se gândi la unchiul lui, când îi tot spunea că în unele persoane sălăşluieşte o anumită grație căreia doar cu mari eforturi i se dă voce. Se gândi mai ales la mama lui, care până în ultima zi a vieții nu făcuse altceva decât să vorbească despre diferențele dintre oameni şi despre nevoia atât de greşită de a uniformiza lucrurile. Făcuse din asta o adevărată bătălie, şi bună parte din acea bătălie i se datorase tocmai lui, lui Aoi, şi felului în care se născuse şi care-l făcea diferit față de ceilalți copii.

În starea aceea de veghe de dinaintea somnului, îi veniră în minte cuvintele ei.

Era o amintire? abia dacă avu timp să se întrebe. Sau era unul dintre acele semnale prin care oamenii importanți din viața noastră ne dau de ştire că, într-un fel sau altul, continuă să trăiască înăuntrul nostru chiar şi după moarte?

Fără să reuşească să-şi dea un răspuns, adormi.

Cuvântarea pe care (poate) i-a ținut-o lui Aoi mama lui, pe când era în viață, şi pe care el a reconstituit-o în starea de veghe

Imaginează-ți un câmp de lalele, Aoi. Le vezi? Aşa, acum imaginează-ți că în marea aceea de flori sunt şi unele cu capetele mai înalte decât altele, ba mai mult, că laolaltă cu lalelele se ivesc şi vreo trei tulpini foarte înalte de floarea-soarelui, un colț cu irişi, şi, ce ştiu eu, maci sau stânjenei… Mă urmăreşti, Aoi? Uite, bine. Acum vezi bărbatul acela cu foarfeca de grădină? Îl vezi în timp ce se apropie de florile cele mai înalte? Este nervos pentru că sunt diferite de celelalte. Şi ştii ce va face acum bărbatul acela? Exact, o să le taie. Acum sunt toate de aceeaşi înălțime, dar priveşte, pe câmp multe flori şi-au pierdut capul, sunt numai tulpini. Vezi oroarea? Oroarea de a uniformiza lucrurile cu forța?

În orele care au urmat întâlnirii lor, în timp ce Aoi îi scria surorii lui, se spăla pe dinți şi încerca să protejeze bucuria zilei petrecute cu ea, Mio căută să alunge cu forța gândul care i se tot întorcea la el.

Aoi era deja atât de prezent în gândurile ei, încât intervenea în desfăşurarea obişnuită a vieții ei: când să coboare din tren, să găsească cheile de la casă, să-şi usuce părul, să mănânce un măr.

Era ca şi cum i-ar fi fost aproape fizic, de parcă, intrând pe o uşă, ar fi trebuit să fie atentă să nu i-o închidă în nas. Era prima dată când, după ani buni, se simțea astfel. Iar ultima oară când i se mai întâmplase ceva asemănător, îşi riscase viața.

A doua zi era duminică, Pigment era deschis, şi Mio lucră întreaga dimineață la prima lecție pentru Alma şi Rui: harta culorilor primare şi secundare, „botezul culorilor", metafore mititele ca să le explice marea de unde electromagnetice care-i dăruiesc ochiului uman posibilitatea de a vedea.

Dintr-o întâmplare pe care o consideră surprinzătoare, descoperi că bătrânul care voia să restaureze tabloul pictat de soția lui alesese pentru acoperiş exact nuanța pe care Mio o transcrisese în carnetul ei în dreptul numelui lui: *sabi-shu* 錆朱. Se întreba dacă nu cumva tocmai aceea era culoarea care-i unea pe bărbat şi soția lui.

În răstimpul lung al după-amiezii, întâmpină câțiva turişti englezi care citiseră despre Pigment în ghidul lor şi voiau să afle mai mult despre magazin, se ocupă de vreo douăzeci de clienți şi stabili două consultanțe. Pe când se lăsă seara, redactă un e-mail formal, cu directorul în Cc, către muzeul din Catalonia pentru a cere informații în plus despre acei pigmenți scoşi la licitație.

Ieşi pe uşa magazinului când afară era deja întuneric, însă neliniştea tot nu îi dădea pace.

Singura alinare, deşi copilărească, pe care o încercă, venea din convingerea că rujul pe care-l alesese pentru întâlnirea cu Aoi fusese în deplin acord cu dimineața şi după-amiaza petrecute împreună cu el. Inclusiv rimelul, care se întinsese uşor la coada ochiului stâng.

Conştientă că în după-amiaza următoare avea să-l reîntâlnească şi, astfel, să fie din nou fragilă, îşi luă casa la dereticat.

Se luă la trânte cu grămada de vase adunate în chiuvetă, puse rufele la spălat. Scoase aspiratorul, salvă un mic păianjen. Trecând prin fața bibliotecii şi încălcând orice criteriu, scoase de pe rafturi cărțile cele mai îndrăgite şi le puse una peste alta, alături. Văzu în acel teanc un soi de ancoră, în caz că lucrurile ar fi luat o întorsătură negativă.

În cele din urmă, deschise larg şifonierul, cu o precauție pe care n-o adopta niciodată.

În partea centrală se întindea un rând bine organizat de haine agățate pe umeraş, jos, o serie de sertare transparente scoteau în evidență cum ordinea cromatică era peste tot o condiție indispensabilă. În schimb, în partea de sus, se odihnea trecutul lui Mio, o masă lipsită de formă, alcătuită din cutii şi plicuri înfăşurate într-o pânză albă, ca să nu se aştearnă praful pe ele.

În compartimentul din dreapta găsi, în cele din urmă, ceea ce căuta. Mama şi bunica ei, aşezate cu grijă în sertarul dedicat chimonourilor. Întinse degetele ca să le mângâie, dar la gândul abstract, şi totuşi atât de înspăimântător, de a-şi afla sfârşitul aşa cum şi-l aflaseră ele, curajul o părăsi. Închise la loc şifonierul, şi se îndreptă din nou spre uşa bucătăriei.

Prepară tarte şi biscuiți seara întreagă.

Culoarea rujului şi a rimelului purtate de Mio

Culoarea rujului ales de Mio era *usu-kōbai* 薄紅梅, un rozaliu mai deschis decât culoarea prunei, asemănător cu nuanța florii de *usu-kōbai*. În funcție de intensitatea culorii, aceasta se ramifică într-o triplă clasificare, schimbându-şi numele în funcție de prefixul care semnifică „palid“, „mediu“, „dens sau bogat“ (薄紅梅・中紅梅・濃紅梅). Este vorba despre un colorit foarte folosit la fabricarea chimonourilor.

Culoarea rimelului care i s-a întins lui Mio la colțul ochiului stâng era *ankokushoku* 暗黒色. Deseori folosit în romanele istorice ori SF: un negru complet, care exclude şi absoarbe vederea fără să lase nici măcar o umbră de lumină. În japoneză, reprezintă culoarea orbirii.

Cinci

Emil Cioran scria că „viața este o stare de nesiguranță absolută, că ea e provizorie prin esență, că reprezintă un mod de existență accidental“[8]. Continua susținând că „nu există vindecare, sau, mai curând, toate bolile de care ne-am «vindecat» sunt în noi şi nu ne părăsesc niciodată“.

Tatăl lui Mio, care totuşi nu-l citise niciodată pe Cioran şi cu siguranță nu se putea considera expert în filozofie, credea în mare măsură acelaşi lucru. Acele sentimente de nesiguranță şi de provizorat însă i le atribuia nu atât vieții – un concept prea vag pentru el – sau amprentei lăsate de boală – de care nu se interesa din principiu –, cât iubirii. Yōsuke Yoshida se convinsese că, asemenea minunatelor broderii de pe un *shiromuku*, care rămân ca atare chiar şi când chimonoul se învecheşte şi se uzează, la fel şi ființele umane pot să ascundă un suflet atins de boală într-un trup care se arată ca vindecat.

Şi totuşi, vindecarea cea adevărată nu există. Sănătatea pare restabilită, te ridici din pat, dar e numai o minciună: de anumite trăiri nu te vindeci niciodată.

Yōsuke o cunoscuse pe Kaneko când avea doisprezece ani şi o iubise intens de la cincisprezece la şaptesprezece ani. După însă, aşa cum deseori se întâmplă, se despărțiseră fără vreun motiv anume. El se îndrăgostise de o femeie mai mare ca vârstă şi dăduse uitării amintirea ei.

Şi totuşi, ani de zile mai târziu, când o reîntâlnise din întâmplare pe Kaneko stând la rând în fața patiseriei Akebono din Ginza, în timp ce o asculta cum îi mărturiseşte vânzătoarei că trebuia să cumpere prăjiturile *sakura-mochi* pentru aniversarea mamei ei, fiindcă aceasta era topită după ele, Yōsuke descoperise că este din nou îndrăgostit de ea. Ba chiar, în timp ce o observa comandând acele dulciuri din făină de orez, înțelesese că iubirea aceea adolescentină nu se stinsese deloc înăuntrul lui.

Femeia cu care trăia îi ieşi din minte. Odată întors acasă după întâlnirea cu Kaneko în Ginza, a fost aproape surprins s-o regăsească acolo, ca de obicei. Copleşit de o emoție pe care nu o cunoştea, Yōsuke şi-a cerut scuze fără să se simtă cu adevărat vinovat, şi-a strâns în grabă lucrurile şi s-a mutat într-un hotel nepretențios.

Pentru el, totul era evident: o iubire împingea o altă iubire în afara cercului, aşa cum fac trupurile uriaşe ale luptătorilor de *sumō*, când se înfruntă înăuntrul ringului denumit *dohyō*. Ca să o cucerească pe Kaneko, Yōsuke a pus în mişcare un ritual asiduu de curtare.

În următoarele zile, şi-a făcut continuu apariția în fața casei ei, a cheltuit cu inconştiență economiile pe o lună întreagă ca să-i facă daruri şi să-i demonstreze astfel cât sunt de serioase intențiile lui.

După numai o săptămână, o ceruse de soție. Trecând alte şase luni la mijloc, s-a mutat în casa lui Kaneko, acceptând, cu toate consecințele ce decurgeau de aici, să facă parte din familia Yoshida. La finalul uni convorbiri scurte cu tatăl ei, s-a hotărât că, în urma căsătoriei, mirele, şi nu mireasa, va lua noul nume de familie.

Astfel s-a întâmplat că Yōsuke Imai a devenit Yōsuke Yoshida.

Cu acelaşi sentiment al implacabilului care-l adusese din nou în fața fetei pe care o iubise adolescent fiind, tatăl lui Mio a abandonat atelierul unde era angajat şi, sub îndrumarea noii sale familii, a deprins arta vopsitului. A învățat lucruri față de care niciodată până atunci nu arătase vreun interes: cum se făcea un chimonou, broderiile care înfățişau cocori, țestoase şi tulpini de bambus, diferitele accesorii precum pumnalul de stofă pe care mireasa îl ține pe piept. Şi pe toate le-a iubit din prima clipă.

Lumea s-a mirat de graba acelei nunți, dar Yōsuke continua să repete că pentru el nu era nimic ciudat. Ştia că atunci când un sentiment puternic, precum iubirea, îşi înfigea colții în carnea unui om, putea să clocească pe tăcute acolo înăuntru chiar şi decenii, dar mai devreme sau mai târziu avea să erupă.

Timpul era ceva ce inima strunea după bunul plac.

În ciuda certitudinilor lui Yōsuke, cea dintâi surprinsă de întoarcerea lui neaşteptată fusese chiar Kaneko.

Ea, care între timp devenise femeie în toată puterea cuvântului şi lucra cot la cot cu părinții ei în atelierul familiei, vădea o fire lejeră şi cu totul incapabilă de prudență. Îl primise înapoi pe Yōsuke cu veselie, măgulită de iubirea aceea care însă în ochii ei apărea ca ceva nou-nouț.

Sigur că-şi amintea de adolescentul slab şi nervos, îmbrăcat cu salopeta atelierului mecanic unde lucra, care o aştepta când ieşea de la şcoală pe când avea cincisprezece ani, de cum i se împleticeau paşii în fața zidului scund de la prima casă de pe strada unde locuia Kaneko, pentru că nu voia ca mama ei să-l vadă îmbrăcat aşa; zâmbea gândindu-se la ziua aceea în care se descătuşase o ploaie torențială îngrozitoare şi-şi găsiseră adăpost într-o cafenea unde el îi oferise primul Irish coffee din viața ei laolaltă cu cel dintâi sărut.

Şi totuşi, din acele întâmplări, Kaneko îşi amintea mai cu seamă de ea însăşi: coada strâns legată la ceafă, mâinile care netezeau continuu uniforma alb-albastră a şcolii, bomboana de ciocolată şterpelită pe ascuns de mama ei ca să i-o dăruiască lui Yōsuke cu ocazia vreunei sărbători.

Despre adolescentul acela care-şi petrecea orele privind-o neîntrerupt şi nescoțând aproape nici o vorbă, n-ar fi ştiut să spună mare lucru. Trecuse atât de mult timp, că nici măcar nu-i mai părea aceeaşi persoană.

Ceea ce o seducea acum era mai ales certitudinea firească cu care Yōsuke se apropiase de ea, dreptul pe care şi-l revendica asupra persoanei ei, dându-i parcă de înțeles

că ar fi cunoscut-o dintotdeauna, şi că tot dintotdeauna gândul îi stătea la ea. Că de atunci înainte el avea să-i ierte orice lucru.

Totul se rezuma în fraza pe care Yōsuke avea să adore să i-o şoptească la ureche, chiar şi când pasiunea va fi început să se stingă, iar bătrânețea să le macine trupurile: „Kaneko-chan, iubirea pentru tine este o boală de care n-o să mă vindec în veci.“

Yōsuke Yoshida avea să-i transmită şi fiicei lui gândul conştient că, odată bolnavi, rămânem astfel pentru totdeauna, nu doar de suferințe trupeşti, ci şi de tot felul de trăiri. Nu avea să i-l spună niciodată ca atare, şi cel mai probabil nici măcar n-ar fi fost în stare să-l aşeze în cuvinte, dar chiar şi aşa, Mio, printre milioanele de filamente ale propriului cod genetic, avea să păstreze şi acea certitudine.

Spre deosebire de tatăl ei, ea o să dezvolte o anumită precauție în a se dărui, tocmai ca urmare a certitudinii că, odată acordată permisiunea cuiva ca să intre în propria ei viață, acela avea să fie pentru totdeauna.

Iubirea nu se deosebea cu nimic de o boală, iar când Mio iubea, o făcea fără urmă de rest.

La douăzeci şi opt de ani, Mio era convinsă că este asemeni unui pacient imunodepresiv, care n-are voie să se îmbolnăvească pentru că, de fiecare dată când o face, îşi pune în pericol propria viață.

Şi tocmai din acest motiv, când Mio l-a cunoscut pe Aoi, iminența acelui risc i s-a înfățişat într-o clipă. A ştiut de la bun început că relația aceea urma s-o copleşească: dacă i-ar fi întins mâna, Aoi ar fi tras-o spre el.

Acesta este motivul pentru care nu mai primesc pe nimeni în viața mea, se gândea Mio. Fiindcă, dacă îl primesc, ajunge până aici, şi nu mai sunt uşi, nu mai sunt semnale de oprire, nu mai sunt filtre. Nu reuşesc. Cine are permis de trecere liberă ajunge până unde vrea. De parcă permisul de a-mi pătrunde înăuntru ar fi acordat o dată pentru totdeauna.

Dacă cineva ar fi întrebat-o motivul acelei alegeri, ar fi lăsat să-i scape un suspin. Poate chiar s-ar fi emoționat, spunând: „Singurul lucru pe care-l pot face când cineva, rătăcind înlăuntrul meu, îmi străpunge un plămân sau îmi strangulează, fie şi fără să bage de seamă, o arteră, este să înghit veninul, să-mi bag două degete în gât. Chiar şi cu costul de a muri un pic şi eu.“

Nu am antibiotice, o să-i spună Mio lui Aoi într-o zi, *nu am grijă*.

---

8. Din *Căderea în timp*, trad. de Irina Mavrodin, Editura Humanitas, Bucureşti, 1994, p. 110.

Şase

Totul începea cu un telefon negru.

Aparatul suna, şi Aoi ducea receptorul la ureche, pronunțând mereu aceeaşi frază: „Pompe funebre Morioka.“

Era vorba despre un vechi telefon de bachelită pe care tatăl lui Aoi îl luase cu el din casa părinților săi, împreună cu alte câteva obiecte care îi fuseseră lăsate moştenire.

Prin aparatul acela trecuseră sute de voci, care începeau toate mai mult sau mai puțin în acelaşi fel:

— Bună ziua, mă numesc Suzuki. Tatăl meu a murit.

— Bună seara, mă numesc Takeda, în noaptea aceasta, mama a murit în somn.

— Bună seara, îmi cer scuze pentru ora… Mă numesc Ōno, sunt la Spitalul Universitar din Fujisawa… fiica mea a murit cu puțin timp în urmă.

Cu siguranță, Mio ar fi ştiut să identifice culoarea fiecăruia, în timp ce Aoi, căruia culorile îi produceau confuzie, se mărginea să clasifice acele voci în funcție de gradul de autocontrol şi încredere de sine.

Erau persoane care procedau foarte rapid, de parcă s-ar fi temut că o să-i părăsească forțele. Sau cele care se baricadau în spatele unor formulări rigide, folosind un limbaj formal pentru a se proteja de tăvălugul emoției. Mai erau cei care aşteptau vestea respectivă de luni sau săptămâni bune, mai ales rudele celor grav bolnavi: la început, vocea era liniştită, păreau chiar uşurați, fără să înțeleagă de fapt că era imposibil să te pregăteşti în vreun fel. Erau şi cei care plângeau încă dinainte să-şi spună numele sau cei care nu-i dădeau nici măcar răgazul să formuleze fraza cuvenită: „Pompe fune…“ Şi, în fine, mai erau şi cei care îi spuneau direct pe nume („Aoi-kun, tu eşti?“), iar asta îl alarma în cea mai mare măsură.

Pentru Aoi, vechiul telefon negru de bachelită era precum o pereche tocită de pantofi, care se uzează cu timpul şi sfârşesc prin a se mula perfect pe propria călcătură. Era punctul de început al tuturor poveştilor: cele pe care le adunase tatăl lui şi cele pe care acum le strângea el. Însuşi gestul de a ridica pentru prima dată receptorul şi de a asculta cum i se dă vestea morții cuiva se suprapusese peste conştientizarea faptului că moştenise meseria părintelui său.

Încă îşi amintea tonul dur din vocea primului său client: „Mă numesc Izumi. În dimineața asta a murit mama.“

Telefonul se găsea în biroul pe care Aoi îl împărțea cu sora lui.

Cu toate acestea, numai el era cel care ridica receptorul; Sayakăi nu-i plăcea să vorbească. Chiar şi acum, în timpul întâlnirii stabilite ca să discute detaliile unei înmormântări, se ținea la o parte, cu privirea plecată pentru a evita să i se adreseze vreun cuvânt.

Aoi stătea la birou, şi în fața lui erau doi bărbați de o vârstă nedefinită, undeva între treizeci şi patruzeci de ani. Povesteau calm cum tatălui lor i se făcuse rău în urma unui atac de cord în timp ce alerga pe plaja din Kamakura. Câțiva necunoscuți îi veniseră în ajutor, o femeie încercase să-i facă masaj cardiac, dar la sosirea ambulanței era deja mort. Avea şaizeci şi patru de ani.

Odată încheiate chestiunile birocratice şi alegerea diferitelor accesorii pentru slujba de înmormântare, cei doi fii abordaseră subiectul despre pregătirea trupului celui defunct.

— Nu va intra nimeni în afară de noi? întrebă cu voce joasă unul din cei doi, aplecându-se peste birou.

— Ce vreți să spuneți? Să intre unde anume? întrebă Aoi, care nu înțelegea.

— Să-l vadă pe tatăl nostru în sicriu… înainte de incinerare.

— Numai bonzul care va oficia slujba şi personalul care se va ocupa de trupul defunctului. Evident, pe lângă celelalte persoane pe care le veți chema să asiste la slujbă.

— Nu sunt oameni care să umble cu vorba? întrebă fiul mai mic, închizându-şi pe jumătate pleoapele.

Avea cearcăne adânci, şi lumina soarelui îi crea un real disconfort.

— În meseria noastră, discreția este lucrul cel mai de căpătâi, îi asigură Aoi.

— E vorba că am vrea să poarte nişte haine puțin mai diferite…

— …de femeie.

Aoi era conştient că o anumită reacție a lui ar fi putut să schimbe brusc mersul conversației.

— Este ceva ce putem pregăti fără cea mai mică problemă şi în cea mai deplină discreție, spuse pe un ton neutru.

— Tatăl nostru ducea o viață dublă…

— …pentru care am făcut eforturi să-l iertăm, încheie celălalt.

Deodată, Aoi îşi explică alegerea lor de a se întâlni la firmă, şi nu acasă la cel dispărut, dar, mai cu seamă, emoțiile lor. Cei doi bărbați îi păruseră trişti, însă ceva părea întrerupt înăuntrul lor. Probabil că mai înainte era nevoie să rezolve *acel* nod, pentru ca abia apoi plânsul să-şi poată face loc.

— Am hotărât ca măcar acum să-i facem pe plac.

— Şi să-l îmbrăcăm aşa cum voia.

După cum se întâmpla adesea în astfel de situații, conversația se dezvăluia pas cu pas, pe măsură ce înainta. După o înghesuială de formule toate la fel, se intra în detalii individuale.

— Am vrea şi… să-l machiați…

— …ca pe o femeie.

Aoi îşi întoarse privirea într-o parte, în direcția în care se afla Sayaka. A fost ca un imperceptibil curent de aer îndreptat spre sora lui.

— Desigur, nici o problemă, spuse ea.

Aveau, din întâmplare, o fotografie care să-l înfăţişeze machiat?

— Pentru că, adăugă Sayaka pe un ton potolit, fiecăruia îi place să se machieze într-un anumit fel şi se vede frumos în felul său aparte.

Cei doi fraţi păreau deodată pierduţi. Se priviră, căutând un răspuns pe chipul celuilalt.

— Poate în telefonul lui mobil, spuse unul din ei. Aş putea încerca să mă uit.

Scoase dintr-un ghiozdan husa albă a unui telefon, având un Doraemon9 în relief. Bărbatul dădu să-l pornească, apoi se opri. Respiră încet, cu maxilarul încleştat.

— Adevărul, admise celălalt, este că încă nu am avut curajul să ne uităm ce-i înăuntru. Din motive de intimitate, ştiţi… E greu de spus dacă tatăl nostru ar fi fost de acord să ne băgăm nasul în treburile lui.

— Fireşte, e de înţeles, încuviinţă Aoi.

— Şi totuşi, ştim că este important să facem asta. Trebuie să ne dumirim pe cine anunţăm. Poate… ba mai mult, cel mai probabil că sunt persoane care au fost importante pentru el, dar de a căror existenţă noi habar nu avem, spuse fratele mai mare.

Aoi şi-i imagină copii. Cine ştie dacă se jucaseră de-a piraţii, se întrebă în sinea lui, dacă nu cumva se certaseră pentru o maşinuţă de poliţie? Cine ştie dacă tatăl acela îi îmbrăţişase deodată pe amândoi, ridicându-i în aer? Sau dacă încercase să-şi apere viaţa intimă, renunţând să se mai justifice?

— Cu siguranţă câţiva prieteni îşi vor dori să vină să-şi ia rămas-bun, continuă bărbatul. Să-i citim însă conversaţiile purtate pe Line10, să trimitem un mesaj cine ştie cui pentru a-i spune că tata a murit, că înmormântarea are loc mâine la trei… În fine, înţelegeţi cât e de complicat…

— …mai ales dacă în acele conversaţii sunt lucruri intime.

Aoi încuviinţă din nou. Mai mult decât o chestiune de *privacy*, era vorba ca ei doi să se protejeze pe ei, dar şi amintirea tatălui pe care fiecare o păstra înăuntrul său.

În momentele acelea, unii dintre Cei Rămaşi făceau tot posibilul să-şi fragmenteze memoria; ca să poată înfrunta mai bine durerea, erau dispuşi chiar şi să mintă. Nu se atingeau cu nimic de amintirea părintelui, ca în faţa unui ceas care stătuse, pe care preferi să nu-l demontezi ca să-l întorci, pentru că nu ai mai şti cum să-l pui ulterior laolaltă. Eşti conştient că de-acum n-au să mai fie ocazii în care să te cerţi şi să faci apoi pace.

— Dacă vreţi, pot să mă uit eu printre fotografii, se oferi Aoi.

Cei doi fraţi ezitară.

— Şi, fireşte, aş putea trimite către contactele din agenda lui un mesaj standard ca să le dau vestea şi să le invit la priveghi. Sunt convins că impresia mea despre el şi despre ceea ce aş putea găsi în mobilul lui l-ar fi lăsat cu totul indiferent pe tatăl vostru.

De data aceasta, încuviinţară amândoi cu hotărâre, cu acea recunoştinţă căreia Aoi îi intuia implicaţiile profunde.

După ce şi-a luat la revedere de la cei doi bărbaţi, Aoi şi-a petrecut următoarea oră trecând prin fotografiile care se găseau în telefonul acela, poze cu mâncare (mai ales boluri cu *rāmen* şi *katsudon*), pahare cu bere (în mod clar îi plăcea Guinness), apusuri pe

mare, un câine mic în lesă, câteva decupaje din ziare şi din nou acelaşi câine pe pat rozând un pantof. A mai găsit şi câteva flori, un cer brăzdat de un arc de lumină. Puse deoparte şase fotografii în care fața machiată a bărbatului se vedea mai clar: Sayaka avea să reproducă linia lăsată de eyeliner, grosimea buzelor, rimelând genele până la lungimea potrivită.

Unele fotografii îl înfățişau, mereu noaptea, îmbrățişându-se cu diferiți bărbați şi femei într-un bar pe care Aoi – frunzărind întreaga galerie de poze – învăță să-l recunoască după iluminat, posterele de pe pereți cu starurile de altădată ale filmului mut, suporturile pentru pahare, armata de sticle din spatele tejghelei. Îi deveni aproape familiar zâmbetul acela copilăresc, cu două găuri în dantură. Pozițiile adoptate în fața obiectivului camerei se asemănau toate între ele. Şi totuşi, Aoi băgă de seamă că, de-a lungul celor patru ani de fotografii salvate în memoria telefonului, bucuria bărbatului crescuse treptat. Se întrebă cum le-ar fi putut mărturisi asta şi celor doi fii, şi anume că tatăl lor fusese fericit, în fiecare an un pic mai mult.

Înainte să stingă telefonul, de pe a cărui husă protectoare se hlizea un Doraemon mare, arătându-şi pântecele, scrise un mesaj formal în care comunica vestea, orarul priveghiului, adresa. Apoi îl trimise contactelor de la rubrica „personale“ din agenda telefonului.

Un om de toată isprava, se gândi, nimic altceva decât un om de toată isprava.

---

9. Protagonistul unei cunoscute serii de manga japoneze, înfățişat sub forma unui robot fără urechi, care călătoreşte înapoi în timp din secolul XXII pentru a ajuta un băiat pe nume Nobita.

10. Alternativă la WhatsApp, preferată în țări precum Japonia, Taiwan, Indonezia sau Tailanda.

12 aprilie, bărbatul lipit de geamul trenului de pe linia Yamanote

Ca să-l găsească, Mio ar fi trebuit să se întoarcă înapoi cu patru sute douăzeci şi şase de însemnări din carnetul ei.

Şi-ar fi amintit atunci de un bărbat pe care, fără voia ei, îl observase îndelung în dimineața de 12 aprilie a acelui an. Era 7:47, ora de vârf, iar Mio se îndrepta spre Ueno pentru o consultanță. Trenul ei, la fel ca şi cel de pe linia din direcția opusă, stătea pe loc din cauza unui accident care avusese loc pe linia respectivă. Iată motivul pentru care cele două convoaie, deşi îndreptându-se în direcții opuse (cel al lui Mio alerga spre Ōsaki, cel al bărbatului îşi redusese viteza apropiindu-se de Shinagawa), se treziseră aliniate deodată la mijlocul drumului dintre cele două gări.

Rămăseseră unul în fața celuilalt, la mai puțin de trei metri în linie dreaptă, timp de aproape douăzeci de minute. Mio nu reuşea să zărească în întregime silueta necunoscutului, ascuns cum era de uşile vagonului, însă chipul lui se găsea în prim-plan, la fel ca şi partea de sus a bustului şi palmele lipite de geamul uşilor, la înălțimea pieptului. Întrezărea un costum de *salary-man*, şi-şi imaginase că geanta o ținea strâns între picioare ca să nu atingă pământul.

Vocea conductorului de tren repeta formula obişnuită care relata despre un accident petrecut în gara din Hamamatsu-chō. Nu spunea nimic concret, dar toți pasagerii bănuiau că cineva se aruncase sub roțile trenului. Putea pune rămăşag că şi bărbatul din fața ei – lipit de geamul vagonului şi care acum îşi aplecase ochii peste ecranul telefonului – asculta acelaşi anunț, obişnuita frază prin care conductorul de tren se scuza pentru întârziere şi asigura pe toată lumea de o soluționare rapidă a situației.

Odată ajunsă la destinație şi coborând din tren, după ce îi telefonase unei colege de la Pigment ca s-o anunțe de întârziere, îşi deschisese carnetul şi-şi făcuse o însemnare pe fugă: *12 aprilie, bărbat lipit de geamul trenului de pe linia Yamanote: RUBINIU, cu pale de portocaliu în profunzime. Are VERDE MOEGI* 萌黄 *în sânge. E ceva ce creşte înăuntrul lui.*

Iar acum, fără ca Mio să poată bănui ceva, acel bărbat – pe care-l întâlnise cu luni în urmă între două vagoane paralele ale aceleiaşi linii de tren şi care, acum, aştepta nemişcat să plece din această lume îmbrăcat într-o rochie neagră cu o crăpătură adâncă, până în dreptul genunchiului stâng – intra în grija lui Aoi. Nu şi-ar fi putut imagina vreodată că Aoi frunzărise îndelung fotografiile aceluiaşi telefon pe care ea, într-o dimineață de primăvară, îl văzuse în mâna bărbatului lipit de geamul trenului de pe linia Yamanote.

Dacă ar fi ştiut asta, şi-ar fi amintit probabil că zâmbise observând nepotrivirea frapantă dintre privirea serioasă a bărbatului, costumul lui negru de *salary-man* şi husa telefonului cu fața veselă a lui Doraemon pe ea.

De când atinsese vârsta pentru a se putea îndrăgosti şi până când, din propria voinţă, încetă să o mai facă, dacă începea să nutrească un interes pentru cineva, Mio îi vorbea în special despre culori.

Povestea lumea aşa cum o vedea ea, convinsă că tocmai asta îi seducea pe ceilalţi. Iar dacă lucrurile stăteau într-adevăr aşa la începutul fiecărei relaţii – pentru simplul motiv că atunci când era *cufundată în* culoare, Mio se aprindea de o extraordinară pasiune –, încet, încet, odată cu trecerea timpului, toate acestea se transformau într-un obstacol.

La un moment dat, băieţii se plictiseau s-o tot audă discutând despre „*piure* sau *purée*, denumit şi *euxanthin* sau *euxanthine*“, galbenul-indian obţinut din urina vacilor hrănite doar cu frunze de mango, sau despre intenţia lui Vincent van Gogh de a exprima pasiunile omului folosindu-se de roşu şi verde („Priveşte toate degradeurile din *Terasa Cafenelei Noaptea*, e ca şi cum s-ar afla în război!“). Imediat ce-şi încheia o demonstraţie, fără să-şi tragă măcar sufletul, Mio începea o alta, explicând tonurile şterse ale femeilor romantice din tablourile lui Fukiya Kōji, pictor din epoca Taishō („*Mireasa* este probabil creaţia lui cea mai frumoasă: ar trebui s-o vezi!“).

Într-o zi, iubitul de la acea vreme i-a cerut, pe un ton grosolan, să vorbească despre altceva, căci el se săturase de lucrurile alea. Ce importanţă avea dacă o femeie purta o rochie gri-şoarece sau o bluză neagră ca pana corbului? Îi spuse că în cazul ei culoarea o acapara asemeni unei uriaşe vaze cu flori, aşezată pe o măsuţă într-o casă mică.

Dar, dacă nu era datorită darului ei special, atunci de ce bărbaţii aceia o mai invitaseră la masă în oraş?

Devenea răutăcioasă, de parcă i-ar fi jignit lucrul cel mai preţios pe care-l deţinea. Îi punea pe rug, îi alunga de la fereastră în timp ce respectivii încă dormeau. Fireşte, era numai în imaginaţie, dar făcând astfel reuşea să pună o distanţă între ea şi ei. În carnet, îi arhiva în mare grabă: unuia îi lipsea forţa, nuanţa lui era prea ştearsă; un altul suferea de-un acces de blândeţe, pătat cum era de albastrul de la şapte seara; iar un altul ronţăia biscuiţi *senbei* cu o foame obscenă, avea un galben-muştar, care o îngreţoşa.

— Dar nimeni nu e perfect, o dojenea mama ei, pe când Mio încă mai locuia cu părinţii ei.

— Ce-i spui este cu adevărat opusul a ceea ce ai învăţat-o tu, îi şoptea Yōsuke soţiei lui.

În realitate, Kaneko o copleşise cu poveţe încă de când era mică, pentru ca ea să se străduiască să devină o soţie bună: „Să iubeşti este o trudă, şi fiecare femeie în parte are datoria de a se cizela.“

Aşadar, era întru totul normal ca Mio să pretindă acelaşi lucru. Cu alte cuvinte, ca şi celălalt să fie perfect.

Mio se trezi odată cu zorii, şi somnul nu reuşi să i se mai prindă de gene. Cu toate că mai erau ore bune până la întâlnirea cu Aoi, hotărî să se pregătească şi să iasă din casă. Trenul de la Tōkyō spre Kamakura era pe jumătate gol.

Când ajunse, era abia ora şapte şi, din fericire, găsi o cafenea deja deschisă. Luă loc la o măsuță de la etajul al doilea şi aşteptă. Când i se alătură, Aoi avea un Chupa Chups în gură. Trecuseră ore bune, dar ea nu-i făcu vreo referire la asta. El se limită să observe firimiturile de pe farfurioara lui Mio, care, aşteptându-l, se îndopase cu biscuiți şi tartine.

Coborâră scările prin pasajul foarte strâmt care ducea la ieşirea din cafenea. În timp ce traversau tunelul care îi scotea de cealaltă parte a gării, Aoi îi povesti despre dimineața lui la firma de pompe funebre, despre cei doi frați şi despre înmormântare, despre alegerea lor de a-şi accepta părintele drept cine era cu adevărat. De a nu deplânge un tată în general, ci pe tatăl *lor*. Niciodată nu era prea târziu ca să faci pace. Slujba, concluzionă Aoi, urma să se țină a doua zi şi se aşteptau la o prezență excepțională de aproape patruzeci de persoane. Bărbatul avea cu mult mai mulți prieteni decât şi-ar fi putut imagina cei doi fii ai lui.

Se plimbară îndelung pe străzile din Kamakura, alternând conversațiile dense cu perioade lungi de tăcere. Şi, în timp ce-i percepea prezența alături de ea, în amintirea lui Mio ieşi la suprafață gândul la iubirile de dinaintea lui. Îşi aduse aminte de băieții plictisiți de albastrul de Prusia, de bărbații obosiți să o tot audă vorbind despre griul ca de pâclă. Erau ani de când nu i se mai întâmpla să se imagineze într-o relație.

Privind cu atenție pantofii sport ai lui Aoi, alunițele de pe brațe, zâmbind la vederea pasiunii copilăroase pe care o avea pentru acadelele Chupa Chups, Mio recunoscu senzația pe care o încerci atunci când primeşti pe cineva în propria viață. Ştia deja că-l va iubi, că înăuntrul ei va creşte dorința de a se simți vie, o bucurie nemăsurată, într-atât, încât respirația o să-i depăşească capacitatea plămânilor. Şi împreună cu toate acestea, iată ivindu-se nervozitatea, calmul care se pierdea, bătăile tot mai accentuate ale inimii în aşteptarea unui telefon, tacticile ineficiente prin care să abordeze acest joc ale cărui reguli ea însăşi – ca oricine altcineva în iubire – le ignora complet.

O să înceapă mai apoi să descopere treptat cine era *cu adevărat* persoana pe care o primise fără prea multă prudență. Pentru că, în definitiv, să te îndrăgosteşti e ceva ce are de-a face mai cu seamă cu propria persoană. Ca să iubeşti, în schimb, e nevoie să ştii cine este celălalt.

Se întrebă dacă o să-i reuşească încă o dată.

După-amiaza aceea a fost un origami de soare.

De la căldură, rimelul i se împrăştie şi o lacrimă de un negru întunecat – la fel ca aceea de la prima lor întâlnire – întovărăşi ochiul stâng al lui Mio.

Aoi o duse la picioarele Marelui Buddha şi, în timp ce intrau în pântecele uriaş de bronz, îi susținu spatele cu palma; întunecimea care îi întâmpină o emoționă pe Mio. În spațiul acela atât de strâmt, Aoi percepu o intimitate pe care şi-o dorea şi mai profundă. Alungă un asemenea gând.

La Hase, ciuguliră din câteva *mochi* foarte fragede, cu aromă de căpşune, desfăcură bucățele de carne din frigăruile vândute pe stradă; luară loc la o măsuță de pe terasa unui restaurant fără prea mari pretenții, destupară o bere şi transformară valul de persoane în

pelicula unui diapozitiv.

Râseră de tot felul de amănunte prosteşti. Mio îi povesti cum la trei ani se poticnise cu totul în dorința de a-şi duce la mare peştişorul roşu, pentru că voia să-i ofere o excursie; află că şi Aoi făcuse acelaşi lucru în fiecare vară, ani la rând, cu țestoasele pe care le creştea în casă.

Amândoi fiind neîndemânatici, vărsară berea pe măsuță. Îi amuză foarte mult să descopere că puteau fi ridicoli împreună.

În timp ce o privea cum şterge cu şervețele de hârtie dezastrul făcut, Aoi se abținu cu mare greutate să nu-şi ducă arătătorul spre ochiul stâng al lui Mio şi să-şi treacă buricul degetului peste acea mică dâră de rimel, care-i părea că-l invită s-o atingă.

Întorcându-se de-a lungul bulevardului şerpuitor care se lărgea, terminându-se în fața râului Geba, se abătură câțiva metri la dreapta, spre ocean. Fotografiară sosirea trenului Enoden, mic, de-ai fi zic că e de jucărie, care tăia ținutul cuprins între Kamakura, Enoshima şi Fujisawa. Mio rămase uluită de trecerile miniaturale la nivel de cale ferată, atât de mici, încât nu erau prevăzute nici cu barieră, nici cu semafor. Aoi se minună mai ales că Mio nu mai fusese niciodată în Kamakura.

— Ai mei lucrau mereu, explică ea, iar în puținele dăți în care îşi luau o pauză, puteai să fii sigur că o să apară o mireasă cu respirația tăiată, un producător de vopsele, un vânzător de stofe sau vreun sătean care venea să ne viziteze, ivindu-se în atelier chiar şi atunci când era închis… Lumea era mereu în întârziere. Şi-apoi era de ajuns o ceartă sau o declarație de iubire pentru a amâna sau anticipa o căsătorie.

— Cu înmormântările e totul mult mai simplu, râse Aoi.

Ca să prelungească ziua şi pentru că amândurora le era încă foame, hotărâră să meargă să mănânce cel mai bun tempura din lume, cel preparat de Ikeda-san. Iar când fiica acesteia veni să le umple din nou paharele cu ceai, şi Aoi îi zâmbi, iar drept răspuns fata îi spuse că-i stătea mai bine cu părul tuns aşa decât atunci când îl avea lung până aproape de umeri, Mio – fără vrerea ei, incapabilă să-şi înfrâneze sentimentul – simți c-o îmboldeşte gelozia. Îşi ascunse tulburarea întrebându-l cum purta de obicei părul, şi râse uşor când el îi răspunse că habar nu avea: la un moment dat, sora lui îl privea fix şi tăia aerul cu cele două degete – arătătorul şi mijlociul – făcute foarfecă, iar atunci el înțelegea că venise timpul să treacă pe la frizer.

Apoi, cu felul său dezordonat şi neglijent în care sărea de la un subiect la altul, Mio îi ceru să-i povestească despre cum fusese atunci.

— Ce anume?

— Să iei în primire pentru întâia dată un trup fără viață, să organizezi o înmormântare de la zero, când nu mai făcuseşi asta vreodată înainte.

— Ah…

Aoi n-avea cum să-şi imagineze, dar punându-i întrebări despre el, în realitate, Mio încerca să se apropie cu mare trudă ca să-i vorbească despre sine. Despre familia ei înghițită de timp şi despre cât de departe se afla față de ea ceea ce pentru el, în schimb, însemna normalitatea: nu exista, probabil, muncă de care să se teamă mai tare. Dacă Aoi ar fi ştiut toate acestea, cuvintele acelea i-ar fi părut de-a dreptul o declarație.

— A fost impresionant. Am înțeles că nimic nu te pune la adăpost cu adevărat, spuse Aoi. Că nimic nu poate fi prevăzut: chiar dacă ai crescut înăuntrul unui anumit lucru, nu înseamnă că, adult fiind, te vei dovedi în stare să-l şi înfrunți.

Aoi învârti paharul, iar în ochii lui Mio ceaiul prinse să se legene în nenumărate nuanțe de lut ars, zahăr brun şi ciocolată.

— Îmi amintesc impresia pe care mi-a lăsat-o când am atins trupul primului defunct: deodată, eram terorizat, continuă el. Dar ce te-a apucat? îmi spuneam. De când te-ai născut, te-ai pomenit cu trupuri neînsuflețite sub acelaşi acoperiş, e cu putință ca acum să-ți fie frică? Ba chiar îi mângâiai pe mână, le spuneai poveşti… Ei bine, da, râse el, observând expresia uluită de pe chipul lui Mio, făceam şi asta pe când eram copil, dar, tocmai, eram doar un copil. În schimb, când a sosit momentul, m-am blocat.

— În ce sens?

— Deodată, mi se părea că-i cunosc în mod intim. Ca şi cum îmi muriseră, unul după altul, prietenii, rudele. Într-un fel, mi se părea că ştiu ceva despre ce le rezervă viitorul, care lor, în schimb, le era complet necunoscut.

Mai ales aspectul acela îl tulbura, explică el mai departe, faptul că oamenii mureau şi că el, chiar şi fără să-i fi întâlnit înainte, îi cunoştea. Poate că-i zărise cândva pe stradă, traversând în grabă în timp ce semaforul îşi schimba culoarea; poate că stătuseră în fața sau în spatele lui la coadă la poştă; poate se uitase pe furiş în cărucioarele lor cu cumpărături, aşteptându-şi rândul la casă în vreun supermarket.

— Brusc, parcă eram plin până la refuz de moarte. Mi se părea că o iau razna. În perioada aceea simțeam o nevoie disperată de căldură, o nevoie fizică să ating oamenii, tot ceea ce era viu, reluă Aoi.

I se întâmplase să zăbovească la atingerea mâinii unui copil întâlnit pe stradă, mângâind pântecele unui câine, în clipa în care o vânzătoare îi atingea pe neaşteptate mâna întinzându-i restul.

— Aşteptam clipa aceea în care se petrecea contactul şi apoi, *bum!*, era ca o explozie: fiecare celulă a ființei mele se concentra în acea secundă.

Aoi goli paharul dintr-o singură sorbitură.

— Nu aveam relații în perioada aceea, mama nu fusese niciodată foarte darnică în atingeri, şi sora mea nici atât. Cam pe atunci am dezvoltat o dorință foarte puternică pentru trup, care nu mi-a trecut niciodată cu adevărat.

La auzul acelor cuvinte, Mio avu o reacție viscerală. Dar preferă să tacă în continuare.

Însă durerea, spuse Aoi, continua să nu i se pară nimic în comparație cu iubirea, aceea era cu adevărat un blestem. Întâlnea în fiecare zi soții rămase fără bărbații lor, copii fără mame, tați rămaşi fără vreun fiu, nepoți fără bunici. Sfâşiați între cele două maluri ale inimii, unul sfârşea dincolo (în infern, rai sau cine ştie unde), celălalt rămânea de partea astalaltă, iar simplul fapt de a fi despărțiți îi făcea nefericiți.

— A fost o perioadă foarte întunecată.

— Şi cum ați depăşit-o? întrebă în cele din urmă Mio.

— Nu ştiu. Chiar nu ştiu, şi îi zâmbi, căutând parcă s-o consoleze. Pur şi simplu, într-o zi, a dispărut. Precum coşurile de pe fața unui adolescent sau lucrurile acelea care cu o clipă mai înainte există, iar imediat apoi nu mai sunt.

Yūyake-chaimu – muzica uşoară de la cinci seara – începu să se audă şi se împrăştie asemeni unui parfum pe străzile oraşului. Apusul avea să înghită lumina în câteva clipe. A fost ca un semnal de oprire.

Aoi se ridică de la masă, îşi netezi hainele.

Mio îl urmă, îşi prinse din nou părul în coadă. Îşi întinse brațele în aer. Podeaua părea făcută din apă.

În restaurant nu mai rămăsese nimeni. Era timpul acela de mijloc, în care nu e nici prânz, dar nici cină încă, iar turiştii cutreieră pe străzile oraşului.

Aoi se opri să schimbe câteva cuvinte cu Ikeda-san, şi Mio se retrase în baie.

Privindu-se în oglinda din toaletă, se trezi gândindu-se că, oricât am creşte, oricât de puternici ne-am simți, dorința să ne poarte cineva de grijă nu se va stinge niciodată.

Ieşiră în mijlocul înserării care se lăsa dintr-odată. Şi totuşi, nu noaptea, ci o nouă zi părea să înceapă de acolo.

Schița unei liste de lucruri care cu doar o clipă mai înainte există, iar imediat apoi nu mai sunt

După Tanaka Yukio: banii, la finalul curselor.

După Sara (mama Almei şi a lui Rui): singurătatea, atunci când soțul ei Hiroshi se întinde lângă ea.

După Rui: întunericul, când aprinzi lumina.

După Alma: frica de a dormi singură, înainte de sosirea lui Rui.

După Kaneko Yoshida: un chimonou, înainte să fie îmbrăcat de o mireasă.

După Yōsuke Yoshida: inima lui sănătoasă, înainte să se îndrăgostească de Kaneko Yoshida.

După Momoko (verişoara lui Mio): Roma, imediat ce avionul decolează spre Tōkyō.

După Mio: familia ei, înainte să dispară cu toții.

Întorcându-se de pe malul mării şi plimbându-se prin Kamakura, dădură peste un festival de cartier în zona Ōmachi, imediat după trecerea la nivel de calea ferată, unde se deschidea o esplanadă neasfaltată, acoperită de pământ.

Petrecerea se însufleţise şi câţiva dintre organizatorii mai în vârstă îi invitară să rămână. Aoi cumpără ceva de băut, în timp ce în jurul băncuţelor amenajate alerga un roi de copii, purtând brăţări fosforescente la încheietură.

Luară loc unul lângă celălalt pe scaunele pliante amplasate ici şi colo pe pajişte.

În faţa lor se întindea o scenă de lemn, înaltă şi îngustă, dinspre care ţâşneau şiruri unduitoare de lampioane de hârtie, aşa-numitele *chōchin*. Pe scenă, o femeie îmbrăcată în *yukata* le arăta tuturor paşii de dans.

Tobele îşi înteţiră tot mai mult ritmul. Câteva bătrâne în *yukata* de culoare deschisă dansau în jurul scenei, agitând în aer evantaie. Mio era copleşită de frumuseţea luminii aceleia, de fâşiile fluorescente şi dezordonate ale brăţărilor purtate de copii, de mâinile noduroase care mângâiau noaptea. Privea cu nesaţ cocurile decorate cu pieptănaşi de toate culorile, lampioanele roşii şi flăcările din spatele lor.

Privind focul care înghiţea tufe de mărăcini şi crenguţe, Aoi îi povesti cum demult, când cineva murea, i se dădea foc întregii sale case. Moartea trebuia alungată şi se credea că defunctul contagia tot ceea ce se afla în jurul lui. Apoi, din raţiuni practice, moartea fusese circumscrisă unui perimetru clar. Muribundul era mutat într-o cameră construită special în acest sens; aceasta era umplută cu tot ceea ce-i aparţinuse, iar la moartea acestuia, i se dădea foc.

Mio îşi lăsă privirea în jos spre mâinile lui Aoi.

Lângă ei, o mamă bătea din palmele micuţe ale copilaşului pe care-l ţinea în poală; cel mic era atât de concentrat, că nici măcar nu râdea.

Aoi surprinse privirea lui Mio. Neştiind ce să facă, ridică de jos sticla de bere goală.

— Mai bem una? o întrebă.

Mio încuviinţă dând din cap, şi când el aduse alte două beri, ea înhăţă gâtul sticlei, strângându-l energic cu degetele ei subţiri. Privi ca vrăjită mişcările contorsionate ale unei femei în violet şi smarald, bujori şi roşu ca macul. Se simţea deja uşor ameţită de băutură.

Orice festival *matsuri* pretindea frenezie, pierderea conştiinţei. Din negura timpurilor, zeci, sute de oameni lăsau garda jos în acele zile şi – pierduţi şi haotici – se lăsau purtaţi de sentimente care nici măcar nu atingeau precizia unui cuvânt. Mio se întrebă dacă o să li se întâmple şi lor la fel.

Pe ascuns, îşi plecă din nou privirea spre mâinile lui Aoi.

De zile întregi, gândul îi tot stăruia la ele. La palmele lui care masau obrajii celor

morți. Articulațiile alungite cu delicatețe, membrele ca de ghips care, precum plastilina în mâinile copiilor, redeveneau elastice.

Îşi imagină oroarea şi iubirea, înfăptuite laolaltă.

Despre motivul pentru care Tanaka Yukio se afla în seara aceea la festivalul matsuri *din Kamakura, în Ōmachi, şi ce anume a văzut acolo*

În seara aceea, Tanaka Yukio se afla în mod excepțional în Kamakura, împreună cu fiul lui. Erau acolo pentru a sărbători ziua de naştere a verişorului său, care împlinea nouă ani.

Tanaka Yukio, plictisit de cum decurgea seara, se aşezase cu trei rânduri mai în spate față de Mio şi Aoi. Îşi privea fiul cum aleargă în jurul scenei împreună cu verişorul lui, doar un pic mai înalt decât el, amândoi purtând la încheietura mâinii o brățară verde fosforescent. Îşi verifica mesajele primite pe telefonul mobil.

Cu gândurile aiurea, observă siluetele lui Mio şi Aoi conturându-se pe fundalul scânteietor al focului, umbrele lungi ale dansatoarelor, care se întindeau până la picioarele celor doi. Fără să-i recunoască, îi văzu cum îşi beau berea şi râd pe înfundate, fără să se amestece vreo clipă cu petrecerea. Îi treziră cu adevărat interesul numai atunci când băgă de seamă cum privirea femeii îl urmărea obsesiv pe bărbatul de lângă ea, pe când acesta se îndepărta, cumpăra o altă bere, aducea într-un echilibru fragil două farfurii de plastic cu felii de pepene roşu proaspăt tăiat, intra în clădirea aflată pe pajişte, căutând probabil o baie. Femeia aceea tânără, învăluită în întuneric, nu-şi desprindea privirea de pe silueta lui, chipul ei rămânea orientat fix în direcția bărbatului. Părea acul unei busole defecte.

Tanaka Yukio şi-o imagină pe soția lui făcând acelaşi lucru, îşi aminti tot efortul de a o curta.

Se gândi că era un noroc să nu mai fie îndrăgostit ca altă dată.

Aspirația cea mai înaltă a lui Aoi era să planteze semințe. Dacă l-ar fi întrebat cineva vreodată care proiect de viață îi era cel mai la suflet, aşa ar fi răspuns. La puterea simbolică a acestuia însă nu se gândise niciodată. Ceea ce-l îndemna era mai curând să înfigă semințele în pământ, lucrul acela cald şi umed care-i murdărea degetele.

Grădina secretă în care se dedica acestei operațiuni nu-i aparținea: era a unei mici vile spre care dădea casa lui. Când murise cuplul de bătrâni care locuia acolo, părea că totul avea să fie înghițit de ruină. Nimeni nu mai stropea trandafirii, nimeni nu mai curăța cireşul, nici nu mai culegea mandarinele care atârnau grele de ramurile îndoite ale pomilor; rezistau numai buruienile şi florile cele mai îndârjite. Până într-o zi când, incapabil să mai aştepte vreo schimbare, Aoi începuse să se îngrijească de grădină. Amintindu-şi de lecțiile primite de la tatălui lui în grădina amenajată între liniile de cale ferată, imediat ce avea un răgaz, cobora printre plante şi, cu răbdare, îi restituia grădinii splendoarea de odinioară.

Şi totuşi, Aoi ştia prea bine. Ştia că în decursul unor ani copiii celor doi bătrâni o să vină să demoleze casa, ca să scoată din bucata aceea de pământ un şir de blocuri mici şi foarte înguste. Că o să distrugă totul ca să construiască din nou şi să scoată profitul cel mai mare cu putință.

Cu toate că nu avea nici cel mai mic control asupra acelei situații, Aoi spera ca într-un fel sau altul grădina să supraviețuiască. Că frumusețea pe care el o răsădea cu atâta răbdare de ani de zile o putea salva.

Când, copil fiind, citise povestea lui Elzéard Bouffier[11] – bărbatul care ascundea ghindele în pământ, care planta şi creştea o pădure întreagă cu o asemenea încetineală, încât să nu-l poată descoperi nici țipenie de om –, se îndrăgostise de ideea că o persoană în carne şi oase ar putea, fără mijloace tehnologice, să demonstreze lumii cum putem fi, dacă nu grandioşi asemeni Lui, atunci măcar „la fel de eficienți precum Dumnezeu şi în alte aspecte decât cel al distrugerii“.

Universul îi apăruse deodată ca populat de milioane de noi forme de viață.

Era nevoie să-şi păstreze încrederea neclintită ani la rând.

Trebuie să fi trecut de miezul nopții, iar starea de uşoară mahmureală începea să se risipească. După lungi vorbe schimbate pe un ton stingher despre unde ar fi putut merge Mio să înnopteze, având în vedere că ultima cursă de tren era de-acum pierdută, se îndreptară spre casa lui Aoi.

Stând pe verandă, cu grădina în fața ochilor şi în timp ce Aoi îi povestea despre creşterea vertiginoasă a iederii şi înflorirea cameliilor, Mio se întrebă cum se împăcau în el acele două lucruri: sfârşitul lumii şi ceva atât de excesiv precum o grădină secretă. Ce avea a face moartea cu viața neînfrânată a plantelor?

— Îi cunoşteai pe proprietari? Te înțelegeai cu ei?

Desfăcând al nu ştiu câtelea Chupa Chups cu aromă de frişcă şi căpşune, Aoi răspunse că da, că vara pregăteau mereu tăiței *udon*, din care-i lăsau şi lui o porție pe verandă, într-un bol acoperit, ca să-i găsească pentru cină.

Fiecare din cei doi îşi pierduse perechea la o vârstă înaintată, după şaizeci de ani, şi erau – ca în cazul multora – rezultatul unei noi uniri. Faptul excepțional era că se întâmplase la bătrânețe, când nimeni nu se mai aştepta de-acum la aşa ceva. Singurătatea la o anumită vârstă este o cruntă, dar inevitabilă nefericire: cine s-ar fi aşteptat că se poate naşte o nouă poveste?

Bărbatul, care administra un mic magazin cu articole pentru femei pe strada Wakamiya-ōji, îşi invitase vecina de mai multe ori la el acasă. Îşi zâmbeau adesea de pe verandă, uneori se întâlneau pe aleea care ducea spre intrările celor două case. Însă ea refuzase mereu.

Atunci, el prinse obiceiul să-i vorbească prin intermediul grădinii. Astfel, conversau datorită violetelor, a viespilor care populau cu zumzăitul lor trandafirii împletiți pe arcul bolții de la intrare.

— Dar ea unde locuia, aşadar? Nu am înțeles…

— Aici, exact aici.

Aoi locuia în casa ce fusese cândva a femeii şi care dădea spre aceeaşi grădină ca şi cea a bărbatului. După trei ani de curtat, ea îşi strânsese lucrurile cele mai dragi şi traversase, în cele din urmă, grădina.

Acele două case se țineau de mână dintotdeauna, chiar dacă acum nimeni nu-şi mai amintea asta. Poate că grija lui instinctivă pentru grădină se datora tocmai acestui fapt, admise Aoi.

Odată cu trecerea anilor, femeia orbise: seara, Aoi îi vedea cum îşi lăsau picioarele să se afunde în iarbă, iar el o îndemna să miroasă violetele, tufa de trandafiri pe care o replantase dintr-un colț de la intrare, tufişurile de rozmarin, ale cărui frunze ca nişte ace copiii le frecau între degete ori de câte ori treceau pe acolo.

Plantele se înmulțiseră atât de mult, că acum se înghesuiau să-şi facă loc. Grădina părea o arcă în care un Noe foarte grăbit adunase laolaltă cât de multe specii vegetale cu putință pentru a le pune la adăpost.

Când Aoi închiriase casa, amândoi trecuseră de optzeci de ani şi nu ştiau ce să facă cu o a doua locuință. I-o cedaseră cu dragă inimă, însă cu singura condiție ca el să accepte să nu pună nici un fel de barieră, plasă ori gard între propriul spațiu şi grădină, să nu despartă cele două case unite dintotdeauna.

Aoi iubise casa aceea încă din prima clipă. Îi amintea de monologurile pline de pasiune ale tatălui său despre botanică, de calmul insuflat acestuia de plante, de metaforele niciodată nemijlocite pe care le însăila între moartea umană şi viața vegetală, moştenite de Aoi de la el.

Semnase contractul convins că era vorba despre a doua cea mai bună alegere din viața lui.

11. Personaj din povestea alegorică *Omul care planta copaci* de Jean Giono (1895–1970). (N. red.)

Despre ce anume gândea Aoi când se gândea că frumusețea salvează viața

Kyōto se salvase pentru că era frumos. Hiroshima era într-o mai mică măsură, aşa că fusese sacrificată.

Un bărbat plânsese descriind splendoarea oraşului Kyōto, se rugase să fie cruțată: „Dacă ați şti ce minune e să vezi templele invadate de lumina răsăritului, sau clopotele, seara, bătând ora. Pavilionul de aur, cel de argint şi pădurile de bambus, care cântă la adierea vântului prin ele.“

Când bomba atomică a fost lansată, nu s-a întâmplat peste templele din Kyōto. Pentru că oraşul Kyōto era atât de frumos.

Calmează-te, Mio! Calmează-te!

Inima îi bătea de să-i spargă pieptul. Orele nopții înaintaseră atât de mult, încât n-ar fi fost de mirare ca dimineața să se ivească dintr-o clipă într-alta în mijlocul lor. Dar încă era întuneric şi, după ce-şi vorbiseră ore la rând, acum, deodată, tăceau. De parcă ar fi epuizat toate lucrurile pe care aveau să şi le spună, tăcerea le părea amândurora într-un fel definitivă.

Aoi se ridică pentru a merge la baie. Întorcându-se în dormitorul spațios, care dădea spre verandă, se opri în cadrul uşii.

Mio făcea eforturi să-şi țină emoția în frâu. Ar fi vrut să vorbească, dar nu-i venea să strice cu vorbe banale unicitatea a ceea ce trăia. Să te îndrăgosteşti, se gândi, însemna poate tocmai acest exces de materie, acest *prea mult* în spațiul limitat al inimii.

Calmează-te, Mio!

Era un imperativ şi, deopotrivă, o rugăminte. Încă simțea în gât bubuitul petrecerii îndepărtate.

Respiră!

Trase în piept o gură zdravănă de aer, ca atunci când înfuleci cu înghițituri mari o prăjitură. Pentru ca apoi imediat să simtă că rămâne iar fără aer, căci orice zgomot, oricât de mic, ar fi putut acoperi cuvintele lui Aoi.

Să te afli în mijlocul unui taifun, se gândi, trebuie că se simțea mai mult sau mai puțin la fel.

Aoi se apropie de ea pe la spate. Făcu astfel pentru ca ea, care suferea de teama de abandon, să nu alunece în defensivă şi să nu-i mai permită să treacă. Nu ar fi ştiut să spună cum, dar intuise acea rezistență din partea ei.

Imediat ce îi atinse şoldurile şi o trase lângă el, bâjbâind prin întunericul camerei, Mio presimți un început în buricele degetelor lui Aoi.

Era ca un val ce pornea dinspre gleznă, se întindea fulgerător de-a lungul picioarelor şi înghițea şi răsturna orice lucru întâlnit în cale. I se frânse pe piept, îi arse fața. Mio simți cum o strânge pielea, ca o haină devenită pe neaşteptate prea strâmtă, care nu reuşea s-o mai acopere.

Atunci se întoarse să-l privească.

Mâinile lui Aoi îşi croiră drum în jos, Mio băgă de seamă acea răscolire printre pliuri şi se întoarse încă o dată, cu tot spatele, de data aceasta ca să îşi lepede hainele.

— Pot?

Simți în el o vagă ezitare. De parcă ar fi murit de dorință, dar cineva, în plină fugă, l-ar fi apucat de bluză ca să încetinească.

— Scuze, şopti din nou.

Şi încă o dată, ea nu spuse nimic, rămase nemişcată, în aşteptare.

— Îți place? întrebă Aoi.

Atunci Mio încuviință. Întunericul înghiți certitudinea. Însă Mio, asemeni unui şarpe care adună în ochi căldura trupurilor, deja ardea, iar el o ştia prea bine. Din clipa aceea înainte, Aoi nu avea să mai pună nici o întrebare.

Mâinile lui îşi croiră drum pe şolduri, alunecară între coapse. Degetele i se afundară în excitația lui Mio, ea, întoarsă spre firea tăcută a plantelor din grădina aceea care, asemeni ei, îşi ținea respirația.

Rămaseră astfel, absorbiți în mişcarea aceea, cu minutele trecând pe lângă, pentru un timp pe care nici unul din ei – nici a doua zi, şi nici în anii care aveau să vină – nu ar fi fost în stare să-l socotească. Timpul se oprise în loc, părând să-i aştepte.

În zorii acelei dimineți, Mio şi Aoi făcură dragoste de mai multe ori. Imediat ce terminau, o luau cu totul de la capăt: de parcă ar fi învățat o lecție. De fiecare dată diferit şi într-un fel care celuilalt i se păru curios, chiar straniu, dar niciodată neplăcut. Se jenară deseori, dar nu râseră niciodată, de parcă ar fi tranşat între ei o întâmplare importantă.

Se iubiră în felul grijuliu şi neostoit al primelor dăți. Nici măcar o singură dată nu avură curajul să se strige pe nume.

Ieşind singură din casa lui Aoi, Mio se simți însărcinată cu el.

În foarte scurtă vreme o să nască o sirenă, poate chiar acum, în timp ce se îndrepta spre scările templului, pe care-l traversă însoțită de clopotele care băteau ora şase dimineața. Nu, nu era o sirenă, marea n-avea nimic a face. O să fie, mai curând, o Viverna, monstrul înaripat, jumătate femeie şi jumătate şarpe, care avea încastrat în propria carne un rubin, pe linia precisă care împarte fruntea în două.

Îşi aminti imaginea tipărită într-o carte mare despre monştri şi zâne, cum un *bărbat tâmpit* o găseşte adormită şi îi fură piatra cu reflexii sângerii, iar ea, Viverna, îşi pierde deodată culoarea.

Fără să conştientizeze gestul, Mio îşi trecu de mai multe ori mâinile peste pântec.

În tren, îndreptându-se în grabă spre serviciu, găsi un loc liber. Era epuizată, dar somnul adânc în care, în cele din urmă, căzuse ca-n transă o absorbise într-atât, încât o singură oră de somn foarte profund îi restitui odihna ca după o noapte întreagă. Ştia că la un moment dat, cândva în timpul zilei (la ora prânzului? după-amiaza?), o să pice de oboseală, dar acum era prea răscolită ca să considere asta o problemă.

Se trezi când încă mai avea destul până la gara unde cobora ea. Ca să-i treacă timpul cu folos, notă în agendă activitățile din august şi puse la punct desfăşurătorul unui seminar despre culorile Italiei din Renaştere. Îşi înmuie degetele în galbenul venețian, în safirul lui Rafael. În carnet îşi notă distrasă culoarea câtorva dintre pasageri.

Gândul însă îi făcea întruna un ocol mai mare sau mic, pentru ca apoi să se întoarcă tot la Aoi. Oare încă dormea? La ora trei urma să aibă loc înmormântarea acelui bărbat despre care îi vorbise: cum o să reacționeze cei doi fii ai lui când îşi vor lua cel din urmă rămas-bun de la tatăl lor, atât de diferit?

Privind afară pe fereastra trenului, se gândi îndelung la cum să-l tragă cât mai înspre ea pe Aoi şi să-l facă să rămână.

Abia trecuse de gara din Kawasaki, când, dintr-odată şi fără vreun motiv anume, pe Mio o cuprinse teama.

Iubirea o să treacă, se puse în gardă singură; ba nu, iubirea o să rămână, dar o să fie obişnuită: nimic mai jignitor după minunea care fusese noaptea aceea.

Coborî la stația din Tōkyō-eki pradă unei adânci tulburări. Butona agitată telefonul, ca atunci când scuturi o cutie cu bomboane mentolate ca să verifici dacă a mai rămas ceva înăuntru: nici un mesaj.

Vederea asupra lumii i se alteră din nou, culoarea părea să cadă de pe lucruri, de parcă verdele copacilor s-ar fi desprins de pe fiecare frunză în parte, iar trunchiul ar fi rămas doar o siluetă albă; la fel şi cu blocurile, străzile, oamenii, care se desfăceau în umbre lăptoase pe un fundal indistinct.

Calmează-te, Mio!

Nu avu timp nici măcar să treacă pe acasă şi să se schimbe. Coborî din trenul de pe linia Yamanote la stația Shinagawa şi acolo, într-o parfumerie din gară, îşi cumpără un fond de ten, un deodorant şi un rimel. Se spălă pe furiş în baia publică şi îmbrăcă o rochie de in luată de la una dintre numeroasele tarabe care se întindeau în fața ieşirii dinspre est.

Răscolind prin geantă, văzu că Aoi îi scrisese: se trezise chiar în clipa când ea ieşise pe uşă, îşi cerea scuze, şi spera ca ea să fi găsit un loc liber în tren pe care să se aşeze.

Mio, ceva mai calmă, îşi reluă traseul pe linia Yamanote şi ajunse la timp la muncă. Imediat ce sosi, se văzu nevoită să se ocupe de mai multe sarcini de serviciu: un client care voia un roşu care numai roşu nu era, o cutie cu pensule deteriorată de returnat şi o comandă nouă de pensete ce trebuia introdusă în baza de date; se perindară apoi o femeie de culoarea cărbunelui cu un copil care plânse până o făcu să se simtă rău şi un cuplu de liceeni care, pironiți în fața peretelui acoperit cu pigmenți, făceau dragoste din priviri. În cele din urmă, la două după-amiaza, se simți cu totul răvăşită, de parcă deodată i se restituise întreaga noapte trecută.

Încercând să amâne cât mai mult cu putință momentul răspunsului, seara îi scrise lui Aoi că într-adevăr găsise un loc liber în tren, că ajunsese la timp la serviciu, că a doua zi urma să le întâlnească pe cele două fetițe despre care îi pomenise. Şi el? Cum fusese înmormântarea?

În seara aceea, pregătind supa *miso*, scoicile mărunțele, zeama de carne *dashi* şi orezul, Mio stinse până şi radioul, nu pornise nici măcar televizorul.

Ştia că pentru fiecare persoană care intră în viața cuiva se creau în creier sinapse noi, şi cu cât era mai adânc sentimentul care rămânea asociat cu acele racorduri, cu atât mai îndelung avea să rămână în memorie.

Mio îşi imagină creierul decalotat, aşa cum apare în desenele animate. Şi acele rețele capilare ale nervilor care păstrau amintirea ochilor mari şi liniştiți ai lui Aoi, culoarea de măslină maronie a pielii lui, cu punctişoare de miere şi caramel, maxilarul încleştat şi bucuria profundă care-i înălța sufletul când îşi privea propria grădină povestindu-i despre zambile, cercul orelor sfărâmat sub mâinile lui în timp ce pregătea cu blândețe fețele celor morți. Ei bine, Mio era convinsă că în tot acel ghem de fire care îi era memoria, cele – şi numai acelea – care îl reprezentau pe Aoi aveau să emită o lumină extraordinară.

Le-ar fi putut recunoaşte imediat, precum autostrăzile săpate în adâncurile unui canion, iluminate pe timp de noapte.

Titlul cărții ilustrate în care Mio găsise descrierea Vivernei

Guillaume Duprat, *Dans la peau des monstres*, Saltimbanque Éditions, Paris, 2019.

Zile la rând, Mio luptă împotriva expansiunii.

Gândul la Aoi îi înghițea orele. Tot restul părea să-şi fi pierdut din urgență.

Nu aveau să se revadă decât abia săptămâna următoare, dar deja visa (ba nu, pretindea!) plimbări lungi, cinema, mese de prânz cu supă *curry* ca fel principal în restaurantul său preferat din Ginza, cum vor cânta la karaoke ridicând prea tare vocea sau cum vor sorbi pe îndelete un ceai într-una dintre micile ceainării din Kōenji. Voia totul şi cu o rapiditate absolută.

Încrederea aceasta, se întrebă obsesiv în zilele acelea, încrederea aceasta de unde vine?

Se gândi din nou la confesiunile lungi pe care i le făcuse în noaptea aceea lui Aoi, despre familia ei, despre leşinurile care încă o cuprindeau uneori, alunecarea în hăul alb, crizele nervoase ale mamei şi toată furia şi iubirea aceea care i se revărsau în spate, în timp ce micuța Mio, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, îşi vedea în continuare de lustruitul pieptănaşilor sau ajuta la aranjarea la loc a fâşiilor de *obi* în atelier. Şi apoi despre casa mare, scârțâind pe la toate colțurile, în care crescuse, timpul petrecut sub streaşină privindu-şi tatăl, grădina în care se odihneau polonice de lemn şi lighenaşe, ea care fugea ca să se ascundă în şifonier. Permanenta ei apropiere de viața secretă a acelor culori despre care-i părea că tot nu cunoaşte suficient. Nimănui nu-i mai spusese despre goliciunea miresei acoperite de tatuaje şi tăieturi, despre dezgustul mereu amestecat cu o nepotolită curiozitate pentru trupurile oamenilor, despre obsesia pe care o dezvoltase pentru culoarea unică a fiecărei persoane. În timp ce Mio vorbea, Aoi rămăsese cufundat în tăcere. Sprijinit de marginea patului, înfăşurat în parfumul de mentă şi rozmarin care urca dinspre grădină, se mărginea s-o privească în întuneric, aşteptând răbdător să o iubească.

Acum, gătind, mergând prin casă, punându-şi hainele în ordine de trei ori la rând, Mio se întrebă cu surprindere de ce în iubire, până şi într-o iubire atât de nouă precum a lor, se făceau atât de multe confesiuni. Iar la mijloc nici măcar nu era o chestiune de încredere, ci mai degrabă o stupoare nesocotită în a te auzi vorbind despre lucruri atât de intime, încât oricui ar fi tras cu urechea la ele i s-ar fi părut un semn de inconştiență. Să dezvălui atât de mult despre tine însuți era periculos: nu de teamă că propriile amintiri ar ajunge să fie împrăştiate prin lume, ci pentru nemăsurata putere emoțională pe care fiecare dintre noi le-o încredințează altora când îşi povesteşte *propria* poveste cu *propriile* cuvinte.

Aşa cum i se întâmplase să gândească despre Aoi, cu numai câteva zile înainte, când el îi spunea lucruri atât de intime cu o lejeritate nemaiauzită, iată că acum ea se găsea exact în aceeaşi situație, agravată de faptul că nu stăpânea acea lejeritate naturală. În cazul ei, trupurile erau cele care accelerau încrederea, de parcă nuditatea era o formă de

destăinuire definitivă.

Numai despre moarte nu pomenise nici un cuvânt. Încă aştepta, pentru că însemna să mărturisească ceva de care ea însăşi se temea. Risca să compromită echilibrul care se crease cu el, el, care aşezase moartea chiar în mijlocul existenței sale.

Singurul moment de răgaz în care Mio reuşi să țină cât mai la margine gândul la Aoi se petrecu în timpul lecției cu Alma şi Rui.

Sosiră cu o uşoară întârziere, cu sufletul la gură, din cauza unei defecțiuni la un semafor de pe linia Chūō, în direcția oraşului Chiba. De la gară, alergaseră ca să ajungă la Pigment, iar Alma, alunecând pe asfalt, îşi zdrelise genunchii.

Mio se grăbi să-i dezinfecteze şi să-i oblojească rana cu o bucată de tifon, pe care o aveau în trusa pentru urgențe din magazin, şi asigurând-o pe mama fetițelor că oricum vor avea la dispoziție cele două ore stabilite, îşi luă la revedere de la Sara, care se îndepărtă sprintenă spre treburile ei.

— Mâine se sărbătoreşte Tanabata, spuse Mio în timp ce luau loc în jurul mesei.

În ciuda previziunilor meteo care anunțau ploaie neîntreruptă pentru zilele următoare şi în weekend, Mio se gândi că ar fi de cel mai bun augur să înceapă lecția cu o dorință.

— Rui-chan, Alma, ce vreți să colorăm azi? le întrebă pe fetițe în timp ce pregătea creioanele şi blocurile de desen.

Cele mici îşi luară o mină gânditoare. Privirea lor se înălță spre tavan, iar Mio, care dintotdeauna se întreba ce urmăresc privirile oamenilor când aceştia îşi scotocesc prin gânduri, continuă:

— Rochițele voastre sunt verde-scatiu şi violet-stânjenel. Spuneți-mi un pic, ce culoare vă simțiți azi?

— Eu mă simt roşie ca o roşie! exclamă Alma.

— Inima mea, în schimb, e verde, adăugă Rui.

Mio o privi pe Rui. Văzu limpede cum de firea copilei se lipise sentimentul de distanță fermă şi, deopotrivă, nevoia disperată de a scăpa de ea.

— Dar inima nu e roşie? întrebă Alma. Şi iubirea?

— Nu neapărat. Şi-apoi, nu există un singur fel de iubire, răspunse Mio.

— Adică?

— Păi, e cea pentru părinți, pentru prieteni, pentru colegii de şcoală, pentru surori.

— Pentru animale.

— Sigur, şi pentru animale.

— Şi iubirea pentru mama ce culoare are? întrebă lent Rui.

Rostea fiecare cuvânt cu mult calm, de parcă şi între cuvinte era nevoie de puțină distanță.

— *Sensei*, după părerea dumneavoastră, ce culoare are? repetă Alma.

Fetițele păreau stârnite la gândul de a atribui o culoare pentru ceva ce nu se vedea.

— Hmm… Eu vă pot vorbi despre iubirea pentru mama mea, spuse Mio. Este bine şi aşa?

Copilele încuviințară cu hotărâre.

— Pentru mine era diferită în funcție de moment. O iubeam într-o nouă culoare de

fiecare dată. Când îmi vorbea, lua nuanţa luminii din ziua aceea, fie că era soare sau înnorat, că bătea vântul sau ploua. Apoi, îmi amintesc că era şi mai strălucitoare atunci când coseam împreună, şi mai închisă şi misterioasă când se supăra. Cred că ştiţi că se poate iubi în nenumărate culori, la fel cum se poate visa în toate culorile lumii. Dar pun pariu că voi ştiaţi deja asta…

— Atunci mama este un curcubeu! exclamă Alma.

— Mama mea de dinainte era mereu nervoasă, şopti Rui.

— Şi tu ce culoare te simţeai? o întrebă sora ei.

— Eu lângă ea nu mă simţeam de nici o culoare, sau poate că eram o culoare, dar nu era frumoasă. Eram mereu de culoarea greşită.

— Dar acum? Cu mama de acum? făcu Mio, intervenind doar cât să le facă să vorbească în continuare.

— Acum îmi place rozul… şi galbenul, spuse Rui.

— Însă când mama se supără, urlă o grămadă! protestă Alma.

— Dar nu te face să-ţi fie teamă deloc!

— Ba mie îmi este teamă!

— Însă apoi te îmbrăţişează, răspunse Rui încet, cu convingere.

Fetiţele rămaseră tăcute preţ de o clipă. Apoi îşi zâmbiră, de parcă li s-ar fi întâmplat ceva frumos şi uşor jenant.

— Ce ziceţi, colorăm? şi Mio împinse cu vârful degetelor cutia cu creioane înspre Rui. Alma, ia tu blocurile de desen, hai să începem!

Când cutia atinse mâna lui Rui, îşi zâmbiră din nou.

Făcură două desene mai mari: câte un *tanzaku* de fiecare, pe care să-l agaţe în bambusul din grădina casei lor cu ocazia sărbătorii care se apropia, şi un altul, în culori diferite, fiecare alegând o culoare care să exprime un sentiment anume, şi pe care, apoi, să-l explice cu voce tare, ca de exemplu, de ce plictiseala este verde-apă, iar tristeţea e gri.

În timp ce pe masă tot creştea numărul de creioane, discuţiile dintre ele se lungeau, iar conversaţia aluneca spre subiecte mai delicate. Rui se destindea, pomenea de şcoală, de gândacii *dango-mushi* pe care adora să-i facă ghem în palmă, de cărţile cu dinozauri. Alma, în schimb, era o fiinţă exuberantă ca Sara: purta înăuntru aceeaşi grabă şi pasiune debordantă pe care Mio le intuise în femeia aceea încă de prima dată când îi vorbise.

Le arătă celor două fetiţe o serie de imagini şi le explică cum se sustrage culoarea prin comparaţia simultană de planşe, despre fundalurile răsturnate. Făcu un efort pentru ca ele să ajungă să intuiască discrepanţa existentă între culorile reale şi percepţia vizuală, relativitatea lor absolută. Iată, la aspectul acesta Mio ţinea în mod deosebit, ca ele să înţeleagă că ceea ce se vede nu reprezintă neapărat partea cea mai adevărată.

Când Sara sosi, copilele alergară s-o îmbrăţişeze. Mama le arătă o punguţă plină cu *macaron* şi o bucură să privească desenele realizate de fiicele ei.

În timp ce-şi lua la revedere de la ele, Mio băgă de seamă că-n aer plutea un galben-moale, din acel tip care se schimbă în portocaliu şi, mai apoi, în roşu pe măsură ce o piersică se coace şi încet, foarte încet, se pregăteşte să se desprindă de pe ram. Pulpa perfect netedă, iar coaja aspră atât cât trebuie. Şi *poc!* se lasă să cadă.

De câte ori s-a gândit Mio la Aoi de-a lungul orei care i-a urmat lecției

Douăzeci şi şase.

Dacă în zilele acelea o prietenă ar fi invitat-o să iasă în oraş sau un coleg ar fi rugat-o să se ocupe de un client nou, neîndoielnic Mio ar fi răspuns că nu putea, că era ocupată fără scăpare.

În realitate, nu înceta o clipă să se gândească.

Se întorcea acasă de la muncă, se aşeza la birou cu picioarele încrucişate şi îşi petrecea următoarele ore frunzărind diferite dicționare despre culori, luându-şi notițe succinte în caiet.

În anumite momente i se părea că este drogată cu o substanță perfidă, că devenise dependentă de ceva ce se amăgise singură că ar putea controla. Şi uite că, abuzând de bucuria aceea fără margini, iubirea începuse să-i înflăcăreze capul şi o transforma într-o altă persoană.

La ani distanță, se recunoştea în tatăl ei, în sticla de *sakè* pe care o cumpăra din impuls, dar pe care apoi, la rugămintea sa, soția lui o încuia în bufet, singurul obiect de mobilier din casă care avea încuietoare. Oricine ar fi deschis-o, s-ar fi întrebat, nu fără o anumită mirare, ce anume avea în comun un obiect cu cel aflat imediat lângă el. Acolo înăuntru erau păstrate lucrurile cele mai de preț şi, totodată, periculoase din casă: bijuterii, documente, băuturi alcoolice, acizi şi tot felul de alte obiecte, pe care ei, copil fiind, îi era interzis să pună mâna.

Ei bine, ea era întocmai precum sticla de *sakè*, din care tatăl ei cunoştea fiecare picătură şi pe care mama ei însemna cu o cariocă nivelul lichidului, în timp ce, împreună şi de comun acord, stabileau gradul de pierzanie pe care el şi-l îngăduia în fiecare seară.

Nimeni nu-i vorbise lui Mio despre timpul anterior venirii sale pe lume, despre zilele în care tatăl ei bea peste măsură, se îmbăta, cădea, uita de sine. Şi toate acestea pentru că, după părerea sa, soția lui nu-l iubea. Şi totuşi, exista o poveste fără glas care se aciuase între pereții casei şi o făcea să intuiască acel *înainte* al fiecărei istorisiri.

Abia în ziua în care Mio devenise oficial mare, în care prima ei menstruație fusese celebrată în casă asemeni unei sărbători (s-a mâncat orez *sekihan*, iar fetei i-a fost înmânată o bijuterie de familie), abia atunci tatăl ei o invitase să ia loc împreună cu el la masa mare din bucătărie.

Ani mai târziu, Mio continua să asocieze momentul respectiv cu durerea care i se întețea sub pântece. Emoția de a fi întâmpinată într-o nouă fază a vieții se amesteca lesne cu surpriza de a-şi asculta părintele, de obicei atât de taciturn, pronunțând acele cuvinte. Părea să fi aşteptat ani la rând ziua aceea, pentru a-i spune totul.

Cu vorbe confuze, îi explicase că obsesia era o înclinație ereditară şi că din acel moment înainte şi ea va trebui să fie cu mare băgare de seamă, fiindcă, din ce creştea, din aia şi pericolele deveneau tot mai mari. Mai cu seamă – şi spunându-i asta îşi coborâse

mult vocea – o sfătuise pe Mio ca-n viață să-şi diversifice pasiunile şi afecțiunea: să te concentrezi pe o singură persoană şi să-i încredințezi întreaga bucurie numai aceleia era un risc uriaş.

— Mai bine un pic din toate, ca atunci când mănânci.

Mio se încruntase.

— Ştiu că acum ți se pare dificil ceea ce-ți spun, dar tu bagă la cap, undeva într-un colț, cuvintele acestea şi o să vezi că-ți vor veni în ajutor când o să ai mai mare nevoie, ca o şurubelniță.

Ea dăduse din cap cu stupoare şi, în acelaşi timp, pe ascuns, îşi ducea un deget spre chiloți. Murea de curiozitate să afle ce culoare avea sângele acela care, după cum spuneau toți, în curând avea să facă din ea un adult.

— Sunt două emoții la care va trebui să fii mereu extrem de atentă, Mio. Atunci când vei fi foarte tristă, iar asta e probabil mai uşor de înțeles, dar mai cu seamă când vei fi foarte fericită.

— De ce? Ce este aşa periculos în a fi fericit?

— Când eşti fericit, te supraevaluezi, te simți mai puternic. Dar puterea asta conține înăuntru multă slăbiciune, pe care oamenii, de obicei, o ignoră. Te simți extrem de puternic când eşti fericit, crezi că vei putea înfrunta orice consecință.

— Şi nu e aşa?

— Nu, nu este.

Apoi, bărbatul îşi duse o mână în buzunarul în care îşi ținea portofelul. Cu degetele acelea mânjite de vopsea, care-i produseseră atâta scârbă lui Mio când era mică, scotoci printre compartimentele foarte strâmte şi scoase de acolo un bilețel de hârtie. Îl despături în palmă, arătându-i-l fetei.

Pe bucățica de hârtie scria: *Doar pentru că ai antidotul, nu deveni dependent de venin*.

— În ziua în care te-ai născut, am văzut rândul acesta scris în fața unui templu, afişat în avizierul de la intrare. L-am copiat aici, şi de atunci îl port mereu cu mine.

Mio încuviință din cap, fără să priceapă în definitiv de ce tatăl ei îi ține acel discurs.

— Ține minte, încheiase, dându-i un bobârnac uşor în frunte, obsesia este ereditară. Caută s-o ții cât mai la distanță.

Despre cele patru motive, *conform tatălui lui Mio, pentru care soția lui nu-l iubea*

Pentru că ea îl înşela.
Pentru că el ştia.
Pentru că şi ea ştia că el ştia.
Pentru că, în ciuda a toate acestea, ea nu înceta s-o facă.

Partea a doua
納戸色 Albastru-ascunziş

Orice descoperire, oricât de mică, implică o redefinire a tot ceea ce până mai ieri acceptaserăm, confortabil, drept unica măsură posibilă a realului.

LEO LIONNI, *Botanica paralelă*

Apoi, preț de o clipă, jocul se va lumina (şi vom crede că am descoperit totul, în timp ce nu vom fi înțeles încă nimic).

GEORGES PEREC, PIERRE LUSSON,
JACQUES ROUBAUD,
Scurt tratat despre arta subtilă a jocului de go

Unu

„De îndată ce ştim, nu ne mai convine nimic.“[12]

Scriind astfel, Emil Cioran se referea la cunoaşterea care-i revelează omului vidul lumii, toate pericolele filozofice ale înțelepciunii. Dacă cineva i-ar fi citat această frază lui Yōsuke Yoshida, cu siguranță el s-ar fi gândit la soția lui. Şi de fiecare dată când o făcea, suferea.

N-ar fi ştiut să explice ce-şi dorea concret de la viață, dar de un lucru fusese întotdeauna convins: alegerea partenerei de drum. Dacă prima lor întâlnire fusese întâmplătoare, cea de-a doua purta înăuntrul ei sâmburele dorinței şi al tenacității. Într-un singur cuvânt: destinul. Or Yōsuke Yoshida, în ciuda concreteții propriei existențe, credea profund în semne.

Crescuse acordând o atenție sporită unor întâmplări precum semaforul care se făcea verde tocmai când el punea piciorul pe bordura trotuarului, fulgerul care brăzda cerul în clipa în care el pronunța un anumit cuvânt, culoarea unei maşini care sosea în timp ce era la muncă în atelierul mecanic. Credea că lumea este o țesătură densă de semne care rămâneau acolo, tăcute şi nemişcate, în aşteptarea cuiva capabil să le interpreteze. Nu era nevoie de cine ştie ce mari cercetări, ceea ce conta pentru el era să pună întrebările corecte şi să rămână în aşteptare să vadă.

A doua întâlnire cu Kaneko, cea din fața cofetăriei Akebano din Ginza, a însemnat pentru Yōsuke una dintre cele mai grăitoare demonstrații ale teoriilor lui: soarta nu doar că există, dar periodic se înfățişează în aşteptare, pentru ca obiectul atenției sale – el însuşi, în acel caz – să bage de seamă.

Abia odată cu trecerea anilor avea să i se dezvăluie latura tragică a întregii întâmplări.

Într-o sâmbătă seara, la cinematograful unde mergea să se recreeze o dată pe săptămână, se proiecta filmul *Dolls*. Titlul filmului nu-i spunea nimic, iar cu afişul nu-şi bătu capul. În general, ceea ce privea era mai puțin important. Căuta într-adevăr să evite comediile romantice şi filmele americane pe care, dincolo de faptul că-i păreau toate la fel, le percepea ca prea îndepărtate: apăreau acolo oameni care urlau sau plângeau pe stradă, sau care se sărutau şi dansau, lovituri de scenă spectaculoase; toate acestea făceau ca filmele acelea să-i pară absurde şi fără ceva care să le diferențieze. Yōsuke Yoshida voia să se recunoască în poveşti, conştient totuşi că nu avea să facă niciodată parte din ele.

Mai văzuse şi alte producții semnat de Takeshi Kitano: filmele sale aveau mereu în centru o lume îndepărtată de a lui, şi totuşi plauzibilă. Astfel, pus la adăpost de numele regizorului, plăti biletul şi intră.

În schimb, încă de la prima scenă, păpuşile *bunraku* care se mişcau misterios pe ecranul de pânză îl tulburară peste măsură. Şi când văzu firul roşu pe care îl trăgea după el protagonistul, un bărbat tânăr, ajuns apatic din cauza sentimentului de vinovăție şi a gândului că trebuie să plătească cu propria viață tentativa de suicid a iubitei lui, se blocă. Aştepta cu sufletul la gură continuarea şi deznodământul poveştii celor doi iubiți: de fiecare dată când apăreau pe ecran, se ținea strâns de brațele fotoliului, de parcă ar fi riscat să cadă la pământ; plânse ca un copil vlăguit de joc, ştergându-şi fața mai întâi cu încheietura mâinii, apoi cu brațul, iar în cele din urmă, cu amândouă palmele, atât de mari îi erau ruşinea şi emoția de a se simți, în sfârşit, înțeles.

Să vadă filmul *Dolls* de Takeshi Kitano a reprezentat o traumă de asemenea dimensiuni, că Yōsuke Yoshida i-a înțeles cu adevărat însemnătatea abia cu trecerea anilor şi numai câte puțin odată. În sfârşit îi era explicată inevitabilitatea uniunii dintre el şi Kaneko: legenda despre firul roşu al destinului povestea că ne naştem având degetul mic deja strâns legat de al celui care ne este predestinat, iar el se simțea întocmai astfel, legat de ea pentru veşnicie.

S-a întors acasă cu ochii înroşiți de plâns, era târziu, iar casa, cufundată în beznă. Nimeni n-a băgat de seamă sosirea lui. Yōsuke s-a dus repede la somn şi, întinzându-se lângă Kaneko, a întins timid mâna spre ea. Nu a primit nici un răspuns în schimb, aşa că şi-a aşezat palma cât mai aproape de chipul ei, cu o clipă înainte să alunece într-un somn adânc şi liniştit.

A doua zi de dimineață, s-a trezit în zori, a luat micul-dejun, şi-a început activitățile obişnuite ale zilei. Despre tot ceea ce se întâmplase cu o noapte înainte nu a scos nici un cuvânt. Aparent, totul continua ca şi cum nu se petrecuse nimic. În realitate, conştientizarea celor întâmplate persista: Yōsuke Yoshida ştia de-acum că, oricâte dezamăgiri şi jigniri ar fi putut suferi din partea soției lui, el o să rămână îndrăgostit de ea.

Firul roşu al destinului exista cu adevărat şi o lega trainic pe Kaneko de Yōsuke, şi pe Yōsuke de Kaneko.

Şi totuşi, la început, lucrurile merseseră în mod diferit. Când logodna celor doi tineri fusese oficializată, pentru tânăra pereche venise momentul să se gândească cum vor cheltui mica suma de bani pe care o aveau la dispoziție. Kaneko şi Yōsuke ar fi putut organiza o petrecere după ritualul de cununie, sau să-şi plănuiască un voiaj pentru luna de miere. Era cu neputință să le facă pe ambele.

Însăşi existența atelierului, cu toți colaboratorii săi, clienți, furnizori şi prieteni, impunea alegerea evidentă: trebuia să fie invitați la căsătorie, şi apoi la petrecerea de după. Mama lui Kaneko, hotărâtă în intenția ei de a nu ofensa pe nimeni, schiță o listă de invitați care depăşea optzeci de persoane. Chiar şi primind de la fiecare dintre ei un dar de nuntă, ar fi fost oricum complicat să anticipeze suma necesară. Petrecerea de nuntă deveni obsesia ei: în timp ce rezolva treburile prin casă sau broda, în timp ce se ocupa de comenzi sau țesături, o auzeai murmurând un singur cuvânt: „Imposibil!“ N-ai fi putut spune cu

certitudine la ce anume se referea, însă, rând pe rând, acel „Imposibil!“ suna ba frânt, ba convins, ba neutru ori vesel. „Imposibil!“ şoptea femeia către sine, privind lista monstruos de lungă a invitaților. Din când în când, împotriva voinței ei, se vedea obligată să taie unele nume. În ea se dădea o bătălie între părerea de rău că nu dispune de mijloacele necesare pentru a organiza o nuntă în stil mare şi satisfacția intimă de a se simți în mijlocul unei dense rețele de legături, care, pentru prima dată, i se desfăşura în fața ochilor sub forma acelei liste foarte lungi. De-acum, putea s-o spună fără temerea că ar suna ca o aroganță, atelierul Yoshida era unul dintre cele mai cunoscute şi apreciate din întreg oraşul.

Mama lui Kaneko îşi amintea încă sărăcia, sacrificiile, frica. În timpul bombardamentelor asupra oraşului său, Tōkyō, îşi văzuse trecutul făcându-se scrum, iar odată cu el şi o bună parte din propriul viitor. Faptul că reuşise să aducă atelierul la acel nivel după ani de muncă asiduă o umplea de o asemenea mândrie, că nici măcar nu căuta să i-o explice lui Kaneko: măcar în privința cuvintelor, şi tot voia să-şi scutească fiica de toată acea trudă. Şi oricum, se gândea, nici o poveste nu ar fi fost capabilă s-o facă să priceapă amplitudinea acelui triumf.

Riscul de a pierde fie şi numai o fărâmă din tot acel succes o făcea anxioasă: începea să i se zbată pleoapa stângă, mâinile îi cădeau pradă unui tremur uşor. Iar asta pentru că, ori de câte ori mama lui Kaneko scotea un nume de pe listă, în fața ochilor îi apărea chipul mâhnit al vreunui furnizor, vopsitor, țesător sau vânzător de ace, şi-şi imagina micile sau marile măsuri pe care respectivul le-ar fi luat împotriva lor pentru simplul fapt de a nu fi fost invitat la nuntă.

În ultima seară de vară, după obişnuita lor cină frugală, viitorii miri şi părinții lui Kaneko trecură din nou cu atenție prin lista de invitați care, în ciuda tuturor eforturilor, nici măcar nu se înjumătățise. Numele erau citite tare, unul câte unul, însoțite de comentariul neîntrerupt şi punctual al mamei, care, continuând să-şi tamponeze fruntea de sudoare, răspundea cu însuflețire la încercările fiicei sale de a elimina fie şi numai unul dintre ele.

Yōsuke ştia că partea cea mai consistentă a sumei o vor achita părinții lui Kaneko şi că viața lui în casa aceea, pornind cu însăşi ucenicia lui, se clădea încă de la început pe o uriaşă datorie. Tocmai de aceea, deşi ar fi vrut să intervină, consideră oportun să nu deschidă gura. Socrul lui, ca de obicei, se ținu deoparte, cu picioarele întinse pe *tatami* şi pântecele uşor ieşit în afară; arunca o privire distrată când la scena care se desfăşura înăuntrul casei lui, când la cea care anima curtea interioară, unde bucăți de pânză colorate atârnau să le usuce vântul.

Discuția, la care participau exclusiv Kaneko şi mama ei, le luă cel puțin două ore. În timp ce tatăl continua să-şi facă vânt mişcând impasibil un *uchiwa*, Yōsuke se simțea pradă suferinței. Ar fi vrut ca el însuşi să poată garanta o cale de ieşire, dar nu avea nici cea mai mică idee cum şi de unde să scoată suma necesară. Poate, dădu să spună la finalul unei runde de discuții vizibil mai aprinse între mamă şi fiică, şi-ar fi putut lua o slujbă de noapte în atelierul mecanic şi să câştige ceva în plus. Femeile se întoarseră şi-l priviră cu o asemenea stupoare, de parcă abia atunci ar fi băgat de seamă prezența lui acolo.

Uchiwa din mâna tatălui lui Kaneko se opri deodată.

— Dacă nu te odihneşti ca lumea, nu te poţi concentra, interveni el fulgerător. Munca noastră nu admite nici cea mai mică greşeală.

În timp ce Yōsuke îşi pleca umilit capul, Kaneko şi mama ei închiseră acea paranteză strict masculină – şi, în fond, irelevantă –, făcând nişte referiri vagi la necesitatea somnului de noapte şi la faptul că nu era motiv de îngrijorare, o soluţie oricum se va găsi.

După atâta vorbit, în cele din urmă, ajunseră la o hotărâre: căzură de acord că era mai bine să treacă drept nişte excentrici, renunţând la petrecerea de nuntă şi, în schimb, să plece într-un voiaj. Ideea era să se bucure toţi patru de o scurtă călătorie. Aveau să meargă la Kyōto ca să viziteze nişte rude foarte apropiate dinspre tatăl lui Kaneko; apoi, cu ajutorul reţelei de relaţii care era motivul de mare mândrie al mamei, urmau să urce spre Yamanashi şi la Gunma, unde se întindeau cât vedeai cu ochii plantaţiile de indigo ale familiei Ono, furnizorii lor de încredere.

Nimeni nu-l întrebă pe Yōsuke dacă are vreo preferinţă, luând ca sigur că n-ar fi avut nici una. Îl absorbiseră cu totul în familia lor, începând cu numele, iar el fusese fericit că lucrurile se petrecuseră aşa. De altfel, prima dată când îi întâlnise pe părinţii viitoarei lui soţii se mărginise să le spună că era orfan şi că-n viaţa lui de până atunci nu avusese niciodată răgaz să lege prietenii: munca era singura verigă care-l lega de pământ.

La cina privată care urma să se desfăşoare acasă pentru a sărbători cununia lor, Yōsuke ceru permisiunea să-l invite numai pe proprietarul atelierului mecanic în care lucrase ani buni şi care, în felul lui distant, fireşte, îi ţinuse loc de tată. La urma urmelor, în ciuda neliniştii care-l încercase pe Yōsuke mărturisindu-şi situaţia, faptul acesta făcu totul să curgă mai lin, iar Kaneko se simţi uşurată să nu aibă de-a face cu o nouă familie.

Totul începea sub cele mai bune auspicii.

Imediat după căsătorie – o oficiere frugală la primărie, aşezaţi pe nişte scaune dure –, Yōsuke Imai, devenit Yoshida, simţea că-i iese inima din piept de bucurie.

În prima noapte a nunţii îşi căută, în sfârşit, soţia.

Până în acel moment, între ei doi nu fuseseră decât sărutări, ba mai mult, Kaneko observase imediat că, faţă de vremea în care se cunoscuseră adolescenţi fiind, odată cu vârsta matură, Yōsuke devenise mai reţinut. Totuşi, cererea în căsătorie sosise cu o asemenea rapiditate, că nici unul din ei nu se arătă atât de nerăbdător încât să nu poate aştepta până după nuntă.

În noaptea aceea, din delicateţe, părinţii lui Kaneko se retrăseseră la somn devreme. Înainte însă lăsaseră în faţa camerei tinerilor căsătoriţi o tavă plină de bunătăţi: „Pentru că în astfel de nopţi – îi zâmbise mama fiicei sale – se poate întâmpla să ţi se facă foame.“

Ani mai târziu, Kaneko, ultima dintr-un lung şir care să-şi mai pună problema, avea să se întrebe adesea dacă mama ei avusese o viaţă sexuală satisfăcătoare, dacă din relaţia intimă cu soţul ei avusese vreodată parte de plăcere. Dacă, în fine, acele zâmbete prietenoase dăruite tinerelor mirese înainte de a le lăsa să pătrundă în dormitorul matrimonial însemnau o încurajare – speranţa ca fiicelor să le meargă mai bine decât lor – sau o simplă minciună care se voia, dacă nu altceva, măcar o urare de bun augur.

Când însă el o atinse, ea nu simţi nimic.

Yōsuke îşi dăduse seama de asta, aşa că mângâie trupul soției lui în mai multe locuri, de fiecare dată aplicând o presiune diferită, dar orice gest făcea nu părea decât un *click* al unui întrerupător de la care tot încerci să aprinzi un bec pe care însă nimeni nu s-a îngrijit să-l înşurubeze.

La finalul întregii isprăvi, îndeplinită foarte laborios, când el se ridică pentru a merge să se spele la baie, Kaneko rămase nemişcată, țintuind tavanul cu privirea. Lacrimile îi brăzdau încet chipul, alunecându-i în linişte pe obraji. Nu simțise nici o durere, însă îi venea greu până fie şi doar să-şi pună dezamăgirea în cuvinte.

Două nopți petrecute cu Yōsuke se dovediră suficiente pentru ca tânăra exuberantă care fusese Kaneko dintotdeauna să se transforme radical. Oamenii din jur puseră totul pe seama maturității dobândite cu prilejul căsătoriei, şi însuşi Yōsuke se întrebă dacă nu cumva noua seriozitate afişată de Kaneko, rigiditatea care o definea acum, se datorau rolului de soție.

Ea şi Yōsuke se întâlneau prin casă numai în intervalele de timp dedicate meselor sau când era vorba să ducă la bun sfârşit treburi care aveau nevoie de mai multe mâini. Uneori, de-a lungul zilei, ascunzându-se în spatele unei uşi sau pitindu-se la adăpostul unei umbre, Kaneko spiona trupul bărbatului ei, prins în truda de a învăța meserie de la tatăl ei, în efortul de a muta dintr-o parte în alta ligheanele uriaşe pline de culoare, de a amesteca în lichidele acelea întunecate. Îl găsea atrăgător. Noaptea însă, la atingerea aceluiaşi trup musculos şi suplu, în intimitatea acelui gâfâit de neînțeles şi obscen, i se ridica din străfundurile ființei un dezinteres fără scăpare, care părea o jignire a imaginii pe care şi-o croise despre pasiune.

După numai o săptămână, Kaneko începu să se întrebe când va rămâne însărcinată. În definitiv, aceasta părea să fie singura modalitate de a reintra în posesia propriului trup. O văzuse pe Ogawa-san, femeia de la magazinul cu fructe şi legume, aducând pe lume şase copii unul după altul, redevenind slabă după naştere şi luând-o de fiecare dată de la capăt, până când diferența între perioadele în care era însărcinată şi cele în care nu era se şterse de pe trupul ei. Dar, mai cu seamă, văzuse cum, de unde mai înainte soțul îi dădea mereu târcoale, imediat ce-i creştea pântecul, el dispărea.

Yōsuke, care în trecut avusese şi alte experiențe – mai curând satisfăcătoare –, se convinse că sexul nu era ceva ce se învață prin suprapunere, ci se reinventează de la capăt cu fiecare partener în parte. Poate că tocmai acolo era nodul: el nu avea nici o grabă, în schimb ea, da.

Pentru prima dată în viața lui, Yōsuke nu reuşea să ajungă pregătit la întâlnirea cu o femeie, care se întâmpla să mai şi fie soția lui. Era foarte excitat, şi totuşi, când stingea lumina şi se apropia de trupul lui Kaneko, îi presimțea întreaga absență şi eşua.

Ajunse la concluzia că de vină era amplitudinea sentimentelor sale: acesta trebuie să fi fost motivul pentru care ea nu-l găsea atrăgător. Se rugă să reuşească să o iubească mai puțin. Dacă ar fi iubit-o mai puțin, îşi spuse, poate ar fi reuşit să facă mai bine dragoste cu ea. În ciuda bunei sale intenții, nu reuşi.

După o lună, când Yōsuke se strecura în *futon* şi se întindea lângă ea, Kaneko – care, în definitiv, nu voia să aibă un copil – începu să se prefacă deja adormită sau suferind de vreo indispoziție. Nu era nevoie să spună ce anume. El se simțea atât de umilit, încât

uneori îi cerea până şi scuze; gustul eşecului prindea rădăcini atât de adânci, încât Yōsuke deveni curând incapabil să mai înşface fie şi cea mai mică fărâmă de disponibilitate pe care Kaneko i-ar fi îngăduit-o în acele foarte rare dăți şi datorită complicității alcoolului sau a unei anumite dispoziții ceva mai generoase a trupului.

La numai câteva luni după căsătorie, relația lor redeveni castă. Iar când Kaneko se convinse, fie şi arătându-se binevoitoare față de soțul ei, că nu va trebui să mai îndure noi asalturi din partea lui, începu chiar să-i dăruiască din nou câte o mângâiere sau un sărut fugar pe obraz.

Doi ani mai târziu, Kaneko înțelese că şi ea putea iubi.

Că o să poată simți plăcere, ba mai mult, că trupul ei părea făcut să se bucure de trupul celuilalt.

Dar se convinse că, pentru a face asta, era nevoie să greşească. Trebuia să greşească în primul rând moral, şi abia apoi trupeşte. Iar mai înainte de toate, era esențial să se simtă pierdută, coborând astfel orice scut în fața sentimentului de vină şi a fricii de a-i face rău celui care, în ciuda a tot, continua să o iubească. În definitiv, îşi spuse, nu era vina ei că nu simțea nimic în brațele bărbatului ei; avea dreptul la o singură viață şi nu intenționa să renunțe la plenitudinea acelei singure existențe doar fiindcă dintr-o întâmplare nenorocoasă soțul ei nu o emoționa.

— Uneori pur şi simplu nu te găseşti unul cu altul, îi spusese pe ton de confidență o clientă care îşi însoțise fiica pentru ca aceasta, la rândul ei, să-şi aleagă chimonoul de mireasă.

Dincolo de toate, Kaneko ştia, din istorisirile femeilor care frecventau atelierul, că până şi acolo unde în tinerețe fusese o pasiune uriaşă, odată cu trecerea anilor, aceasta se stingea, precum bucățile de stofă pe care le întindea la soare şi pe care, după ceva timp, le găsea decolorate. Acelaşi lucru era valabil şi-n ce privea sexul, care era frumos, ba chiar important, dar mai devreme sau mai târziu dispărea: rămânea doar iubirea, care nu întotdeauna avea a face cu sexul.

Într-o seară, în casa familiei Yoshida sosiră un vechi prieten al tatălui şi fiul acestuia, un bărbat tânăr, de aceeaşi vârstă cu Kaneko. Amândoi lucrau în piața mare de peşte din Tōkyō, la Tsukiji.

A fost o cină cu multă voie bună. Au mâncat şi au băut cu toții până la căderea nopții. Terminaseră ambele sticle de *sakè* aduse în dar de oaspeți şi se pregăteau să destupe berile. În încăpere plutea o atmosferă plăcută, destinsă, presărată de acele rare izbucniri şi intensificări specifice unei beții uşoare.

Singurul care continua să rămână rigid şi nu-şi golise nici măcar primul pahar era Yōsuke. Fiul oaspetelui îi privea soția cu o vădită insistență, iar pe Kaneko, care purta o rochie nouă şi strânsă pe talie, părea să o măgulească atenția primită. Yōsuke băgase de seamă tot şi şedea impasibil şi tăcut, cu spatele drept, de parcă ar fi ținut să arate unui grup de copii obraznici cum te comporți civilizat.

La un moment dat, Kaneko încercă să se ridice ca să meargă la baie, dar se prăbuşi peste tânărul bărbat. Sfârşi efectiv în brațele acestuia, scenă la vederea căreia toți scoaseră un „Oh“ foarte sonor, care reverberă în întreaga încăpere.

Văzându-şi soția lipită de un altul, atât de în largul ei cuprinsă de trupul aceluia (preț de o clipă, i se păru că ea îi intră celuilalt de-a dreptul în piept), şi auzind-o pe Kaneko izbucnind în râs – minunea aceea pe care căsătoria o stinsese şi care îi lipsea atât de mult, de-i venea s-o ia razna –, Yōsuke se aprinse de o mânie fără scăpare.

Sări în picioare şi părăsi camera fără să-i mai pese de vreunul, apoi străbătu în mare grabă holul care traversa casa: se simțea de parcă ar fi fost cuprins de flăcări.

În timp ce părăsea încăperea, îşi trăgea lovituri foarte violente peste față, iar când emoția depăşea baierele trupului, se dădea cu capul de ce-i ieşea în cale. Ceea ce avea să facă de atunci încolo toată viața: să încerce cu disperare să suprapună durerea trupească peste cea interioară; mai târziu, când Mio va observa vânătăi şi urme de răni pe trupul lui Yōsuke, va înțelege imediat că tatăl ei trecuse printr-una din crizele sale de furie. Ca să nu rişte să le facă rău celorlalți, îşi îndrepta loviturile împotriva lui însuşi.

În noaptea aceea, Yōsuke ieşi din casă pe când soția lui încă mai râdea, iar râsul ei năvalnic se auzea până şi din stradă, în linişte a ceasurilor trecute de miezul-nopții. Rătăci îndelung prin Tōkyō, de la gara Kagurazaka străbătu pe jos întreaga distanță până la Kudanshita: merse fără încetare ore la rând.

Când se întoarse, casa toată era cufundată în tăcere, oaspeții dormeau în camerele lor. Kaneko era întinsă în *futon*, abandonată unui somn care părea interior, atât era de profund.

Yōsuke se întinse lângă ea, cu o durere surdă în piept, cu picioarele continuând să-i pulseze de parcă şi-ar fi continuat singure drumul. Dormi numai o oră. Când sosi dimineața şi lumina se răspândi prin cameră precum zahărul pudră, Yōsuke, pradă ororii, băgă de seamă că soția lui zâmbea în vis.

În momentul acela, a fost sigur că între soția lui şi oaspete se întâmplase ceva. Nu văzuse nimic concret, şi cu toate acestea avu convingerea că, în absența lui, Kaneko i se dăruise celuilalt.

Multă vreme după, străbătând cu gândul propria viață, Kaneko avea să identifice tocmai acel moment drept începutul a tot.

Tocmai suspiciunea soțului a aprins în ea fitilul trădării. Pentru că, spre deosebire de ceea ce gândea Yōsuke, în noaptea aceea ea nu făcuse nimic, îşi imaginase multe, asta da, însă nimic altceva. Şi cu toate astea, faptul că Yōsuke luase întâmplarea drept sigură şi continuase zile la rând să-i bată apropouri, aruncându-i comentarii pe jumătate provocatoare şi replici nervoase, o eliberă.

Ca şi cum lipsa de încredere a soțului ei fusese cea dintâi crăpătură, presupusa trădare, Kaneko hotărî ca de atunci încolo să-şi trăiască propria plăcere trupească în afara căsătoriei.

Îşi iubea soțul? A fost o lungă perioadă de furie în care a crezut că nu. L-a disprețuit, s-a arătat jignitoare şi mojică: în definitiv era vina lui dacă ea era constrânsă să-l înşele şi să-şi pună în pericol propria reputație. Kaneko se dăruia numai unor bărbați întâlniți întâmplător, care nu aveau nici un fel de legătură cu familia sau cartierul. În acele întâlniri se împleteau vitalitate, practică şi pasiune, dar lipsea întotdeauna ataşamentul interior. Trupul se desprindea de suflet, care, în schimb, rămânea teafăr în căuşul palmelor lui Yōsuke, la care se întorcea mai apoi.

Când Kaneko a înțeles că, dacă l-ar fi părăsit, Yōsuke şi-ar fi pierdut mințile, înăuntrul ei s-a cuibărit din nou mila, un sentiment afectuos, trainic şi rar, care a împins-o să se îngrijească de soțul ei aşa cum faci cu un copil delicat şi neîndemânatic, căruia îi sacrifici o parte din tine, numai să îl ştii la adăpost.

Astfel s-a întâmplat că, fără să renunțe totuşi la întâlnirile cu alți bărbați, Kaneko a dezvoltat o atenție maniacală în a nu se lăsa descoperită: nu pentru că s-ar fi temut de furia soțului ei, ci de durerea acestuia.

A devenit ca o albină care se cuibăreşte într-o floare, adună tot nectarul şi polenizează câmpuri întregi de violete.

Iar despre florile pe care le-a explorat cu meticulozitate şi dedicare nu mai păstrează apoi nici o amintire.

Şi astfel au decurs lucrurile timp de patru ani.

Pentru ca apoi, după cum era de prevăzut, albina să-şi aleagă o floare. Şi să se îndrăgostească.

---

12. Emil Cioran, ed. cit., p. 143.

Takenori Okada era de fel dintr-un orăşel care dădea spre golful Kanagawa.

Cu toate că avea un aspect plăcut, din cauza carierei care-l absorbea cu totul, nu-i fusese deloc la îndemână să-şi găsească o soție; trecând de patruzeci de ani, acceptase în cele din urmă să o ia de soție pe fiica directorului companiei de electrocasnice la care lucra şi al cărei administrator urma să devină într-o zi. Pentru ca viitorul său ginere şi fiica lui să se poată cunoaşte înainte de căsătorie, tatăl miresei le impusese celor doi să-şi organizeze împreună nunta, să se ocupe personal de petrecerea de după ceremonie şi de orice alt aspect, inclusiv alegerea chimonoului.

Din acest motiv, Takenori Okada stabilise o întâlnire cu viitoarea lui soție la atelierul familiei Yoshida şi astfel, într-o dimineață de iunie, o întâlnise pe Kaneko.

Încă din prima zi, bărbatul se trezi că în loc să-şi ațintească privirea asupra femeii care-i fusese promisă, aceasta se îndrepta continuu spre tânăra minionă care o îmbrăca pe cea dintâi în voaluri de lumină. Rămase ca trăsnit, dar şi amuzat de sentimentul acela nepotrivit. Dorința creştea înăuntrul lui ca o plantă agățătoare, însă el, convins că nu exista nici o cale prin care acea fantezie să se poată realiza, preferă să se destindă.

O asculta pe femeia aceea mărunțică vorbind despre chimonoul greoi, despre cum până şi o siluetă fragilă devenea impunătoare îmbrăcând un *shiromuku*. Şi îi povestea lui, care o asalta curios cu întrebări, despre şireturi şi panglici, despre țesăturile care se îmbinau între ele pentru a umple silueta miresei, ascunzând forma originară a trupului. Îi spune cum două mâini nu erau de-ajuns pentru a-l îmbrăca, ci patru; era nevoie aşadar de două persoane. Îți zdreleai genunchii tot aplecându-te pentru a pune la punct chimonoul şi-ți distrugeai inclusiv şoldurile, dar ce minune să te apropii de îmbrăcarea completă: era, nici mai mult, nici mai puțin, ca şi cum ai fi condus de mână mireasa spre altar.

— Ridicați brațele, lăsați-le în jos, vă rog, sus bărbia, fiți bună şi priviți spre podea acum, spunea, şi cealaltă se supunea ascultătoare şi detaşată.

Obişnuit cu femei care se încredințau în mâinile lui, Takenori se simți tulburat de independența afişată de Kaneko. Gândul la ea se ridica în aer precum o cicadă care pe neaşteptate, după ani, îşi croieşte drum afară din pământ şi se pregăteşte să zboare. Îi pretindea întreaga atenție, şi foarte curând el n-a mai fost în stare să se abțină.

Îşi luă obiceiul de a se duce singur la atelierul Yoshida, inventând de fiecare dată o nouă scuză: o broderie pe care viitoarea mireasă poate c-ar fi vrut-o diferită (pentru ca apoi să dezmintă cererea cu pricina), modalitatea de plată pe care n-o înțelesese până la capăt, curiozitatea care-l cuprinsese deodată despre semnificația ceremoniei. Întrebări la care, după spusele lui, numai Kaneko deținea răspunsul.

Făcu în aşa fel încât să se nimerească mereu la ora închiderii, când ştia că rămânea singură.

Află cu tenacitatea unui adolescent programul exact când mama lui Kaneko părăsea

atelierul, cum clădirea acestuia era separată de restul casei în care locuia cu părinții şi soțul ei, dar şi că, vrând, ea putea să încuie uşa cu cheia ca să i se adreseze numai lui. Se îndrăgosti de mirosul de pânzeturi şi muşețel care se ridica în aer ori de câte ori ea îşi aranja părul slăbit din strânsoare la finalul unei zile de muncă şi îi făcea semn să ia loc, răspunzându-i cu răbdare la toate nelămuririle.

Dorința de a o revedea deveni ca o febră.

Într-o zi în care se simți de-a dreptul înfuriat de acea dorință disperată de ea, i se adresă pe un ton obraznic, care în acelaşi timp suna a rugăminte:

— Yoshida-san, ce ziceți dacă am merge să bem un ceai împreună?

— Credeți că se cuvine? îi răspunse ea, amuzată.

— Nimic din ceea ce este mai frumos în viață nu se şi cuvine.

Ieşiră în tăcere din atelier, de parcă amândurora le era limpede că, odată cu acel gest, încălcau un pact. Nu aveau să fie prea multe cuvinte la mijloc. Se urcă în maşină alături de el, şi Takenori o plimbă prin oraş. Încă de când se aşezase pe scaunul de lângă, în timp ce el strângea mai mult decât era cazul volanul, calibrând în gestul acela echilibrul pe care-l pierdea tot mai mult, Kaneko îşi pregătea minciuna. Imediat ce coborî din maşină, căută o cabină telefonică, şi în timp ce vorbea cu mama ei la telefon îşi dădu seama că scuza pe care o inventase îi va îngădui ca de acolo înainte, nu o singură dată, ci de trei ori pe săptămână, să-şi adjudece patru ore numai pentru ea.

În cele din urmă, Takenori o conduse de-a lungul scărilor, ca să păşească dincolo de a nu ştiu câta uşă:

— Iată, asta e casa mea, bucătăria în neorânduială, iar aici, veniți încoace, Kaneko, pot să vă spun aşa?

Mi-a intrat în sânge, se gândi Kaneko după o săptămână.

Se aşezase pe un leagăn într-un mic parc aflat la vest de Shibuya şi, ridicându-şi privirea, îl văzu pe Takenori venind spre ea. Îl privea şi i se părea că nu reuşeşte să-ți țină emoția în frâu.

Să te îndrăgosteşti poate că înseamnă acest exces de materie, îşi spuse aproape şoptit, acest prea mult în spațiul limitat al inimii.

Şi iată-l pe el care, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, ținea ferm lanțurile leagănului, o ajuta să se ridice, relua firul unei conversații pe care o începuse cu o zi mai înainte, o prindea strâns de mână şi o ducea departe de acolo, mai întâi spre un restaurant, iar apoi spre un hotel, ca să câştige mai mult timp să facă dragoste.

Nu vorbiră niciodată despre nunta lui care se apropia.

La scurtă vreme, Takenori avea să dea buzna în biroul superiorului său, să rămână cu trupul aplecat timp de zece minute încheiate şi, în ciuda tuturor protestelor lansate de director, să retracteze fiecare lucru în parte, căsătoria cu fiica acestuia şi întreaga sa carieră, convins că propria lui existență îşi lepăda vechea piele, iar el nu putea decât să se supună acelei transformări. Era asemeni unei molime intrate într-un banc de peşti; nimeni nu ştia de ce anume ținea boala sau cum să-i salveze, bancuri întregi de creaturi care dispăreau cu brutalitate de pe fața pământului, pentru ca apoi, deodată, viața să-şi reia firul încă şi mai viguros, o mare întreagă ce sporea prada, plasele pescarilor pline până la a se

rupe.

Takenori hotărî să se întoarcă la Hayama. Deodată, Tōkyō îi devenise de nesuportat: capitala i se părea fiica unei lumi care nici că voia să audă vorbindu-se despre lentoare – mâna cuiva bătându-te permanent pe umăr ca să circuli mai repede, să munceşti mai repede, să spui *yoshi yoshi* în viteză – în timp ce el, în acel moment, avea nevoie mai cu seamă de tihnă.

Kaneko, care crescuse în Tōkyō, îi explicase că în oraşul acela erau şi oaze de lumină şi dilatări infinite, în care, cu cât graba se făcea mai simțită în jur, cu atât creştea rezistența la viteză. Acolo puteai să zăboveşti, ba chiar să te opreşti din iureş.

— Cum altfel crezi că am reuşit să ne întâlnim noi? zâmbea ea. În oraşul ăsta e loc pentru toți şi toate, chiar şi pentru iubirile greşite.

În timp ce-şi organiza mutarea de la Tōkyō la Hayama, rezilia contractul de închiriere, mergea la primărie şi îşi demonta bucată cu bucată existența care se încheiase odată ce pusese piciorul în acel atelier, Takenori încercă să şi-o imagineze pe Kaneko departe de el: simți că se sufocă. Îşi dădu seama că îi era cu neputință să îi stabilească limpede contururile. Nu mai exista nici o margine, îşi spuse, dar fusese oare vreodată? Kaneko îi intrase în sânge.

Dacă în zilele acelea şi-ar fi făcut anumite mărturisiri, ar fi aflat, în mod curios, că se defineau unul pe altul cu aceleaşi cuvinte: ceva care intră în sânge, o febră fără leac.

Pe câte legături între mine şi lume îşi pune amprenta bărbatul acesta? se gândea Kaneko. Odată ce se va sfârşi, cine ştie câte lucruri nu-mi vor mai fi permise?

Câte cântece pe care nu le voi mai putea asculta, se gândea Takenori, mâncăruri pe care le voi privi cu suspiciune, bucăți de oraş pe care nu le voi mai putea vizita, cuvinte care mi-o vor aduce fără-ncetare în gând.

Continuau să se iubească pătimaş, însă amândoi păreau să ştie că, în cele din urmă, timpul lor era sortit să ia sfârşit.

Sarcina îşi făcu simțită prezența cu o anumită insistență.

Imediat ce o bănui, Kaneko se grăbi să îşi revendice trupul lui Yōsuke. Nu o făcu pentru a-l păcăli, ci pentru că ştia că soțul ei îşi dorea un copil la fel cum înecatul doreşte cerul când îl priveşte de pe fundul mării, gata să se sufoce. Lipsa unui fiu începuse să devină de le o vreme un semn de suspiciune apăsător, ba uneori chiar o acuză la adresa familiei lor. Ce este un pom în lipsa roadelor sale? Ce este un măr fără merele lui? Ce este o vie fără un ciorchine de struguri?

Kaneko îl iubea pe Yōsuke, îl iubea pe tatăl ființei pe care se pregătea s-o aducă pe lume şi iubea şi lumea care o întâmpinase şi o primise cu douăzeci şi şapte de ani în urmă, o lume din care nu voia să fie izgonită ca să pătrundă într-un rai pe care nu-l cunoştea şi care mereu avea să i se pară mai puțin ispititor decât atelierul în care crescuse.

Deşi nevoită să se lupte cu înțepăturile feroce din partea de jos a pântecelui, făcu dragoste cu Yōsuke. El nu suspectă sarcina abia observabilă a soției, cât, mai degrabă, ambiția acesteia de a avea un copil. Era surprins şi intim răsplătit de acea suspiciune, iar în cele patru dăți câte i-au fost îngăduite, au făcut dragoste neaşteptat de fluid şi bine sincronizat. Yōsuke se gândi atunci că poate încă mai era o posibilitate să recupereze totul:

bucuria, soția, pasiunea.

După câteva săptămâni, Kaneko adună întreaga familie pe verandă. Le vorbi despre stările de rău pe care le pătimea, dar rămase vagă. Îi lăsă să presupună orice, în aşa fel încât să-şi însuşească, încă de la bun început, ideea acelei noi ființe: voia ca aceasta să fie întâmpinată ca un oaspete care este invitat, ştiind că venirea lui va însemna o revoluție.

Evenimentul a fost sărbătorit cu o petrecere în stilul familiei Yoshida, fără prea multe surle şi trâmbițe, dar nu înainte de a planifica riguros lunile care urmau, aşa cum cerea spiritul practic al familiei: discutară despre eventualitatea ca ea să nu mai poată fi în stare să-şi desfăşoare cât mai bine sarcinile în atelier, despre impedimentul produs de trupul tot mai mare în procesul de îmbrăcare, despre locul unde urma să doarmă nou-născutul, alăptarea la sân, despre diversificare. Despre tot ceea ce-ți vine la gură în acea îmbătare cu viitor care e venirea pe lume a unui fiu sau a unei fiice.

Primele luni de sarcină au fost crunte.

Kaneko vomita în fiecare zi, rămânea să se plimbe de colo-colo prin casă, terorizată la gândul să consume încă o mâncare pe care o va da afară nedigerată. Mirosul vopselurilor o dezgusta şi, sprijinindu-se de pereți cu mare trudă ca să ajungă la baie, îşi ținea respirația când paşii i se intersectau cu ai soțului sau ai tatălui.

Dormea singură. Ieşea seara cât să facă o plimbare, când usturimea din stomac îi dădea un strop de pace, şi atunci se târa până la cabina telefonică pentru a-l suna pe Takenori. Rămâneau aşa, minute lungi, fără să-şi spună aproape nici un cuvânt.

El, între timp, se întorsese la Hayama. Se ocupa de micul magazin de biciclete care îi aparținuse tatălui său. Se simțea pierdut, chiar mai insignifiant decât ființa la a cărei venire pe lume contribuise. În fiecare zi, după muncă, se ducea şi se aşeza în fața mării, rămânând acolo în tăcere: îl împingea nevoia de a-şi aminti lui însuşi că nimic din ceea ce-l privea nu era cu adevărat important. Folosea oceanul ca să-şi măsoare propria durere şi s-o pună apoi la locul ei. Iubirea pentru femeia aceea nu avea să-i treacă prea repede. Ştia totuşi că trebuia să facă în aşa fel încât să-i treacă, pentru că, în ciuda pasiunii nemărginite dintre ei doi, Kaneko nu avea nici cea mai mică intenție să-şi abandoneze întreaga viață de până atunci pentru el.

— Pot să deschid un atelier cu rochii de mireasă la Hayama, îi promise Takenori, nu va trebui să-ți abandonezi munca dacă vii cu mine.

Însă Kaneko nu avea nici măcar o urmă de ezitare:

— Îmi lipseşte curajul, îi răspunse, nu vreau să le fac rău părinților mei.

Ca şi cum ar fi fost vorba de pudoare, în convorbirile acelea nu-şi pomenea niciodată bărbatul; şi totuşi, după Takenori, tocmai acea tăcere era semnul cel mai manifest că ea îşi iubea soțul şi că nu avea să renunțe la Yōsuke.

— În orice caz, indiferent că o să fie un băiat sau o fată, va fi un Yoshida, spunea Kaneko.

Şi părea că acela era singurul lucru care conta cu adevărat.

S-au mai văzut însă o ultimă dată. Într-o seară în care se găsea la Tōkyō în vizită la nişte prieteni, el închirie o maşină şi se înfățişă în dreptul casei ei. Kaneko coborî în stradă

când afară era beznă, luă loc în maşină lângă Takenori şi, aşa cum fac copiii foarte mici când se joacă de-a v-ați ascunselea, nu-l privi în ochi, amăgindu-se astfel că el n-o vede. Se ruşina cu ea, avea pântecele deja mare, iar pe fața suptă i se citeau urmele insomniei.

— Sunt foarte urâtă, îmi pare rău, şopti, în timp ce lacrimi mari îi brăzdau încet chipul.

Drept răspuns, el o sărută şi o mângâie cu toată blândețea şi deopotrivă foamea de care era în stare.

Se folosiră de trupuri ca să-şi vorbească despre dorul din ei şi nostalgia timpului care, de-acum, se găsea mai degrabă în urma decât în fața lor. Vorbiră puțin, de parcă le-ar fi fost frică să nu spună lucruri greşite, de teama imposibilității de a mai repara o discuție şi de a nu rămâne cu amintirea aceea pentru totdeauna.

Şi totuşi, în cele din urmă, Takenori prinse curaj:

— Deci este o fetiță… O voi putea vedea?

Era prima dată când o întreba aşa ceva.

— Îți voi povesti în scris fiecare zi, fiecare săptămână, fiecare lună din viața ei, pe măsură ce va creşte.

— Dar îi vei spune despre mine?

— Numai dacă va fi nevoie. Dar mă rog să nu fie niciodată.

— Kaneko?

— Va avea un tată şi o mamă, Takenori, va fi iubită de bunici. Va primi întreaga moştenire a familiei noastre, este o Yoshida. Restul nu contează.

El rămase tăcut, cu sentimentul cât se poate de limpede că fiecare cuvânt al lui Kaneko era definitiv. Se imagina cu pumnii ridicați, apărându-se de lovituri invizibile. În definitiv, dacă niciodată înainte nu-i adresase întrebarea aceea, era pentru că în străfundul său cunoştea deja răspunsul.

— Şi pot să-ți promit încă de pe acum că va avea cel mai bun cu putință tată din lume.

Takenori încuviință din cap.

Şi fraza aceea îl rănea, dar ştia că niciodată Kaneko nu o să se desprindă de atelier, de familia ei, de obişnuința cartierului în care crescuse. Takenori o respecta, îi respecta alegerile, toate alegerile, chiar şi cele mai insignifiante din care e făcută orice viață. Şi, chiar dacă s-ar fi opus, oricum nu s-ar fi schimbat nimic.

Preț de o clipă se gândi la fetiță. Se întrebă dacă o să moştenească ochii lui, se rugă să nu.

Apoi Kaneko şopti ceva foarte iute şi de neînțeles şi coborî din maşină fără să se mai întoarcă. Fusese un gest deliberat, ca să evite să-şi ia rămas-bun.

El nu încercă să o prindă din urmă, rămase pe loc. O privi cum intră în casă. Nu porni maşina până când nu şi-o imagină întorcându-se în *futon*, încolăcită precum o cochilie de melc în jurul fetiței care îi plutea în pântec.

Ştia că Kaneko se va ține de promisiunea de a-i scrie şi de-ai povesti despre copilă. Dar era şi pe deplin conştient că n-o va mai îmbrățişa niciodată.

Doi

Gândul la Mio se înrădăcina în Aoi cu o viteză nemaiauzită.

Îl asemuia cu creşterea vertiginoasă a azaleei în luna mai sau cu înflorirea cireşului între martie şi aprilie: o pregătire îndelungată, atât de lentă la început, încât părea extenuantă. Pentru ca apoi să se întâmple, să explodeze. Şi el se întreba dacă nu cumva, în realitate, planta aceea fusese mereu acolo, ascunsă în spatele unei tufe de hortensie. Cum altfel să-şi explice rapiditatea, încăpăţânarea într-ale creşterii?

Aoi ştia că mai devreme sau mai târziu va trebui să înfrunte acea conversaţie, să-i povestească lui Mio motivul pentru care se cunoscuseră. Să îi explice că întâmplarea n-avea nimic a face şi, chiar şi dacă avea, era o poveste petrecută *înainte*, ceva pentru care ei nu purtau nici o vină. Era o poveste despre taţi, da, despre taţi şi mame, care hotărâseră pentru Mio şi inclusiv pentru el.

Trebuia. Şi totuşi, cu cât înainta gândul la ea, cu atât mai tare creştea în Aoi frica de a greşi.

Mio se va simţi înşelată, îl va dosi în sertarul întâmplărilor greşite din viaţa ei. Şi Aoi se imagina deja în faţa porţii casei ei, zdrelindu-şi încheietura degetelor de la atâta ciocănit.

În noaptea aceea îi vorbi îndelung. Voia ca Mio să simtă cât era de dornic să se deschidă faţă de ea, voia să presimtă puterea care decurge din a-i cunoaşte fragilităţile celuilalt. Era singura cale posibilă pentru a-i explica – când îşi va găsi curajul – de ce în ziua aceea venise s-o caute la Pigment.

Mai cu seamă, trebuia să-şi facă iertat avantajul trecut sub tăcere în timpul acelor săptămâni: el ştia totul, ea, nimic.

— Dormi? Trebuie să-ţi vorbesc…

— Despre ce?

— Îţi povestesc despre tata, vrei?

Erau în pat, ea privea colţul de cer care se zărea de la fereastră. În ochii ei, întinderea aceea de negru se preschimba de la un minut la altul, înaintând şi desfăcându-se în zeci de nuanţe de negru diferite, laolaltă cu lumina lunii şi a felinarelor, cea venind de la *kōban* şi de la spitale.

— Sigur, spune-mi de el, şopti Mio, tărăgănând vocea, spune-mi ceva frumos ce te-a învățat el. Sunt convinsă că tații rămân prin învățăturile pe care ni le dau, cel puțin aşa a fost pentru mine.

El se gândi o clipă:

— Cred că lucrul cel mai de preț pe care mi l-a predat tata e să nu mă tem de moarte.

— Oh, Doamne, exclamă Mio, ridicându-se în şezut. Se poate învăța aşa ceva?

— Spunea că moartea este ca o plantă înrădăcinată în fiecare dintre noi. Că ne naştem cu sămânța asta deja înăuntrul nostru şi ea prinde rădăcini, încolțeşte, creşte încet, încet, pe măsură ce creştem şi noi, murmură Aoi.

Prin geamurile deschise pătrundea mirosul acela cu totul aparte pe care-l emană noaptea, somnul aparent al grădinii. Maci, crini, parfumul atât de dulce şi caduc al bobocilor.

— Repeta că moartea era ceva prețios, că există o limită firească a existenței şi gândul că în fiecare zi facem încă un mic pas spre acea graniță ne foloseşte ca să trăim mai bine.

Mio îşi sprijini capul de pernă şi închise ochii, permițându-i acelei idei să-i traverseze trupul. Un fior se cățără de-a lungul picioarelor, alunecă dincolo de curba genunchiului, zăbovi o clipă deasupra sexului, urcă mai departe pe pântec şi, în cele din urmă, se cuibări în palma mâinii drepte. Deschise din nou ochii, pluti în întunecimea patului: căută pieptul lui Aoi, atentă să nu-i alunece din palmă fiorul acela. În cele din urmă, distanțele odată bine socotite, îşi apăsă palma pe locul din dreptul inimii lui.

O simțea? Acum o simțea? Simțea frica ei toată?

— După un doliu, viața se învață de la capăt, continua el.

Pentru unii era un nou început, pentru mulți alții, o tentativă disperată de a compensa. Zi după zi, învățai să-ți fie din nou foame, îți îngăduiai de la capăt setea, şi chiar dorința sexuală. Însă era nevoie de timp, ca atunci când te obişnuieşti că poți duce o viață bună chiar şi fără un picior sau un plămân. Nu vor creşte la loc, dar vei deprinde lecția *de a trăi în lipsa*, care în definitiv însemna tot ce era nevoie să ştii despre un doliu. Să înveți să *trăieşti în lipsa*. Inclusiv să creşti însemna *să mergi mai departe fără*, şi în fiecare an, la fiecare cotitură, trebuia să laşi în urma ta ceva.

Iată ce anume îl învățase tatăl lui. Iată ce anume înțelesese Aoi în bucata de drum străbătută în lipsa lui. Oamenii ieşeau din timp, o făceau în fiecare zi, în felul neregulat, dar continuu al lucrurilor care-i aparțin naturii. Şi prin meseria pe care o practica, Aoi era convins că atinge direct viața, nu doar că participă la ea, ci că-şi afundă mâinile înăuntrul ei.

— Vezi cât de puternică este viața tocmai în capacitatea de a supraviețui dispariției părinților, îi spuse. Ei au fost cei care te-au adus pe lume şi, astfel făcând, ți-au asigurat existența chiar şi după dispariția lor.

Lumea îşi putea permite să îi dea uitării, însă copiii vor păstra în memoria proprie umbra lungă a strămoşilor.

Mio nu scotea nici un cuvânt. Era la un pas de somn: se pregătea să alunece în culoarea ei preferată, acel albastru care-i amintea de copilărie şi de misterul de la şase ani. Voia să rămână trează însă, fiindcă îi părea că Aoi vorbeşte tocmai despre ea, că o conducea într-un loc unde ştia că i-ar fi făcut bine să poposească.

— Odată, am citit o frază: „Ceea ce încă nu ştiu mă (re)ține.“ O spunea un poet, nu-mi amintesc numele. Uneori am impresia că mori abia atunci când nu mai sălăşluieşte în tine dorința, când îți lipseşte curiozitatea să ştii ce se va mai întâmpla după.

— Vrei să spui că mori din plictiseală? întrebă Mio.

— Nu tocmai, dar pe aproape.

Cu spatele la grădină, Aoi îi povesti despre o femeie care, cu ani în urmă, stabilise o întâlnire la firmă: voia să se informeze despre cum să-şi lichideze trupul după ce o să moară. Folosise întocmai aceste cuvinte: „Să-mi lichidez trupul.“ În dimineața aceea îi puseseră diagnosticul de cancer osos.

Când el îi deschisese pe masă catalogul cu serviciile funerare pentru a-i arăta obiectele, procesul şi costurile, femeia făcuse un gest de țâfnă.

— Nu sunt la restaurant, spusese drept răspuns, n-am cerut meniul.

Aoi făcuse o plecăciune scurtă, cerându-i scuze.

— Uitați ce e, de înmormântare nu-mi pasă câtuşi de puțin. Îmi mai rămân doar trei luni. Arătați-mi metoda cea mai puțin costisitoare, cea mai rapidă. Ceva fără atâtea zorzoane.

Părea furioasă pe viața care îi mai rămânea în față, agățată de trupul ei precum o pungă care, într-o zi cu vânt, se propteşte în creanga unui copac.

După nici măcar douăzeci de minute, femeia plecase ținând în mână o foaie pe care Aoi notase cu precizie costurile, modalitatea de rezervare a serviciului de ridicare a trupului neînsuflețit, transportul direct de la spital la crematoriu.

În zilele următoare, aşa cum i se întâmpla adesea cu cineva care apela la el pentru o înmormântare, Aoi începu s-o întâlnească pe femeia cu pricina pe stradă. O recunoştea după chipul ei mereu întunecat, nefericit. Până când, într-o dimineață, a intrat la Maruyama – cafeneaua aflată pe Wakamiya-ōji şi unde obişnuia să meargă împreună cu sora lui, Sayaka – şi o surprinsese prinsă într-o conversație foarte animată: vorbea cu un bărbat care trebuie să fi avut aproape aceeaşi vârstă ca şi ea. Îl mirase imaginea cu totul diferită a femeii atunci când zâmbea. O lună mai târziu, o întâlni din nou întâmplător: privirile abia dacă li se intersectară. Mergea alături de bărbatul de la cafenea, care ținea de lesă un Jack Russell – a nu ştiu câta prelungire a existenței lor. Aoi îşi amintea că observase rujul de pe buzele femeii. Cine ştie, se întrebă, dacă ea îi spusese partenerului său despre diagnosticul definitiv.

Iubirea însă nu crede în moarte. Se simte mai puternică.

„Îmi mai rămân trei luni“, îi spusese lui Aoi. Însă abia un an şi jumătate mai târziu s-a întâmplat să-i fie încredințată efectiv luarea în primire a trupului ei neînsuflețit. Contrar a ceea ce presupusese, femeia nu murise pe un pat de spital, ci acasă. Aoi şi sora lui depuseseră un efort vizibil ca să-i îndepărteze toate firele de păr, de la Jack Russell. Erau peste tot, împletite cu propriul păr, care se rărise în urma tratamentului, avea până şi-n urechi, ba chiar îi găsiseră unul şi în gene.

Slujba fusese intimă şi blândă. Bărbatul care trăia cu ea se îngrijise de fiecare lucru: fotografiile, hainele pe care să le îmbrace, un trandafir din grădina lor, bețişoarele pe care le lua cu ea peste tot, fiind mofturoasă, dulciurile preferate, de aşezat în sicriu.

Aoi aflase astfel că femeii îi plăcea jazzul, că într-o vreme administrase un snack bar, că nu se căsătorise niciodată, nici nu avusese copii; îşi petrecuse tinerețea îngrijindu-şi mama bolnavă. Neîncrederea în viață îi trecuse abia în ultima vreme, când, contrar oricărei aşteptări, se îndrăgostise. Bucuria acelui sentiment care sosea atât târziu o întremase: voia să vadă cum avea să se termine, Aoi era convins de asta.

— Ceea ce încă nu ştiu mă (re)ține, repetă Aoi. O privi pe Mio: Înțelegi ce vreau să spun?

Da, cred că da, reuşi să-i şoptească la timp, chiar înainte să alunece în albastrul ei preferat. Albastrul *nando-iro* 納戸色.

Nando-iro 納戸色*, albastrul-ascunziş, în felul cum Mio li l-a explicat Almei şi lui Rui trei zile mai târziu*

Denumirea vine de la cuvântul „debara, cămară“.

Vă veți întreba cum ar putea să arate această culoare. Şi totuşi, fetițelor, uneori culorile cele mai sugestive îşi au originea tocmai în aceste asocieri misterioase.

Această culoare este catalogată printre nuanțele de albastru: amestecă în ea griul, un cobalt şi un strop de verde.

Sunt numeroase ipoteze despre originea numelui.

Imaginați-vă partea din spate a unui dulap din casă, seara. Poate, se spune, *nando-iro* era culoarea întunecimii care se întrevedea într-o debara sau un dulap. Sau poate că era nuanța perdelei care se folosea pe post de uşă la şifonierele de odinioară, un soi de cortină. Poate, în schimb, numele provine de la nuanța uniformei pe care o purta responsabilul cu garderoba din Castelul Edo.

Deci, fetițelor, care dintre ipoteze vă place mai mult?

Subiectul care ne inspiră frica cea mai mare este şi cel despre care vorbim cel mai mult.

Mio îndepărta moartea. O înnebunea gândul că o istorie este judecată pornind doar de la sfârşit. I se părea o jignire. După ce întreaga viață depuneai toate eforturile pentru ca mintea – cizelată odată cu şcoala, bunele maniere, călătoriile, întreținerea inimii – să aibă parte de ce e mai bun, iată că în cele din urmă trupul i-o lua înainte.

Îi era groază de înmormântări. Este nedrept, se gândea, ca persoanele să fie amintite astfel, toate tulburate de fragmentul microscopic al propriului sfârşit. Şi acum, după ce ani la rând îşi ținuse frica la distanță, iată cum aceasta îşi făcea din nou apariția arogantă prin intermediul lui Aoi.

A doua zi dimineața după povestirile despre tatăl lui, Mio se trezi când Aoi era deja la muncă, ocupat cu o consultanță mai delicată. Ea îşi luase câteva zile libere: voia s-o facă pe turista între Kamakura şi Zushi, să ajungă chiar până la peninsula Miura şi înspre orăşelul Hayama, despre care Aoi spunea că e splendid. O să doarmă acasă la el, care i se va alătura imediat ce munca i-o va permite.

O aştepta mai târziu la firmă, îi scrise: îşi amintea drumul?

Când Mio sosi, poarta cea mare de la intrare era deschisă, părea că înăuntru nu era nimeni. Nu sună, intră fără să facă zgomot.

Din holul cufundat în semiîntuneric al firmei de pompe funebre, zări o fâşie de lumină, care venea de la o uşă întredeschisă. Se apropie şi prin crăpătura uşii întrezări o femeie tânără, cu părul pieptănat pe spate şi privirea complet ațintită asupra mâinilor. Acoperea cu pudră fața unui cadavru, strângea în mână un soi de paletă precum cele de pictură. Atingerea îi era foarte delicată, iar Mio se pierdu la vederea acelor prafuri, uleiuri, acel kit special cu ajutorul căruia tânăra aşeza din nou la locul lor trăsăturile vieții.

Nu şi-ar fi putut aminti niciodată dacă trupul era cel al unui bărbat sau al unei femei: tânăra îi atrăgea toată atenția, vădea o precizie aproape senzuală. Emana un gri foarte profund, stropit cu minuscule puncte de lumină. Părea să țină strâns înăuntru o anumită tristețe şi să nu facă nimic pentru a o îndepărta.

Cu excepția lor, încăperea era pustie, însă Mio avea senzația că putea percepe prezența rudelor celui defunct. Presimțea răsuflarea reținută, nerăbdarea, un suspin încet, scârțâitul neliniştit al scaunelor. Erau încă acasă, sau poate în sala de aşteptare, şi totuşi gândul lor se găsea deja acolo.

Mio văzu cum tânăra îndreaptă urmele lăsate de răni, acoperă vânătăile produse de perfuzii şi injecții, cum netezeşte toate leziunile provocate cel mai probabil la spital, în încercarea disperată de a menține trupul în viață. Apoi, pentru a evita ca secrețiile trupului

să iasă, să se scurgă pe catafalc şi să păteze haina albă şi prosoapele, tânăra introduse mici bucăți de bumbac în nări, în gură, printre dinți. Folosi o pereche de pensete, mâna dreaptă i se mişca atotştiutoare, în timp ce stânga îi servea drept scut, ca pentru a ascunde gesturile cele mai concrete de privirea celor apropiați.

Nu se afla nimeni în fața ei. Şi totuşi erau toți.

În acel moment s-a întâmplat ca fata să-şi ridice ochii şi s-o vadă. Privirea i-a devenit rigidă într-o clipă. Fără să spună o vorbă, făcu o mică plecăciune spre publicul absent, străbătu cei patru metri care o separau de uşă şi o închise.

Mio rămase împietrită. Nemişcată, în mijlocul holului înghițit la loc de întuneric, auzi paşii care se întorceau la trupul neînsuflețit, trupul tinerei afundându-se în scaun, mâinile reluându-şi activitatea.

La scurtă vreme după aceea, când Aoi o ajunse din urmă pe hol, o apucă de încheietura mâinii şi o trase cu delicatețe spre biroul lui, Mio spuse numai: „M-am rătăcit.“ Era tulburată, se ruşina.

Cu glasul pierit, îi povesti ce anume se întâmplase. Încercă să fie iute.

— Era sora mea, ea se ocupă să machieze defunctul. Îți pomenisem asta, cred, răspunse Aoi.

— Trebuie că i-am părut lipsită de pudoare, cred că s-a supărat. Îmi pare rău.

— Nu-ți face griji, poate că era doar jenată, o asigură el. E o fire mai tăcută. Orişicum, se simți uşurat la gândul că Sayaka nu avusese timpul necesar pentru a zăbovi prea mult cu privirea pe chipul lui Mio.

— Îmi pare rău, repetă ea. Mi se pare că am încălcat un lucru sacru.

— Nu ai încălcat nimic, însă adevărul e că scena la care ai asistat reprezintă unul dintre momentele cele mai sacre din munca noastră. Sora mea îl numeşte trecerea către nemurire, zâmbi Aoi. Sunt ultimele ore de moarte, dacă se poate spune aşa.

Mio îşi încruntă sprâncenele.

— Vino, spuse el, să ieşim.

O conduse afară, într-o curte interioară mică. În mijlocul ei, o alee ca o fâşie îngustă de piatră ducea la un altar de lemn deschis la culoare, un sanctuar în miniatură. Statui micuțe înfățişând vulpi populau laturile acelui spațiu.

— La liceu, eu şi Sayaka am avut acelaşi profesor. Preda literatura japoneză, dar în tinerețe se specializase în textele vedice, scripturile sacre ale hinduşilor. L-am reîntâlnit foarte mulți ani mai târziu, când el ieşise deja la pensie, iar eu începusem să lucrez de puțină vreme. Îi murise soția, iar el se pregătea de înmormântare alături de copiii lui şi de o mare de nepoți. Chiar şi cu acea ocazie, în timp ce purtam trupul neînsuflețit înăuntru, iată că profesorul nostru aduse din nou vorba de Vede… Era într-adevăr fixat pe-o idee, râse Aoi. Când i-am exprimat condoleanțele noastre, el ne-a răspuns că nu era motiv de îndurerare: moartea conține înăuntrul ei nemurirea, ne-a spus, şi nemurirea se întemeiază pe moarte. Din păcate, nu-mi amintesc toată cuvântarea pe care ne-a ținut-o în ziua aceea.

Mio nu avu vreme să-i răspundă, că o voce dinăuntru îl chemă înapoi pe Aoi.

— Trebuie să mă întorc la muncă, scuză-mă. Unde te vei duce în dimineața asta?

— Aş vrea să mă plimb prin Zushi. Poate chiar să vizitez sanctuarul din Hayama.

Aoi nu spuse nimic, dar o fixă cu privirea preț de-o clipă lungă.

Puțin mai târziu, Mio se găsea din nou pe străzile oraşului.

În timp ce Aoi era ocupat cu o înmormântare, telefonul i se umplea de mesaje dense primite pe Line, în care Mio îşi revărsa bucuria locurilor pe care le vedea, fotografiile pe care le făcea, culorile care i se lipeau de retina memoriei şi a căror istorie, folosire sau compoziție i-o explica şi lui.

Atunci, el căuta să se tragă deoparte preț de câteva minute, îşi sprijinea spatele de vreun perete, ca şi cum s-ar fi distanțat puțin de lume, şi citea despre albastrul-păun care exista încă de la 1598, dar care a fost astfel botezat abia trei sute de ani mai târziu, despre polemica vehementă privind folosirea exclusivă a negrului cel mai negru din lume (*vantablack*, sau *vertically aligned nano-tube arrays*), sau despre galbenul-păpădie (*tanpopo-iro* 蒲公英色), o floare ignorată vreme îndelungată în Japonia, care, tocmai din acest motiv, avea să primească un nume numai datorită limbii engleze.

Aoi zâmbea în fața acelei acumulări de lucruri pe care nu le ştia, trimițându-i drept răspuns comentarii scurte, care ei i se părură mereu pătrunzătoare. În mod surprinzător, îşi spuse, cuvântările ei despre culori nu îl plictiseau deloc.

Acum Mio se îndrepta spre tunelul care urma s-o poarte spre Zushi şi de acolo, cu autobuzul, de-a lungul urcuşului sinuos care ducea la sanctuarul din Morito-jinja.

Timp de-o jumătate de oră, luă loc pe treptele de piatră ca să contemple impunătoarea *torii* stacojie, înfiptă în mare, nemişcată, la capătul unei cărări foarte lungi, cufundate în apă.

Nu ştia că şi altcineva, ani la rând, se aşezase pe aceeaşi piatră.

Şi că de fiecare dată se gândise la ea.

Fragmentul din Vede, pe care profesorul l-a citat la înmormântarea soției lui

Moartea le-a vorbit Zeilor: „Dacă astfel stau lucrurile, cu siguranță toți oamenii vor deveni nemuritori. Care va fi atunci destinul meu?“ Şi Zeii i-au răspuns: „De acum înainte, nimeni nu va deveni nemuritor după trupul său. După ce vei fi luat în primire trupul ca parte ce ți se cuvine, numai atunci oricine e pe cale să devină nemuritor, prin operele înfăptuite sau înțelepciune, va şi deveni. Adică după ce îşi va fi lepădat trupul.“

ŚB X, 4, 3, 9

După-amiaza, i se alătură şi Aoi, şi împreună merseră să mănânce la Ikeda-san.

Se consumară lucruri practice, lucruri lejere. O mare de galben şi de azuriu.

Se angajară în conversații banale, despre prognoza vremii, despre Aoi care vădea o anumită obsesie în a o verifica, iar mai apoi despre numărul de turişti întâlniți de-a lungul străduței Komachi-dōri, despre specialitățile culinare de sezon şi despre ce magazin avea să ia locul vechiului Lawson în curba din care porneşte urcuşul spre templul Kenchō-ji. În fiecare *konbini* sau magazin de *dagashi* în care intrau, Aoi arunca o privire la rafturile cu dulciuri ca să evalueze ofertele de acadele Chupa Chups, mereu în căutare de noi arome. Prietenii, spuse el, îi aduceau adesea câte unul cu arome neobişnuite drept suvenir din călătorii: cu gust de cartof, miere caramelizată, fructul pasiunii.

Însă după hohotele de râs – ca atunci când, apucând-o deodată pe o străduță din centru, acolo unde erai convins că un zid o să-ți blocheze calea, descoperi, în schimb, că pavajul continuă –, iată că şi între ei se iviră subiecte de discuție mai adânci. Erau conversații capabile să-i răsucească într-o asemenea măsură, încât dorința de a se săruta şi de a-şi sorbi unul altuia cuvintele de pe buze deveni dureroasă. Rămaseră însă nemişcați, aşezați la masă, privindu-se nu mai mult de-o clipă în plus.

Până când, după o porție de tempura de sepie şi una de creveți prăjiți, ieşi la iveală teoria liniilor a lui Mio. Îşi aşeză bețişoarele unul lângă altul, sprijinindu-le pe marginea castronului gol acum:

— Eu aşa îi văd, ca două linii.

— Ce anume?

— Oamenii în iubire.

Mai exact, erau două linii care porneau de pe versanți diferiți ai lumii. Se întâmpla, continuă Mio, ca într-un anumit punct – la jumătate, în mare parte – acele două linii să se întâlnească şi să continue una lângă alta, chiar atingându-se în unele puncte. Mai mult decât rar – ba era chiar o excepție – se întâmpla o coliziune sau o suprapunere. Astfel, acele linii, pornite din direcții opuse ale universului, nu doar că se întâlneau la mijloc, dar acționau una asupra celeilalte. Se îndeseau, căpătau soliditate. Era ca un proces de altoire.

Mio îşi deschise carnetul cu coperte de stofă şi se apucă să deseneze o serie de linii drepte. Aoi o privea: bretonul îi cădea pe față, îi mângâia în treacăt genele. Apoi întoarse carnețelul spre el:

— Uite, vezi?

Aoi zâmbi:

— Şi cine ajunge primul?

— Cine ajunge unde?

— Spui că oamenii sunt asemenea unor linii care se întâlnesc într-un punct anume şi că iubirea este întocmai acel punct. Şi că apoi se depăşesc, văzându-şi mai departe de

drum.

— Da.

— Ei bine, mă întrebam care ajunge primul.

— Cine ajunge primul… La punctul de întâlnire, vrei să spui?

El dădu din cap.

— Nu ştiu. Să sosească amândoi în acelaşi moment este complicat, aşa îmi pare.

— Atunci, întotdeauna este unul care iubeşte mai mult decât celălalt, observă Aoi.

— Îmi pare că e ceva ce trebuie să accepți într-o relație, nu crezi? Mio se arăta dezinvoltă pronunțând acele cuvinte. Era mereu cuprinsă de uimire să se audă spunând lucrurile cele mai corecte pentru ca apoi să se dezică de ele imediat ce o cuprindea neliniştea.

Instinctiv, se gândi că ar fi vrut să fie ea cea care iubeşte mai puțin, s-ar fi simțit astfel mai liniştită. Imediat după, se întrebă dacă nu cumva tocmai acea nesiguranță – să iubeşti mai mult decât eşti iubit – însemna garanția cea mai solidă a iubirii.

Da, aşa trebuie să stea lucrurile. Iubirea sălăşluieşte în intenție. În practica ei neîncetată, fără să stai să te uiți în ce punct ai ajuns, în ce punct se găseşte celălalt.

Dincolo de pereți, pe străzile din Kamakura, se răspândea muzica de la cinci seara. Se anunța astfel lăsarea umbrelor, întoarcerea copiilor acasă.

— Mergem?

În timp ce Aoi plătea, oprindu-se ca de obicei să schimbe câteva cuvinte cu Ikeda-san, Mio întorcea pe toate fețele gândul că în oricare dintre fazele sale iubirea asumă înfățişări complet diferite, că *iubirea de acum* nu este *iubirea de după*. Cine îi spusese fraza aceea? Poate o prietenă de la şcoală, poate vreun băiat cu care se sărutase. Poate că o citise într-un roman *manga*.

Ceva mai târziu, în timp ce străbăteau pe jos drumul lung care separă Kamakura de Ōfuna, cumpărară dintr-un *shōtengai* peşte şi legume, piersici mari cât palma şi o prăjitură cu brânză dulce care-i atrăsese toată atenția lui Mio. Aoi spuse că în seara aceea voia să gătească pentru ea, ca să sărbătorească zilele libere pe care şi le îngăduise pentru ei doi. Pe drumul de întoarcere, în tren, se lipiră obosiți de speteaza scaunelor.

Din dimineața aceea nu se atinseseră nici măcar o singură dată, dacă nu puneau la socoteală momentul în care Aoi o trăsese spre biroul lui, când Mio o spionase din hol pe Sayaka, în timp ce aceasta pregătea acel trup neînsuflețit. Şi totuşi, aerul care aluneca printre ei doi în blocuri compacte părea mai dens, impregnat de dorința trupurilor.

Până şi aerul dintre noi, avea să scrie ceva mai târziu Mio în carnetul ei, *îşi are propria culoare*. Iar culoarea aceea îi atingea în treacăt pielea, putea să o perceapă limpede. Era ca şi cum trupurile celor doi îndrăgostiți suferiseră un soi de expansiune şi crescuseră, atingând un volum invizibil în ochii celorlalți.

Coborâră din tren când cerul tot era o pată albăstruie.

Turiştii ocupau în întregime peronul de pe latura opusă, unde trenurile se încărcau cu sute de persoane, ducându-le spre Tōkyō şi Yokohama.

Îşi făcură drum prin mulțime, înaintând în direcția opusă față de fluxul dens de turişti.

Ieşind din gară, se îndreptară cu paşi lenți spre casa lui Aoi. Se lăsa înserarea, clădirile înfăşurau străzile în umbre tot mai lungi, parcurile revărsau valuri de copii şi redeveneau spații nelocuite. Ce culoarea purta acel moment? se întrebă Mio. Întregul peisaj îi apăru de un alb-bezea, îmbibat în acea nuanță specială pe care ea le-o atribuia lucrurilor golite de sens în clipa aparte în care se îmbogățesc cu o semnificație proprie.

Înveşmântată în tăciuni aprinşi, cuprinsă ca de văpaie, Mio traversa noaptea împreună cu Aoi.

Mirosul mării îi ajungea din urmă în valuri. Aoi întinse mâna şi atinse în treacăt spatele lui Mio. Ardea şi ea, ardeau amândoi.

Cufundați în labirintul de străduțe care ducea acasă, a fost un moment în care ea a simțit cum o copleşeşte frica fără nume că lui i s-ar putea întâmpla ceva.

Frica a împietrit-o, amuțind-o.

Încetează să mai fumezi chiar şi acea singură țigară!

Traversează doar pe verde, priveşte cu atenție la dreapta şi la stânga!

Nu muri, Aoi! Nu muri, pentru numele cerului!

Se gândi cu atâta intensitate la el, încât Aoi se opri din mers.

Chipul lui Mio era încruntat, ea însăşi se simțea incapabilă să-şi explice propria frică.

— Te simți bine? o întrebă.

— Da, aşa cred.

— De la bere? Ți se învârte capul?

— Poate…

Voința ei, se gândea Mio, numai voința ei de a-l salva pe Aoi avea să-l protejeze cu adevărat. Oamenii se gândeau mereu prea puțin la propria lor persoană, era atât de epuizant să-i ții în viață.

Era atât de tulburată, că simți nevoia urgentă să-i povestească ceva, orice.

— Vezi cicatricea asta? şi se aplecă spre piciorul stâng.

— Cum ți-ai făcut-o?

Atunci Mio îi povesti de întâmplarea aceea când, copil fiind şi încercând să prindă un fluture, căzuse în canalul de scurgere din spatele casei. Cel care o scosese afară din apă nu fusese vreun adult, nici una dintre femeile de pe margine, care se puseseră pe urlat, ținându-şi copiii mici în brațe. Fusese, în schimb, idiotul cartierului, băiatul care-şi schimonosea fața în fel şi chip şi care adesea era cuprins de spasme pe neaşteptate, cel față de care Mio încerca o repulsie şi o groază nemaiauzite, cu pântecul lui umflat, privirea fără expresie, bluza prea mulată, care îi lăsa mereu descoperite o fâşie de burtă şi buricul răsucit. Nu se despărțea niciodată de o pălărioară de care-şi prindea, în fiecare zi, zeci de flori şi frunze strânse de pe drum.

Şi deodată, lovitura de scenă: ea care, udă leoarcă şi îngrozită de spaimă, i se agăța cu putere de grumazul masiv ca de animal, el care, cu gesturi precise, fără nici măcar o mişcare făcută în gol, o aşeza în brațele cuiva de care Mio nu-şi mai aducea aminte.

La spital i-au identificat contuzii pe picioare, brațul de pus în ghips, zgârieturi şi tăieturi de tratat cam peste tot. După două săptămâni petrecute în casă, i s-a permis să iasă

afară, iar din acel moment încolo, fetița şi-a reluat viața dintotdeauna.

Prin cartier a continuat să întâlnească aceeaşi privire a băiatului, aceeaşi expresie ancestrală de animal care aşteaptă. Rămăsese la fel ca întotdeauna, rătăcind cu privirile spre un punct care trecea dincolo de ea, care trecea dincolo de oricine.

— I-ai mai vorbit?

— Nu, niciodată. Şi totuşi, de la acea întâmplare, ceva s-a schimbat.

— Adică?

— Când drumurile ni se încrucişau, el privea întotdeauna în altă parte, cu excepția unui singur moment. Un sigur moment în care îşi pleca abia sesizabil ochii. Iar eu rămâneam foarte concentrată, aşteptam…

Ca o masă pe care o pregăteşti pentru un oaspete care s-ar putea opri să mănânce, dar despre a cărui sosire nu ai nici o certitudine – alegi farfuriile din cel mai bun serviciu, alegi florile cele mai parfumate de pe terasă –, fetița care era Mio pe atunci îşi pregătea zâmbetul.

— Şi în acel moment, care nu trebuie să fi durat mai mult de o secundă, băiatul mă vedea. Părea că-mi zâmbeşte la rândul lui, şopti ea. E frumos să te înşeli în privința oamenilor, să-ți schimbi părerea.

Aoi încuviință din cap, dar nu scoase nici un cuvânt. Înțelese că amintirea aceea era un secret.

Era convins că Mio nu i-o mai împărtăşise niciodată nimănui altcuiva şi se întrebă dacă nu cumva venise clipa să-i spună că, da, era cu adevărat frumos să înțelegi că ai greşit, să-ți acorzi şansa de a îndrepta o greşeală.

Ei bine, se gândi făcându-şi curaj, în scurtă vreme avea să-i vorbească despre sine şi despre tați. Nu în general, ci despre tatăl lui Mio: bărbatul acela pe care el, Aoi, îl avusese în apropiere ani la rând. Doar că pe atunci nu ştia că el era tatăl ei.

Numărul de linii pe care Mio le-a trasat în carnet ca să-i explice lui Aoi teoria ei despre linii

Doisprezece.

Cu o seară mai înainte, Aoi încercase să-i împărtăşească gândul acela care devenea tot mai de neoprit înăuntrul lui: fusese acea conversație despre cum ceea ce încă nu ştim ne ține în viață, însă în cele din urmă Mio adormise şi apoi, la scurtă vreme, la fel şi el.

Ziua următoare, Aoi se trezise devreme. Nu îndrăznise să-i tulbure somnul. În orice caz, se gândise că dimineața nu e momentul cel mai potrivit ca să-i spună ceea ce trebuia să-i spună. Asemeni unui pasaj de trecere secret, care devine accesibil doar la nişte ore anume şi sub vraja anumitor cuvinte, îşi spusese că era necesar să găsească momentul cel mai bun.

Se gândise că i-ar servi mai bine întunericul.

Întorşi acasă după amiaza petrecută la plimbare, Aoi pregăti un *donburi* cu legume locale şi peştişori argintii, specifici golfului din Kanagawa. Mio îşi răsfoia absorbită carnetul, plin de persoane întâlnite din întâmplare şi de culori unice pe care le identificase în fiecare-n parte.

— Şi eu, deci? Eu ce culoare am în ochii tăi? o întrebă amuzat Aoi.

— Încă nu ştiu, îi răspunse sincer. Şi-mi place aşa.

Mâncară în linişte, fără foame, pândind momentul în care distanța o să se fărâmițeze cu totul.

S-a întâmplat în timp ce spălau vasele, pe când Mio le clătea, iar Aoi le ştergea, dându-şi lucrurile din mână-n mână, ca trupurile lor să se apropie. Şi iată măsura în care eul se poate despica în sute de lamele, ca în aurul tablourilor lui Klimt, creând spațiu pentru noi şi pentru acel galben auriu, *yamabuki-iro* 山吹色, care în gândurile lui Mio era sinonim cu luxul şi pasiunea.

Au făcut dragoste din nou şi îndelung.

Mio a observat încă o dată avântul neaşteptat al lui Aoi, care în timpul zilei îşi măsura vorbele şi paşii cu zgârcenie, iar noaptea devenea un cu totul alt om. Nu se sătura parcă niciodată de trupul ei. Părea că i-l primeşte ca pe un ansamblu de părți, o alipire având la origine o dezintegrare îndepărtată şi pe care el, tocmai el, avea sarcina să-l recompună încet, cu acea dorință extrem de concentrată care, pe alocuri, aproape că o jena. Era ca şi cum şi-ar fi propus să studieze puful fin care acoperea picioarele lui Mio, scobitura subrațului, harta venelor mai proeminente, linia osoasă a şirei spinării, pliurile ondulate ale sexului. Şi îi plăcea ca fiecare părticică să o exploreze câte puțin pe rând, să o cunoască aşa cum face un nou-născut: cu gura, cu nasul, mânuind-o îndelung.

Lui Mio îi lăsă impresia unui bărbat care intra şi ieşea din sex ca atunci când, într-o sală de cinema, te adânceşti într-un film şi uneori, în timpul proiecției, priveşti în jur ca să-ți aminteşti unde eşti şi ce anume faci.

Dar, mai presus de toate, rămânea cu senzația continuă că Aoi îi măsura temperatura asemeni unui şarpe, căutând în trupul ei căldura.

Trecute două ore, se regăsiră într-o lume redusă la nivelul elementar al cuvântului.

Uşa camerei era întredeschisă, lumina stinsă. Televizorul, uitat aprins în bucătărie, lumina o fâşie îngustă de pardoseală la intrare.

Aoi se îmbrăcă la loc, desfăcu o acadea Chupa Chups, începu să sugă din ea. Apoi apucă o lanternă şi se duse în grădină ca să verifice trandafirii. Strângea în mână foarfeca mare de grădinărit, căutând vlăstari şi, în acelaşi timp, explorându-şi propria bucurie printre plante. Îi era teamă, dar se simțea mai cu seamă împlinit, atins de acel fel de fericire conținând sâmburele unor mari promisiuni.

Mio îşi făcu un duş, se întoarse în bucătărie şi-şi scoase din congelator îngheţata de vanilie pe care o cumpărase de la *konbini*. Voia să aibă în gură ceva ce să nu se consume imediat, ceva care s-o facă să stea potolită. Avea nevoie să se gândească la lucrul acela uriaş care se petrecea înăuntrul şi în afara ei.

Luă loc pe verandă şi rămase aşa, privind silueta întunecată a lui Aoi, lumina prea puternică a lanternei care lovea pe rând plantele. A continuat să-l caute cu privirea, cu acea greutate pe care o încerci când, cuprins de dorință, eşti năpădit de un soi de orbire față de obiectul iubirii tale, care-ți apare tot mai îndepărtat de tine, în timp ce tu l-ai vrea deja la pieptul tău. Până când el intră înapoi, se spălă pe mâini, se cuibări lângă ea. Cu palma, sprijini capul lui Mio pe umărul lui şi îi dădu un sărut pe părul despletit, în timp ce ea continua să ducă lingurița la gură, absorbită în gânduri.

Rămaseră astfel pentru un timp ce părea infinit.

— Mă duc să arunc un ochi pe prognoza vremii, spuse la un moment dat Aoi, ridicându-se ca să se îndrepte spre bucătărie.

— Deci te interesează de-adevăratelea, îl tachină Mio.

— Vreau să aflu dacă mâine, înainte să te întorci la Tōkyō, reuşesc să te duc la mare.

Îşi trase pe el bluza cu mâneci lungi şi se grăbi spre uşă, în timp ce se auzea deja coloana sonoră a telejurnalului de la miezul nopții.

Mio se gândi iar la conversația despre linii, la invadarea spațiului de către cel care iubeşte mai mult. Se întoarse, iar lumina de la televizor pe care o întrezărea pe podea fu acoperită preț de o clipă de umbra lui Aoi. O cuprinse teama că inima ei înaintase cu mult mai mult decât a lui.

— Nu te-am auzit niciodată vorbind cu sora ta. Când sunteți numai voi doi, vorbiți mai mult? întrebă Mio.

Stăteau întinşi pe pat, ea îşi ținea picioarele drepte în aer, întinzându-şi pulpele.

— Sayaka nu e prea vorbăreață.

— Dintotdeauna?

— Se prea poate, nu-mi amintesc. Probabil că amândoi ne-am schimbat.

— Dacă aş fi avut o soră, cred că i-aş fi vorbit cât e ziua de lungă, de dimineață până seara, exclamă Mio şi, imediat ce rosti acele cuvinte, se simți nespus de copilăroasă şi deopotrivă fericită că le spusese.

Întinse picioarele pe pat, începea să resimtă oboseala adunată a zilei.

— După moartea tatălui nostru, când am hotărât să mă ocup de afacerea familiei, ea a fost cea care m-a ghidat, chiar şi cu felul ei atât de zgârcit de a comunica.

Încă de mică, Sayaka arătase o slabă dorință de a împărtăşi ceva. Rămânea tăcută luni la rând, apoi lega o prietenie şi înăuntrul acelei relații înflorea de fiecare dată. O puteai vedea împărtăşind neîntrerupt tot felul de cuvinte cu prietena ei de suflet. I se întâmpla de fiecare dată când schimba şcoala sau clasa: redevenea tăcută şi se trăgea deoparte, cel puțin până când îşi găsea din nou un unic partener de vorbă – întotdeauna unul singur, pe rând –, capabil s-o facă să se simtă îndeajuns de inconştientă încât să se deschidă.

Persoana de care se simțea cea mai legată din întreaga familie era unchiul, fratele mai mare al mamei. Trăise cea mai mare parte a vieții sale la Tōkyō, pentru ca apoi, la scurtă vreme după naşterea lui Aoi, să se întoarcă cu totul pe neaşteptate în Kanagawa şi, de atunci, să trăiască în casa care le aparținuse bunicilor, unde mama lui Aoi mergea să-l viziteze uneori.

Unchiul apărea în toate fotografiile care înfățişau petrecerile de Anul Nou, sărbătorile cele mai importante şi zilele de naştere din copilăria lor, dar, în mod curios, nici unul dintre ei doi nu păstra amintirea acelor momente, într-atât încât, făcându-se mari, Sayaka şi Aoi se întrebaseră dacă nu cumva de vină o fi fost absența cadourilor, pe care de obicei el nu le făcea, cu excepția bicicletelor. Îi dăruise câte una fiecărui membru al familiei, schimbându-le cu altele de-a lungul timpului, în funcție de vârsta nepoților sau de trebuința pe care o avea fiecare dintre ei. Proiecta pinioanele, cât de lejeră să fie şaua, volumul coşului din față sau al scăunelelor. Chipul i se lumina mai ales atunci când putea să îndeplinească o cerere specială: o mică şa de la o firmă străină, greu de procurat, suportul pentru placa de surf în perioada în care Aoi făcuse o fixație pentru valuri şi se ducea să le încalece în fiecare dimineață înainte de cursurile de la facultate.

Crescând, unchiul devenise tot mai prezent în viețile lor: cu Aoi era întotdeauna afectuos, dar față de Sayaka părea să-l mişte o curiozitate profundă.

Nu intervenea ca să-i vorbească, o observa cu răbdare, interesat să vadă ce se întâmplă cu trupul şi mintea ei în continuă dezvoltare. Părea un entomolog în fața unui ou cu puțin înainte ca acesta să eclozeze: omida care îşi împinge corpul afară, şi-l subțiază, se transformă în crisalidă şi în mare grabă îşi întinde aripile înaintea ca acestea să se usuce. Până când se transformă în fluture.

Observa toate etapele din creşterea fetiței cu mirarea omului de ştiință în fața unei mari descoperiri. Cu trecerea anilor, indică perspicace trăsăturile ei principale: inteligența întunecată, grija pentru detalii, acea retragere a ei la contactul cu oamenii, prudența ieşită din comun care, fără vreo distincție, o ținea la distanță de vulgaritate, de succes, de fericire.

— O înțelegea mai bine decât oricine altcineva, spuse Aoi. Sayaka a păstrat mereu o distanță de-un metru față de persoane, este în firea ei, dar unchiul se străduia să scurteze din lungimea asta. Spre deosebire de părinții mei, care lăsând-o în pace îşi dădeau şi lor pace, ei doi erau de nedespărțit.

Mergea împreună cu ea ca să prindă crabi pe stâncile de pe țărmul din Zushi, şi apoi să-i elibereze pe plajă numai ca să-i privească cum se întorc grăbiți în mare, se duceau pe bicicletă până la mica insulă Enoshima, unde ajungeau cu puțin înainte de apusul soarelui, şi se cățărau până la templul Zeiței Benten pentru o rugăciune. Aproape fără să-şi adreseze un cuvânt, înfruntau un drum lung de ore bune ca să găsească acele *kiridōshi*, vechile

puncte de acces în Kamakura, risipite prin munții de acolo, din împrejurimi, care, cândva, conduceau pelerinii în oraş.

Mio asculta poveştile lui Aoi, îi plăcea felul lui de a-şi alege cuvintele: era capabil s-o facă să vadă lucrurile acelea cu ochii minții.

— Eram chiar un pic gelos, dar ştiam că Sayaka reuşea să se deschidă în felul acela numai față de el. Comunicau cu trupurile, stând unul lângă celălalt, în tăcere, şi privind ceea ce se afla în fața lor. Lăsau să grăiască peisajele, experiențele pe care le trăiau împreună. Îmi dădusem de altfel seama că, în definitiv, nu prea aveam motiv să fiu gelos, că oamenii se aleg unii pe alții, chiar şi înăuntrul aceleiaşi familii.

Mio încuviință. Gândul îi zbură imediat la tatăl ei, la momentele când o ridica apucând-o de subraț şi o cufunda în *ofuro* lângă el. La cărțile ilustrate, la calmul lui şi la acele puține convorbiri prin care răscumpăra ani de tăcere: *Mio, de-ai şti cât de frumoasă era mama ta când stătea atunci la coada din fața acelei cofetării din Ginza, destinul se simte, e ca un sfârâit în aer, o să vezi, o să-l simți şi tu*. La iubirea aceea, pe care dintotdeauna o intuise uriaşă.

— Unchiul nu trecea niciodată pe la firma de pompe funebre, continuă Aoi. Cu Sayaka îşi dădea întâlnire direct la mare sau la gară, sau la ultimul semafor de pe bulevardul Wakamiya-ōji. El arăta o puternică neîncredere față de munca tatălui meu, aproape o aversiune.

Lui Mio nu-i fu deloc greu să înțeleagă asta.

— În familie, intuiserăm asta de ceva timp, dar cumva subiectul nu era adus în discuție. Tata repeta că ceea ce nu înțeleg până la capăt le provoacă oamenilor frică, şi cred că-l includea şi pe unchiul nostru în cuvintele acestea. Nu se aveau rău, se respectau, dar între ei era o slabă apropiere.

Şi totuşi, când tatăl lui Aoi murise, unchiul îşi închisese de pe o zi pe alta magazinul de biciclete şi, în felul acela cu totul surprinzător în care se schimbă uneori lucrurile, începuse să lucreze alături de ei doi la firma de pompe funebre. Se făcuse cât de util putea, învățase de la capăt o altă meserie. Nu se plânsese niciodată, ascunzându-şi pe cât posibil spaima pe care trebuie să o fi simțit cu siguranță.

— Un magazin de biciclete? întrebă Mio, ridicându-se în capul oaselor. Era tulburată de sentimentul că aceea era o conversație care începuse deja în altă parte, în timp ce ea era absentă.

— Da, unchiul meu avea un mic magazin de biciclete, răspunse Aoi, agitat deodată.

Iată, se gândi el, iată de unde trebuia să înceapă. De la unchiul deosebit care fusese pentru ei; de la cum fusese ca un al doilea tată pentru Sayaka, singurul prieten adult pe care ea şi-l permisese. De la capacitatea acelui bărbat manierat de a se lăsa contaminat de viață, de la aprobarea pe care o acorda de la bun început, pentru că, aşa cum zicea întotdeauna, „un da nu vine niciodată singur, ci implică un altul, o întreagă înlănțuire de da-uri, până când viața se impune sub forma unei afirmații definitive".

Da, numai *da* zicea unchiul. Singurul *nu* îl auzise pronunțând atunci când Aoi tot insista ca el să-i dea un semn de viață fiicei lui, să-i scrie ca să-i spună cât de mult se gândise la ea în toți anii aceia, cât de mult o iubise, chiar şi aşa, la distanță.

În definitiv, abia când aflase povestea lui intimă, Aoi îşi explicase curiozitatea întru

totul feminină a unchiului pentru sora lui, legătura care trebuie să-i fi părut atât de asemănătoare cu cea dintre un tată şi o fiică.

— Aoi, îl întrerupse Mio. Cum se numea unchiul tău? Care era numele lui?

Care era numele unchiului lui Aoi

Takenori Okada.

Trei

Anumite întrebări le pui când le cunoşti deja răspunsul.

Uneori din joacă, alteori din plăcerea de a auzi repetată o poveste pe care o ştii pe de rost, rând cu rând, sau căreia, dacă nu altceva, îi intuieşti finalul.

Când Mio întrebă care era acel nume, Aoi i-l spuse repede, însă fireşte că ea îl ştia deja.

El se grăbi să-i explice cum în tot acel timp avusese de gând să-i spună adevărul, dacă nu chiar din prima zi, atunci imediat din a doua, dar şi cum apoi fusese luat pe sus de o forță cu totul neaşteptată, un sentiment pe care până în acel moment nu îl crezuse cu putință.

În după-amiaza aceea de sfârşit de iunie, ieşind de la Pigment, Aoi traversase străzile din Tōkyō cuprins de bună dispoziție. Era nespus de surprins şi fericit că tânăra femeie, pe care şi-o imaginase rece şi ostilă, se dovedise în schimb comică, jovială. Cine s-ar fi intersectat cu el ar fi putut pune pariu că acel tânăr trebuie să fi primit numaidecât o veste bună. Şi că vestea aceea era dintre cele importante.

Aoi o simțise aşezându-se înăuntrul lui încă din primele clipe, într-un număr de minute cu neputință de socotit, cu fiecare zi în parte care trecea. La vremea aceea încă nu ştia că Mio, dintotdeauna, practica incendiul, că amesteca o nouă limbă cu benzina şi dădea foc tuturor lucrurilor. Dacă nu mai iubea pe careva, era gata să dea foc chiar şi persoanelor, terorizată de gândul suferinței. La sfârşitul fiecărei relații, ca să evite tentația de a se întoarce, Mio strângea un rug şi arunca acolo tot ce îi amintea de iubirea aceea. Aoi încă nu putea bănui că într-o zi s-ar putea teme ca el însuşi să nu sfârşească pe rug. Atunci şi-ar fi imaginat-o pe Mio cu brațele încrucişate, cu frumusețea aceea vâscoasă a ei, absorbită să privească spiralele de fum care se pierd în aer, o bucată de Aoi care se desfăcea în cerul de deasupra ei.

Acum stăteau pe verandă. Grădina în fața lor, fereastra deschisă, acoperită însă de plasa pentru țânțari.

După ce o cunoscuse la Pigment, îi şopti privind întunericul de dinaintea ochilor, era convins că o să-i vorbească, poate chiar imediat ce se va fi încheiat consultanța, în fața unei porții de tempura de la Ikeda-san. Că o să-i arate o fotografie cu unchiul lor şi o să-i povestească despre bărbatul acela deosebit, despre moştenirea lui în întregime din hârtie.

O să se nască o prietenie, se gândea. Da, era frumos să şi-o imagineze pe Mio ca parte din familie. La început, Sayaka o să fie geloasă, dar apoi o va primi cu braţele deschise: căci, privind-o direct în faţă, o să descopere asemănarea, şi fie şi numai acest fapt o să i-o facă dragă. S-o observe cum îşi roteşte încheietura în exact acelaşi fel în care o făcea şi el, sau cum ridică din sprâncene cu aceeaşi mişcare ca a lui, toate acestea o să sfârşească prin a o cuceri.

Curând însă, Aoi îşi dădu seama cum gândul la Mio se schimba de la oră la oră înăuntrul lui, precum o soluţie chimică care se depozitează în laborator şi ale cărei alterări ulterioare trebuie însemnate. Cu o tulburare pe care de-acum nu o mai putea distinge de bucurie, se trezea bântuind noaptea prin casă, căutându-şi leacul într-o sticlă de bere, într-un *senbei*, în orice putea să ducă la gură.

Când în cele din urmă se ajunsese la sex, latura lipsită de onestitate din el văzuse în asta un liant, demonstraţia vie că fiecare lucru conlucra să-i aducă laolaltă. În momentul acela voia doar să o convingă pe Mio că relaţia lor, născută poate pe fundamente greşite, merita în schimb o şansă.

În timp ce Aoi purta mai departe acea conversaţie foarte apăsătoare, se gândea la ce era acolo în mijloc şi nu se vedea.

Cu un gest instinctiv de supravieţuire, îşi aminti prima lună cu Mio, se gândi la obsesia cu care începuse să-şi repete singur – pentru ca astfel să realizeze încurcătura în care aluneca – că trebuie să merite tot efortul să iubească în felul acela disperat, prematur, incomplet. Se gândi la clipa în care, îngrozit, înţelesese că, indiferent cum ar fi decurs lucrurile cu ea, viaţa lui era pe punctul să se spargă într-un înainte şi un după şi cum, chiar dacă de acolo înainte ar fi urmat mai degrabă multă bucurie, nimic nu ar mai fi fost cum era.

— Mio?

— Spune mai departe, spune-mi *practic* ce s-a întâmplat.

— Practic… repetă Aoi. În jurul său nu vedea decât umbre.

Trebuie că era trecut de unu noaptea. Îşi adună laolaltă gândurile, începu:

— Practic, unchiul meu a întreţinut, vreme de mai bine de treizeci de ani, o corespondenţă cu o femeie, o femeie pe care a iubit-o nespus de mult, dar care nu a putut să fie a lui până la capăt. Trecuse deja de patruzeci de ani când a cunoscut-o, iar ea era căsătorită. În cele din urmă, ea şi-a continuat viaţa în Tōkyō, iar el s-a întors să trăiască la Hayama.

Încetinea, privind în acelaşi timp la profilul ei nemişcat şi tăcut de pe verandă. Dacă Aoi nu ar fi fost convins de contrariu, ar fi crezut că ea doarme.

— Mio?

— Spune mai departe, am zis.

— Cei doi au avut o fiică.

El închise ochii, trase în piept tot aerul de care era în stare.

— Ştiu că mama ta a murit, Mio, că toţi ai tăi din familie sunt morţi. Ştiu asta numai pentru că era ceva ce ne privea şi pe noi. Am ştiut despre incendiul din casa de la Gunma.

Mio îşi acoperi faţa cu mâinile de parcă ar fi vrut să îi şteargă toate trăsăturile şi,

trăgându-şi tot părul pe spate, îl înnodă în jurul degetelor:

— Se duseseră să-şi viziteze nişte prieteni, spuse cu o voce abia şoptită. Era prima lor vacanță după ani întregi de muncă neîntreruptă.

A avut nevoie de ceva timp ca să pronunțe acele cuvinte. Fraza i se închega cu mare efort, ca o creatură pe care un copil o ține strâns de coadă.

În amintirea lui Mio, dispariția familiei îi apărea ca imaginea bruscă a unei mici căzi golite dintr-odată, cu dopul scos din greşeală: o rotire foarte scurtă în jurul scurgerii şi apoi direct în jos, înghițiți cu toții de gaura neagră a lumii.

Când îi telefonaseră, abia ce ieşise de la duş, cu părul ud despletit pe spate, aburul care încețoşa oglinda din baie. La celălalt capăt al firului, o voce întrebase dacă vorbea cu Yoshida Mio, iar faptul că se recunoscuse imediat în sunetul distinct al numelui îi dăduse de înțeles că se întâmplase ceva. Apoi, ca la un botez sau o punere sub acuzație, fuseseră pronunțate numele tatălui şi al mamei, al bunicului şi al bunicii.

De ce tocmai în această ordine? se întrebase în timp ce răspundea, şi asculta, şi încuviința, cu apa care-i picura încet din păr, formând o băltoacă pe podea. În timpul acelui telefon, îşi pusese o mulțime de întrebări de felul acela, de parcă ar fi căutat un permanent motiv de distragere care s-o poată ține la adăpost de descrierea incendiului („A izbucnit, cel mai probabil, din cauza unei defecțiuni a sobei.“) şi, totodată, de parcă analizând culoarea ojei de pe unghii („Starea în care se găsesc trupurile nu permite recunoaşterea acestora.“), vocea stridentă a polițistului („Mai sunt şi alte rude pe care să le contactăm?“), mirosul de supă care pătrundea prin fereastra întredeschisă („În cât timp ați putea ajunge la Gunma?“), ar fi încercat să rămână ancorată încă puțin în realitatea concretă a lumii.

Câteva ore mai târziu, se suise într-un tren spre Gunma, o polițistă o întâmpinase cu maşina la gară, autobuzele treceau numai în zilele de lucru, o dată la patru ore. Generalități, documente de identificare schimbate, Mio se urcase în maşină şi luase loc lângă ea. Drumul parcurs era o linie discontinuă de culoare, câmpuri şi apoi case sfrijite cu acoperişuri albastre, ferme, plantații cât cuprindeai cu ochii până la orizont. Polițista conducea şi tăcea, Mio privea şi tăcea.

Odată ajunsă la destinație, ceea ce îi copleşise inima a fost acea uriaşă îngrămădire de culoare. Sau, mai bine spus, fusese tocmai ceea ce nu mai era. Mai cu seamă casa familiei Ono: splendoarea unor ruine abia ivite, apoi zidurile scorojite precum foița aurie sau argintie a unei bomboane de ciocolată. Focul, stins de-acum, lăsa să se vadă împletitura foarte strânsă a bârnelor de lemn, schela înnegrită a celui de-al doilea etaj, acoperişul care dispăruse, asemeni unei pălării luate şi duse departe de vânt.

Cu numai puțin înainte, între pereții săi găzduise tot felul de mâncăruri, *futon*-uri şi bețişoare folosite, perechi de pantofi, pălării decolorate de soare, câțiva oameni. Şi, printre acei oameni, pe singurii care ştiau să-i recunoască vocea lui Mio dintre altele o mie, care îşi aminteau culoarea sub semnul căreia se născuse: *hai-zakura* 灰桜, gri-cenuşă şi roz-floare-de-cireş.

Mio îndeplinise tot ceea ce i se ceruse să facă, fără să crâcnească. Documente,

semnături, răspunsuri, informații repetate, şi iar de la capăt, documente, semnături, stai jos, ridică-te, adresă, răspunsuri, întrebări puține. Se lăsase ajutată în toate, neprefăcându-se nici măcar o singură dată că ar şti.

Se întorsese la Tōkyō a doua zi. Îşi pierduse toate amintirile din copilărie şi nu mai vedea nici o culoare.

Stând alături de Aoi pe verandă, Mio fixa cu privirea grădina compusă din griuri şi tonuri de albastru abisale, albul învechit al felinarului care lovea frunzele plantelor din grădina casei din față.

Se gândi din nou la zilele care urmaseră după ce îşi pierduse familia, micile crăpături, sentimentul că atunci când ți se întâmplă ceva tragic pătrunzi într-o stare de-o asemenea fragilitate încât, de acolo înainte, s-ar putea întâmpla orice: după maşina de spălat, eşti convins că se va strica clanța unei uşi, apoi vei sta de vorbă cu cineva drag, apoi va apărea riscul să fii prins într-un accident la o intersecție.

Aoi, care rămăsese în tăcere, conştient că era nevoie de un spațiu gol pentru ca Mio să-şi poată aduce la suprafață amintirea, îşi reluă povestirea.

— În zilele acelea, unchiul meu era năucit, repeta fără încetare că focul este ceva blestemat, nu se oprea din plâns. Atunci a fost prima dată când mi-a vorbit despre tine. Ştiam de ani buni de existența ta, dar nu şi cum te numeşti, unde locuieşti, nici cu ce te ocupi. Voia să te întâlnească, să te ajute… S-a mai liniştit abia când i s-a spus că o verişoară a ta se întorsese în țară ca să-ți fie alături. A cerut ajutorul unui avocat ca să te poată întâlni, voia să evite să dea buzna în viața ta într-un asemenea moment… Nu ştia dacă mama ta îți vorbise sau nu despre el. Ea îi scrisese că nu, dar cine ştie, poate că tu intuiseşi ceva. Oricum, nu voia să fi el cel care să-ți vorbească despre povestea de demult. Cel puțin nu în asemenea circumstanțe…

Ce fapt grotesc, îşi amintea Mio că gândise la moartea părinților şi bunicilor ei. Încui uşa casei cu gândul că te vei întoarce după câteva minute, o laşi în dezordinea obişnuită de toate zilele, frunzele de spanac la înmuiat în apă, scoicile rămase necurățate, şi, în schimb, zilele trec, iar tu nu te mai întorci: de-acum fructele s-au umplut de viermi în coş, pe periuța de dinți s-a depus un strat dens de praf.

— Ştiu că prin avocatul care te-a contactat ai aflat oricum de existența unchiului, însă nu ai vrut să-l întâlneşti. El te înțelegea, nu a insistat niciodată.

Mio continuă să privească umbrele. Îşi amintea vag o dimineață foarte friguroasă, o clădire cu pereții de sticlă şi un necunoscut în costum albastru care îi vorbea. Numele cabinetului de avocatură se repeta pe hârtie, pe cartea de vizită, pe fiecare uşă. Şi ea, care îşi repeta obsesiv: *O să uiți totul, Mio, linişteşte-te, n-are importanță, este o minciună, o informație care nu-ți foloseşte la nimic, o s-o uiți, fii calmă.*

Nu era vorba că nu o ştia, nici că ar fi considerat-o o informație care se putea ignora. La mijloc era mai degrabă faptul că Mio hotărâse conştient să elimine ideea că are un alt tată.

Dezlegase acel nod spunându-şi că oamenilor cu siguranță nu le folosea să-şi cunoască arborele genealogic, ca să ştie cine sunt cu adevărat. În definitiv, îşi spusese, lucrurile pe care nu le ştim vor fi întotdeauna mai numeroase decât cele pe care le ştim. Ba

mai mult, lucrurile pe care *nu le ştim* sunt cu mult mai importante decât cele pe care, în schimb, *le ştim*. Sunt parte din acel loc gol prezent în oricare dintre noi, acela în jurul căruia se formează identitatea fiecăruia. Este mult mai important un eveniment mărunt, pe care-l trăim la persoana întâi şi pe care îl îngrijim cu devoţiune, decât marea istorie care nu ne atinge deloc.

O plăntuţă într-o glastră, pe care o uzi în fiecare noapte cu iubire, valorează mai mult decât o pădure în flăcări, îi spusese cândva tatăl ei, iar Mio trăise foarte bine până atunci fără să ştie de la cine moştenise nasul sau linia buzelor. Asemănarea, dacă exista vreuna, era mai cu seamă interioară.

Fireşte, modul în care i se adusese la cunoştinţă existenţa acelui al doilea tată favorizase refuzul. I se părea că nedreptatea era cu atât mai mare: ca tatăl ei, cel abia dispărut, să devină victima unei duble jigniri şi într-un fel atât de ireparabil, încât moartea devenea problema mai mică. Şi că, dimpotrivă, mama ei pierdea tot dreptul la nostalgie şi blândeţe, ca să devină cea necredincioasă, personajul cel rău din poveste. Totul ar fi devenit atât de meschin şi de lipsit de culoare, că hotărî să şteargă cu buretele acea informaţie.

Aşa că în ziua aceea, în timp ce avocatul îi vorbea, încercând să folosească o sensibilitate de care, în ciuda tuturor eforturilor sale, nu dispunea („Tatăl dumneavoastră se numeşte Takenori Okada. Locuieşte în Hayama, în prefectura Kanagawa, unde administrează un magazin de biciclete. Şi-a exprimat dorinţa de a vă întâlni şi de a vă ajuta, în cazul în care dumneavoastră aţi avea această plăcere“), Mio încuviinţa din cap. Şi totuşi, nu era de fapt prezentă acolo.

Vizualiza tot albul din cameră, îl atrăgea spre ea ca un magnet, iar el, ascultător, i se aduna în palme. Iar acolo înăuntru se arunca Mio. Trambulina era fotoliul din biroul de avocatură în care stătea arborând o ţinută corectă, dar iat-o în vârful picioarelor, aproape goală, cu părul prins sub cască. *Aruncă-te, Mio*. Şi ea se arunca, împroşcând cu stropi de lapte şi stridie, care se împrăştiau pe pardoseala lucioasă.

N-aveţi decât să-mi vorbiţi, nu mai sunt aici. Nu mă veţi găsi nici dacă m-aţi căuta o sută de ani. Eu sunt în altă parte.

În întuneric, Aoi continuă să vorbească.

— Şi eu voiam să te cunosc, ştii? Dar el mi-a spus nu, îi era teamă să nu te tulburi… Mi-a spus s-o fac, să te caut, după ce nu va mai fi nici el.

— A murit, deci?

A fost primul lucru pe care Mio l-a întrebat de când Aoi îl pomenise pe unchiul lui. Nici măcar nu intenţionase s-o facă, convinsă cum era că a vorbi însemna să autorizeze *lucrul* acela, să-i permită să se întâmple. Însă întrebarea îi ieşise fără vrerea ei. O întrebare prostească, de altfel, îşi zise reluând firul conversaţiei, gândindu-se la toate acele verbe conjugate la trecut. Era evident că murise. În ciuda acestui fapt, realizase cu adevărat asta abia în acel moment.

— Acum o lună. Era bolnav de mulţi ani… Era mai mare decât mama ta.

Mio se gândi la renunţări. La toate acele renunţări care apasă asupra noastră şi pe ceilalţi. Fiindcă atunci când se întâmplă ceva ireparabil ai mereu nevoie de un ţap ispăşitor

în cârca căruia să pui toate vinovățiile. Ea refuzase întâlnirea, el nu-i spusese că mai are puțin timp la dispoziție.

— Ne lipseşte mult unchiul, spuse Aoi, iar surorii mele probabil încă şi mai mult. A avut parte însă de o existență fericită. A plecat mulțumit de cum îi fusese viața. Odată mi-a mărturisit că suferise că nu v-a avut alături pe mama ta şi pe tine, dar că totul, într-un fel sau altul, se legase de minune… Da, a spus chiar aşa: că tristețea se legase de minune cu bucuria şi că, în definitiv, nu avea regrete.

Ochii lui Mio se umplură de lacrimi, ca atunci când privea un film şi, pe neaşteptate, se emoționa în fața unei scene, fie şi una banală.

— Despre tine spunea că, deşi nu te văzuse decât în fotografii, eşti frumoasă ca mama ta, că ai trăsăturile ei, dar că eşti mai înaltă. Repeta că eşti inteligentă, o femeie specială, cu un dar extraordinar în privire, că-ți place să înveți, şi râdea zicând că pe asta nu ai luat-o de la el. Când îl întrebam de ce nu insistă să te întâlnească, îmi răspundea că tu ai deja un tată al tău, că era un bărbat deosebit, un bărbat cu o vigoare morală cum el nu avusese niciodată, şi că mama ta alesese cel mai bun tată pentru tine.

Mio văzu în pupile ce i se întâmpla în suflet. Culoarea se retrăgea din toate lucrurile din jur, se îndepărtau nuanțele de roşu, gradientele de verde şi de albastru, punctele de galben şi portocaliu. I se întâmplase acelaşi lucru la întoarcerea din Gunma, după ce văzuse casa incendiată: pierduse, zile întregi, capacitatea de a mai percepe culorile. Atunci nu-i mărturisise nimănui prin ce trecea, de altfel, nu mai era nimeni căruia să-i vorbească despre asta. Ştia că fenomenul acela nu avea de-a face cu ochii, ci cu sufletul rănit, care în lipsa iubirii nu ştie ce să facă cu frumusețea.

Uneori, când se simțea disperată şi confuză, culorile dispăreau din nou, totul devenea o unică întindere de griuri, o lume cutremurătoare, în care singurul punct de sprijin rămâneau contrastul şi liniile.

— Mio, am greşit nevorbindu-ți despre toate acestea de dinainte, şopti Aoi. Mama mea spunea că singurele noastre vâsle sunt greşelile pe care le facem şi că pentru a merge înainte şi a ne îmbunătăți trebuie să le folosim cât mai bine. Sper doar ca greşeala mea să fie dintre acelea care se pot repara… se întrerupse, apoi, ridicându-se, adăugă:

— Aşteaptă.

Se întoarse după câteva minute, strângând în mână un plic gros de hârtie. Din el scoase teancuri compacte de foi de forme şi culori diferite.

— Sunt scrisorile pe care mama ta i le-a scris unchiului meu de-a lungul anilor. Expeditorul este mereu acelaşi, Kaneko Yoshida.

Mio încuviință din cap, dar numai pentru ca Aoi să-şi continue vorba.

— Mi-ai vorbit despre obsesia ei pentru felul tău de a vedea, despre cât te-a făcut să suferi. Eu am citit schimbul acesta de scrisori, Mio, am citit cuvintele pe care mama ta le alegea ca să povestească despre tine.

— Nu spune nimic…

— Nu, nu-ți voi spune nimic, aş vrea să fii tu cea care le citeşte, dacă şi când te vei simți în stare. Însă de bucata aceasta am nevoie ca să-ți vorbesc despre mine.

Mio lăsă să-i scape un „îhm“ abia perceptibil prin care consimțea.

— Tatăl tău era…

— Nu-i spune aşa.

— Ai dreptate, scuze. Unchiul meu nu vedea culorile aşa cum le văd ceilalţi.

— Ce va să zică asta? îl întrerupse Mio.

— Era daltonist şi tocmai din acest motiv mama ta era îngrijorată: se temea că şi tu ai putea fi la fel. Pentru meseria familiei tale ar fi fost un adevărat dezastru şi, deşi unchiul o asigurase că daltonismul este aproape exclusiv masculin, ea îşi făcea griji pentru ochii tăi. Nu o făcea din răutate.

— Daltonist, silabisi Mio, de parcă ar fi pronunţat un cuvânt străin.

— Este un dar uriaş vederea ta extraordinară.

— Nu e deloc extraordinară, răspunse ea.

— Ba este, i-o întoarse Aoi. Ştii şi tu prea bine că e aşa.

Mio ridică din sprâncene iritată. I se părea că orice lucru frumos, strecurându-se în conversaţia pe care o purtau acum, o să iasă apoi purtând urme de arsuri.

— Chestiunea însă e alta, explică el. Daltonismul este un defect de familie, şi bunicul meu patern era daltonist şi…

Mio aşteptă, presimţi o mică denivelare, o curbă dincolo de care începea un drum cu totul diferit.

— La fel sunt şi eu. Este ceva ce se moşteneşte, Mio.

— Daltonist, silabisi ea din nou. Nu era nici măcar o întrebare, ci un cuvânt care stătea în picioare de unul singur.

— Nu disting roşul. Verdele mi se pare şters, rozul am impresia că e gri şi confund adesea şi alte culori.

— Nu mi-ai spus asta niciodată. A fost o altă frază lipsită de interogaţie, pronunţată cu o voce pierdută.

— Ştiu, îmi pare rău.

— O altă minciună, murmură ea încet, de parcă nu voia să fie auzită, însă Aoi percepu tristeţea care i se insinua în tot trupul. Percepu refuzul, îşi imagină sfârşitul: a fost gândul cel mai apropiat de intuiţia a ceea ce ar însemna să se simtă văduvit de ceva în lipsa căruia nu se putea imagina. Şi totuşi, virajul acela cu totul neaşteptat, aproape nesocotit, acea incredibilă adăugire cu nimic planificată care era iubirea pentru Mio, trimisese totul în aer. Ce s-ar fi făcut de acum înainte fără ea?

Aoi alungă acel gând angoasant, se concentră pe ochii ei, chiar dacă ea nu îl privea.

— Ştiam că nu o să fie un simplu detaliu pentru tine. Aşa cum nimic din ceea ce are de-a face cu culorile nu este. Însă nu am considerat niciodată de cuviinţă să-ţi ascund un asemenea lucru fundamental, nu l-am văzut niciodată ca pe ceva în stare să pună distanţă între noi.

— Eu îţi vorbeam despre cum văd lucrurile, iar tu păreai să înţelegi.

— Te înţelegeam, Mio, iar vocea lui deveni rugătoare. Te înţeleg *mereu* când îmi vorbeşti. Ceea ce transmiţi este iubirea ta pentru viaţă, frumuseţea pe care o vezi, chiar şi cea ascunsă în lucrurile mai puţin sigure. Ador să te ascult în timp ce îţi descrii lumea. Te înţeleg pentru că, într-un sens anume, şi eu trăiesc într-o lume diferită de cea a tuturor celorlalţi. Aoi respiră adânc, încercă un zâmbet timid. E ca şi cum ochii mei ar vorbi limba

unei minorități, a unei mici comunități care percepe culorile într-un mod diferit.

Pe Mio o cuprinse duioşia la auzul acelei fraze pe care, ar fi putut să pună pariu, Aoi o învățase de mic copil, ca să le explice celorlalți defectul său de vedere. Îşi aminti bucuria îngemănată şi misterioasă când fusese prima dată a lui. Senzația că rămăsese însărcinată cu o creatură legendară, o Viverna care, lipsită de rubinul încrustat în frunte, probabil că vedea aşa cum vedea Aoi. I se păru unul dintre acele semne pe care destinul le risipeşte în glumă, prea înainte de vreme, şi pe care sufletul îl dă la o parte, nefiind încă pregătit să-l înțeleagă.

— Eşti supărată?

Nu, Mio nu era supărată, dar se simțea ca o neghioabă. Îşi aduse aminte de grija aproape bolnăvicioasă cu care îşi alesese hainele şi machiajul înainte de fiecare întâlnire cu Aoi, de explicațiile foarte detaliate despre cele şapte tipuri de albastru ale cerului, de descrierea paletei extinse de tonuri de alb dintr-un *shiromuku*.

— M-ai lăsat să-ți vorbesc despre culori fără să-mi spui nimic.

Sau poate că da, era furioasă. Cum putea crede că o s-o înțeleagă fără să înțeleagă culorile?

— Ai venit să mă întâlneşti, a continuat ea, ştiai cine sunt, nu m-ai făcut părtaşă la nimic din câte cunoşteai, m-ai făcut să intru cu totul în viața ta, iar să ies, acum, mi-e atât de greu, te-ai prefăcut că eşti ceea ce nu eşti.

— Şi totuşi, Mio, niciodată nu am fost atât de sincer cu o persoană cum sunt acum, nicicând nu m-am deschis astfel. Ceea ce simt e ceva cu totul nou pentru mine.

— Mă simt oricum trădată, răspunse Mio pe o voce absentă. Sunt sigură că înțelegi.

Se simțea vorbind cu un calm imperturbabil, care nu-i era nicicum firesc. Se mira cu fiecare cuvânt rostit, întrebându-se care să fi fost înțelesul acelei nopți care, cu fiecare ceas scurs, i se aşeza pe suflet ca o rugină.

Nesigur, Aoi îşi lăsă o mână pe ea, însă Mio, cu un gest instinctiv, se trase înapoi.

Iată, tocmai aşa ceva trebuia evitat.

— Şi acum ce facem? se întrebă Mio, ridicându-se în picioare.

În momentul acela ar fi vrut să-l îndepărteze cu totul pe Aoi, să se comporte de parcă el nu existase niciodată. În viața ei de dinainte, negase lucruri cu mult mai mari decât el, avea să-i iasă şi de data asta: era de ajuns să pregătească un nou rug. Şi totuşi, simți că acum costul o să fie aproape de nedus. Nu o relație superficială care se demontează fără prea multă strădanie, ci îndrăgostirea tenace, respirând acel aer definitiv, în care te încearcă un puternic presentiment că în sfârşit ai ajuns acasă.

În timp ce se îmbrăca la loc, luptându-se cu țesătura hainelor şi cu mânia care îi clocotea tot mai tare în sânge, se gândi că singurul lucru pe care ar fi vrut să-l ştie era cum să facă în aşa fel încât să nu mai ştie nimic. Să uite totul.

Dacă tatăl ei ar fi fost acolo, lângă ea, probabil că şi-ar fi apropiat buzele de urechea lui Mio şi, cu parfumul acela al lui aducând a frunze de salcâm-indigo şi a măr, cu acea tandrețe supusă care îl însoțise toată viața, i-ar fi şoptit fiicei lui că sunt momente în care, imediat ce ştii, nu te mai afli în armonie cu nimic.

Imediat apoi însă i-ar fi zâmbit, adăugând că, într-un fel sau altul, în cele din urmă totul se aşază la locul său. *Chiar aşa este, Mio, te asigur*, i-ar fi spus. *Totul se aşază. E de*

ajuns să te înarmezi cu răbdare şi curaj.

Patru

A fost o zi de un refuz fără rest.

Mio nu avea stare să vorbească, să întâlnească pe nimeni. Iubirea involuntară, care din iubire e partea ei cea mai mare, o copleşea.

— Am nevoie de o zi de tăcere, îşi spuse, în care să nu scot nici o vorbă, să nu-i fac nimănui pe plac.

Aşa că rămase în tăcere, cu totul mută, până seara.

Trimise un e-mail la muncă prin care îi anunța că nu se simte bine. La *konbini*, când merse să-şi cumpere nişte *onigiri* şi un ceai pentru prânz, dădu din cap fără să vorbească, se limită la a-şi pleca uşor capul în semn de mulțumire.

Acaparată pe dinăuntru de iubirea aceea care o invada, Mio era incapabilă să se arate lumii exterioare. Inima îi era luată ostatic. Înfăşura şi desfăşura obsesiv amintirea lui, anumite fraze pe care le pronunțase, felul în care, de la gestul simplu de a-i da la mână o farfurie de pus la loc în dulap, ajunseseră goi în pat, sau cum fusta ei aterizase uimitor deasupra unui castron murdar fără să se păteze.

Se trezi în aceeaşi stare şi în dimineața de după, şi la fel în cele care îi urmară. Nu simțea foamea, nu-şi simțea trupul: n-ar fi ştiut să spună pe unde sfârşise nucleul său lăuntric, timp de o clipă chiar se îndoi c-ar fi avut vreodată unul.

Imediat ce se ridica din pat, aerisea instinctiv camera, ca să alunge nopțile cu insomnie şi gândurile de un negru-cerneală 墨色, care îi ținuseră companie. Lua micul-dejun cu gândurile aiurea, apoi se pregătea să iasă din casă. În timp ce se spăla şi îmbrăca, ca şi cum ar fi redactat o notă la restaurant, recupera cu minuție toate mărturisirile făcute lui Aoi, leşinurile, bărbatul care o salvase din canal, frumusețea orbitoare a viitoarelor mirese în atelierul familiei, dorința de a fugi pe care o citea în ochii unora dintre ele, urletele mamei, acea dată în care se ascunsese în şifonier ca să evite loviturile şi descoperise acel albastru extraordinar: albastrul *nando-iro*, tatăl ei – da, îi vorbise până şi de tatăl ei –, care în fiecare sâmbătă dispărea ca să se ducă la cinema şi să privească viețile celorlalți. Şi apoi dragostea, cea mărturisită şi cea făcută, gândurile extraordinare dedicate numai lui Aoi, toate episoadele şi micile fericiri care acum îi arătau măsura exactă în care îşi îngăduise să i se abandoneze lui. Şi tocmai amintirea acelei încrederi fără rest o făcea să se simtă trădată.

Se întâmpla ca pe drumul spre muncă să întâlnească vreun coleg. Îi zâmbea, schița o plecăciune, şi totuşi rămânea distantă, de parcă salutul ei venea din tocul unei ferestre dintr-o clădire îndepărtată. Celălalt îi răspundea tot cu un zâmbet, intuia poate ceva, îşi înclina capul. Când Mio păşea dincolo de pragul magazinului Pigment, deja nu-şi mai amintea să se fi întâlnit cu cineva pe stradă.

Purta cu sine gândul la Aoi dincolo de uşile glisante ale magazinului până la vestiarul din spate, unde îşi lăsa în dulăpior cele câteva lucruri ale sale şi îmbrăca şorțul cu inițialele companiei brodate pe piept.

La serviciu era distrată. Făcea greşeli, dar nu se îngrijora din pricina asta, ca şi cum s-ar fi simțit protejată de tragedia în care se afundase. În zilele acelea, lucră cu foițe de aur pe care le manevra cu ajutorul unor bețişoare şi trebui să repete operațiunea de cel puțin trei ori la rând, iar unui client care căuta un kit de acuarele îi indică colțul cu culori de ulei. Până şi turul pigmenților, pe care de obicei îl ținea cu entuziasm pentru grupurile de elevi de la şcolile de artă, se dovedi un adevărat dezastru.

Erau zile în care Mio se simțea pe marginea unei crize de plâns, altele în care, de nicăieri, ajungea să sughițe de la atâta râs uitându-se la o emisiune de la televizor sau de la un joc de cuvinte făcut de o colegă. Şi iată cum viața, care cu numai o zi înainte i se păruse o tragedie, se transforma într-o comedie.

Era în altă parte.

— Yoshida-san, sunteți bine? o întrebă directorul într-o zi.

— Arătați cam palidă, vă simțiți bine? o întrebă şi Sara când, miercuri, le aduse la lecție pe cele două fetițe. Şi apoi, gândind cu voce tare: Japonezii lucrează prea mult.

De la ultima lor noapte împreună, Mio primise nenumărate mesaje de la Aoi.

Numai o singură dată încercase să o sune, însă ea nu răspunsese. Cu un e-mail atât de sec, încât nu îngăduia întrebări ulterioare, îi încredințase unei colege proiectul de consultație pentru firma de pompe funebre.

Din zilele care urmară, o uimi mai cu seamă alternanța de stări: furia şi năzuința, dorința de a arunca totul în aer şi, totodată, certitudinea tenace că avea să-i treacă.

Gândul la Aoi îl îndepărta aşa cum alungi un cerşetor insistent care te urmăreşte, chiar dacă n-ai nimic să-i dai. Apoi, ca de nicăieri, era ea cea care îl căuta, de parcă s-ar fi jucat de-a v-ați-ascunselea, iar el se pitise încă prea bine, iar cina era gata, iar ea trebuia să-l găsească în ascunzătoare cu orice preț, nenorocire!, şi cât mai degrabă.

Mio se simțea confuză. Dar mai ales lipsită de coerență.

Până şi relația ei cu mâncarea suferi o asemenea alternare feroce: erau zile în care o asalta o foame devoratoare – intra în *konbini* şi-şi umplea coşul de pâinici dulci, *mochi* pufoase, sendvişuri, budinci cu fructe de sezon, bastonaşe de morcovi –, în schimb, erau şi altele în care deschidea gura numai ca să bea câteva sorbituri de apă şi să înghită o pastilă pentru durerea de cap. Însă, indiferent că postea sau se îmbuiba cu mâncare, Mio slăbea văzând cu ochii, de parcă mâncarea s-ar fi dezintegrat înăuntrul ei. Durerea îi consuma multe resurse, dar care anume? Ardea proteine? Zaharuri, grăsimi, sau poate carbohidrați? Ce parte din trup era consumată mai mult de suferința interioară?

Şi totuşi, aşa cum i se întâmpla întotdeauna, în ochi se petrecu metamorfoza cea mai

adâncă. Uneori, ieşind dimineața din casă, fiecare detaliu i se părea înfăşurat în culori orbitoare, alteori, în schimb, realitatea aşa cum o ştia era strivită de o inexplicabilă opacitate. Şi apoi mai erau distincțiile de netăgăduit ale tonurilor: într-o zi, roşul învăluia în fier şi foc întregul peisaj, a doua zi era un albastru care picura gheață din toate părțile, pentru ca în ziua următoare culoarea să se desprindă efectiv din lucruri, iar Mio să alunece într-un alb fără margini, care-i făcea lumea imposibil de distins.

Numai când le învăța despre culori pe Rui şi Alma avea parte de o pauză: miercurea, intra la Pigment, întâlnea chipul celor două copile şi totul îşi recăpăta obiectivitatea. Îşi încheia lecția, ieşea din magazin şi iată cum era din nou înghițită de culorile din Tōkyō, de lumina invadatoare a cerului, firmele strălucitoare, şi mai apoi de semnele *kanji* mocirloase care, la fel de bine, te invitau să intri, fără nici o distincție, într-un *host club* sau într-un magazin de jucării din lemn.

Mio îşi iubise întotdeauna oraşul, Tōkyō, pentru suprapunerile lui continue, îngrămădirea de siluete care se reflectau pretutindeni, nesfârşitele unghere de umbră din nenumăratele cartiere, acea temperare neaşteptată a nuanțelor care se amesteca laolaltă cu strălucirea culorilor neon. Îi era de ajuns să-şi ridice privirea spre firele care vibrau în aer încărcate de electricitate şi care trasau linii albăstrii pe asfalt, ca să-i apară ca nişte drumuri paralele trasate în cer, partituri care acompaniau întunericul ascuns în paşii oamenilor.

Cu toate astea, în acele zile, Mio ajunsese să urască până şi oraşul: era prea mult pentru ea.

Întorcându-se spre casă, dacă se întâmpla să zărească pe drum un restaurant de tempura sau orice altceva care îi amintea de Aoi, o cuprindea nervozitatea. Intra în gară şi se surprindea verificând fără vrerea ei la ce oră pleca următorul tren din stația Yokosuka: parcurgea cu gândul cât i-ar fi luat să ajungă la Kamakura ca să ia cina cu el.

Într-o seară, ca să se liniştească, deschise carnetul cu coperte de stofă şi se gândi să scrie cât mai sincer cum se simțea, dacă nu în legătură cu propria ei familie, măcar în legătură cu Aoi. Să rezume în două rânduri (nu mai mult de două) ce sentimente o încercau.

Ei bine, scrise că nu-şi dorea ca Aoi să fie departe de ea.

Şi, în fraza următoare, că nu-l voia nici în apropierea ei.

Şi atunci ce vrei?

Fără să poată găsi un leac pentru acea a nu ştiu câta contradicție, Mio puse carnetul la loc.

Se convinse de cum contrariul unui lucru nu este întotdeauna contrariul său.

Roland Barthes despre contrariul unui lucru care nu este contrariul său

1 septembrie 1979

— Sunt nefericit, trist la Urt.

— Dar sunt oare fericit la Paris? Nu, aceasta este capcana. Contrariul unui lucru nu este contrariul său etc.

Lăsam în urmă un loc în care eram nefericit, iar asta nu mă făcea fericit să-l părăsesc.

Aoi o aştepta.

Ştia că se simţise trădată, în definitiv era de acord cu ea.

A doua zi după confruntarea lor nocturnă, trecu pe la sora lui. Voia să-i explice ce se întâmplase şi, mai cu seamă, să îngenuncheze în faţa altarului casei şi să-i vorbească tatălui. În fapt, Sayaka încă locuia în casa care le aparţinuse părinţilor lor: o vilă nu prea mare pe două etaje, în care crescuseră şi îmbătrâniseră toţi patru, umăr lângă umăr, timp de mai bine de douăzeci de ani.

Fata ascultă mărturisirea lui Aoi, dar nu îi răspunse. Intui iubirea pe care fratele ei i-o purta acelei femei şi-şi acordă un răgaz ca să înţeleagă până la capăt însemnătatea celor întâmplate. În timp ce-şi pregătea cina în tăcere, Sayaka îşi imagină ce urma să se petreacă de acolo înainte. Previziunile pe care le făcu privitor la Mio şi Aoi aveau să se adeverească toate cu exactitate, dar nu scoase un cuvânt.

Îşi urară noapte bună şi Aoi intră în camera unde era amenajat micul altar al casei. Închise uşa în urma lui, îşi împreună mâinile în faţa *butsudan*-ului. Alături ardea fitilul unei lumânări, toată lumina absorbită era consumată de flacără.

Aprinse beţişorul de tămâie şi aşeză ceea ce adusese ca ofrandă, apoi sunetul blând al gongului umplu toată încăperea. Îi zâmbi mamei din fotografie, care îi întoarse la rândul ei zâmbetul. Fusese o femeie veselă, care întotdeauna scotea din lucruri ce era mai bun. Privind-o, Aoi se gândi că acum mai mult ca oricând avea nevoie să recupereze acea parte din ea pentru sine.

Se concentră pe chipul sever al tatălui, în spatele căruia recunoştea acea ezitare care îl chinuise toată viaţa. Se întrebă care dintre cele două versiuni pe care i le cunoscuse era cea mai autentică: bărbatul care se mişca fără ezitări în faţa trupurilor neînsufleţite, făcând disperarea rudelor să se îndrepte spre o durere recunoscută şi preţioasă, sau cel care avea tendinţe autodistructive şi pe care uneori, seara, îl auzise scâncind – duhnind a alcool şi ţigări – cu capul îngropat în poala soţiei.

Se gândi la fragilitatea taţilor. La cât şi-ar fi dorit ca Mio să-i fie aproape ca să stea de vorbă despre golul acela care se află în centrul oricărei fiinţe umane şi despre cum fiecare, în felul său, caută să-l umple de unul singur.

Priveşte, i-ar fi zis, întinzând degetul spre o a treia fotografie care înfăţişa un bărbat în vârstă, dar încă în putere, cu gene dese ca ale lui Mio. *Priveşte: şi acesta era tatăl tău, nu singurul, poate nici cel mai important, cel mai probabil nici măcar cel mai bun, dar şi el era tatăl tău. Era un bărbat foarte amuzant. Îi plăceau nespus jocurile de cuvinte. Avea o ironie foarte fină, ştii? Cred că ţi-ar fi plăcut.*

Lumea continua să moară, o făcea în fiecare zi. Nu îi reuşea de nici o culoare să înceteze să iasă din timp.

Aoi se simți recunoscător pentru volumul mare de muncă de la firmă. Dintotdeauna considera că singurul mod de a ieşi dintr-un lucru este să intri în altul: să muncească, să nu se gândească la Mio.

În prima zi de *tomo-biki* îi scrise un mesaj scurt. Se gândise îndelung la faptul că poate tocmai munca lui făcea în aşa fel încât ei să-i fie atât de greu să-i atribuie o culoare anume, pentru că el se atingea de durerea şi iubirea celorlalți, se adapta la emoțiile celui pe care-l avea în față. Sau poate că avea dreptate ea, poate că într-adevăr el nu deținea nici o culoare. Ar fi fost frumos însă dacă Mio ar fi inventat una pentru el, fie şi o culoare artificială ca acelea despre care îi vorbise cândva, o culoare care ar fi fost vizibilă şi pentru el… Nu, nu era cu adevărat nevoie. Era de ajuns ca ea să i-o descrie în felul ei: ar fi reuşit să o vadă cu ajutorul cuvintelor ei.

Nu primi nici un răspuns. În schimb, continuă să-i adreseze gânduri în fiecare zi, ca atunci când îți scoți din şifonier haina cea mai bună şi o laşi la aerisit, fără să ai nici cea mai vagă idee când şi dacă o vei mai purta vreodată.

Despre modul în care poți să ieşi dintr-un lucru

După Aoi, să intri într-un altul.

După Mio, să te concentrezi pe o culoare, să înoți înăuntrul ei şi să-i parcurgi întreaga istorie.

După Sayaka, să nu faci nimic, nici măcar să te gândeşti. Să aştepți.

După Takenori, să mergi la templul Morito-jinja, să iei loc pe treptele de piatră, să priveşti cu atenție marea *torii* de culoare stacojie, înfiptă în mare.

După Kaneko, să-ți repeți propriul nume de botez şi de familie de nenumărate ori.

După Yōsuke, să mergi la cinema, să-ți imaginezi că intri în alte vieți. Apoi să te plimbi pe jos.

O săptămână mai târziu, aveau loc festivitățile prilejuite de sărbătoarea *o-bon*, iar la firma de pompe funebre a lui Aoi se prezentă o familie care dorea organizarea înmormântării unei bătrâne care nu era din partea locului. Femeia venise în Kamakura ca să-şi întâlnească o prietenă şi în timpul nopții suferise un infarct.

Fiul defunctei era un bărbat tânăr, cu un chip calm şi jovial, soția, în schimb, era foarte serioasă şi uscată, atât la chip, cât şi la vorbă. Împreună cu ei erau doi copii. Ceea ce îl impresionă pe Aoi, şi ar fi vrut atât de mult să-i povestească lui Mio, a fost că nici unul dintre ei nu se arăta prea răvăşit în fața morții. De-a lungul anilor, trăiseră de mai multe ori doliul, îi explicase tatăl: familia lor era rezultatul, cu toate urmările sale, altor două nuclee precedente.

Ascultându-i, gândul lui Aoi zbură imediat la perechea de bătrâni care locuise cândva în casa învecinată cu a lui, la grădina aflată la mijloc şi care îi legase. Şi îşi aminti cuvintele lui Mio despre planete, supernovele din cărțile ilustrate care explodează pe cer şi materia care se încheagă pentru a da viață unui lucru nemaivăzut până atunci.

Observă cele patru persoane pe care le avea în față cu o atenție sporită: abia atunci băgă de seamă că fetița – care nu slăbea din ochi telefonul negru nici măcar o clipă – aducea prea puțin cu mama, dar, în acelaşi timp, se *contopise* totuşi cu ea. Se întâmpla probabil în fiecare familie ca membrii ei să sfârşească prin a se asemăna sau ca, în obişnuința de a vedea acele persoane unele lângă altele, să pară de la sine înțeles că trăsăturile coincid, încât, în cele din urmă, ochiul găsea legături imposibile şi se încredea în ele.

— Am vrea ca la intrare, spuse bărbatul, alături de fotografiile cu mama mea să fie proiectate şi cele înfățişând alte persoane importante din viața noastră. Cele care au dispărut înaintea ei. Tatăl meu, în primul rând, şi Akiko, prima mea soție, dar şi fiica şi mama lui Yui, care au plecat dintre noi acum mulți ani.

Soția lui, netulburată, încuviință din cap.

Lui Aoi i se păru foarte frumos că înmormântarea era concepută ca un moment de aducere aminte, că odată cu moartea acelei femei erau pomenite morțile celor mulți care o precedaseră. Îi evoca gândul conform căruia fiecare durere trebuie primită şi depăşită, şi promitea că şi de data aceea avea să se întâmple la fel.

În decursul anilor, fusese martor la toată paleta de reacții provocate de moartea cuiva apropiat. Cunoştea inima cauterizată în grabă, care se deschidea cu mari eforturi, îl cunoştea pe cel care, după o asemenea pierdere, rămânea convalescent pentru tot restul vieții, sau pe cel care se fereca în sine cu şapte lacăte şi-şi refuza până şi pregătirea doliului. Sufereau, de parcă ar fi fost în apnee, numai la simpla amintire, chipul li se schimonosea de atâta trudă.

Şi totuşi, în cazul acela lucrurile stăteau diferit. Familia aceea era conştientă, suferea,

dar în felul firesc al celui care ştie că şi asta face parte din viață.

Au ales lemnul pentru sicriu, serviciul de transportare a trupului neînsuflețit, i-au înmânat punga înăuntrul căreia se afla rochia de in alb, cu o lalea imprimată pe piept, cu care să o îmbrace („A fost mereu preferata ei“), fotografiile defunctei şi ale celorlalte rude dispărute, au semnat documentele în timp ce băiatul cel mic dădea deja din picioare şi-şi tot trăgea mama de mână.

— O să mergem să vorbim cu ea acolo? întrebă deodată fetița mai mare, arătând spre telefonul negru.

Tatăl se întoarse şi păru să înțeleagă ceva ce însă lui Aoi continua să-i scape:

— Da, Hana, o să mergem la primăvară.

Bărbatul mângâie părul fetei şi povesti despre un loc din Prefectura Iwate, pe versantul prăpăstios al unui munte, unde, într-o grădină privată, fusese instalată o cabină telefonică. Oamenii băteau drumul până acolo ca să vorbească cu cei dragi ai lor, dispăruți dintre cei vii, la receptorul unui telefon care nu era legat la rețea şi care, în schimb, le purta vocile în văzduh.

— Este un loc special pentru noi. Acolo ne-am cunoscut eu şi soția mea.

— Şi Telefonul Vântului arată exact ca acela de-acolo, exclamă fetița, arătând spre aparatul negru de bachelită de pe birou.

Aoi îi ascultă vorbind îndelung despre locul acela în care fiecare dintre ei părea să fi depozitat trăiri importante. Îşi notă câte un nume, în aşa fel încât să poată face o cercetare mai târziu.

— Cine ştie, adăugă bărbatul, poate c-ar putea aduce alinare şi cuiva dintre cunoscuții dumneavoastră.

La finalul zilei, toate detaliile pentru înmormântare fiind puse la punct, Aoi se îndreptă spre supermarket ca să-şi facă nişte cumpărături: nu mai gătise din acea ultimă seară petrecută cu Mio. Zile la rând se hrănise numai cu *bentō* gata preparate şi luate de la *konbini* şi începea să se resimtă.

Pe stradă, din întâmplare, văzu din nou familia aceea. Ca să evite momentul jenant al unui salut prea apropiat, făcu în aşa fel ca ei să nu-l bage de seamă. Păreau atât de liniştiți, încât nimeni nu şi-ar fi imaginat că a doua zi urmau să asiste la înmormântarea unei persoane dragi.

Însă Aoi ştia prea bine că durerea este ceva ce aşteaptă, că îngăduie mai mult de un armistițiu; la început, nu trece dincolo de ungherul unde se află, se arată cuminte, dar, odată atins un anumit nivel de conştientizare, izbucneşte, se revarsă, şi în cele din urmă e nevoie de multă trudă ca să o delimitezi. Durerea este asemeni unui copil care nu ascultă, şi tu, care şchiopătezi în urma lui, tot mai istovit de oboseală. Dacă nu învinge prin forță, învinge prin slăbiciune. Iar tu, în oricare dintre cazuri, ieşi perdant.

Acum se găseau în fața magazinului Floresta, cu tejgheaua plină ochi de gogoşi de toate formele şi culorile. Copiii erau complet seduşi de pinguinii glazurați şi de vulpile de caramel şi vanilie. Tatăl râdea: „Încă una? Dar cât mâncați voi doi?“

Cu doar o clipă înainte să-şi plece definitiv privirea, Aoi observă că fetița ridica

ambalajul conţinând un dulce nou ca să-l ducă la gură şi că în secunda aceea îşi închise ochii, vrând parcă să se concentreze cât mai mult cu putinţă pe un singur simţ odată.

Continuând să meargă repede spre supermarket, îşi îngădui, însă, reveria de a se pune în locul acelui bărbat, de a fi preţ de o clipă tatăl acelei copile şi de a se simţi împăcat în momentul acela. Spera ca într-o zi nu foarte îndepărtată să-şi întemeieze şi el o familie. Îi părea dovada definitivă a propriul impuls către viaţă.

Apoi, cu tot optimismul de care era în stare – şi care, în faţa magazinului de orez şi lichioruri, se preschimbă în tristeţe, pentru ca apoi să încerce un nou salt spre bucurie odată ajuns la intrarea în *konbini* –, Aoi îşi împinse într-atât gândul până la a-şi imagina că ar fi fost frumos să întemeieze acea familie cu Mio.

Gândul era mărturia de netăgăduit a drumului atât de lung pe care dorinţa aceea nicicând exprimată îl parcursese deja înăuntrul lui.

Acela a fost momentul când a încercat să o sune: ea nu a răspuns. Şi totuşi, el se simţi pregătit să o mai aştepte o vreme.

Numele şi adresa acelui loc special despre care vorbea fetița

Kaze no denwa. „Telefonul vântului“.
Undeva în Prefectura Iwate.
Pe versantul abrupt al Muntelui Balenei, din Kujirayama.

Tōkyō dădea pe dinafară de fantasme.

Locuri precise în care presimțeai prezența unor creaturi din lumea de dincolo amestecate în mulțime. Iar de când Aoi intrase în viața ei, Mio simțea căldura lucrurilor şi totodată percepea nişte curenți ciudați care o traversau pe neaşteptate. Abia atunci realiză de câte cimitire era plin oraşul: erau ca nişte răni minuscule, miriade de mici tăieturi pe pielea brațului.

Într-o zi, plimbându-se prin districtul Yanaka, fu atrasă de o cofetărie de *taiyaki*, care promitea să fie delicioasă, şi se aventură de-a lungul unei cărări care mărginea calea ferată. Începeau „țepii de porc spinos“, mici dale înfipte în ciment care semnalau prezența mormintelor dincolo de gardul împrejmuitor. Cireşii de vară erau de-un verde aprins, şi privind spatele aplecat al unei bătrâne, care îşi făcea de treabă deasupra unei lespezi de piatră cu găletuşa plină de apă şi un mic polonic, îi veni în minte o întrebare absurdă pe care să i-o adreseze: dacă morții ei sunt bine. Atunci, Mio se gândi la propriii morți şi la iubirea pe care le-o purta.

Ca să-şi abată gândurile, se îmbuibă de internet şi seriale TV. Înghiți pe nemestecate toată filmografia regizorului Ōzu pe care o avea acasă, din simplul motiv că imaginile alb-negru o relaxau. Privi cu o curiozitate nouă scena înmormântării din filmul *Tōkyō monogatari*13, şi pe raftul cu vechile dvd-uri care-i aparținuseră cândva tatălui ei găsi un film cu titlul *O-sōshiki* (*Înmormântarea*), care nu-i atrăsese atenția niciodată până atunci.

Fără să realizeze vreo clipă, acela era felul ei de a-i rămâne aproape lui Aoi. Sufletul încă i se ținea strâns lipit de al lui printr-o urzeală de aluzii care se înmulțiseră în timpul întâlnirilor lor, şi atâta timp cât aderența aceea persista, probabil că Mio nu avea să-i simtă prea mult absența.

În ciuda acestui lucru, şi în ciuda faptului că încă nu-şi îngăduia să fie întru totul onestă cu ea însăşi, era doar o chestiune de zile, poate de ore, pentru ca proviziile sale de rezistență să se epuizeze şi, în urma lor, să se producă deflagrația: acapararea fără rest din partea iubirii, care pretinde obiectul dorinței sale (imediat! acum!), altfel amenință cu moartea.

— Iubirea cea mai puternică este iubirea potrivnică, se trezise spunându-i unei colege, cu câteva zile în urmă. Chiar şi atunci când cel care se împotriveşte eşti tu însuți.

Iubirea potrivnică. Era valabil şi pentru ea.

Cu cât contesta mai tare sentimentul acela, cu atât acesta prindea forță.

Sufletul este dezgolit şi totul îl cotropeşte.

Asta o ştia prea bine Mio, care se întorcea în fiecare zi acasă şi găsea acelaşi plic de hârtie plin ochi de scrisorile mamei ei. Rămâneau acolo, pe jos, la intrare, de parcă n-ar fi fost convinsă nici să le invite înăuntru, nici să le scoată afară.

Erau dimineți în care nu le arunca nici măcar o privire, sau anumite seri foarte concentrate în care reuşea chiar şi să uite de ele, ore în care ochiul le evita automat.

Cu aceeaşi alternanță epuizantă cu care abordase gândul la Aoi, uneori se ducea până la intrare, îşi întindea degetele ca să dezlege nodul care lega plicul şi, câteva clipe mai târziu, şi le retrăgea. Îşi spăla obsesiv mâinile, spunându-şi că o făcea ca să nu păteze scrisorile. Dedica atât de mult timp operațiunii, încât destul de repede îşi dădu seama că se mințea singură şi că, de fapt, nu căuta decât să tergiverseze momentul: nu-i era teamă să le murdărească, îi era frică doar să le citească. În definitiv, nu era convinsă că este pregătită să afle.

Mio se dovedise întotdeauna foarte pricepută să elimine gândul la lucrurile care-i făceau rău: rămânea prinsă în puterea lor săptămâni la rând, obsesia o făcea să danseze de parcă o pereche de pantofi roşii i-ar fi cuprins picioarele. Apoi, de pe-o zi pe alta, parcă evacua o casă: în doi timpi şi trei mişcări, punea la punct cutii şi pachete pe care le trimitea departe, spre o destinație necunoscută până şi ei.

După tragedia abătută asupra familiei ei, timp de mai bine de un an, evitase cu obstinație muzica, pentru că ştia că o emoționează, evitase să rămână trează noaptea târziu, evitase filmele triste, conversațiile profunde. Iar acum, gândul să ia toate acestea de la capăt o făcea să verse.

Şi totuşi, inevitabilul se întâmplă. Într-o seară, la sfârşitul unei zile foarte urâte, în care totul fusese negație.

Mai târziu avea să se întrebe cum de se întâmplase tocmai de data aceea şi nu într-alta. Avea să se justifice spunându-şi că ziua respectivă fusese cu totul un dezastru şi că inima îi era ocupată să se gândească la altceva. Oboseala o făcuse probabil să lase garda jos.

Şi-atunci, Mio făcu totul deodată, fără vreo înştiințare dinainte: se confruntă cu iubirea ascunsă a mamei ei, plicul doldora de scrisori care zăcea de săptămâni întregi la intrare. Şi se aşternu pe căutat o soluție pentru ochii lui Aoi.

---

13. Filmul *Poveste din Tokyo*, considerat capodopera regizorului Ōzu şi apărut în 1953, spune povestea înstrăinării membrilor unei familii, pe care numai înmormântarea mamei pare să-i readucă laolaltă.

Scenele preferate ale lui Mio din filmul O-sōshiki (Înmormântarea *de Juzo Itami, 1984*)

(1)

Fiica defunctului, încorsetată în perfecțiunea chimonoului negru specific ritualului, gulerul tivit cu alb, pieptănătura amplă şi circulară care-i pune în evidență luminozitatea chipului; ea care, între un moment şi altul al slujbei, se urcă pe un trunchi fixat prin nişte corzi rezistente pe verandă şi, ținându-se strâns, se leagănă pe deasupra copacilor, de parcă ar redeveni fetiță în casa copilăriei sale. În acelaşi timp, soțul ei face dragoste cu o altă femeie.

(2)

Când se îngrămădesc toate acele fețe deasupra trupului neînsuflețit al celui care fusese capul familiei şi înlănțuirea cadrelor în care rudele, inclusiv copiii mici, îşi trec de la unul la altul piatra cu care să bată cuiul care trebuie să închidă definitiv sicriul: loviturile diferite ale copiilor şi ale adulților, cu acel raport invers proporțional al forței, drept care cine e mai mic loveşte mai tare piatra. Acel *poc poc* ce sună ca un adio, un cântec de leagăn.

Întorcându-se de la muncă, geanta petrecută de-a curmezişul pe umăr şi sandalele în picioare, Mio închise uşa în urma ei. Purta o pălărie de paie cu boruri largi, rochia lila cu o curea de culoarea ciocolatei şi a vaniliei, un ruj de un roz-flamingo întins pe buze. Se aşeză pe jos chiar la intrare, picioarele întinse în spațiul strâmt care o separa de uşă.

Făcu totul în grabă, ca să evite apariția oricărui gând şi, odată cu acesta, a fricii: ridică plicul mare cu scrisori, dezlegă panglica subțire şi apucă una la întâmplare. Caligrafia mamei ei se dezvălui cu încetineală. I se păru mişcarea unui mic animal care până cu o clipă mai înainte stătea ghemuit în somn, iar acum se întindea la soare.

Kaneko îi povestea lui Okada-san că sosise primăvara, aerul era mai jilav şi o viitoare mireasă anulase deodată comanda de *shiromuku*, ba chiar şi nunta, pentru că îi murise mama şi nu voia să sărbătorească nimic până în anul următor. Scria mai departe că Mio învățase la grădiniță să scrie cifrele 1, 2 şi litera *o*. Îi povesti cum îi făcuse pe toți ai casei să izbucnească în râs spunându-le că atunci când o să fie înaltă de douăzeci (douăzeci de ce anume nu-i lămurise), o să poată în sfârşit să mănânce picant. *Pentru Mio,* îi scria lui Okada-san, *picant este o cucerire a vârstei adulte. Pentru că, atunci când se apropie de bunicul ei şi-l roagă să-i dea să guste ce are el în pahar – de obicei o băutură alcoolică –, el îi răspunde că e picant, ceva de oameni mari, şi că sigur ei nu i-ar plăcea.*

Mio împături la loc scrisoare, scoase o alta din plicul mare. Acum era iarnă, el îi lipsea teribil, însă dorul acela îi ținea tovărăşie – spunea ea –, ca o prezență care îi ținea locul şi care-i era mereu alături. Vorbea despre ochii lui Mio, despre cât de neclar îi era de ce Mio folosea toate acele cuvinte ca să spună un singur lucru. Îi promitea că o să aibă răbdare, însă îi mărturisea şi faptul că îi venea greu să fie atât de continuu aproape de fetiță şi că el probabil că idealizase rolul de tată şi de mamă. *Nu-mi închipuisem niciodată câtă frică presupune să aduci pe lume o ființă umană. Îmi pare că m-am condamnat la frică. Mio este imprudentă: aleargă, sare de pe scaun, îşi juleşte continuu coatele şi genunchii. Nu foloseşte la nimic s-o cert.*

Mio împături scrisoare înainte să ajungă la sfârşit. Mai scoase una.

Hârtia era mai deteriorată decât a celorlalte de dinainte, de parcă ar fi fost citită de multe ori. Înțelese imediat motivul şi se simți copleşită de aceeaşi emoție pe care trebuie s-o fi simțit şi Okada-san citind-o prima dată: nicicând nu-şi simțise mama atât de aproape.

Era din 16 august, o zi de vineri. Şi în ziua aceea aparte, la ora aceea pe care şi-o imagina cufundată deja în întuneric, Kaneko luase un stilou ca să-i scrie acelui bărbat că îl iubea, fără să-i spună însă că îl iubeşte. Vorbea despre intrări, despre un labirint cu o mie de intrări, despre el, care era întocmai acel labirint în care ea se pierdea, în care era atât de uşor să intre, dar a cărui ieşire îi era aproape cu neputință să o zărească.

Mio rămase cu răsuflarea tăiată, citea, şi inima îi bătea nebuneşte, ca atunci când descoperi un secret despre care nu ar fi trebuit să afli vreodată. Pe undeva, existase timpul

acela, un timp îndepărtat la care Mio nu asistase şi despre care nimeni nu-i povestise vreodată, dar el existase cu adevărat. Iată cum ştia mama ei să iubească.

Şi-o aminti stând în picioare, în bucătărie, şorţul de care îşi ştergea mâinile, privirea severă pe care i-o arunca, gesturile iuţi şi uşor necioplite. Toată acea poftă de viaţă pe care o exprima când scria unde sfârşea când era acasă?

Mio scoase o altă scrisoare din grămadă, aproape de parcă ar fi vrut să înlocuiască o emoţie cu alta.

Vremea era sufocantă. Micuţa Mio mâncase pepene roşu şi, ca să se dea în stambă, în loc să scuipe seminţele, le înghiţise: când zâmbise, îi găsiseră două lipite de dinţi şi îi făcuseră o fotografie foarte amuzantă. Fetiţei îi plăcea mult culoarea lila, în zilele acelea voia ca totul în viaţa ei să fie lila.

Mio părăsi scrisoarea şi-şi fixă cu privirea rochia; zâmbi, pentru că de perioada aceea lila nu-şi aducea aminte.

Trecu la scrisoarea următoare.

Abia odată cu aceasta descoperi, spre uriaşa ei stupoare, că deşi iubea aproape cu abnegaţie tot ce ţinea de *shiromuku*, Kaneko Yoshida îl îmbrăcase o singură dată: iar asta nu se întâmplase la propria ei nuntă, dar, mai cu seamă, urâse experienţa aceea.

Într-o zi de mai, mama ei îi scria lui Okada-san cum, odată dobândită certitudinea că nu o să aibă parte de ceremonia de cununie de la templu şi că, astfel, nu va avea niciodată ocazia să îmbrace chimonoul de mireasă, i se cuibărise oricum dorinţa de a vedea cum i-ar fi arătat chipul înconjurat de tot acel munte de stofe. În scrisoare îi povestea despre seara de dinainte de ceremonia de la primărie, ultimele ore înainte de acea simplă semnătură care urma să facă din ea o femeie căsătorită, iar pe Yōsuke să-l preschimbe dintr-un Imai într-un Yoshida.

Tocmai în seara aceea şi-a rugat mama s-o îmbrace. Alesese un *shiromuku* dintre cele pe care le închiriau; urmărind întregul proces de îmbrăcare, Kaneko observase cu melancolie gesturile îmbătrânite ale mamei sale, încă foarte eficiente, dar tot mai uscate. Şi totuşi, lucrurile nu merseseră cum se aştepta. *Eram răvăşită. Îmbrăcată în acel chimonou, pe care îl adorasem dintotdeauna, nu mă simţeam deloc în largul meu, cu fiecare strânsură, tot mai prizonieră în ţesăturile pe care mama continua să le aşeze concentrată, să le înnoade, să le învăluie în jurul meu. Mi se părea o colivie, am fost neliniştită întreaga seară.*

În seara aceea, se gândi Mio punând scrisoarea la loc în grămadă, mama ei trebuie să fi presimţit toată greutatea unei căsnicii. Şi-o imagină tânără femeie, înfricoşată. Asemeni mireselor pe care Mio, în copilăria ei, le spionase în atelier, şi ea trebuie să fi purtat în suflet o dorinţă aprigă de a fugi, un imbold de nemărturisit de a ieşi din casă şi de a se face nevăzută în întunecimea toamnei, a iernii, a primăverii, a verii care-şi făcea tot mai simţită prezenţa.

Se întrebă dacă mama ei luase întâmplarea ca pe o presimţire.

Mio continuă să citească toată noaptea. Nu întotdeauna ajungea până la ultimul rând al scrisorilor: când dădea peste ceva ce o tulbura – o mărturisire prea intimă, o frază mojică ce o privea, o dare de seamă amănunţită despre o ceartă domestică pentru a cărei izbucnire Kaneko nu-şi asuma niciodată vinovăţia –, trecea la următoarea. Apoi, asaltată

de o aviditate cu totul nouă, lua încă o dată în mână scrisoarea precedentă, citea iar anumite rânduri şi o abandona din nou, ca să treacă la o alta.

Despre mama ei rămase cu impresia unei femei pătimaşe şi copilăroase, care avea iubirea continuu pe buze, şi totuşi pretindea imperios să rămână de una singură şi că-şi este suficientă. Sfârşi prin a i se părea egoistă atunci când îşi arogase față de Okada-san dreptul la alegere, cel la forță, până şi cel la slăbiciune. De-a lungul acelei nopți, Mio se întrebă în repetate rânduri ce anume văzuseră la ea nu doar tatăl ei, ci şi bărbatul acela pe care nu-l cunoştea.

Apoi însă despăturea o altă foaie de hârtie, tot la întâmplare, şi iată că dinăuntrul ei se ivea o altă femeie, prevenitoare, foarte ageră la minte, care îşi regăsea şi întărea în muncă propriile fragilități.

Aceea era partea cea mai bună din ea, se gândea Mio, acea oscilare între forță şi slăbiciune, gestul acela de a-şi apuca imperioasă partenerul de încheietură, pentru ca imediat după să-i dea drumul, aproape uluită de ceea ce crezuse că e în stare să facă. Să te îndrăgosteşti de ea trebuie să fi fost o experiență asemănătoare cu o beție.

Mio se simți răscolită de interioritatea mamei ei, îi veni aproape să țipe la ea, de parcă în fața ei, în loc de foi de hârtie împrăştiate pe podea, ar fi fost chiar ea în persoană. Citind scrisorile lui Kaneko către Okada-san, îi reveneau în minte frazele acelea insuportabile despre ce înseamnă să fii o soție demnă, să-ți începi şi să-ți sfârşeşti viața înăuntrul cercului trasat de căsnicie, devotamentul pe care o soție i-l datorează soțului ei. Avalanşa de inconstanță, care o acoperea acum, era deopotrivă tragică şi ridicolă: în definitiv, însăşi Mio era demonstrația concretă a felului cum mama ei nu dăduse niciodată curs propriilor sale vorbe.

Apoi însă o ierta. Înțelegea că este un spațiu imens între ceea ce considerăm că este corect şi ceea ce reuşim să facem. Şi că, la urma urmelor, ceea ce-i rămânea după fiecare lectură era o nostalgie nerostită. Faptul de a conştientiza că în incendiul acela pierduse încă şi mai mult decât credea.

Încetă să mai privească la televizor, abandonă internetul şi serialele TV, lăsă până şi cărțile deoparte.

În fiecare zi, Mio se întorcea acasă, se spăla pe mâini şi, înainte să-şi pregătească cina, o citea pe mama ei. Deveni unul dintre momentele preferate ale zilei. Sfârşi prin a mânca tot mai târziu, apoi îşi luă obiceiul să-şi cumpere un *bentō* pe drumul de întoarcere, ca să nu mai piardă timp în bucătărie.

Clandestină în trecutul altuia, îi fura secretele mamei: „Mama, ce-ai făcut în ziua cutare? Cine erai?“

Printre rândurile din scrisorile ei, descoperi o lejeritate şi o ironie necunoscute. Se simți prinsă la mijloc între bucuria de a o afla atât de veselă şi mâhnirea de a nu fi cunoscut-o deloc.

Într-o zi de marți, cu douăzeci şi şase de ani în urmă, îi scria lui Okada-san că ar fi trebuit să-i predea timpului, aceluia care se scurge la fel pentru toți, lecția timpului lor aparte. Că trebuia ca ei doi să predea lumii lecția despre cum să numere mai încet, pentru ca ea să nu fie obligată să urce într-un tren ca să-l ajungă din urmă în orăşelul acela

îndepărtat unde el se mutase, şi să convingă realitatea să deschidă un colț unde, într-o bună zi, ei doi să se poată regăsi.

Şi-o imagină timidă în brațele unui necunoscut, fericită la gândul de a-l întâlni din nou. Şi, cu toate acestea, întâlnirea aceea o amâna de la o dată la alta: îi explica cât era de ocupată, cât de greu îi era să facă rost fie şi doar de o clipă numai pentru ea. Îi zicea că-i pare rău, dar că nici în toamna aceea nu se vor putea reîntâlni. Iar el trebuie să fi încetat să mai bată vreun apropo despre asta, pentru că, la un moment dat, din felul cum scria mama ei, părea evident că tot ceea ce mai rămânea din ei doi era întocmai asta: doar să-şi scrie.

În scrisori însă, Kaneko vorbea în mod special de viața cotidiană şi, mai cu seamă, îi povestea lui Okada-san despre fetița sa. Totuşi, când îşi pomenea fiica, era aproape mereu cuprinsă de mari îngrijorări: gândul că ar putea fi diferită, dar mai cu seamă gândul că nu ar reuşi s-o înțeleagă.

Nu vorbeşte, copila nu vorbeşte. Ştiu că mi-ai spune să fiu pozitivă, dar am nevoie să ştiu că e sănătoasă. N-aş putea răbda vreodată să fie bolnavă. Ce m-aş face?

Mi-am cusut o rochie albastră cu ajutorul tehnicii shibori, *lăsând ca boabele de orez să definească modelul fanteziei. Am făcut una la fel şi pentru Mio, care m-a ajutat. Mi s-a părut foarte bucuroasă de întreaga experiență. Ar trebui să reuşesc să-ți trimit o fotografie luna viitoare, este chiar frumuşică. Dar sper să nu devină vanitoasă, ar fi un dezastru.*

Uneori, o vezi că stă nemişcată, se fixează asupra unui lucru pe care îl vede numai ea şi pare cu totul surdă la lume. O strigi şi nu te aude. Sper să nu aibă vreo problemă cu auzul.

Mio se emoționă citind într-o scrisoare în care Kaneko mărturisea: *Mi-e teamă că nu vede culorile, că se preface ca să pară la fel ca noi.* Privi cu atenție data. Era din perioada în care Mio avea cinci ani. Îşi aminti apropoul făcut de Aoi, şi fie şi numai pentru acel unic motiv scrisoarea îi deveni dragă în mod deosebit.

Din felul în care mama ei îşi întărea motivele pentru propriile temeri şi punea la pământ, lovitură după lovitură, optimismul lui, Mio îşi imagină că Okada-san încerca de fiecare dată să o liniştească. Ea nu se afla în posesia pachetului de scrisori pe care bărbatul i le trimisese lui Kaneko, cel mai probabil mama ei le arsese sau ascunsese, pentru a evita să descopere cineva întreaga poveste. Când se gândea la enormitatea secretului pe care mama ei i-l ascunsese, suspiciunea şi surpriza făceau loc înăuntrul ei furiei. I se păreau o samavolnicie. Pentru că istoria noastră este mereu transmisă mai departe: povestea vieții fiecăruia dintre noi este atât de îndepărtată în timp şi de erodată de trecerea vremii, încât suntem la mila memoriei celorlalți, a celor care ne-au crescut sau cunoscut pe când eram copii. Şi fiecare dintre noi ar trebui să aibă dreptul să-şi cunoască în întregime propria istorie, oricare ar fi aceasta.

Fusese cu adevărat Mio exact fetița aceea despre care vorbea mama ei, se putea încrede în ea? Când, mai apoi, se va fi aşternut un pic de calm, ce avea să facă Mio cu tot ceea ce afla acum? Cât putea să înglobeze înăuntrul său, fără să rişte prea multe pericole?

Scrisoarea din acea zi de vineri, 16 august

Vineri, 16 august

Pentru mine, eşti un labirint cu o mie de intrări.

Este uşor să pătrund înăuntrul tău, îmi întinzi continuu mâna. Dar, odată ce sunt înăuntrul tău, mă rătăcesc. Şi atunci rezist, închid ochii, îmi reiau paşii şi, într-un fel sau altul, ies de acolo.

Astfel, ca prin minune, sunt afară din labirint şi simt că mă aflu din nou pe calea mea, cu mâinile pe chimonoul viitoarei mirese pe care o am în fața mea, mama care îmi cere să pregătesc cina şi pretinde să fiu mai drăguță cu ea şi tatăl meu, Mio care îl întreabă pe Yōsuke dacă mâncarea are o culoare specială, dacă oare culorile lucrurilor pe care le mâncăm ajung înăuntrul nostru sau dacă nu cumva saliva şi dinții le nimicesc repede, şi culoarea este distrusă astfel imediat.

Mă plimb prin Kagurazaka, o salut pe Takeda-san, îmi fac drum până la Kudanshita, iau bicicleta mamei mele şi tai oraşul urcând şi coborând. Sunt cu totul prezentă în viața mea.

Dar uite că zăresc una dintre cele o mie de intrări în labirintul tău şi atunci zăbovesc, zăresc mâna ta care se întinde spre mine şi pe care, fără să recunosc asta, eu o căutam deja prin mulțime de ore bune.

Nu strâng nici o experiență cu tine. Nu reuşesc să te evit. Pentru că intrările tale sunt din cele care îşi schimbă locul în timpul nopții, iar dimineața, când ocolesc vreuna – pentru că mi-e teamă să mă pierd din nou în labirint, să nu mai reuşesc să ies de data asta, că toate strategiile adoptate până acum ar putea să nu mai fie de ajuns –, ei bine, cu coada ochiului descopăr că tocmai intrarea cu pricina deja nu se mai află acolo. Aşadar, duşmanul, minunatul duşman care eşti tu, nu mai are nouă sute nouăzeci şi nouă de căi pentru a ajunge la mine, ci din nou o mie. Şi încă o dată, de la capăt.

Eşti un labirint cu o mie de intrări.

Kaneko

Mio petrecu o după-amiază întreagă ca să-i explice scala nuanțelor de albastru şi îmbinarea tonurilor de alb unui bărbat care venise la Pigment pentru că voia să renoveze interioarele restaurantului său de peşte.

Încercase zadarnic să-l sfătuiască, însă respectivul nu părea dispus să cedeze controlul asupra nici unui aspect cu nici măcar o câtime. Epuizată, după aproape trei ore, îi ceru unui coleg s-o înlocuiască: situația nu se îmbunătăți. Clientul părăsi magazinul nemulțumit, cu albumul lui la subraț şi o privire nefericită. Mio se întrebă dacă nu cumva ceea ce căuta bărbatul acela pretins atotştiutor era doar confirmarea că nu greşeşte. De ce oamenii țineau cu tot dinadinsul să aibă mereu dreptate?

Ajunse acasă răvăşită de oboseală. În tren, carnetul cu coperte de pânză rămăsese închis, în ultima vreme nici un chip nu-i atrăgea într-atât atenția încât s-o îmboldească să-i noteze în culoarea.

Închise uşa în urma ei şi aprinse lumina.

Sângele îi curgea prin vene din inerție, respirația i se poticnea. Înțelese că hăul alb se tot apropia, i se făcu frică.

Se întinse pe pat şi făcu ceva ce nu mai făcea de o bucată bună de vreme: socoti pe degete orele care separau pe fusul orar Tōkyō de Roma. Îşi sună verişoara.

În clipa în care îi auzi vocea, Mio fu cuprinsă ca de o văpaie de o culoare caldă şi profundă, de acel maro de Verona pe care i-l depistase cu mulți ani înainte şi pe care, imediat ce verişoara ei se mutase în Italia, îl luă drept semnul de netăgăduit că în culoarea pe care o emană trupul nostru stă înscris şi destinul care ne aşteaptă.

Momoko era singura persoană pe care o simțise îndeajuns de aproape ca să-i permită să o ajute atunci când familia ei dispăruse. Cu toate că avea un soț şi o fetiță încă mică, şi în ciuda faptului că locuia în cealaltă parte a lumii, când Mio îi dăduse vestea tragediei, Momoko îşi luase două săptămâni de concediu, se urcase în primul avion şi venise să-i fie alături.

În seara aceea, în timpul conversației lor, Mio nu făcu nici un fel de aluzie la scrisorile mamei ei, nu-l pomeni pe Aoi, nici nu-i spuse lui Momoko despre moartea lui Okada-san. De altfel, nici măcar cu nişte ani în urmă, când aflase de existența acestuia, Mio nu suflase un cuvânt către verişoara ei, nici către nimeni altcineva.

Acea omisiune făcea parte din felul ei de a nega atunci când nu voia sau nu reuşea să înțeleagă. „Dacă nu vorbeşti despre un lucru, lucrul acela nu există“, îşi spunea Mio. „Dacă nu te gândeşti la un anumit lucru, lucrul acela nu există.“

Pe Momoko o întrebă despre ea, ce mai făcea, dacă era fericită. Dacă avea de gând să se întoarcă în Japonia curând, ca s-o viziteze.

Când Mio îl întâlnise pe Aoi, se întrebase dacă nu era prea devreme.

Încă de la început, legătura lor i se păruse, într-un anume sens, definitivă, iar gândul acela o tulburase. Îşi amintea cuvintele verişoarei ei, devenită mamă când încă nu era pregătită. O impresionaseră mai cu seamă nişte vorbe ale ei despre importanța ca nou-născuta să nu o prindă pe ea încă fetiță.

— E nevoie să cresc în grabă şi eu, îi spusese într-o zi Momoko.

Ea izbucnise în râs în fața chipului foarte serios al verişoarei.

— Serios, Mio, nu glumesc. Aş vrea s-o rog să aibă răbdare, să aştepte ca eu să mă simt puțin mai matură, ca să pot să-i răspund cum se cuvine şi s-o cresc aşa cum trebuie; de unul singur, nici un copil nu poate s-o facă.

Părea îngrijorată mai cu seamă la gândul că în străinătate nu va putea folosi nimic din ceea ce ştia din copilăria ei trăită în Japonia.

— Învățăturile mele nu ar valora nimic.

Greşea, evident că Momoko greşea. Şi totuşi, nu folosise la nimic să-i dea toate asigurările.

Când, luni mai târziu după acea conversație, îşi îmbrățişase din nou verişoara – revenită la Tōkyō cu soțul şi fiica pentru o scurtă vacanță –, Mio regăsise în ea bucuria aceea ținută în frâu, teama de a nu fi pregătită. Dar mai era acolo, înăuntrul ei, şi o fericire cu totul nouă, un sentiment de care probabil că nici măcar ea nu-şi dădea seama, dar care învăluia într-o culoare strălucitoare noua familie.

Acum Mio ştia că frica aceea de a nu fi pregătită nu însoțeşte doar o sarcină, ci se arată şi în legătură cu persoanele decisive, cele care închid cercul. Era ea oare pregătită pentru felul acela de iubire?

În clipa aceea, în timp ce vorbea cu Momoko, şi pe ecranul computerului se întrezărea cea mică, ocupată să se joace cu o ditamai grămada de pluşuri înaripate – care scoteau nişte sunete neaşteptate, acoperind vocea mamei –, Mio o întrebă cum fusese pentru ea, cu mult înainte să devină mamă, să se îndrăgostească.

— M-am prins imediat, încă de la prima întâlnire, răspunse Momoko, amuzată de întrebarea neaşteptată. Dacă nu aş risca să par orgolioasă, ți-aş spune că nu mi-a trebuit mai mult de cinci minute.

— Şi nu ți-a fost teamă?

Momoko îşi aținti privirea în ecran.

— Mio, nu-mi spune că ai întâlnit pe cineva? Nu care cumva te-ai îndrăgostit?

Ea schimbă subiectul în grabă. Vorbi despre cu totul altceva, iar la scurtă vreme după închise convorbirea.

Era în afara oricărui dubiu că nu l-ar iubi. Căci îl iubea.

Şi se găsiseră în chip neverosimil.

Dintotdeauna, Mio practicase un joc al relansărilor. Iubirea, aşa cum o trăia ea, începea şi se sfârşea într-o zi. În orele acelea trebuia să cuprindă totul: seducerea, cucerirea, asigurarea. Trebuia să fii inepuizabil ca să fii cu ea, să repeți lucrurile până la sfârşeală. Să-i vorbeşti limpede: „Îmi place de tine, Mio, îmi place de mor.“ Probabil că ar

fi fost extenuant pentru oricine.

În zilele petrecute împreună însă, Aoi nu se lăsase tulburat. Mio i se păru încă de la bun început ca o mică vietate ascunsă sub pământ, din acelea care, când muți o piatră, se ivesc afară nenumărate, o întreagă familie. Aoi se arătă surprins, fireşte, dar niciodată ameninţat de nevoia aceea continuă de iubire. Poate că tocmai fermitatea lui o făcea pe Mio să se simtă în siguranță.

Îi lipsea. Aoi îi lipsea.

Într-o zi, vorbind cu Alma şi Rui despre imaginea reziduală teoretizată de Goethe, Mio se emoționă realizând cât de precisă era metafora aceea pentru ea: privirea ei ca o ştampilă se oprise atât de îndelung asupra lui Aoi, că acum Mio era îmbibată cu totul de el şi îl vedea pretutindeni.

O lacrimă îi brăzdă obrazul. Alma şi Rui băgară de seamă şi, îngrijorate, o întrebară ce culoare se simțea.

— Păreți obosită, *sensei*. Aveți fața mamei când nu doarme.

Când fetițele insistară, în fața tăcerii prelungite a lui Mio – „*Sensei*, vă simțiți bine?“ –, ea le răspunse că da. Şi că nu doar lucrurile urâte, ci şi cele frumoase ne fac uneori să plângem.

În timp ce le asculta pe Alma şi Mio şuşotind şi povestind pe rând ultima oară când li se întâmplase să plângă de bucurie, Mio le zâmbi fetițelor, alungând cu încheietura mâinii acele lacrimi încete pe care, fără să o ştie, le moştenise de la mama ei.

— Se numeşte emoție puternică. Ei bine, după părerea voastră, emoția puternică ce culoare are?

Imaginea reziduală teoretizată de Goethe, aşa cum Mio le-a explicat-o Almei şi lui Rui

Goethe scria că nuanțele puternice tind să genereze în câmpul înconjurător impresia prezenței culorii lor complementare, un soi de aureolă de o tonalitate diferită… Imaginați-vă o parte din trupul vostru care a suferit o lovitură, iar durerea pare să pulseze nu doar în acel punct precis, ci pe întreaga suprafață, de jur împrejur. În opinia lui Goethe, acelaşi lucru se întâmplă în cazul imaginii reziduale care apare atunci când fixăm îndelung o culoare, şi apoi ne luăm privirea de la ea… Vă amintiți jocurile cu iluziile optice? Chiar dacă nu mai este acolo, pentru o perioadă scurtă continuați să vedeți imaginea pe care o priveați cu intensitate puțin mai înainte. Când vă gândiți atât de intens la cineva e posibil ca apoi, indiferent ce faceți, oriunde v-ați uita, să vi se pară că zăriți persoana respectivă. Aşa sunt şi culorile complementare. Goethe le numea de-a dreptul „necesare“, de parcă fiecare şi-ar fi revendicat contrariul… Goethe credea că fiecare culoare puternică exercită un soi de violență asupra ochiului şi, de aceea, îl constrânge într-un fel să opună rezistență, fie şi folosindu-se de o alta pentru a o echilibra pe cea dintâi. Din acelaşi motiv, o culoare pare mai vibrantă dacă i se alătură complementara: *se pun în evidență pe rând şi generează un soi de vibrație reciprocă*. Ca două persoane care sunt foarte diferite şi care, tocmai datorită acestei diferențe, ies şi mai bine în evidență când sunt una lângă alta. Cunoaşteți pe cineva aşa?

De când citise prima scrisoare trecuseră două săptămâni. Între timp, Mio se deprinsese să-şi cunoască mama îndeajuns încât să fie în stare să creeze *o altă ea*, o femeie care mai înainte nu exista. Ca mamă, continua să fie complicat de acceptat, ca femeie, în schimb, începea s-o înțeleagă.

La un moment dat, mai simplu, Mio înțelesese că nu o să-i fie de ajuns să sufere o indigestie de la toate acele scrisori. Avea nevoie de luni de zile pentru ca durerea aceea să se poată sedimenta şi, oricât de mult s-ar fi străduit, nu avea să descifreze niciodată cu exactitate ce se petrecuse între mama ei, tatăl său şi Okada-san.

Era oricum deja mult mai calmă. În asemenea măsură încât, de parcă faptul de a fi deschis o uşă era condiția necesară ca să deschidă o alta, într-o noapte, înainte să meargă la somn, scrise cuvântul DALTONISM în motorul de căutare al telefonului mobil: şi a fost ca şi cum deschisese o cutie a Pandorei.

În zilele următoare, descărcă o aplicație uimitoare care îți permitea să vezi aşa cum văd daltoniştii. Făceai o poză şi programul ți-o reproducea sustrasă culorilor: roşul dispărea, verdele îi călca pe urme, amestecându-se într-un fel aproape de neiertat cu galbenul. Se miră singură să descopere o nebănuită frumusețe în acea alterare, i se părea o lume foarte ordonată.

De pe site-ul universității din Waseda află despre o întâlnire care urma să aibă loc sâmbăta următoare. Fără să-şi bată prea mult capul cu detaliile, îi scrise repede un e-mail profesorului care organiza întâlnirea. În mai puțin de o oră primi şi răspunsul.

Dacă emoția nu reuşea să o scoată afară din labirintul acela, îşi spuse Mio, atunci sârguința măcar o să scurteze drumul.

Cu o noapte înainte de întâlnirea de la universitate, Mio încheie definitiv corespondența dintre mama ei şi Okada-san. Aşezând deasupra grămezii ultima scrisoare, îşi puse pentru prima dată o întrebare anume: Ar fi reacționat diferit la aflarea veştii despre existența adevăratului său tată dacă asta s-ar fi petrecut într-un timp îndepărtat, de dinainte de tragedie? Mio se întrebă dacă refuzul ei de a-şi întâlni celălalt părinte, de a şti măcar câte ceva despre el – care, în definitiv, nu-i făcuse nimic rău şi care, dimpotrivă, nerevendicând nici un drept dintre cele cuvenite, îi permisese să crească în familia pe care mama ei o alesese pentru ea –, ei bine, se întrebă dacă negarea aceea apriori nu cumva se născuse din obişnuința cu totul umană de a compara orice lucru, de a căuta mereu preferatul în mod absolut. De a gândi în funcție de ierarhii, subevaluând cât spațiu pentru iubire există înăuntrul fiecăruia. Pentru că iubirea este ceva ce sporeşte şi celelalte emoții. Se întrebă aşadar – în cazul în care destinul i-ar fi îngăduit să îi întâlnească – dacă nu ar fi cu putință să ai chiar şi şase tați, opt mame, zece frați, doisprezece bunici? Şi să-i iubeşti pe toți?

Când familia ei dispăruse de pe o zi pe alta, pentru Mio, ideea de tată era încă atât de dureroasă, încă să-i adauge o nouă figură i-ar fi părut o adevărată jignire. O luase drept sigură gelozia pe care tatăl ei, cel cu care crescuse, trebuie s-o fi simțit față de Okada-san. Considerase just să-i apere memoria de orice întinare. De altfel, amintirea tinde să capete formă absolută exact în momentul în care materia sursă se sfârşeşte.

În zilele acelea se întrebase de nenumărate ori dacă tatăl ei ştiuse de Okada-san. Şi, dacă ştia, cum reacționase la început, ce simțise.

În anumite momente, lui Mio i se părea că trebuie să gestioneze o ceartă între nişte copii foarte mici, care vor să se joace în grădină, dar pretind să li se dea şi-o înghețată, care pică de somn, însă nici prin cap nu le trece să se oprească din alergat. Şi-atunci ea se afla acolo ca să descurce toate acele emoții, să-i spună tatălui ei că o să-l iubească mereu, că nimeni nu o să mai fie ca el, iar mamei, că o s-o ierte în cele din urmă, cu toate că la mijloc erau atâta lipsă de coerență şi furie. Mio nu-l ura deloc pe Okada-san. Dacă doar ar fi putut să-i vorbească, i-ar fi zis că, din păcate, fusese nevoită să facă o alegere între el şi celălalt tată al ei: îşi cerea scuze, dar nu se simțise în stare să-l includă în viața ei.

Era o muncă uriaşă. Trebuia s-o confrunte în doze mici.

Dacă tatăl ei, Yōsuke, ştia. Cum anume aflase. Ce simțea

Ştia.

Ştiuse imediat, din prima clipă în care Kaneko le spusese că este însărcinată.

Simțise o mare bucurie, deşi obscură şi întortocheată, din moment ce vestea aceea îi apăru drept răspunsul la întrebarea lui cea mai mare: *Kaneko mă iubeşte?*

Da, Kaneko îl iubea, pentru că rămăsese. Iar fetița aceea, micuța şi adorata Mio, avea să fie fiica lui.

Partea a treia

瓶覗色 *Culoarea unei priviri aruncate pieziş unei ulcele*

— Şi acum înțeleg ce fel de om eşti.
— Ce fel de om sunt?
— Eşti aşa cum te văd eu acum.
— Nu ştiu cum mă vezi.
— N-are importanță. Nu e nevoie să te vezi tu. Te văd eu şi înțeleg cum eşti.

YASUNARI KAWABATA, *Păpădiile*[14]

---

14. Trad. de Andreea Sion, Humanitas Fiction, Bucureşti, 2018, p. 166.

Unu

— Sunt daltonist, îşi începu profesorul prelegerea.

Nu vedea roşul, pe care îl confunda implacabil cu verdele. La fel era şi fratele lui, deşi acasă nimeni nu îi corectase vreodată. La şcoală îi plăcea mult să deseneze, avea chiar talent; dar într-o dimineață, în timp ce toată clasa lucra la un desen, învățătorul se oprise în spatele lui, îl lăudase pentru compoziție şi trăsături, adăugând, în schimb, că toate culorile lui erau murdare. Îi venise să intre în pământ de ruşine. Din ziua aceea, se întorcea mereu către colega lui de bancă, rugând-o să-i spună ce culoare avea fiecare creion. Acela, spuse profesorul, a fost momentul în care înțelesese că daltonismul putea să fie un handicap, un soi de malformație. Şi îşi amintea că mai gândise – cu o intuiție precoce pentru vârsta lui – că problema nu ține de datele obiective, ci de înclinația fiecărei persoane în parte.

— Pentru că nu există niciodată nimic obiectiv, zâmbi bărbatul, stând în picioare în fața tablei. Ar fi de ajuns să ştim asta. Dacă am accepta asta, restul ar fi un joc de explorare a ceea ce este diferit, dorința de a te explica şi de a asculta explicațiile celuilalt.

Mio stătea în partea din spate a unei săli nu prea mari de la etajul patru, într-unul dintre numeroasele sedii ale Universității Waseda. Când profesorul o întrebase în e-mailul lui de răspuns dacă ar vrea să participe la dezbatere sau doar să audieze, răspunsese că prefera să asculte. Era interzis să-ți iei notițe pe computer sau pe telefonul mobil, dar puteai să-ți notezi de mână discuțiile şi să fotografiezi ceea ce era scris pe tablă. Mio nu făcea nici una, nici alta. Se gândea, iar acea unică operațiune o acapara complet. Se afla acolo pentru Aoi, ca să înțeleagă.

Îi erau vii în minte cuvintele lui la sfârşitul ultimei nopți petrecute împreună, când ea se ridicase de pe verandă şi se pregătea să plece:

— Ceea ce apropie doi oameni nu e să împărtăşească totul, îi spusese el, să practice aceeaşi meserie, să vorbească aceeaşi limbă sau să vadă aceeaşi culoare: ceea ce îi uneşte cu adevărat este acel ceva nou care se naşte din uniunea lor.

Şi totuşi, Mio nu se putea împăca cu gândul că Aoi nu va cunoaşte niciodată partea cea mai bună din ea, aceeaşi care pune pe plan secund trăsăturile ei cele mai rele de caracter, nestăpânirea, obsesia, nepriceperea ei de a găti şi cânta. Cum altfel o să-i poată ierta izbucnirile de furie, chipul obosit şi demachiat seara? În definitiv, ce avea ea special în afară de vederea ei extraordinară? Fără culoare, Mio se simțea un nimeni.

Acum privea femeile şi bărbații prezenți în mica sală, îi asculta vorbind: tânărul cercetător care îşi ținuse în frâu ambițiile din cauza daltonismului, bătrânul care trebuie să fi suferit profund pentru că fusese discriminat în copilărie. I se întâmplase asta şi lui Aoi? Careva îi spusese că desenele lui aveau culori oribile? Şi Okada-san, înaintea lui? În şcoala primară fusese dat deoparte?

— Dar suntem convinşi că există o culoare corectă? întrebă la un moment dat unul dintre participanți. La urma urmei, ceea ce îi dă nume unei culori este doar un cuvânt.

Mio îl privi cu atenție. Era un bărbat în vârstă, mic de statură. Părea un copil născut deja bătrân.

Ceea ce nu este descris nu există, se gândi ea. Şi pentru prima dată avu senzația că intuieşte cum poți iubi chiar dacă nu vezi realitatea în acelaşi fel cu celălalt. Că, dimpotrivă, tocmai acela era secretul unei relații durabile: indivizi profund diferiți care – prin simplul fapt că nu luau nimic drept sigur – puneau la bătaie mai mult timp şi mai multe cuvinte ca să se înțeleagă.

Când întâlnirea ajunse la final, Mio mulțumi şi se strecură afară din sală. Traversând campusul universității, în timp ce primele semne ale amurgului brăzdau cerul străjuit de clădirile din Tōkyō, simți cum o cuprinde o mare blândețe.

Pas după pas, îşi dădu seama că distanța pe care o pusese între ea şi Aoi se micşora văzând cu ochii. Ba mai mult, era ca şi cum în clipa aceea i-ar fi păşit alături. Ca şi cum de data aceasta, spre deosebire de atunci când căuta peste tot semnele morții – cimitire, scene cu înmormântări din filme –, l-ar fi ținut chiar de mână.

Trăia separarea aceea ca pe o întoarcere. O primenire pentru a se întoarce la el.

Doi

Ceea ce Mio ignora în privința lui Aoi, aspect pe care Aoi însuşi îl ignora în bună măsură, era că în fața morții el se dovedea foarte calm, în timp ce viața, dimpotrivă, îl răscolea. Şi, mai mult decât orice, tocmai acel concentrat de emoții al vieții care este iubirea.

Celor care îi mărturiseau că se tem de moarte, Aoi le răspundea că nu aveau de ce să se teamă, pentru că, atunci când murim, lucrurile pe care le consideram importante deja nu ne mai aparțin.

Absența lui Mio însă îl făcea să se clatine. Dacă mai înainte simțea înăuntrul lui o asemenea fericire, de risca să-l tâmpească, acum serile nu se mai sfârşeau, zilele de odihnă, dimpotrivă, erau cele mai extenuante: să meargă la Ikeda-san şi să ia loc la masa unde mâncase împreună cu ea îi aducea numai suferință. Oricare experiență i se părea micşorată, precum un gust educat cu mâncăruri foarte sofisticate şi care, deodată, se trezeşte hrănit numai cu materii prime.

Nu ştia cum să iasă din starea aceea. Încercase să-i scrie pe Line mesaje scurte, la început destul de dese, dar tot mai rare pe măsură ce timpul trecea. Un telefon când i se păru că-şi pierde simțul rațiunii. Apoi tăcere.

Abia când sosi trupul unei defuncte, şi problema de rezolvat i se păru că depăşeşte supărarea dinăuntru, Aoi îndrăzni să ridice receptorul telefonului negru de bachelită şi se hotărî să formeze numărul de la Pigment.

Fără să ezite, întrebă dacă Yoshida-san este în magazin, iar dacă era, ceru să i-o dea degrabă la telefon, vă rog. Da, era urgent.

— Am nevoie de ajutorul tău, Mio. Accept şi un nu, dacă va fi un nu. Dar, te rog, e cu adevărat urgent.

— Ce anume? Mio nu voia să fie abruptă, dar era surprinsă. Ce anume e urgent?

— O femeie a cerut să fie îmbrăcată în *shiromuku*. Înmormântarea este mâine şi nimeni nu este disponibil să ne ajute.

Tăcere. Şi apoi:

— Vrei să spui un trup neînsuflețit?

— Da. Mulți nu se simt în largul lor într-o asemenea situație, nu sunt obişnuiți cu aşa ceva… Înțeleg asta, dar este o îmbrăcăminte de-o asemenea complexitate, că fără un

expert nu am şti unde, ce şi cum să facem.

Mio continua să tacă.

— Ținea mult la asta, reluă Aoi. Şi-a pierdut soțul în război, avea aproape o sută de ani… Nouăzeci şi opt, mai precis. Nu le-a mai fost îngăduit timpul să-şi oficieze cununia, moştenise rochia de la mama ei, o dusese la croitoreasă să i-o modifice, dar apoi… Vocea i se frânse. Scuză-mă.

Era prima dată când Mio îl auzea plângând. Se emoționă.

Tulburarea profundă a lui Aoi era provocată de gândul la femeia aceea, dar mai cu seamă de bucuria de a o auzi pe Mio după atâtea săptămâni, ca o îmbrățişare care te cuprinde la capătul unui lung urcuş.

— Nu, e în regulă. Lucrez până la şapte, trec pe acasă să iau cele necesare pentru îmbrăcat, apoi vin.

— Mulțumesc, Mio.

— Pe mai târziu.

Mio dădu la o parte pânza.

Dintr-o cutie mare, abandonată în fundul şifonierului, scoase brâul cu ustensile, pe care mama ei îl purta mereu legat în talie. Era o fâşie de stofă moale şi plină de buzunare, asemănătoare cu cea a tâmplarilor. Ca şi cum ar fi verificat precizia lumii, făcu recensământul fiecărui obiect în parte, etalându-l pe masă. Dintr-un alt plic scoase afară restul.

Şi iată cum lumea copilăriei ei ieşea din nou la iveală.

Catarame mici, medii şi mari, spatule, ustensilele necesare pentru cusut, cartonaşe pentru *obi-ita*, ace de siguranță, agrafe, o pereche de mănuşi albe din bumbac, de purtat în procesul de îmbrăcare a chimonoului şi de fixare a *obi*-ului, un săculeț de plastic în care să-şi bage pantofii la intrare şi eventualele resturi, un evantai pe care să i-l împrumute clientei în caz că i-ar fi fost cald, şervețele umede dacă nu exista posibilitatea să se spele pe mâini, o oglinjoară portabilă, bucățele de tifon, prosoape, bureței de aplicat machiajul şi dischete demachiante din bumbac pentru a retuşa şi perfecționa îmbrăcămintea, role de panglici din bumbac, o batistă albă.

— Cu acestea, spunea mama ei, se plăsmuieşte forma perfectă.

Albul se îngălbenise, şervețelele umede se uscaseră, țesăturile, unele, erau roase de timp, dar cea mai mare parte a lucrurilor se găsea în stare bună.

— Şi-apoi, Mio, aminteşte-ți că atunci când îmbraci o mireasă, la ea acasă ori în sala de ceremonie, trebuie să ai mereu la îndemână o mică escortă de obiecte, pe care ea ar putea să le fi uitat, şi o poveste frumoasă de spus ca s-o linişteşti.

Care erau obiectele? Care era povestea?

Mio nu-şi mai amintea. Îşi amintea, în schimb, că mama ei, în timp ce îmbrăca diferitele mirese, părea uriaşă.

Copil fiind, când intra în atelierul familiei, se pitula mereu într-un ungher, fără să scoată un cuvânt. Din colțişorul ei, asculta conversația femeilor, lansa priviri intermitente către viitoarele mirese. Atunci i se întipărea o lecție importantă, şi-anume că pentru a vedea e nevoie să le rămâi invizibil celorlalți.

Mama ei urca şi cobora de pe scăunel, îngenunchea ca să aranjeze mantia de deasupra, se apleca până când aproape atingea podeaua cu obrazul ca să se asigure de lungimea chimonoului; se rotea neîncetat în jurul siluetei viitoarei mirese, care rămânea nemişcată şi maiestuoasă, sau măruntă şi țeapănă.

Făcându-şi de lucru în jurul femeilor neclintite ca nişte statui, pe care le îmbrăca strat cu strat, într-un fel anume, Kaneko se regăsea pe sine. În acele momente de intimă apropiere cu o altă ființă umană, Mio îşi amintea că-i surprindea, înflorind pe chip, zâmbetul ei cel mai frumos.

— Nu a fost o alegere, dar am iubit această îndeletnicire încă de când eram copil, îi spunea fiicei sale.

De la bun început o fascinase ideea că fiecare trup îmbracă chimonoul în felul său irepetabil.

— Nu este o piesă vestimentară ca oricare alta, nu există o măsură. Abia în procesul de îmbrăcare îți descoperi propria măsură.

Cu degetele împreunate în formă de triunghi, Kaneko scruta atent cum cădea acoperământul de cap de la *shiromuku*, proporția care se crea între linia gulerului, porțiunea descoperită a chipului şi albul care învăluia peruca.

— Să îmbraci bine un chimonou este în întregime o chestiune de echilibru şi geometrie, Mio.

Kaneko începea prin a atinge coloana vertebrală a miresei de parcă ar fi fost scheletul unui peşte. Netezea cu palmele orice cută, anula orice umflătură a țesăturii. Trebuiau să fie rapide şi atente, pentru că acolo unde o parte se aranja, cu aceeaşi mişcare, o alta se deranja.

De la vârful coafurii la umflăturile adăugate la umeri şi pe piept, trebuia creat un munte drept, un triunghi echilateral în proporție de 3, iar de acolo, coborând până la marginea chimonoului, una de 7.

— Totul stă în asta: „3 : 7“.

Părea măsura unui *haiku* imposibil de pronunțat.

Mio îşi privea mama încântată de siguranța pe care o vădea. Acasă i se părea aşa nervoasă, mereu supărată, o lamentație nesfârşită. Dar în atelier păstra tăcerea: era fericită să fie acolo, să îmbrace femeile care, într-un anume fel, se îndreptau spre drumul corect, acelaşi pe care Kaneko îl vedea ca unica soluție pentru viața unei fete.

Cu timpul, Mio învăță tot ce era nevoie. Îi plăcea cum fiecare mireasă era diferită în felul ei: nu doar în ce priveşte măsurile şi proporțiile chimonoului, ci şi în felul în care culoarea chipului – care înainte de îmbrăcarea hainelor era pictat într-un alb lăptos, iar buzele desenate pe verticală cu un roşu sângeriu – se armoniza cu acea cascadă de nuanțe de alb şi garniturile în roşu ale vestimentației.

Şi ea, asemeni lui Kaneko, iubise acea meserie încă din prima clipă. Însă lui Mio îi fusese dată posibilitatea să aleagă şi, când sosise momentul, preferase să-şi continue şcoala. Îi fusese teamă să moştenească, dimpreună cu afacerea familiei, şi obligația de a se ridica la înălțimea mamei, şi a bunicii, şi a tuturor femeilor din neamul Yoshida de dinaintea ei.

Dar Mio, deşi rămăsese pe neaşteptate singură pe lume, nu vânduse atelierul: îl

dăduse în folosință altcuiva. Secolul se schimbase, şi tot mai multe tinere alegeau să se căsătorească în haine occidentale, sau chiar să nu se căsătorească deloc. Acum atelierul Yoshida nu mai confecționa exclusiv *shiromuku*, ci de acolo se puteau închiria chimonouri pentru petreceri private, pentru întâlniri de *omiai*, pentru celebrările de ziua majoratului15. Uneori, administratorii atelierului organizau şedințe foto pentru albumul de familie, iar altele în scop comercial: veneau atunci modele care îmbrăcau hainele tradiționale şi li se făceau fotografii ce ajungeau apoi în reviste, pe pagini de internet sau tot felul de pliante.

Şi acum, în timp ce ferestrele trenului de pe linia Yokosuka în direcția Kamakura îi oglindeau numai propria imagine, lui Mio i se făcu un dor arzător să se întoarcă în atelier. Nu o mai făcuse niciodată în tot acel timp: teama de a-şi găsi răvăşite locurile copilăriei era mai puternică decât plăcerea de a se vedea mare tocmai acolo unde fusese mereu cea mică.

Fixând cu privirea întunericul de dincolo de geam, eliberat de luminile oraşului, se întrebă dacă noaptea privirea lui Aoi nivela lipsa roşului. Dacă în mijlocul întunecimii, mai ales în zilele în care conştientizarea faptului că vede diferit era mai amară, Aoi se simțea la adăpost.

O să reuşească să-l privească în ochi, fără să se gândească neîncetat la cum trebuie că arăta lumea văzută de el?

— În funcție de anumite tonuri pe care le capătă fața, se înțelege cât se îndepărtează moartea, spuse Sayaka. Pentru tine, care înțelegi atât de bine culorile, nu ar trebui să fie greu să le identifici.

Cu jumătate de oră înainte, Aoi o întâmpinase pe Mio la intrarea în firma de pompe funebre. Ea nu-şi dorise să îi iasă înainte la gară, iar el îi găsise chipul atât de încercat, că nici măcar nu îndrăzni s-o întrebe ce mai face.

Imediat ce păşi înăuntru, Mio observă cum lucrările efectuate (pe care i le cedase unei colege, dar ale căror fotografii le verificase pe ascuns) puseseră în valoare încăperile firmei şi cum acea combinație de gri, violet şi stacojiu – pe lângă capetele filamentoase ale crinilor Nirvana de la intrare – făcea spațiul mai frumos şi mai primitor.

Aoi îi mulțumise cu o plecăciune adâncă şi îi indicase drumul, la capătul căruia îi arătase trupul defunctei:

— Se numea Naoko Izumi.

A văzut deîndată albastru, un albastru profund precum cel al oceanului când te scufunzi la o asemenea adâncime, încât lumina nu mai pătrunde. Un amestec de albastru *nōkon* 濃紺 şi negru *shikkoku* 漆黒. Mio se întrebase dacă era culoarea femeii sau dacă aceea era culoarea pe care o capătă oamenii când au murit de foarte puțin timp.

Mio se limitase să evite privirea lui Aoi, să asculte câteva remarci ale lui despre raritatea înmormântărilor şintoiste față de cele budiste, despre felul diferit de a amenaja altarul.

După care, între ei doi se aşternuse o tăcere compactă, din care îi scoase Sayaka. Fără să se prezinte măcar, sora lui Aoi intrase în cameră şi începuse să vorbească.

Aoi era uluit şi deopotrivă hotărât să nu-şi arate mirarea. Nu-şi auzise niciodată sora să schimbe atâtea cuvinte cu un străin, cu atât mai puțin la acel nivel de mărturisire.

— Este uimitor să te gândeşti la felul cum mintea, odată cu trecerea timpului, se îmbunătățeşte, devenim mai înțelepți şi mai culți, în schimb, trupul se deteriorează, spuse Sayaka cu însuflețire. Mereu m-am gândit că problema este tocmai asta: trupul este primul lucru, cel prin care venim pe lume.

Mio dădu din cap fără să înțeleagă. Se simțea prea timorată de prezența ei ca să vorbească.

Din tot ce îi povestise Aoi, Sayaka i se părea din toate punctele de vedere fiica mai legitimă a acelui al doilea tată pe care nu-l cunoscuse: ea, în schimb, îl frecventase pe Okada-san ani la rând, avea o mulțime de amintiri cu el, cel mai probabil îl ascultase vorbind chiar şi despre Mio, despre acea fiică secretă care refuza să-l întâlnească. În felul nedesluşit în care se ivesc emoțiile când sunt foarte intense, lui Mio i se părea că trebuie să se justifice în vreun fel. Îşi dorea să se facă iertată, fără să ştie prea bine cum sau de ce. La urma urmei, se gândea, dacă faci pe cineva să sufere, persoana care îl iubeşte o să te urască.

Şi totuşi, Sayaka se arătă oricum altcumva decât ostilă. Dimpotrivă, era atât de afectuoasă, că Mio făcu un efort să găsească punctul comun între tânăra care cu ceva vreme în urmă îi trântise uşa în față în timp ce pregătea trupul unui defunct şi cea care acum îi zâmbea, explicându-i cât era de complicat să machiezi persoane decedate.

— Pare simplu, dar de fiecare dată este o operațiune profund diferită. Nu există un singur mod corect de a alege forma şi culoarea.

Sayaka îi povesti lui Mio despre o ocazie în care o fiică o certase la înmormântarea mamei sale. „Machiajul dumneavoastră lasă de dorit“, îi spusese. „Nu ar fi trebuit să ne lăsăm pe mâna unei persoane cu atât de puțină experiență.“ Sau cazul unei femei care, văzându-şi tatăl bărbierit, cu fața netedă şi semnele profunde lăsate de zăcutul îndelungat acum îndepărtate, avusese o reacție mânioasă: „Tatăl meu nu se îngrijea, nu s-ar fi bărbierit niciodată pentru înmormântarea lui“, protestase ea. „De ce ați făcut asta?“

În felul acesta, Sayaka învățase să pună întrebările corecte înainte de a se apuca de lucru. Ştia că, dacă ar fi greşit, şi imaginea de ansamblu a defunctului ar fi ieşit nefirească, la înmormântare, rudele ar fi fost încercate de mânie sau, în cazurile şi mai grave, de o formă mai adâncă şi diferită de suferință.

— Înainte de machiaj, este baia, care, dacă vrei, este o operațiunea încă şi mai delicată.

Sayaka era obişnuită să întrebe rudele dacă voiau să o ajute la spălatul trupului. Câte cineva se oferea întotdeauna, şi ea îi învăța pe aceia să nu le fie teamă, să îl săpunească la fel ca atunci când era în viață, masând capul, absorbind apa cu o pânză de bumbac, uscând apoi părul.

— Te linişteşti odată cu împlinirea gesturilor. Chiar dacă în acelaşi timp, desigur, ți se rupe inima în fărâme să acționezi asupra unui trup. Mulți realizează abia în acel moment că se află în fața morții. Şi totuşi, mereu e atâta gingăşie.

Era nevoie să implici familia cât mai mult cu putință. Astfel, experiența avea să le rămână întipărită pentru totdeauna în amintire.

— În cazul lui Izumi-san, în schimb, spuse, arătând spre trupul neînsuflețit din fața lor, nu e posibil să implicăm nici o rudă. Acest chimonou presupune într-adevăr o muncă prea elaborată.

— Ah, îmi pare rău…

— Să nu-ți pară rău, facem un lucru important. Pot să-mi imaginez deja emoția puternică pe care familia acestei doamne o va încerca atunci când o vor vedea îmbrăcată în *shiromuku*… Ba mai mult, îți mulțumesc din suflet, Mio, că ai acceptat. Ne era teamă că nu vom reuşi să le îndeplinim rugămintea. Nu-i aşa, Aoi?

Fratele încuviință din cap.

Mio îşi plecă ochii. Acum era în stare să înțeleagă cât de asemănătoare este o nuntă de o înmormântare: tot ceea ce se întâmpla acolo devenea o amintire.

— Mă duc să mă pregătesc, spuse Sayaka, îndreptându-se spre uşă. O să caute un şorț şi pentru Mio, la fel şi mănuşi de bumbac.

— Mănuşi am deja la mine, răspunse ea. Mi-e de ajuns numai şorțul.

— Şi eu merg să mă pregătesc. Mă întorc într-o clipă, şopti Aoi. Şi imediat după adăugă: Numai să nu-ți fie teamă să rămâi singură.

Mio îşi îndreptă privirea spre bătrâna întinsă într-o poziție fixă, mâinile încrucişate şi o batistă albă aşezată pe față.

— Nu, femeia aceasta nu-mi provoacă nici o teamă.

Părea că emană deja o culoare ceva mai puțin clară decât înainte, un albastru mai puțin intens.

Aoi lăsă uşa să culiseze şi dispăru pe hol, în spatele surorii lui.

Atunci, Mio se îndreptă spre geanta pe care, cu numai două ore înainte, şi-o pregătise în mare grabă. Îşi prinse părul cu un elastic într-un coc strâns şi înalt. Mângâie cu nostalgie instrumentele mamei: cu siguranță nu şi-ar fi imaginat niciodată că într-o bună zi Mio avea să le folosească pentru un cadavru. Şi totuşi, era convinsă de asta, i-ar fi aprobat gestul. Deodată, îşi aminti atelierul familiei, tinerele femei care, ezitând, păşeau dincolo de cadrul uşii. Ceea ce făcea ca acele clipe să apară ca definitive în ochii lui Mio era transformarea completă a culorii lor: de când intrau şi, ore mai târziu, până când ieşeau din atelier, viitoarele mirese dobândeau lumină, puncte de fugă, umbre.

Când era copil, lui Mio îi părea rău pentru faptul că nici una dintre acele tinere nu-şi mai amintea de ei, în timp ce ea şi întreaga familie nu aveau să le uite niciodată. De altfel, în atelierul Yoshida erau păstrate zeci de albume cu fotografii în care erau surprinse figurile timide sau semețe ale mireselor.

Adolescentă fiind, îi spusese bunicii:

— Chiar şi tânăra aceasta, pe care abia ce ai îmbrăcat-o, peste numai câteva zile va pierde orice amintire despre noi. Nu-ți provoacă tristețe?

— Şi de ce ar trebui să-mi provoace tristețe? Sigur, cu timpul, în ea se vor estompa toate detaliile zilei de azi, ce anume a mâncat, dacă ploua sau era vreme frumoasă, fețele celor care au ajutat-o să-şi aleagă chimonoul şi să se îmbrace. Va păstra însă vie amintirea felului în care s-a simțit în clipele acelea, emoția copleşitoare când era pe punctul să-şi

schimbe numele de familie, să o apuce pe drumul unei vieți diferite, sau poate asemănătoare, dar sub un cu totul alt nume. Iar numele este totul. Simplul fapt de a fi acolo, Mio, de a fi prezent într-un moment atât de important în viața cuiva… nu-ți pare un lucru splendid?

Când începură, era nouă seara. Aoi pregăti apa, ligheanul, bucata de stofă.

Îi explica lui Mio fiecare etapă, ca s-o facă participantă la ritual.

— Familia ne-a cerut să folosim procedeele tradiționale. Nu şi-au dorit să folosim nimic altceva ca s-o spălăm decât apă, alcool şi pânză.

Îi povesti despre cum se foloseşte apă călduță, însă obținută în mod contrar. La apa rece se adăuga fierbinte şi nu invers. Se numea *sakasa-mizu*, „apa în sens invers": în ritualul de înmormântare, fiecare lucru era contrariul său. Îi explică cum, odată încheiată îmbrăcarea, poziția trupului cerea ca pernuța să fie îndreptată spre nord, altarul să fie amenajat în spatele capului, cu fața îndreptată spre vest, aşa cum se spunea în tradiție că murise Buddha.

Mio îl privi pe Aoi uscând trupul defunctei. O făcea pe sub pânză, ca să nu lase la iveală nici o fâşie de goliciune. Trupul acela părea el însuşi o casă de vacanță, cu şifoniere, biblioteci, paturi acoperite de țesături pentru ca praful să nu se aşeze pe ele cât timp locatarii săi se întorceau la viețile lor obişnuite din restul anului.

Continuară astfel ore la rând.

Aoi şi Sayaka masau brațele bătrânei, ca să înmoaie încheieturile şi să-i permită lui Mio să procedeze cu îmbrăcarea fără să vatăme trupul neînsuflețit. Deseori, ea ezita, avea o teamă irațională că i-ar putea face vreun rău. Aoi şi sora lui nu spuseră nimic, nu o grăbiră, aşteptară în schimb ca odată cu fiecare gest să se simtă încet, încet mai stăpână pe sine.

Ridicau cu multă delicatețe capul femeii şi, în timp ce Mio le împărțea indicații precise cum să aranjeze mai bine materialul, îi cereau confirmarea la rândul lor.

Când şi când, Mio suferea. Ceea ce îi ținea vigilența trează erau acele momente în care – întorcând unul dintre nenumăratele straturi ale *shiromuku* – un braț îi aluneca, iar uscăciunea pieptului şi a şoldurilor îi confirma cuvintele pe care i le spusese Sayaka la sosirea ei şi pe care abia acum le înțelegea: ne naştem ca să naştem, trăim cu unicul scop de a fi vii.

Mintea se întrerupea, trupul îşi continua în felul său călătoria.

Chiar şi pe durata procesului lung şi trudnic al îmbrăcării, deşi schimbau între ei numai indicații şi sugestii practice, între Mio şi Aoi continua să plutească aceeaşi tensiune teribilă.

Sora lui Aoi băgă de seamă tulburarea vizibilă a lui Mio, supunerea ei, privirea pe care fratele ei şi-o ațintea în permanență asupra sa.

Sayaka făcuse un efort s-o ajute pe Mio să fie în largul ei, să se simtă bine primită, aşa cum, era convinsă, şi-ar fi dorit unchiul. Şi îi reuşise, iar acum, din acele ocheade pe care fratele ei şi tânăra şi le aruncau pe furiş ca doi copii, înțelese că nu mai era nevoie de ea.

Se întoarse la felul ei tăcut de-a fi.

S-a dovedit cu adevărat dificil să îmbrace trupul defunctei în *shiromuku*.

Şi nu doar din cauza imobilității, ci şi pentru că trupul bătrânei era uscat şi curbat: trebuia ca adesea chimonoul să fie umplut cu mici prosoape, rotocoale de vată. Totul avea să fie incinerat odată cu ea.

După o pauză de ani buni, Mio constată cât era încă de pricepută să lucreze cu țesăturile.

Îi aşezară pe cap peruca *tsuno-kakushi* pe care familia o adusese împreună cu restul hainelor. Sayaka îi pieptănă părul cu blândețe, prinzându-l cu ajutorul unor agrafe pentru ca peruca să se fixeze bine de cap. Trebuiră să renunțe doar la acoperământul alb pentru cap, mult prea greoi.

Depuseră sicriul în capsula frigorifică şi, deschizând ferestruicile de deasupra care lăsau chipul la vedere, se emoționară. Inclusiv machiajul era cel pe care-l cerea tradiția pentru mirese: albul făinos al feței, liniile clare separând restul chipului, buzele vopsite pe verticală în roşu.

Când terminară, era trecut de miezul nopții. Ieşind pe uşa firmei, se simțeau atât de obosiți, de păreau că băuseră toată noaptea.

Sayaka încălecă bicicleta şi, după un scurt semn de salut, se făcu nevăzută în noaptea aşternută peste Kamakura.

Aoi, în schimb, îşi împinse bicicleta de ghidon, păşind alături de Mio. Pe un umăr ducea geanta ei. Hotărâseră ca Mio să doarmă în patul lui Aoi, iar el pe canapeaua din sufragerie.

— Îți mulțumesc încă o dată, era important pentru mine. Izumi-san merita să i se îndeplinească această ultimă dorință, şopti el.

— Aoi, pot să te întreb ceva?

Deasupra lor, luna trona uriaşă.

— Fireşte.

— După tine… Nu ştiu, cu toată experiența ta…

— Da?

— La un moment dat… Măcar după ceva vreme… reuşeşti cu adevărat să accepți moartea? întrebă Mio.

— Sigur că o accepți, răspunse Aoi, fluturând un zâmbet.

Bicicleta îi aluneca alături ca o fetiță de mâna mamei.

— Vezi tu, îmi place nespus calmul tău, reuşeşti chiar şi să faci haz pe tema asta. Pe mine, numai şi să pronunț cuvântul acela, şi mă cuprinde un tremurat uşor. Din acest motiv m-am simțit atrasă de tine încă de la început. Pentru această apropiere pe care o împărtăşeşti cu singurul lucru de care-mi este cu adevărat frică, singurul căruia nu reuşesc nici măcar să-i ataşez o culoare.

Mio regretă imediat că mărturisise ceea ce simțise pentru el. Oboseala îi accentua slăbiciunea.

Aoi păstră o vreme tăcerea.

Ea continuă:

— Nu am mai participat niciodată la o înmormântare, nici măcar la cea a părinților şi bunicilor mei.

— De ce?

— Mi se părea un adio spus nu doar lor, ci şi amintirii pe care le-o păstram … Tu, în schimb, poți şi să-i mângâi pe morți.

El încetini pasul, îi căută privirea lui Mio.

— Fapt e că eu unul nu văd toată această diferență între înainte şi după. Serios, ştiu că poate suna absurd. Însă lucrurile le iubim, chiar şi dacă încetăm să le mai folosim… Asemeni unei cărți: când ai terminat-o, îți este încă şi mai dragă, nu? Deşi, în definitiv, ştii deja că nu o vei mai reciti niciodată.

Aoi se opri şi aşteptă ca ea să se întoarcă în sfârşit şi să-l privească în ochi.

— Dacă nu te poți împăca la gândul că totul are un sfârşit, concluzionă el, cum poți să accepți că are un început?

---

15. În tradiția japoneză, majoratul se sărbătoreşte colectiv, într-o festivitate care se ține în a doua zi de luni din ianuarie.

Trei

Ziua următoare a fost plină de flori.

Când rudele femeii aflară că Mio îşi petrecuse noaptea întreagă îmbrăcând-o conform ultimei sale dorințe, o întrebară dacă nu voia să participe la înmormântare.

Ea încuviință, oricum de ore bune nu făcea altceva. Şi poate că tocmai aceea era soluția: să primească totul cu brațele larg deschise, fără ca măcar să încerce să înțeleagă ce se întâmpla.

Se aşeză în spatele încăperii, îi văzu pe apropiații lui Izumi-san luând loc, privi cu atenție altarul plin ochi de obiecte a căror simbolistică o intuia cu mare dificultate, scufundându-se în marea de negru a hainelor şi într-un munte de flori. Încă nu ştia, dar avea să plângă îndelung, iar în unele momente chiar şi cu sughițuri. Avea să-i permită să înflorească unui sentiment pe care-l păstra în adâncurile sale de ani buni, emoționându-se pentru fiecare slujbă de înmormântare la care nu participase.

În timp ce călugărul budist recita sutra, iar lui Mio i se părea că vede acea voce materializându-se în fire groase de un profund galben de miere, îşi aminti a doua noapte de dragoste cu Aoi.

— Ştiam că sunt diferită, îi spusese întinsă peste picioarele lui, cu pântecele gol, dar nu-mi amintesc să fi suferit din cauza asta. Pentru mine a fost mereu motiv de frumusețe în faptul că suntem diferiți, aşa cum este motiv de pace că suntem egali.

Aoi nu răspunsese, poate că se gândea la el însuşi, la felul lui de a vedea culorile, la munca tatălui său. Mio îi povestise cum, copil fiind, într-o zi citise o frază care mai apoi, de-a lungul anilor, o repetase de atât de multe ori, încât ajunsese s-o stâlcească şi s-o facă a ei. Ba mai mult, dacă ar fi întrebat-o careva, probabil că ar fi răspuns că nu o citise nicăieri, ci că pur şi simplu o cunoştea.

— Spune-mi-o, zisese Aoi, temperându-şi un căscat.

Trebuie că era trecut de trei noaptea: dinspre grădină se zărea o lună subțire, ca o unghie tăiată.

— Eşti pregătit? Fii atent, că-ți poate schimba viața!

Aoi râsese. Cu mâna, îi făcuse un semn ca o invitație.

— Când ne aflăm în echilibrul forțelor proprii, ne este cu neputință să percepem alte lumi, spusese ea dintr-o singură răsuflare.

Ei bine, dacă ar fi trebuit să identifice axul propriei sale vieți, Mio ar fi scos la iveală fraza aceea. După ea, cuvintele acelea întăreau ideea că până şi în dezechilibrul său şi al oricui altcuiva ar fi întâlnit vreodată era ceva bun. Că obsesia aceea care o împingea să privească oamenii la ora de vârf numai ca să găsească în ei o culoare era felul său de a percepe acel altundeva.

— Dacă te gândeşti, atâta timp cât eşti bine, nu exişti cu adevărat. Nu simți şi, în definitiv, nici măcar nu înțelegi, conchise Mio. Ai nevoie să-ți pierzi un pic echilibrul, ca să vezi lucrurile… Nu crezi şi tu la fel, Aoi?

Între timp, rudele lui Izumi-san depuneau camelii în sicriu.

Unul după altul, i le aşezau pe lângă față, pe gât, în spațiile dintre peruca *tsuno-kakushi* şi marginile de lemn ale coşciugului. Cei responsabili cu florile le tăiaseră tulpinile ca să nu li se umezească corola, iar acum cei de față îşi afundau pe rând mâinile în coşurile de paie.

Apoi, fiica defunctei scoase din geantă o carte. Aoi avu o scurtă tresărire citind titlul: era romanul *Păpădiile* de Kawabata. Femeia îl aşeză în sicriu împreună cu un biscuit *hato-sabure* în formă de porumbel, de care mama era mare amatoare, şi trei *wagashi* care înfățişau silueta fragmentată a unei hortensii, a unui val din ocean, a unei brazde de iarbă în mijlocul căreia strălucea un punct galben ce se voia un licurici.

Şi nepoatele aşezară flori lângă chipul străbunicii lor.

— Ce are pe păr? îşi întrebară mama.

— Vă place?

— Da, e frumoasă.

— Străbunica e îmbrăcată în mireasă.

— Şi cu cine se căsătoreşte?

— Cu străbunicul, în sfârşit se duce să-l întâlnească îmbrăcată aşa cum îşi dorea.

Femeia îşi trase nasul emoționată, dar zâmbea. Se întoarse şi o căută cu privirea pe Mio. Făcu o plecăciune în direcția ei.

La intrarea în sală, un ecran înfățişa vederii, într-o succesiune lentă, vreo douăzeci de fotografii ale defunctei, surprinsă în situațiile cele mai emoționante şi banale: cu un batic legat strâns în jurul capului în timp ce se urca pe o bicicletă, în fața unei maşini de cusut de un verde-lăstar, prinsă în munca ei de croitoreasă, cu una dintre nepoate, foarte mică, în brațe.

Şi totuşi, printre imaginile înfățişând-o pe Izumi-san şi toate gesturile rudelor care se perindaseră în orele acelea, Mio intercală continuu amintirile propriei familii. Lucruri practice şi înduioşătoare, ca atunci când bunicul ei ieşea în grădină cu foarfeca de grădinărit în mână şi, dintre toți trandafirii, îl alegea pe cel mai frumos, îl aducea în casă şi-l punea mândru într-un pahar aşezat apoi în mijlocul mesei din bucătărie. Sau când, într-o după-amiază, curățând morcovi şi cartofi de coajă, Mio îşi întrebase bunica, cu acea lejeritate a celor doisprezece ani pe care-i avea, dacă îl iubea pe bunicul, dacă îl iubise întotdeauna. Ea îi răspunsese cu o voce liniştită că în vremea în care se căsătorise nu iubirea era cea care ținea laolaltă cuplurile, ci echilibrul vieții în doi şi, încă şi mai înainte vreme, aranjamentul dintre cele două familii. Însă ea îşi respecta soțul, mereu îl

respectase, şi probabil ceea ce acum se numeşte iubire, cândva, însemna tocmai asta: respect. Amintirile erau atât de vii, că Mio simți pe cerul gurii aroma stufatului pe care îl mâncaseră în seara aceea, portocaliul strălucitor al morcovilor, care se decolora la contactul cu sosul de soia, şi carnea.

Îşi imagină că la intrarea în sală nu mai rulau fotografiile cu Izumi-san, ci acelea cu mama ei care, la masa din bucătărie, în semiîntuneric, citea cărți învelite într-o supracopertă de un galben-garoafă-indiană şi… Deodată, o revăzu în timp ce scria: Kaneko se afla pe verandă, grădina era ocupată de pânzele întinse să se usuce la soare, era aplecată deasupra hârtiei cu un stilou în mână, clopoțelul de vânt clinchetea împins de briza verii. Îşi nota comenzile pentru atelier, poate liste de cupoane de mătase, ace sau diferite *obi* din Kyōto? Sau îi scria o scrisoare pasională lui Okada-san? Îi povestea de Mio, care învățase să meargă pe bicicletă, sau despre momentul când pretinsese o rochie scurtă, la fel ca aceea a colegelor de şcoală? Şi apoi uite-l pe tatăl ei, Yōsuke, ea care se strecura grăbită în *ofuro*, convinsă că înăuntru nu este nimeni şi, în schimb, îl găsea acolo, nemişcat, la înmuiat într-o apă deja călâie, cu ochii închişi şi prosopul sprijinit sub cap. Momentul acela existase cu adevărat, pentru că şi-l amintea, îşi amintea mirarea şi blândețea din clipa aceea. Nostalgia, căreia nu-i îngăduise ani la rând să iasă la iveală, acum dădea năvală cu totul.

Aceea a fost clipa când Mio a izbucnit în plâns fără să se mai poată abține, privindu-l drept în ochi pe Aoi, care se afla într-o latură a sălii, ocupat să supravegheze fiecare pas din ceremonial, şi pe călugărul care oficia o slujbă ale cărei cuvinte Mio nu le înțelegea, însă a cărui voce modulată o linişte, şi valurile de flori asemeni unei coline care promite să continue până se pierde în linia orizontului, şi pe singura fiică pe care Izumi-san reuşise s-o aibă la timp de la tânărul ei soț ucis în război, ajunsă la rândul ei o femeie bătrână, ba chiar bunică, şi pe cei trei copii ai ei având în jur de patruzeci de ani, cu două fetițe la rândul lor, şi multe batiste strânse în mână, hainele negre, machiajul aproape inexistent la femei, părul îngrijit pieptănat al bărbaților.

În fața acelor lacrimi care îi curgeau încet pe obraji, a privirii împăienjenite şi a sughițului care-i întrerupse de mai multe ori ritmul respirației, Mio hotărî că de atunci înainte o să-şi acorde acel timp în fiecare zi. Fie şi numai o oră, o să întâmpine cu brațele deschise gândul la doliu, la durerea provocată de absența propriei familii.

Aoi, de la depărtare, îi arunca priviri îngrijorate. Trebuie să-i fi părut ciudat ca înmormântarea unei persoane atât de marginale în viața lui Mio să fi făcut o impresie aşa de puternică asupra ei. *Deşi, în cele din urmă, dacă stai să te gândeşti, suntem cu toții la marginea vieții celorlalți,* o să-i spună câteva săptămâni mai târziu. *Şi totuşi, e de ajuns atât de puțin ca să ne găsim din nou în centru. E de ajuns atât de puțin pentru ca în centrul lumii noastre să sosească cineva care, cu numai o clipă mai devreme, era în afara a ceea ce cuprindeam cu privirea.*

Precum el pentru ea, precum ea pentru el.

Când slujba s-a încheiat, s-au urcat cu toții în micul autobuz care îi aştepta la ieşire.

Mio şi Aoi au luat loc în față, lângă şofer, iar în urma lor, apropiații defunctei se aşezaseră pe scaunele din spate. Fiica ținea în brațe o fotografie înrămată a lui Izumi-san,

cu fâşiile de atlaz negru atârnând în laterale asemeni unei cortine.

Drumul a fost scurt, autobuzul urma încet maşina mortuară. Traversară centrul oraşului Kamakura, căţărându-se de-a lungul străzii care ducea la tunelul din Tsukubu, în direcţia spre oraşul Zushi.

Coborâră într-o piaţetă care părea să se ivească din verdele muntelui. Verdele acela o umplea cu totul. Îl vedea oare şi Aoi?

Mio se aţinu cât mai aproape de el, atentă să nu-l deranjeze în timp ce conducea familia spre crematoriu şi dădea indicaţii personalului. Sicriul le-a fost predat celor responsabili şi, pentru o ultimă dată, cuprinşi de nostalgie, membrii familiei îşi luară rămas-bun de la mama, bunica, străbunica şi tot ceea ce fusese în viaţă Izumi-san.

În sala de aşteptare special amenajată, Mio mâncă alături de ceilalţi un mic *bentō*, pe care ţinuseră cu orice preţ ca ea să-l primească. Conversaţiile se legau mai uşor, amintirile amuzante se îngrămădiră în jurul mesei; fetiţele povesteau despre micile lor succese, adulţii o întrebau pe Mio despre atelierul de chimonouri de mireasă, despre munca ei la Pigment.

Aproape sfârşită de oboseală, observa necunoscuţii aceia mâncând, notându-şi în minte culoarea fiecăruia; carnetul îi rămăsese în geantă, ca un talisman purtător de noroc. Apoi, spre finalul mesei de pomenire, îi văzu râzând cu toţii de o întâmplare petrecută cu multă vreme înainte, al cărei sens Mio nu-l prinse, dar în acea mişcare identică a gurii, în acel moment de împărtăşire deplină a emoţiei, avu un soi de revelaţie: descoperi deopotrivă în nurori şi gineri, în fetiţa care mesteca zgomotos, în tatăl care-şi mângâia barba, în fiica lui Izumi-san care-şi aranja ochelarii pe nas, acel ceva pe care toţi îl aveau în comun. O nuanţă de albastru adânc, aceeaşi pe care o recunoscuse în cea plecată dintre ei.

Cine ştie de ce, dar nici măcar nu-i trecuse vreodată prin minte un gând atât de simplu: purtăm în trup culoarea celor care ne-au dat viaţă, moştenim o parte din acea nuanţă, ne putem chiar contagia de ea, precum de-o boală. E de ajuns şi numai să petrecem timp împreună, să împărţim aceeaşi casă, masă, un proiect de viaţă.

În clipa aceea, aşezând beţişoarele de lemn înapoi pe masă, Aoi îi mângâie abia în treacăt mâna. Mio nu-şi ridică privirea, dar nici nu-şi retrase mâna.

Deodată, la difuzor se auzi o melodie şi cu toţii fură anunţaţi că procesul de incinerare se sfârşise. Din acel moment, urmau să fie alese oasele; se apropia finalul ritualului.

Se ridicară cu toţii de la masă, parcă uşuraţi. Ce fusese mai greu din acea durere părea lăsat în urmă.

Iată, aşadar, ce se întâmpla la o înmormântare.

Mio rămase deoparte, ca vrăjită. În urnă odihnea ceea ce cândva fusese carne, iar acum se transformase în pulbere sau fum; oase mărunţele, care se fărâmiţaseră precum cochiliile. Pe tavă, în schimb, erau aranjate oasele mai mari, de un alb lăptos, strălucitor.

Privi cum fiica şi nepoţii iau în mână nişte beţişoare lungi – asemănătoare celor folosite în bucătărie ca să scoţi tempura din oala cu ulei sau când întorci legumele în tigaie

– cu care apucă oasele rămase ca să le depună în urnă. În aer domnea o atmosferă de-o autentică şi adâncă mirare. „Cât sunt de albe“, spunea careva. „Par atât de netede“, „Mi-e teamă să nu-mi cadă vreunul“, „Cine ştie dacă toate oasele ajung aşa“.

Păreau că trăiesc o experienţă suprareală, care nu avea nimic de-a face cu înmormântarea.

Mio îi privea cu atenţie pe angajaţii crematoriului, impecabili în costumele lor lipsite de orice cută, mişcându-se în acel spaţiu ca nişte maeştri de ceremonii: mănuşile imaculate, postura extrem de dreaptă, părul imobilizat de gel, chipul care se sustrăgea oricărei intruziuni.

Executară un vals final de formule şi plecăciuni, iar emoţia puternică lăsă loc unui armistiţiu, o lejeritate care le făcu paşii să alunece mai uşor prin piaţetă.

Se urcară în aceeaşi ordine înapoi în autobuz: acum, o nepoată ţinea în braţe fotografia înrămată a lui Izumi-san, iar fiica purta în poală urna închisă într-o cutie mare de atlaz alb.

Câteva minute mai târziu, erau înapoi la firma de pompe funebre, şi acolo familia îşi luă la revedere. Le mulţumi lui Aoi şi Sayakăi, subliniind cum totul decursese fără cusur: organizaseră o ceremonie sobră şi tradiţională, aşa cum îşi doreau.

Fiica lui Izumi-san i se adresă apoi lui Mio, care rămânea mereu undeva într-o parte, în spatele lui Aoi. Nu se limită numai la a-i mulţumi, ci îi strânse cu putere mâinile amândouă, într-o plecăciune adâncă, plină de emoţie. De parcă îşi sincronizaseră salutul, şi ceilalţi membri ai familiei se aplecară în direcţia lui Mio.

Se simţi învăluită de căldura lor:

— Eu vă mulţumesc vouă, din adâncul inimii, spuse. Mulţumesc că m-aţi făcut părtaşă la un moment atât de intim.

Plângea din nou, iar apoi totul prinse a se stinge rând pe rând, fiecare culoare să-şi piardă din forţă, rudele plecară şi se găsi singură în biroul firmei de pompe funebre. Decorul curat şi primitor, telefonul negru de bachelită pe birou.

De pe hol auzi apropiindu-se un murmur de voci: Aoi şi Sayaka îşi spuneau ceva.

Căzu în hăul alb, pierzându-şi forma asemeni unei haine care alunecă de pe un umeraş.

Se prăbuşi pe fotoliu, nu mai văzu nimic.

Patru

Din leşin, de care nimeni nu-şi dăduse seama de fapt, Mio alunecase în somn. Ar fi trebuit să prindă trenul spre Tōkyō, dar părea atât de epuizată, că au preferat să o lase să doarmă câteva ore pe fotoliul din birou.

Puțin mai târziu, trecând pragul casei lui Aoi, se simți golită pe dinăuntru, de parcă într-o singură zi i se consumase întreaga sa capacitate de a fi vie.

— Nu e nimic grav, murmură Mio, când îl văzu pe Aoi atât de îngrijorat, dar trebuie să mă odihnesc încă puțin.

Se lăsă dezbrăcată, rămânând în *leggings* şi tricou. Apoi se întinse pe pat, fără să se mai trezească până a doua zi dimineața. Fu mirată să-l găsească pe Aoi dormind lângă ea, şi deşteptându-se de-a binelea, se întrebă ce anume se întâmplase. El era îmbrăcat cu aceleaşi haine din ziua precedentă: părea să fi ațipit din greşeală, veghind probabil somnul ei.

Dincolo de verandă, lumina strălucea în toată splendoarea ei: de la fereastră, Mio observă doi copii care se plimbau foarte aproape de grădina secretă a lui Aoi, întinzându-şi mâinile fără să se atingă. Păreau doi acrobați care executau un număr pe sârme îngemănate. Mio rămase să-i privească îndelung, până ce-i ieşiră din bătaia ochilor şi, în locul lor, apăru un cuplu de adulți, poate părinții lor. Apoi nimic altceva, timp de minute bune.

Abia în acel moment îşi aminti de înmormântare, de *shiromuku*, de iubirea lui Sayaka pentru acel bărbat pe care – atunci când îl pomenea – îl numea mereu „unchiul nostru". Se simți luată pe sus de evenimente, de parcă toate acele întâmplări, chiar şi cele mai elementare, ar fi fost mai mari decât ea.

Se întoarse şi îi privi spatele lui Aoi, iar dorința de a-l avea năvăli feroce, ridicându-i-se din pântec ca o stare de greață. Inima îi bătea cu asemenea putere, că toată casa părea să se cutremure. Alungă totul în spate, îşi spuse că sexul nu rezolva nimic: era doar un armistițiu, o pauză. Şi totuşi, chiar dacă era conştientă de toate astea, dorința continua să o ardă pe dinăuntru. Se simțea ca ținută în lesă, era aidoma unui cățeluş care voia să o cotească la dreapta, în timp ce stăpânul îl trăgea la stânga.

Îşi aduse aminte cum – cu ani în urmă – îşi impusese să se lipsească pe cât posibil de pasiune sau, cel puțin, să nu amestece lucrurile. Sexul şi iubirea i se păreau două elemente care ajungeau să se acordeze numai dintr-o pură întâmplare şi doar pentru o scurtă bucată

de vreme, pentru ca apoi, odată consumată perioada de milă, să se războiască în sunet de compromisuri, ca să-şi adjudece timpul rămas.

Adolescentă fiind, Mio îi studiase atentă pe cei de-o vârstă cu ea care îi plăceau; fascinația ei îi atrăsese, la rândul său, interesul băieților. Însă dorința îi inspira teamă. Nu se întrebase niciodată cum ajunsese la o concepție atât de clară şi negativă despre pasiune, nici ce responsabilitate purtase pentru asta familia ei, uniunea uşor strâmbă a părinților ei.

Mio se ridică din pat cu delicatețe, pentru ca salteaua să nu se zdruncine nicicum. Aoi îşi schimbă poziția, şi ea se opri la jumătatea drumului, nu voia ca el să se trezească.

Trupul lui o distrăgea, dorința de a o lua cu totul de la capăt, pornind de la acea ultimă noapte în care făcuseră dragoste, o tulbură. Se îndreptă spre baie şi începu să se îmbrace în grabă.

În mod curios, toate persoanele pe care Mio le iubise de-a lungul vieții ei aveau un somn greu. La fel şi Aoi, iar ea se folosise de orice şiretlic pentru ca el să continue să doarmă: dintotdeauna o liniştea să aibă o cale de scăpare.

Acum Mio o să urce cu inima în devălmăşeală în primul tren spre Tōkyō, o să-şi întindă picioarele, o să-şi ia în brațe geanta cu instrumentele mamei sale şi o să închidă ochii până la gara din Kagurazaka. Apoi o să păşească repede printre băncuțele din Shinjuku, pline ochi de studenți şi navetişti, şi în cele din urmă o să ajungă acasă, în timp ce ziua îşi va fi intrat pe deplin în drepturi.

Şi la mijloc o să treacă anii.

Îşi repetă fraza cu o voce şoptită: „Şi la mijloc o să treacă anii."

Iată ce s-ar fi întâmplat, dacă Mio şi-ar fi luat tălpăşița pe ascuns. Totul atârna de cum hotăra să continue lucrurile. Putea să lase furia s-o domine, îngăduind astfel ca daltonismul lui Aoi şi faptul că-i ascunsese îndelung adevărul despre familia lor să erodeze tot ceea ce fusese frumos în relația lor. Sau îşi putea îmbrățişa voința de a fi fericită.

Fericirea, îi spunea mama şi, mai înaintea ei, bunica – şi sus, tot mai sus de-a lungul cercurilor concentrice ale familiei, acelaşi lucru i l-ar fi repetat fiecare femeie aparținând neamului Yoshida –, fericirea e o chestiune ce ține de tenacitate, şi nicidecum de soartă.

— Ce tot trăncăneşte lumea? Doară fericirea nu există! exclama bunica scandalizată. Fericirea ți-o faci cu mâinile tale în casă, întocmai la fel ca o vopsire reuşită.

În sufletul omului zace o nevoie de pericol. De parcă simplul fapt de a lua în considerare posibilitatea ca totul să meargă rău ne-ar putea salva să cădem în plasă.

Şi-atunci aşteaptă, îşi zise Mio, aşteaptă ca el să se trezească: nu mai pleca pe furiş de data asta.

Se aşeză pe jos, împinse uşor uşa de sticlă a verandei. Deschise plasa de țânțari şi-şi afundă picioarele în iarba moale din grădină. Era ca şi cum s-ar fi aflat pe marginea unei piscine, când nu ai nici un chef să te scufunzi cu totul, dar să-ți afunzi picioarele în apă până la genunchi e o desfătare.

Se simțea ciudat de liniştită: trecuse ca printr-o furtună şi, în ciuda unui mare talmeş-balmeş de crengi şi frunze împrăştiate pe tot drumul, de acolo în scurtă vreme fiecare

lucru avea să se întoarcă în matca lui.

Mio se gândi atunci că, în răspăr cu ceea ce credea încă de mică, inclusiv pasiunea dintre ea şi Aoi folosise unui scop anume. Fusese fundamental ca ei doi să ajungă să împartă acelaşi pat, să privească pe rând tavanul şi, în definitiv, să nu se convingă de cum se întâmplaseră lucrurile, să nu înțeleagă nimic, nici despre înrudire, nici despre vederea deraiată a amândurora; se convinse că fundamental fusese până şi să se simtă dezamăgită de el, să îl facă responsabil de rea-credință, de înşelăciune. Acum era convinsă că totul fusese de folos pentru ca ea să înțeleagă cum, în anumite călătorii, în definitiv, scopul e ultimul lucru care contează. Ce se alege de comoara din basme, cum schimbă *cu adevărat* acele bogății extraordinare viețile protagoniştilor, nu ajunge să ştie nimeni niciodată. Nu se povesteşte pentru că, la urma urmei, nu este important. În basme se întâmplă mai degrabă ca eroii să pornească la drum ca să obțină ceva ce, în chip misterios, se transformă în altceva.

Mio se gândi că ar fi trebuit să-l întrebe pe Aoi despre acel celălalt tată: ani de zile o lăsase să-şi trăiască viața liniştită, aşa că, fie şi numai pentru acest motiv, era convinsă că el o iubise.

Se ridică de pe verandă. Se întoarse să doarmă lângă Aoi.

Se treziră târziu; noaptea precedentă continua să le atârne în spate.

— Am picat cu totul, îmi pare rău, se scuză Aoi.

— Eu sunt făcută vraişte, însă mâine trebuie neapărat să mă întorc la muncă.

Aoi fu de părere că o gură din aerul de mare avea să-i întremeze pe amândoi. Iar pentru mic-dejun puteau să treacă pe la o cafenea din stațiunea Zaimoku-za.

Când ajunseră pe țărm, oceanul era liniştit, silueta muntelui Fuji se profila în spatele insulei Enoshima, dincolo de salba de munți care străjuieşte golful Sagamihara.

— Adesea veneam aici împreună cu mama, făceam un exercițiu de vedere, spuse Aoi. Eu o întrebam culoarea anumitor lucruri, iar ea îmi adresa aceeaşi întrebare. Era ca şi cum aveam o versiune dublă a lumii. Uneori, părea că nici unul dintre noi nu avea dreptate, ba dimpotrivă: că dreptatea nici măcar nu exista.

Mio îşi aduse aminte de episodul povestit de o femeie în timpul întâlnirii de la Universitatea Waseda: îşi cumpărase o geantă crezând că este maro, şi în schimb era violet.

— Ştii, m-am gândit îndelung la daltonismul tău, şopti Mio.

Aoi păru că rămâne fără replică.

— Şi la ce anume te-ai gândit?

— Că, pentru anumite persoane, culoarea nu este neapărat importantă, ci mai curând o încurcătură. Uneori e numai un cuvânt.

— De ce spui asta? o întrebă Aoi. Eu unul nu aş minimaliza în acest fel.

— Pentru că presupun că te-a făcut să suferi.

— În realitate, mama mea se simțea rău din cauza asta, se temea că, pe măsură ce voi creşte, voi suferi cine ştie ce discriminări.

— Şi nu a fost aşa?

— Nu, nu pot să spun că m-a influențat mai mult decât alte aspecte.

Când aflase că nepotul lui avea acelaşi defect de vedere ca şi el, unchiul se apropiase de Aoi de parcă deodată ar fi făcut parte dintr-un grup special în cadrul unei înrudiri deja restrânse: „N-o asculta pe mama ta“, îi spusese, „nu înțelege că nu e nici o problemă în a vedea lumea astfel. Şi tatăl nostru era daltonist, iar ea, din păcate, a rămas traumatizată din cauza asta. Adevărul este că el, tata, îşi dorea cu disperare să intre în poliție, iar faptul că acea meserie îi fusese refuzată îl îndurera“.

— Sigur, reluă Aoi, nu spun că uneori nu este enervant, ca atunci când trebuie să-ți cumperi haine sau cineva îți cere să-i dai un lucru de-o anumită culoare, şi tu nu ştii sigur care este. În schimb, probabil că abia gândindu-mă la tine, la cum ai fi reacționat, a fost prima dată când mi-am considerat vederea cu adevărat o problemă.

— Îmi pare rău.

— Nu trebuie să-ți pară rău. Este ceva frumos, m-a făcut imediat să realizez cât de mult țin la tine. Ezită preț de o clipă, fixând oceanul din fața lui. Mă întreb mai cu seamă dacă vei putea accepta vreodată că unul ca mine, care nu ştie absolut nimic despre culori, te iubeşte atât de mult.

Mio se simți răvăşită. Aşeză cuvintele din nou în ordine. Era o declarație? Fu cuprinsă de o vâlvătaie având aceeaşi culoare care o amuza atât de tare copilă fiind: *kamenozoki-iro* 瓶覗色. Aşa cum era obişnuită să reacționeze atunci când îi era teamă că pierde controlul, se concentră pe culoare şi o parcurse cu precizie de la un capăt la altul, de parcă ar fi ținut o lecție unei clase venite la Pigment. Albastrul palid – însemnând literal „culoarea unei priviri aruncate pieziş unei ulcele“ –, care, conform ironiei oamenilor din epoca Edo, lua naştere prin cufundarea rapidă şi superficială în vopseaua indigo.

Oare aceea să fie culoarea iubirii? E cu putință să fie atât de estompată?

Tulburată, încercând să schimbe subiectul discuției, Mio îl întrebă despre copilăria lui.

— Aici am crescut, de fapt, în stațiunea Zaimoku-za. Locuiam chiar în spatele templului Hōmyō-ji. Sora mea încă trăieşte acolo, dar sper ca în curând să se hotărască să se mute într-un loc nu atât de încărcat de amintiri.

Cu ochii copilăriei, Aoi se revăzu bătând străduțele cartierului unde se născuse, marea care ruginea orice lucru, nisipul care se strecura în buzunare. Şi, mai cu seamă, aerul care prindea sărătura în firele de păr.

Zăriră o mică tonetă pe plajă, Mio vru o înghețată.

În timp ce Aoi continua să se gândească cu voce tare la daltonismul lui, Mio îşi lingea înghețata, însă abia dacă-şi dădea seama ce gust avea. Se gândea, în schimb, la necesitatea de a accepta ambiguitatea anumitor emoții, la bucuria de a-l avea alături pe Aoi şi teama că sentimentul acela obsedant şi lipsit de control o va lua din nou de la capăt.

— Ca să zic aşa, spuse el deodată, după mine, tu mănânci ceva galben, cu verde şi maro.

— Poftim?

— Înghețata ta. Ce culoare are?

— Amestecul de lapte şi căpşune este *toki-iro* 鴇色, rozul pal al penelor ibisului

japonez, dispărut în 2003. Este o culoare nelipsită de pe chimonourile femeilor tinere.

— Şi astalaltă?

— Crema este de-un galben napolitan. Între 1728 şi 1738 a fost denumit gălbior. Îşi trage numele de la oraşul Napoli, pentru că se credea că se obține din mineralele provenind din Vezuviu, vulcanul care îl străjuieşte.

Aoi arătă spre ultima cupă de înghețată.

— Ciocolata, în schimb, e de culoarea ceaiului negru, cu intarsii ca de fildeş zgâriat, de la nuci.

— Ce minunăție, spuse el plin de încântare. Nici dacă aş vedea ca oricare altul, nu aş reuşi să văd ca tine. Aşa, cel puțin, am o scuză: te întreb ce culoare are lumea şi mă bucur de surprizele tale. E un avantaj, dacă te gândeşti bine.

Mio îşi aminti de vremea când aceeaşi întrebare i-o punea mama ei, care nu-i dădea nimic – o carte, o haină sau vreo piesă de veselă –, dacă ea nu-i spunea ce culoarea avea lucrul respectiv. Îşi aduse aminte severitatea cu care o pedepsea când descria lucrurile în felul său mustind de tot felul de expresii.

— Cum era Okada-san? întrebă ea pe neaşteptate.

Aoi se miră nespus de întrebare, dar încercă să nu lase să se vadă.

— Când era tânăr, făcea surf, chiar acolo, pe bucata aceea de mare, spuse şi indică un punct al golfului unde în jur de zece siluete îmbrăcate în negru încercau să încalece nişte valuri modeste. Avea o pasiune bolnăvicioasă pentru cărțile cu detectivi, abia termina una, că începea imediat alta. Nu-i plăcea să călătorească, nu-i plăcea cu avionul. Cred că, tânăr fiind, îşi dorise să vadă America şi Europa, dar bunicii nu câştigau suficient din magazinul de biciclete ca să-şi poată trimite fiul în străinătate. Ca să fiu mai clar, el a mers la facultate, mama mea, nu… Când pica pe gânduri, făcea desene ciudate pe hârtie, toate numai în formă de spirale, pe spatele bonurilor. Sora mea a păstrat câteva dintre ele, le-a strecurat printre paginile cărților sau le-a pus prin sertare. Când şi când mai iese câte unul la iveală!

Mio zâmbi gândindu-se la acele mâzgălituri.

— Unchiul a fost mereu foarte ordonat, se certa mereu cu mama pe subiectul ăsta. Sayaka a moştenit-o pe ea, este tare dezordonată.

Aoi continuă să înlănțuie episoade ciudate, curiozități, banalități care vorbeau despre Okada în felul său de a fi zi după zi, amintiri care o făceau pe Mio să râdă. Înțelesese că acele săptămâni de aşteptare fuseseră importante pentru ea, că avea nevoie să-i fie restituit tatăl câte puțin pe rând, cu imagini iuți, fără a intra prea adânc în profunzimi.

Se plimbau fără grabă, cu paşi dezordonați. Capetele lor se aplecau uşor unul spre celălalt, pentru ca vântul să nu le fure nici măcar un cuvânt. Întoarseră spatele oceanului, îndreptându-se spre intersecția din Geba, unde cândva oamenii descălecau pentru a se apropia de sanctuarul Tsurugaoka Hachimangū.

Era nevoie de luni de zile presărate cu asemenea poveşti, ba chiar de ani, pentru ca Mio să înceapă să se gândească firesc la Okada-san. Ba chiar să povestească despre el atunci când o să vorbească despre ea însăşi, incluzându-l cu naturalețe în familia ei.

Privindu-l în treacăt pe Aoi, care continua cu dezinvoltură să adauge detalii şi amintiri, Mio se întrebă din nou aproape înfricoşată ce o făcuse fericită înainte să-l

cunoască pe el.

A doua zi, în fața casei de vizavi, care străjuia grădina secretă a lui Aoi, dintr-o camionetă cu inscripția Kawai & Co. o să coboare patru bărbați în combinezon alb şi cască. O să plece jumătate de oră mai târziu, odată terminată constatarea de la fața locului.

În răstimp de o lună, o să-şi facă apariția excavatorul, apoi schelele şi benzile de avertizare, delimitând căderea resturilor de tencuială. Fixară demolarea casei pentru cinci săptămâni mai târziu.

Cinci

Din ziua înmormântării lui Izumi-san trecuseră două săptămâni, în timpul cărora Mio şi Aoi schimbaseră scurte mesaje.

El îi scrisese că restaurantul lui Ikeda-san urma să-şi sărbătorească cei patruzeci de ani de activitate şi, fără să o invite direct, spuse că avea de gând să meargă să ia masa acolo chiar în timpul aniversării. Adăugă că până la finalul lunii va trebui să treacă pe la Pigment ca să finalizeze plata pentru consultanță şi că astfel, cu acea ocazie, îi va cere sfatul unde ar putea lua prânzul.

Mio îi răspunse că patruzeci de ani de activitate însemnau o realizare excepțională. Că, una peste alta, şi ea avea starea sufletească să sărbătorească, din moment ce – iar aici folosi chiar trei semne de exclamare, urmate de un emoticon cu ochii ca două stele – câştigaseră licitația, obținând pigmentul din schijele lemnului brazilian fernambuc de la muzeul din Catalonia. Adăugă, într-un mesaj succesiv, că dăduse o mică avere ca să îşi achiziționeze o veche cutie de lemn, lăcuită şi tapisată pe dinăuntru cu mătase, ca să păstreze în ea scrisorile mamei. Îi mai scrise că îşi sunase verişoara din Italia şi că-i pomenise de Okada-san, explicându-i cine anume fusese. Şi că vorbindu-i despre el se simțise în largul ei.

Sâmbătă dimineața, înainte să meargă la muncă, Aoi i-a telefonat. Voia să-i povestească înmormântarea unui bărbat foarte cunoscut în oraş. Fusese o slujbă specială, cu foarte mulți membri ai familiei.

Marți a fost rândul lui Mio să-l sune pe Aoi. Îi mărturisi că era tristă, pentru că săptămâna următoare urma să fie ultima lecție ținută pentru Alma şi Rui. Îi mai spuse că şi el ajunsese parte din discuțiile lor, atunci când vorbiseră despre daltonism, pentru că un coleg de şcoală al lui Rui spusese întregii clase că el nu reuşea să vadă deloc albastrul. Şi astfel descoperiseră că ochiul lui John Dalton, chimistul englez de la care îşi luase numele acest fenomen fiziologic, încă era păstrat în oraşul Manchester într-un mic vas de sticlă. Datorită unei cărți ilustrate, Mio le explicase fetițelor felul în care calul percepe mediul înconjurător în tonalități dominante de gri şi gălbui, dar şi cum ochii unei vaci, în condiții de stres sau de frică, tind să privească uşor în laterale. Iar apoi că roşul era invizibil pentru câine, pisică şi vacă, în timp ce pasărea colibri îl adoră, pe când râmei nu-i rămâne decât lumina. Aoi râdea ascultând revărsarea aceea de descrieri, în mijlocul cărora Mio nu făcea

nici măcar o pauză.

Legătura lor ar fi putut să continue astfel cine ştie pentru cât timp, dacă Mio, ieşind de la Pigment după ultima lecție cu Alma şi Rui, în loc să ia trenul obişnuit ca să se întoarcă acasă, aproape fără să-şi dea seama de ceea ce făcea, n-ar fi urcat în cel de pe linia Yokosuka şi n-ar fi coborât apoi în gara din Kamakura.

Când Aoi sosi acasă, împingându-şi bicicleta de-a lungul aleii şi cu un Chupa Chups strâns între buze, o găsi pe Mio stând în fața porții, cu capul sprijinit de genunchi.

Uimit, propti bicicleta de zid şi îi zâmbi. Apoi scoase cheile de la casă şi deschise uşa. O lăsă mai întâi să intre, şi apoi o sărută.

Lui Aoi îi lipseau cuvintele pentru astfel de momente precise, în schimb, îi strânse mâinile cu putere şi, nefiindu-i de ajuns, frământă încă o părticică de trup precum aluatul între degete. Îi spuse că o iubeşte, în felul acela sec în care un întreg sentiment e dus în spate de un singur cuvânt.

Conducând-o de-a lungul holului de la intrare, apoi către camera lui, casa îi primi înăuntrul ei.

Titlul cărții ilustrate, în care Mio le-a arătat şi explicat Almei şi lui Rui vederea animalelor

Guillaume Duprat, *Zootica*, Éditions du Seuil, Paris, 2013.

— Aş vrea să locuim împreună o culoare – şopti Aoi, întinzând un braţ sub capul lui Mio. O culoare în care să ne refugiem atunci când lucrurile merg rău.

Ea îşi întoarse capul, îşi întinse picioarele sub cearşaf. Vara era pe sfârşite, iar când se lăsa seara, temperaturile redeveneau plăcute.

— Trebuie să fie o culoare pe care şi tu, şi eu să o vedem la fel, continuă el.

Pentru a nu ştiu câta oară, Mio se gândi la ea şi Aoi stând în dreptul aceleiaşi ferestre, dar privind două peisaje uşor diferite. Străbătută ca de ceva ce uitase şi încercase în zadar să recupereze, ceva ce, în schimb, îi revenise în minte chiar în clipa în care nu-l mai căuta, Mio găsi răspunsul la întrebarea care o chinuise de la bun început.

Care era culoarea lui Aoi?

Îşi dădu seama că uitase cu totul de întrebarea aceea, pentru că între timp îi dispăruse urgenţa. Nu-i mai păsa, nu-i mai păsa chiar deloc. Aşa cum nu-şi cunoştea propria culoare, nu avea s-o cunoască vreodată nici pe cea a lui Aoi. Ceea ce conta era noul care avea să se nască din unirea lui şi a ei: culoarea *lor*.

Se simţi patetică şi bucuroasă: culoarea *lor*. Zâmbi şi-şi spuse că descoperirea aceea trebuia consemnată în carnet: uneori nici măcar nu e nevoie să cunoşti culoarea de la care pleci.

— Nu te convinge? se întrerupse Aoi.

Se dăduse jos din pat, iar acum o privea de la înălţime.

— Despre ce vorbeşti? întrebă Mio.

— Despre culoarea noastră. Nu vorbesc despre altceva de mai bine de zece minute, îşi reluă el vorba, râzând. Am înţeles: nu trebuie să port discuţii abstracte, sau risc să te plictisesc.

Ea îi zâmbi, dând deoparte cearşafurile.

— Căzusem pe gânduri, iar acum mi s-a făcut şi-o foame de lup.

— *Oyakodon*? propuse el.

— Ştii să-l prepari?

— Dă-mi o jumătate de oră, murmură vesel Aoi, îndreptându-se spre bucătărie.

Hai-zakura 灰桜, rozul cenuşiu al florii de cireş, culoarea pânzei în care Mio fusese întâmpinată la venirea în această viaţă, continua să o însoţească. În grădina secretă a lui Aoi, umbra unei vrăbii luminate de un felinar îi păru că are întocmai acea nuanţă. Seara se lăsa vertiginos, iar ea se afunda înăuntrul lui Aoi.

Luna, împingând umbrele în casă, transformă camera într-o grădină.

Mâncară, cu foamea adunată toată numai în ochi. Dorinţa frângea acţiunile, le întrerupea.

După cină, Mio spuse:

— În timp ce te aşteptam, am văzut anunţul pus în faţa casei de vizavi. Ce-o să se întâmple acum?

Aoi o privi în tăcere.

— O vor demola, aşa cum e corect să se întâmple.

Îşi lipi palma de pântecul ei. Se întrebă de unde i se trăgea lui Mio plăcerea de a-şi da capul pe spate.

— Şi totuşi, nu e corect.

— Eşti tristă? întrebă Aoi.

— Grădina ta… Atât de frumoasă, atât de îngrijită…

— O voi recrea în altă parte. De-a lungul anilor, am strâns seminţele de la fiecare plantă, ştiam că mai devreme sau mai târziu urma să se întâmple asta.

Din acel moment, de parcă la mijloc ar fi fost un acord tacit, nu mai pomeniră despre asta.

Aoi o să continue să se aplece asupra trupului lui Mio, care-şi întinde braţele în spate, o să-i sărute locul cel mai vulnerabil al gâtului, o să socotească cu buzele viteza bătăilor inimii ei cu răsuflarea întretăiată.

O să-şi plimbe limba pe vena pronunţată, ca să guste graba lui Mio. Ca să ştie dacă era din nou pregătită.

De unde i se trăgea lui Mio plăcerea de a-şi da capul pe spate şi despre cum o descoperise Aoi

Într-o zi, răsfoind un album cu fotografii cu Mio de când era mică, Aoi avea să înțeleagă că plăcerea aceea are de-a face cu abandonul şi că dintotdeauna făcuse parte din ea, încă din leagăn.

Foarte mică fiind, îi plăcea să-şi inverseze poziția dreaptă a capului, să privească dându-l pe spate, să lase sângele să-i vină în cap. Adulții rămâneau siderați în fața acelui gest abrupt, speriați la gândul că le-ar putea aluneca din brațe. După o primă clipă de spaimă, tăbărau cu cearta: „Încetează, e periculos! Nu te mai iau în brațe dacă faci aşa!“ Însă, pentru Mio, gestul acela era instinctiv, avea să-l repete toată viața.

În leagăn, adolescentă fiind, privea parcul cu susul în jos, trunchiurile în vârful coamelor copacilor, terasele la picioarele blocurilor care se ițeau tot mai înalte în jurul ei. Îşi amintea fețele celorlalți copii care râdeau de ea şi de obsesia ei, în timp ce-şi aşteptau rândul să se dea în leagăn în felul cum o făcea ea, ca să priceapă şi ei ce era aşa de fascinant. Cu sprâncenele în locul gurii şi nasurile pe frunte, Mio îi lua peste picior. Leagănul nu-l ceda nimănui, cel puțin nu până nu o strigau să vină la cină.

Mio se pregătea să-şi petreacă sfârşitul de săptămână la Aoi şi, cu acea ocazie, îşi pusese în gând să încheie şi rocada hainelor din şifonier pentru anotimpul rece. Cocoțată pe scaun, în timp ce dădea jos cutia uriaşă în care se odihnea rezumatul copilăriei ei, s-a întâmplat ca tocmai atunci să se dezechilibreze sub greutatea acesteia.

Înăuntru erau aşezate spre păstrare țesăturile în care se născuse, prima rochiță, primii pantofiori, un caiet din clasele primare, o medalie primită pentru o lucrare despre producția de lapte, o păpuşă cu părul făcut câlți, o rochie lila şi zeci de alte mărunțişuri, a căror semnificație o cunoştea numai ea. Dar, mai cu seamă, acolo se afla bilețelul pe care, cu ani în urmă, i-l dăruise tatăl ei: *Doar pentru că ai antidotul, nu deveni dependent de venin*.

Alunecă de pe scaun şi numai printr-un miracol nu-şi frânse coloana.

Ateriză pe teancurile ordonate de haine, pe care le împăturise şi aşezase pe podea, cu gândul să le pună deoparte pentru vara următoare. Se trezi aşa, desfăşurată ca un chimonou aşteptând să fie îmbrăcat, cu brațele larg întinse, picioarele abia depărtate, cu fața toată numai o mirare şi tot conținutul cutiei împrăştiat în jurul ei: un pachet de fotografii polaroid, o cutie muzicală de lemn sub formă de carusel, zeci de decupaje din ziar, în care se vorbea despre atelierul Yoshida, un ventilator de mână minuscul, care puțin mai avea s-o lovească.

În timp ce se ridica la loc în picioare, fu acoperită de o ploaie deasă de culoarea fildeşului.

O mapă de carton, care de ani buni se odihnea apatică în spatele şifonierului, se deschisese cine ştie cum şi elibera acum, unul câte unul, nenumărate plicuri cu scrisori. Zburau în lung şi-n lat prin încăpere, strecurându-se printre haine şi accesorii, iar podeaua se acoperea de obiecte redeşteptate deodată, după ani de nemişcare.

Când valul se potoli, Mio apucă un plic la întâmplare dintre cele multe care aterizaseră chiar pe ea. Ştia deja despre ce putea fi vorba, şi totuşi fu o adevărată explozie să descopere scrisul lui Okada-san, precizia cu care transcrisese numele şi adresa casei lui Kaneko.

Nu îl deschise; nu citi nici o scrisoare.

În schimb, se ridică şi începu să le adune cu grijă, făcându-le teanc sub fereastră. După ce se convinse că nu strivise nici una, ridică la loc scaunul, recuperă mapa de carton din care căzuseră şi le băgă înapoi înăuntru.

Abia atunci văzu şi citi ce era scris pe etichetă: *Pentru Mio, după ce n-am să mai fiu*.

Deschise Line şi apăsă pe căsuța care însemna Aoi. Scrise doar atât: *Le-am găsit*.

Şi fu cât se poate de limpede că aveau să împărtăşească şi lucrul acela.

Toate scrisorile lui Okada-san i le înmână lui Aoi a doua zi. Îşi luă timpul necesar:

ştia că pentru acea dorinţă de absolut spre care îi tindea firea era nevoie să primească viaţa în doze mici. Trebuia să-şi prescrie cantitatea corectă, pentru ca antidotul la venin să-şi facă efectul.

Şi-atunci, în anumite seri, înainte de cină, Aoi o să-i lase o scrisoare pe masă, lângă locul ei, sau pe pat, pe perna ei. Iar ea o s-o tot poarte în geantă sau în buzunar, până când o să se simtă pregătită să o deschidă. Apoi, o să i-o înapoieze fără să-i spună un cuvânt, iar după alte câteva zile, el o să-i prescrie încă una, ca siropul pentru durerea de gât.

Numai la pasiunea pentru Aoi nu reuşi să găsească vreun leac, într-atât încât, în anumite momente ale zilei, când făcea eforturi extraordinare să se concentreze, rătăcea prin camere în speranţa că ceva – un fruct, o carte, un pigment, o bomboană – o s-o ajute să se liniştească la loc.

Când erau împreună, Aoi se întorcea uneori spre ea şi, instinctiv, o întreba: „Unde eşti?“ Voia să înţeleagă la ce punct al poveştii ajunsese Mio: „Mio, unde eşti? Inima ta cât a avansat? În ce direcţie?“

I se întâmpla chiar să viseze asta, cum o roagă să-l aştepte, căci el rămăsese în urmă. Senzaţia pe care o încerca Aoi era cea experimentată de toţi ceilalţi bărbaţi pe care îi frecventase înaintea lui: Mio, care alerga nebuneşte, iar ei care abia ţineau pasul în urma ei. Oricât de vrăjiţi erau de uluitoarea dâră de lumină pe care o lăsa în urmă, mai devreme sau mai târziu, încetau să o mai urmeze. Ea era prea rapidă.

Aoi însă, spre deosebire de ceilalţi, nu renunţa.

— Mio, unde eşti?

O întreba din priviri, cu ochii lui mari şi potoliţi, apoi se aşternea pe urmele ei. Uneori, o regăsea acolo, exact în braţele lui, şi înţelegea că nu se îndepărtase nici o clipă. Alteori, privea atent o culoare şi, cu toate că nu o înţelegea, îşi imagina că ea trebuie că se ascunsese acolo înăuntru. Precum acea foarte ciudată nuanţă de albastru, despre care îi vorbise într-o zi, cea care poartă întocmai denumirea întunericului din fundul unui şifonier.

Adesea, Aoi o găsea în acelaşi colţ al memoriei: în mijlocul esplanadei neasfaltate unde, în seara aceea din prima lor vară, fusese instalată o scenă de lemn, şiragurile de lampioane roşii *chōchin* se legănau precum florile de bouganvillea în timpul festivalului *matsuri*, când priviseră lumea aşezată cerc, urmărind mişcările dezarticulate ale bătrânelor îmbrăcate în *yukata*, toba *taiko* la care bătea administratorul cartierului de făcea să vibreze pământul, evantaiele desfăcute în seara înţesată de insecte. Aceeaşi seară în care Mio îi şoptise la ureche:

— Dar tu te gândeşti vreodată la vieţile celorlalţi? La faptul că noi nu ştim nimic despre ei, şi nici ei despre noi? Uită-te la oamenii ăştia, dansează cu toţii la unison, dar nu ştiu nimic unii despre ceilalţi.

Pe chipul lui Mio vibrau luminile petrecerii, el se oprise din făcut vânt cu evantaiul şi o privise.

— Sunt ca vieţile secrete ale culorilor, ştii? îi spusese ea.

— Vieţile?

— Da, şoptise ea, apropiindu-şi exagerat buzele de urechea lui. Şi Kandinski susţinea

că „fiecare culoare trăieşte o viață misterioasă numai a ei“. Mio repetă cuvintele de câteva ori ridicând vocea, pentru că zgomotul tobei o acoperea.

Poate, se gândea acum Aoi, poate acela a fost momentul în care m-am îndrăgostit de ea.

Epilog

Era un moment precis pe care lucrătorii de la compania Kawai & Co. aveau să şi-l amintească o bună bucată de vreme.

Imediat ce coborâră din camionetă, observară nedumeriţi ceea ce li se ceruse să radă la pământ şi instinctiv se priviră în ochi.

— Dar ăsta să fie locul? Suntem siguri?

Unul dintre ei a vrut să facă nişte fotografii ca dovadă; un altul a sugerat să ceară încă o confirmare, nu se ştie niciodată, poate că la mijloc fusese o greşeală. Încă un altul, conştient de latura mai puțin generoasă a propriei meserii, nu scosese nici un cuvânt şi se apucase să descarce cu răbdare echipamentul: fierăstraie, cuțite de tăiat pomii, saci mari în care să îndese trunchiuri, crengi şi frunze. Şi flori, da, până şi acel mic munte de flori.

Puțin spre nimic se schimbase față de seara de dinainte, când Aoi trecuse pentru ultima dată ca să curețe ramurile pomilor şi să ude. Îndepărtase cu grijă cartonaşele care indicau speciile, pentru a evita ca acestea să sfârşească la gunoi. Cunoştea plantele acelea încă de pe când erau doar o plăsmuire a pământului. Ştia pe de rost până şi felul cum crescuseră ramurile, preferințele fiecăreia în ce priveşte lumina şi apa, bolile învinse de-a lungul anilor, altoirile.

În ciuda faptului că îi prevăzuse cu certitudine sfârşitul, Aoi se ocupase de grădină cu grija lui obişnuită, incapabil să îi rabde agonia. Adevărul e că, acolo unde putuse, transplantase plantele în vreo treizeci de vase de dimensiuni de tot felul, care acum sălăşluiau la el acasă. Fuseseră ore febrile, petrecute în speranța de a salva tot ceea ce îi permitea spațiul pe care-l avea la dispoziție: spera ca plantele să reziste până la o nouă mutare. Însă nu putuse să facă nimic pentru pomi, parcela cu trandafiri, tufele de azalee.

Astfel că acum, în fața privirilor uluite ale grădinarilor, se deschidea o adevărată seră, o oază fără cusur, care îi costa multă trudă ca să fie culcată la pământ.

Trei săptămâni mai târziu, dincolo de geamul verandei, în grădina unde fierăstraiele îşi vedeau de lucru făcând bucăți ultimele tufe de trandafiri, tăiau crengile şi apoi trunchiurile în rondele, asta după ce excavatoarele şi alte maşini, a căror denumire o cunosc numai băieţeii, făcuseră să se surpe pereţii casei, se afla un bărbat care fixa nemişcat întregul spectacol.

Se numea Tanaka Yukio şi purta atârnat de gât un aparat de fotografiat. De câteva

luni îl pasiona fotografia. Se îndrepta spre casa surorii lui ca să-şi ia fiul căruia, în ultima vreme, îi plăcea să se joace cu vărul său, când priveliştea acelui dezastru îl oprise în loc.

Privirea aţintită în sus, pierdută prin hăţişul de ramuri; nestemate gata să cadă la pământ.

Ridică obiectivul aparatului şi apăsă pe buton.

Mio şi Aoi urmau să descopere totul abia mulţi ani mai târziu când, în cadrul unei expoziţii, o să-şi vadă chipurile pierdute unul într-altul, în faţa distrugerii acelui colţ de natură. Conturul feţelor lor era înrămat de crengile frânte ale unui cireş care nu avea să mai înflorească, de graţia dispărută a acelei grădini, care de-acum nu mai era un secret pentru nimeni.

În exact acel moment imortalizat de fotografie, aşa cum îşi vor aminti cu nostalgie, vorbeau despre dorinţa de a se muta într-o căsuţă dintr-o zonă mai verde, poate chiar una cuibărită pe coasta unuia dintre numeroşii munţi din prefectura Kamakura. Cu o voce hotărâtă, Mio îşi făcea cunoscută intenţia de a le cere celor de la Pigment să lucreze part-time: depăşind neîncrederea îngândurată a lui Aoi – care nu voia ca ea renunţe la ceva –, îi mărturisea că i-ar plăcea atât de mult să pună pe picioare un birou de consultanţă despre culori, poate chiar să închirieze un spaţiu care să fie inundat de lumină şi de unde să se vadă oceanul.

În cele zece minute scurse între acele cuvinte şi realizarea fotografiei, Mio şi Aoi îşi găsiseră culoarea.

Glosar

akikusa – literal, „iarba tomnatică“.
azuki – varitate de fasole măruntă şi de culoare roşu brun, ingredient de bază în cofetăria japoneză, din care se face marmelada *an*.
bentō – mâncare preparată în casă sau cumpărată deja ambalată pentru a fi consumată ca pachet la şcoală, serviciu sau în călătorii.
bunraku – teatru de păpuşi tradițional japonez, acompaniat de cântecul *joruri*.
butsudan – în tradiția budistă, altarul familiei, amenajat în casă.
chōchin – lampion japonez; hârtia din care se confecționează abajurul lămpilor.
dagashi – dulciuri la preț convenabil
daimyō – domnitor feudal.
dango-mushi – crustaceu terestru, din clasa Isopoda, al cărui nume ştiințific este *Armadillidium volgare*. Foarte răspândit în medii umede şi având caracteristica de a se face ghem când se simte amenințat de un pericol.
dashi – bază pentru supă, zeamă de carne.
dohyō – ringul în care se desfăşoară *sumō*.
donburi – castron, farfurie adâncă.
furikake – bucățele de alimente (peşte uscat, semințe de susan, alge tocate), ambalate de obicei în pliculețe sau borcane, care sunt presărate peste orezul alb simplu, pentru a-l aroma.
gomennasai – „îmi pare rău“, „scuze“ sau „mă scuzați“.
goshoguruma – carul tras de boi, folosit ca mijloc de transport de aristocrație în trecut.
hato-sabure – biscuiți cu unt în formă de porumbel, specifici oraşului Kamakura.
hiragana – sistem de scriere de tip silabar, care alături de *katakana* şi *kanji* constituie sistemul de scriere al limbii japoneze. Se caracterizează prin linii elegante şi rotunjite, de o eleganță feminină.
hozuki – plantă perenă (*Physalis alkekengi*).
jūnihitoe – cele douăsprezece straturi ale chimonoului purtat de femeile de la înalta curte imperială.
kaminari – fulger.
kan'i jūnikai – sistemul de împărțire pe clase sociale introdus începând cu anul 600 d.H., vizibil în funcție de acoperământul de cap lung şi subțire care se purta la curte.

kanji – caractere ideografice de origine chineză care, împreună cu *hiragana* şi *katakana*, constituie sistemul de scriere al limbii japoneze.
kannushi – preot care oficiază ceremonialul de înmormântare de rit şintoist.
katsudon – cotlet de porc servit deasupra unui bol cu orez.
Kaze no denwa – Telefonul Vântului.
kiridōshi – vechile puncte de acces în oraşul Kamakura, risipite prin munții şi dealurile din împrejurimi.
kōban – secție de poliție de cartier, de mici dimensiuni.
konbini – magazine de cartier, deschise 24 de ore din 24, 365 de zile pe an.
maccha – ceai verde sub formă de pulbere.
makura-kazari – în sens literal înseamnă „decorarea pernei" şi este parte din ritualul de înmormântare deopotrivă budist şi şintoist.
matsuri – festivaluri specifice din tradiția japoneză.
mochi – aluat din făină de orez care se prepară în baie de aburi şi se bate până când devine elastic. Ingredient de bază pentru multe feluri din bucătăria japoneză şi pentru o bună parte din dulciurile tradiționale.
mōshiwakearimasen deshita – formulă din limba japoneză formală pentru a cere iertare.
noren – tip de perdea.
obi – faşă pentru chimonou dintr-o țesătură rigidă şi densă, care se strânge în jurul taliei.
obi-ita – parte componentă a chimonoului care foloseşte la a ține în ordine *obi*-ul.
o-bon – sărbătoare de vară, de origine budistă, pentru pomenirea celor morți.
ofuro – parte integrantă din cultura japoneză, *ofuro* (termen onorific), denumit şi *furo*, este un ritual cotidian care constă în cufundarea în apa fierbinte din cadă, după spălarea anterioară a trupului, cu scopul relaxării. Prin extensie, adesea prin *ofuro* tinde să se indice cada în sine.
okura – malvacee, plantă comestibilă, parte din alimentația japoneză.
omiai – întâlnire organizată cu scopul de a pune la cale o căsătorie.
onigiri – orez fiert şi aranjat în porții de formă sferică sau triunghiulară, cu umplutură de prune sărate, bucățele de somon sau alte ingrediente, adesea înfăşurate în alge.
oshibori – prosop mic umezit, cald sau rece în funcție de anotimp, pentru a te şterge pe mâini la restaurant.
oshiire – şifonier încastrat în perete, garderobă specifică pentru casele japoneze.
oyakodon – fel de mâncare pe bază de carne de pui şi ou.
rāmen – tăiței din făină de diferite cereale, serviți într-o supă. Fel de mâncare de origine chineză, este foarte răspândit în Japonia.
sakasa-mizu – ritual funerar al spălării cu apă călduță, în sens invers față de cum se petrece în mod obişnuit.
sakura-mochi – tip de desert tradițional, constând într-un *mochi* cu umplutură din pastă de fasole, învelit într-o frunză de cireş.
sekihan – orez fiert cu boabe de fasole roşie, deseori consumat în zile de sărbătoare.
senbei – biscuiți din orez, de diferite forme, dimensiuni şi arome. Biscuiții *senbei* sunt de obicei sărați, dar se găsesc şi în variante dulci.
shibori – tehnică japoneză de decorare a țesăturii cu ajutorul unor desene pestrițe obținute

printr-o tehnică aparte de vopsire

shichi-go-san – sărbătoare care se celebrează în sanctuarele şintoiste pe 15 noiembrie pentru a sărbători creşterea băieţeilor cu vârste de trei şi cinci ani şi a fetiţelor de trei şi şapte ani.

shiromuku – chimonourile de nuntă.

shōji – uşă glisantă construită dintr-o structură de lemn subţire şi hârtie translucidă de culoare alburie, prezentă în casele tradiţionale japoneze, folosită pentru a separa încăperile.

shōtengai – cartier comercial.

soba-cha – ceai din *soba*, hrişcă coaptă.

sora-mame – bob.

sumimasen – „îmi pare rău“, „permiteţi, vă rog“ „scuze“ sau „mă scuzaţi“.

taiko – tobă.

taiyaki – dulciuri în formă de peşte, umplute cu dulceaţă de fasole.

Tanabata – sărbătoare care pică pe data de 7 iulie sau 7 august în fiecare an.

tanzaku – fâşie de hârtie pe care se scriu versuri de tip *haiku* sau *tanka* ori dorinţele personale şi care apoi este agăţată de tulpinile de bambus în timpul celebrării sărbătorii de Tanabata în iulie-august.

tempura – peşte şi legume prăjite.

tomo-biki – este compus din *tomo*, care înseamnă „prieteni“, şi *hiki*, *hiku*, care înseamnă „a trage“, aşadar a trage către sine. Conform superstiţiei, pentru firmele de pompe funebre să lucreze în ziua de *tomo-biki* ar însemna să-şi împingă spre mormânt prietenii şi rudele proprii, de aici motivul pentru care este zi de odihnă.

torii – poartă monumentală de sine stătătoare, aşezată la intrarea într-un sanctuar şintoist.

tsuno-kakushi – acoperământ pentru cap de culoare albă, în formă de diademă, care lasă la vedere creştetul capului miresei, în ceremonialul de nuntă shintoist.

uchiwa – evantai.

umeshu – lichior din prune.

wagashi – dulciuri de cofetărie tradiţionale.

yōkai – creaturi supranaturale aparţinând mitologiei.

yoshi yoshi – onomatopee, care în japoneză înseamnă „bravo“, „bine“, „haide, hai“.

yukata – chimonou de bumbac, de vară şi informal.

yūyake-chaimu – muzică uşoară, care se aude la apus în unele oraşe din Japonia

yuzu – o varietate deosebită a bergamotei japoneze.

Carnetul de culori al lui Mio

akabeni-iro 赤紅色 – roşul ca de muşcată purtat de femeile din înalta societate din Kyōto.

ankokushoku 暗黒色 – un negru complet, care exclude şi absoarbe vederea fără să lase nici măcar o aparență de lumină. Reprezintă culoarea orbirii.

benifuji 紅藤 – culoare asemănătoare glicinei palide, cu reflexii stacojii, un violet în tonuri foarte subtile de roşu, foarte popular în perioada Edo, folosit pentru vopsirea hainelor purtate de tineri.

enpaku 鉛白 – un alb extrem de vechi, de plumb, folosit inclusiv pe trupuri, înainte să se ştie cât e de periculos.

gofun-iro 胡粉色– o varietate de alb extras din pulberea obținută din cochiliile de stridie.

hai-zakura 灰桜 – gri-cenuşă şi roz-floare-de-cireş.

hatoba-nezumi 鳩羽鼠 – un tip de violet deschis, de culoarea glicinei, amestecat cu o nuanță de gri, conținând un punct de roşu.

kamenozoki-iro 瓶覗色 – un albastru palid, însemnând literal „culoarea unei priviri aruncate pieziş unei ulcele“, care, conform ironiei oamenilor din epoca Edo, lua naştere prin cufundarea rapidă şi superficială în vopseaua indigo.

*kinari-iro*生成色 – albul brut.

kogecha 焦茶 – maroniul frunzelor arse de ceai.

kuri-iro 栗色 – galben-castană.

kyōshiki 凶色 – culoare purtând ghinion, de doliu, de rău-augur.

moegi 萌黄 – verdele primilor lăstari de primăvară, o culoare tradițională, care datează din epoca Heian.

murasaki 紫 – culoarea violet.

nando-iro 納戸色 – este albastrul preferat al lui Mio, albastru- ascunziş.

neri-iro 練色 – albul ca de aluat, un alb cu un punct de galben foarte palid.

nibi-iro 鈍色 – un gri intens care, originar, era folosit pentru hainele de doliu, o nuanță obținută din scoarța diferitelor tipuri de stejar japonez, precum *kashiwa* şi *kunugi*. Este vorba de o culoare întunecată, care era percepută ca sinonim pentru toate culorile închise.

nise-murasaki 偽紫 – un violet închis având o bază albăstruie, cu sensul literal de „mov fals“, născut din istețimea poporului în perioada Edo, în care era interzisă folosirea

„adevăratului violet“, exclusiv dedicat, în schimb, păturilor celor mai înalte ale aristocrației.

nōkon 濃紺 – un tip de albastru foarte închis.

oitake-iro 老竹色 – culoarea bambusului îmbătrânit, este un verde uşor întunecat, care aminteşte de nuanța cenuşie a bambusului învechit.

ryūryoku 柳緑 – verde salcie.

sabi-shu 錆朱 – un roşu brun, ca de rugină, apropiat de maro.

sakura-nezumi 桜鼠 – o culoare cenuşă, cu reflexii estompate de roz-cireaşă.

seitai 青袋 – un albastru sobru şi profund (punctat cu negru-cărbune şi străfulgerări de galben-castană).

shikkoku 漆黒 – negru lac, adânc şi lucios.

shinbashi-iro 新橋色 – un verde ca de apă sclipitoare, care a luat naştere în perioada Meiji, când au început importurile de culori chimice din străinătate.

shinryoku 新緑 – verdele nou, cel mai aprins din an.

sumi-iro 墨色 – culoarea cernelii, negru cerneală.

sunezumi 素鼠 – nuanță de gri.

tanpopo-iro 蒲公英色 – galben-păpădie.

tobi-iro 鳶色 – culoarea nuanțelor roşiatice ale zăganului.

toki-iro 鴇色 – roz pal, culoarea penelor ibisului japonez.

unohana-iro 卯の花色 – albul florii deutzia.

urayanagi 裏柳 – „culoarea de pe dosul frunzelor de salcie plângătoare“.

usu-kōbai 薄紅梅 – o nuanță de rozaliu mai deschisă decât culoarea florii de prun.

yamabuki-iro 山吹色 – un alt tip de galben care provine de la numele florii omonime, aşa-numitul „trandafir al Japoniei“ sau *Kerria japonica*.

zōge-iro 象牙色 – culoarea fildeşului.

Mulțumiri

Socrul meu s-a născut cu un prenume şi un nume de familie, a crescut cu un alt nume de familie, a îmbătrânit cu un alt prenume.

La naştere se numea Okada Takenori. Acum se numeşte Imai Yōsuke.

S-a născut într-o vreme în care pentru a intra în posesia sunetelor propriei familii trebuia să divorțezi: aşa a procedat mama lui. Îşi dorea să-l dăruiască propriilor copii, să-l dea mai departe în aşa fel încât să nu întrerupă linia acelui nume de familie, care însemna atât de mult pentru ea: „Imai“. Astfel, deşi îşi iubea soțul şi i-a rămas alături până în ultima clipă a vieții ei, a mers la primărie şi s-a întors nubilă în ochii statului. „Era o femeie extrem de puternică, încă îmi amintesc cutremurătoarele ei izbucniri de furie“, îmi povestea socrul meu uneori, râzând. Acum îi privesc figura austeră, aşa cum o înfățişează o fotografie alb-negru aşezată pe *butsudan*, altarul familiei din camera cu *tatami*, unde, în fiecare seară, el se roagă pentru sufletul mamei, al tatălui şi al celorlalți înaintaşi.

Apoi, având în vedere că în Japonia fiecare nume reprezintă nu doar un sunet, ci un mic mănunchi de trăsături, o dublă sau o triplă de semne *kanji*, care rând pe rând adoptă diferite semnificații, şi ținând cont că „Takenori“ era unul dintre cele foarte complicate, pe care lumea îl pronunța mereu în mod greşit, şi pentru că obosise să-şi corecteze mereu interlocutorul, socrul meu s-a botezat din nou.

În fine, schimbarea de nume se dovedeşte a fi un viciu de familie. Poate o desfătare. Cu atât mai mult cu cât acum, fiul lui, Ryōsuke, mi-a adoptat numele de familie – pentru a-i face un dar tatălui meu –, alăturându-l numelui său: Imai Messina 今井メッシーナ.

Această întâmplare, împreună cu o profundă conştientizare că iubirea nu este ceva ce se întemeiază pe ceea ce este mai bun în noi – putem să fim iubiți profund pentru ceva ce nu exprimăm în maniera pe care s-o percepem ca fiind cea mai bună – s-au aflat în mare măsură la originea acestei poveşti. Iubirea nu o primeşti niciodată ca urmare a unor merite.

Mereu am crezut că Laura cea mai intensă se iveşte abia odată cu scrisul meu, acea Laura pentru care merită efortul de a-i suporta şi lenea, izbucnirile de mânie, capriciile de fetiță alintată, tristețea neaşteptată care o fac să plângă şi câte-o zi întreagă. Ei bine, Ryōsuke nu a citit nici una dintre cărțile mele, şi cu toate acestea mă iubeşte. Or acesta a fost un gând destabilizator ani la rând, până când, în cele din urmă, am înțeles că tocmai faptul că nu mă iubeşte pentru capacitățile mele scriitoriceşti îmi dovedeşte, în schimb, că mă va iubi pentru totdeauna. Chiar şi când nu voi mai şti să scriu, când nu voi mai avea

nimic de demonstrat. Pentru că Ryōsuke mă iubeşte întocmai pentru cea care sunt şi pe care eu nu reuşesc să o văd. Exact aşa cum Aoi o iubeşte pe Mio. Nu culoarea, ci ea însăşi este cea importantă.

Mulțumesc Cristinei Banella şi lui Mario De Santis. Voi doi sunteți temelia mea. M-ați ținut strâns, strâns de mână în timp ce mă gândeam la acest roman, studiam sursele, îmi plângeam tatăl, înfruntam moartea lui şi-n cele din urmă scriam cartea, îi găseam o casă şi o încheiam într-una dintre cele mai scurte veri din viața mea.

Îi datorez foarte multe lui Francesco Marocco: pentru acea primă povestire pe care mi-a citit-o cu voce tare, pentru aspectele legate de pasiune la care m-a făcut să mă gândesc, pentru lungile sale cuvântări, pentru micul său Jack Russell, ale cărui tumbe le cunosc atât de bine, pentru lucrurile pe care le-am scris pentru el şi care, mai apoi, s-au topit firesc în această carte importantă. Erbaccio, în anul acesta de pandemie – aşa cum ne găsim în două colțuri opuse de lume, fiecare cu fusul lui orar – ai devenit omul care vreau să rămâi pentru totdeauna.

Mulțumesc Mariei Cristina Guerra, prietenă, agent secret, femeie ale cărei fragilități sunt pline de aur şi frumusețe.

Mulțumesc lui Marco Peano, Paola Gallo şi Ernesto Franco pentru că m-au primit în familie. Marco, mulțumesc pentru răbdarea ta şi toate acele *emoticons* îngrozitoare ale tale. Ne-am aliniat complet în privința pierderii şi a frumuseții. E un lucru rar.

Mulțumesc lui Tommaso că a intrat în viața mea.

Mulțumesc lui Ryōsuke, care mi-a fost alături aşa cum numai iubirea ştie să o facă, iubirea adevărată, cea deopotrivă imperfectă, cea care nu-ți salvează viața, dar te ține strâns de mână în orice moment, oriunde vei ajunge, fie şi de una singură. În această fază finală, să constat cum până şi pasiunea se întoarce la mine a însemnat darul cel mai mare.

Şi, ei bine, mulțumesc acestui îngrozitor an de pandemie, i-aş da două peste ceafă şi chiar şi-un şut, dar îi mulțumesc până şi acestuia. În lipsa imobilității generale, a golului, a singurătății şi a tristeții, nu aş fi scris niciodată această carte. Aş fi fost mult prea ocupată să mă bucur de viață. Or, în schimb, am crescut.

Pentru că eram precum Mio, care considera intolerabilă pasiunea şi tot ceea ce nu era perfect.

Şi după un an şi jumătate sunt tot ca Mio, care învață să o accepte, care o aşază cu greutate în locul cel mai bun şi începe din nou să o deprindă. Sunt asemeni ei, care ştie că, aşa greşită cum e în multe privințe, continuă să fie frumoasă.

L.I.M.

Notă importantă

Întâmplările şi personajele din acest roman sunt rodul imaginației autoarei, şi orice referire la fapte petrecute cu adevărat sau la persoane care au existat în realitate – acolo unde nu se specifică în mod diferit – trebuie considerată întâmplătoare. Din loc în loc, am adus mici modificări la topografia locurilor narate, la cronologia evenimentelor istorice, la obiceiurile locului, din motive ce țin de dramaturgia textului.

Cărți de referință

Iannis Ritsos, *Quarta dimensione*, Crocetti Editore, Milano, 2013 [*A patra dimensiune*, trad. de Nina Cassian, Editura pentru Literatură Universală, Bucureşti, 1964].

Iannis Ritsos, *Spiegazione necessaria* în «Poesia», n. 239, anno xxii, Crocetti Editore, Milano, 2009.

Leo Lionni, *La botanica parallela*, Carlo Gallucci editore, Roma, 2012.

Georges Perec, Pierre Lusson, Jacques Roubaud, *Breve trattato sulla sottile arte del go*, Quodlibet, Macerata, 2014.

Roland Barthes, *Dove lei non e*, Einaude, Torino, 2010 [*Jurnal de doliu. 26 octombrie 1977–15 septembrie 1979*, trad. de Em. Galaicu-Păun, Editura Cartier, Chişinău, 2009].